

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.17, juni 2021

Ændret i version 1.20, november 2022

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredegørelse og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Ændret i version 1.20, november 2022

Tekstkilder

A *Førstetrykket*, 1819 (SJ: 335A)

B *Anden udgave*, 1855 (SJ: 335B)

Andre udgaver

PS *Poetiske Skrifter* 5

US *Udvalgte Skrifter* 4

VU *Værker i Udvalg* 7

Teksten er etableret af Jon Tafdrup

Punktkommentarer og tekstredegørelse er skrevet af Jon Tafdrup, redigeret af Vibeke A. Pedersen og Krista Stinne Greve Rasmussen

Indledning er skrevet af Vibeke A. Pedersen, redigeret af Krista Stinne Greve Rasmussen og Jon Tafdrup

Tilsyn ved punktkommentarer og indledning cand.mag. Peter Springborg

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2025

[[A:i]

Danmarks Krønike

af

Saxo Grammaticus

fordansket

ved

Nik. Fred. Sev. Grundtvig,
Præst.

Det siger Beda, den ærlige Mand:
Det er vel-gjort, af hvem der kan,
At skrive Forældres Gierninger alle;
Ere de onde, man maa dem flye,
Ere de gode, dem gjøre paa Nye,
Og dem ingenlunde frafalde!

Riim-Krøniken.

Anden Deel.

Kiøbenhavn.
Bekostet af Krønikens Danske og Norske Venner.
Trykt i det Schultziske Officin.
1819.

[[A:ii]] [[A:iii]] |PS5:52 |US4:106

¹ Hvad klinger over Voven
Saa sært mod Sællands Kyst?
Hvad svarer saa i Skoven,
Og dybt i Skjaldens Bryst?
Den Røst, der saa kan røre,
Hvad Godt har den at føre?
Hvad vil den her i Kveld?

² Fra Anguls Skjalde-Tunge
Det toner under Skye:
|PS5:53“Smaafuglene de sjunge
Før Dag, før Morgen-Grye,
Det volder Skjold hin Giæve,
Som Hoved sit mon hæve
Af Høi i Maane-Skin!

³ Opvaagner brat, I Helte!
(Saa kvæder Konning Skjold)

Og spænde Sværd ved Belte
Nu Hver, som han er bold!
I Maane-Skin det klare
Vil med min Kjæmpe-Skare
Jeg nu fra Høi til Hald.

4 **[A:iv]**Hvor Stene stod paa Agre,
I maane-klare Nat,
Guld-Hjelmene saa fagre
Tilsyne kom nu brat,
[US4:107]Paa Fode, vel at mærke,
Dem fulgde Kæmper stærke,
I Staal saa var de klædt!

5 Udhviilt i Borge-Leie,
Tog Troppen nu god Fart,
Ad glemde, grønne Veie
Den kom til Hallen snart;
Da hørdes Brag og Bulder,
Da hørdes Klap paa Skulder,
Som Hammer-Slag paa Jern!”

6 Hvad er der i den Tale
Om Kæmpers Efter-Gang,
[US4:110]Ved Slag af Natter-Gale,
Alt i den grønne Vang?
[PS5:54]Hvad Ende tog det Bulder
Af Hammer-Klap paa Skulder
For Konge-Hallens Dør?

7 **[A:v]**Ak, Svaret aldrig bringer
Os Bølgen over Hav,
En afbrudt Tone klinger
Kun over Cædmons Grav,
Et Suk, som kun i Klangen
Os levner Spor af Sangen
I Brages Helligdom!

8 Hvor kan da sødt bevæge
Et Suk fra sorten Muld!
Hvor kan da vederkvæge
En Klang saa gaadefuld!
Hvad rører Skjaldens Tunge
Til gladelig at sjunge!
Hvad svarer i hans Bryst!

- 9 O, sødt maa vel bevæge
Det Suk fra sorten Muld,
Og vel kan vederkvæge
Den Klang saa gaadefuld,
Naar Sukket Sang forkynder,
Naar Giætningen begynder,
Og Gaaden skimtes løst!
- 10 **[A:vi]****[US4:108]**Maa Dana glad ei lytte
Ved Røsten over Hav,
Til hendes Bøge-Hytte,
Fra Brages Malmer-Grav:
Min Død er dog kun Daanen,
Thi op jeg staaer med Maanen
Af Hav i Dannemark!
- 11 **[PS5:55]**Maa Danas Søn ei sjunge
Halleluja i Kveld,
Ja, røre frit sin Tunge
Til Kvad om Danmarks Held,
Naar grandt han seer i Aanden,
At Timen er forhaanden,
Og Nytaars-Nyet tændt!
- 12 Jo, Held dig, søde Moder!
Af Høi jeg seer, med Skjold,
Opstige dine Froder,
Din Rolv fra Heden-Old,
Ja, alle de Udvalgte,
Som, før og efter Hjalte,
Du under Hjerte bar!
- 13 **[A:vii]**De reise sig saa fage,
Saa skinnende af Muld,
Paa Kald af Skjold og Brage,
Med Hjelme-Krands af Guld,
I Runen staaer for Øie
Den Stav, som aabner Høie,
I Mindets Maane-Skin!
- 14 De Kæmper giennem Vangen
Gaae fort til Kongens Gaard,
At bænkes efter Rangen
I Dyd, i Daad, i Aar;
De vil, som Danske Helte,
I Marken spænde Belte

Med hver, som Dan er gram!

15 Ei Sæde de sig vente
I gamle Leire-Gaard,
|PS5:56| De veed, at Borgen brændte,
Der Rolv fik Bane-Saar;
|US4:109| Dog ændse de ei Mile,
For et Minut at hvile
Paa Arilds-Konge-Høi!

16 |[A:viii]| I Roskilds Konge-Kirke
Dem samler Absalon,
Der til et Danne-Virke,
Dem kiæder Saxos Aand;
Men ei de Ræv og Ugle
Misunde vil den Kule,
Hvor Snigmords-Borgen stod!

17 Til Axel-Stad de stunde,
Dem fører Absalon,
Hvad der han vilde grunde
Med christen Kæmpe-Haand,
Det stander da opdaget
Til Søes i Konge-Flaget,
Til Lands paa Rosen-Borg!

18 Hvor Axel-Huus blev grundet,
Paa Svane-Holm ved Havn,
Har Borgen Navn sig vundet
Af Kongers Føde-Stavn;
Dermed den vilde braske,
Da lagdes den i Aske,
Forlorede sin Priis!

19 |[A:ix]| Hvad som er godt i Grunden,
Dog aldrig kan forgaae,
Er lang end Dvale-Stunden,
Saa skal det dog opstaae;
|PS5:57| Derfor sig reiser Borgen,
Som til en Nytaars-Morgen,
Til Konge-Hjem paa Nye!

20 Sit Navn tilbage vinde
Det Danske Christjans-Borg!
Der fødes Konger inde!
Der slukkes Hjerte-Sorg!

Der bygge Thjodrekider,
Til Verdens sidste Tider,
Med Fædres Dannished!

21 Ved Slag af Natter-Galen,
Paa Daners Orlogs-Fløi,
Sig aabne Ridder-Salen
For Heltene fra Høi;
Saa, uden Brag og Bulder
Af Hammer-Klap paa Skulder,
De stædes ind med Fred!

22 **[A:x]** Vil Nogen dem formene
Til Hald at gaae fra Muld,
Som mellem Mølle-Stene,
Han knuses brat til Smuld,
Thi Bauta-Stene bære
Høi-Heltene med Ære
For Hammer som for Skjold!

23 Som Varsel for den Skare,
Med Lignelser af dem,
Der sig vil aabenbare
I Daners gamle Hjem;
[PS5:58] I Fimbul-Vinter-Dage,
Sig melder Danmarks Sage
I Hytte, Huus og Borg!

24 Det maa saa gierne lide
Kong *Fredrik Fredegod*,
Og Disen ved hans Side:
Maria Dannebod;
O! hvad om selv sig meldte
De gamle Danske Helte
I Fredegodes Tid!

25 **[A:xi]** O! da blev der kun Bulder
I Konge-Hald af Sang,
Af Ridder-Slag paa Skulder
Og Brages Harpe-Klang!
For evig voxde sammen
I Hald med Skjoldung-Stammen
Dens bedste Side-Skud!

²⁶ **[US4:111]** O! I, hvis Kinder gløde

Ved Minde-Sagn og Sang,
Om dem, som fra de Døde
Opstande skal i Vang,
I, som kan dybt fornemme,
I har i Danmark hjemme.
Som Børn i Moder-Skiød!

²⁷ O! lad ei Danmarks Sage

Det melde næste Old,
At i Kong Fredriks Dage
Blev Kiærligheden kold;
I Hans, som Trøst kun finder,
Ved mange bittre Minder,
I Daners Kiærlighed!

²⁸ **[A:xii]****[PS5:59]** Med Æren Drotter mange

Har ført, fra Old til Old,
I blide Kaar, og bange,
Det *Danske Hjerte-Skjold*;
Men Ingen meer med Rette,
End *Frederik den Sjette*,
I Hjerte-Pinens Aar!

²⁹ Thi: lad og Saga melde,

At, sad end mangan Drot,
Med mere Glands og Vælde,
I Fædres Land og Slot,
Dog, rigere var Ingen,
Med Løve-Hjerte-Ringen,
Paa Daners Kiærlighed!!

[A:1]

Dannemarks Krønike.

Sjette Bog.

Fra Frode Fredegods Død til Ingels.

Hjarne Skjald og Fridlev Frodesøn.

Paa samme Tid som Hjarne blev Konge i Dannemark, skiftede Sverrig ogsaa Høvding, ved det Erik fik sin Helsot, og Sønnen Halvdan skulde nu arve hans Magt og Høihed; men det blev ham misundt af tolv norske Brødre, som, ved Slag paa Slag hvori han kom til Kort, ængstede ham saa, at han vendte Riget Ryggen, og drog til Rusland, for at finde Fridlev, til hvis Bistand han satte sit Haab. For ham indstædtes han da ogsaa med et Bededags-Ansigt og klagede sin Nød og store Vaande, med alle de Krænkelser han havde maattet døie af de hadske Udlændinger, som huggede ham baade sønder og sammen, hvorpaa Fridlev ynkedes over Stymperen, og drog til Norge med væbnet Haand, at skaffe ham Opreisning. Imidlertid havde Tylvten, vi talde om før, mistet sine Stal|A:2brødre, som løb deres Vei, trukket sig tilbage paa en Holm, der laae midt i et brusende Vandfald, og sammesteds bygt sig en Befæstning, omringet med en høi Jord-Vold. Fra denne Røver-Kule af foruroligede de idelig Nabolaget, stolende paa Holmen, som et sikkert Smuthul, thi de havde gjort sig en Vindebroe, der hængde sammen med Slots-Porten, den hidsede de ned, naar de vilde i Land, og trak op, naar de kom tilbage, og det var meget kunstigt, thi de behøvede da kun bare at trække i et Reeb, for at have efter Hjertens-Lyst, snart en Vei over Svælget, og snart en Skandse for Porten.

Navnene paa disse Unger-Svende ere, under Tidens Løb, tildeels forkomne, og kun nogle veed man at opregne, Gerbjørn nemlig og Gunbjørn, Arnbjørn, Steenbjørn, Asbjørn, Thorbjørn og Bjørn; men alle vare de friske paa Leveren, og hellende føre, stærke Prygle, godt saae de ud, Ord gik der af dem, for Jetter de betvang, og Folk de overvandt, og ranet havde de sig til en hovedriig Trop. Iblandt Andet skal Bjørn gjerne have havt sig en Ride-Hest, der fløi afsted som Fuglen i Luften, og var i alle Maader en Hest udaf første Skuffe, saa den svømmede som ingenting over den stride Elv-Strøm, Noget de andre Brødres Heste smukt lode være, thi der gaaer i den Elv saa rivende og stærk en Strøm, at selv Dyr, som ellers godt kan svømme, dog for det Meste, naar de komme der, udase sig og forgaae. Elven kommer nemlig styrtende ned fra Klippe-Tinde, brydes i Faldet paa de opstaaende Bjerg-Aase, og samles atter i dyben Dal med tifold større Bulder, men ved det den immer forsinkes af Klippe-Stykkerne, bliver dog Farten bestandig eens, saa den fra Ende til Anden er lige oprørt, og staaer uafladelig ud i et Skum fra Øverst til Nederst. Hvor den nu slipper ud af Klemmen mellem Klippe-Vægge, og faaer Rum til at udbrede sig, der danner

A:3 den af en eenlig Klippe bemeldte Holm, og løber i Læe af Klinte med Skov paa, saa man seer ikke Elven, før man er oven paa den.

Samme Bjørn havde ellers ogsaa en forbistret slem Bol-Bider, ret et gruelig Bæst af en Hund, der forhen skal have været Jetten Offotes Kiæledægge, og vogtet hans Kvæg paa Marken, som den da sagtens kunde, aldenstund den skal have været saa god for Folk at bides med, at den mere end eengang gav en heel Tylvt Karle deres Livsbrød; men rigtig nok er det Noget jeg ikke selv har seet, men kun ladet mig fortælle, saa Læseren kan troe deraf hvad ham tykkes!

Hvad nu Brødrenes daglige Vane angaaer, da er det kort sagt, at hvergang det Røver-Pak giæstede Nabolaget, gik der gierne meget omkuld, som reiste sig aldrig igien, thi for dem var det Dyden den, at slaae Kvæg, og baade Kvinder og Mænd som Kvæg, for Panden, rane for Fode, stikke Ild paa de udplyndrede Gaarde, og komme saa slæbende hjem med et uhyre Bytte; men paa et af disse Strøiferier tog nu Fridlev saaledes imod dem, at de maatte reise hjem med uforrettet Sag, og det i saadan Hui og Hast, at en fortræffelig Hest faldt i Fridlevs Hænder, thi Rytteren blev saa betuttet, at han ei turde sinke sig med at trække den ind over Broen.

Derpaa lod Fridlev kundgiøre, at hvem der slog en af de Brødre ihjel, skulde kun komme til ham, saa vilde han opveie Liget med Guld, og det havde den Virkning, at endeel af hans Kæmper, hvem dog nok Æren lokkede meer end Guldet, kom til ham i Hemmelighed, og meldte, at de vilde vove deres Trøie, og have deres Hals forgjort, hvis de ikke bragde ham Røvernens Hoveder. Fridlev roste vel deres mandelige Forsæt, men befoel dem dog at lade det indtil videre beroe, og begav sig imidlertid om Natten selvanden ned til Elven, thi han vilde ikke have det Ord paa sig, **A:4**at hans Kæmper var kiækkere end han, og besluttede desaarsag mandhaftig at gaae dem i Forkiøbet. Sin Følgesvend slog han ihjel med en Steen, byttede Klæder med ham, og kastede saa Liget ud i Elven, hvor det skulde gaae for hans eget, og for endnu sikkrere at giælde for død i sin Leir, saarede han Tjenerens Hest, og lod den løbe hjem, med Blod bestænket. Derpaa gav han sin Hest af Sporerne, til den foer ud i Strømmen, og vandt lykkelig over Elven, kastede sig saa af Hesten, krøb op ad Volden, og svang sig, ved Hjelp af Bryst-Værnet, hvori han fik Hold, lykkelig derover. Uden at Vagten mærkede det, listede han sig nu, som en Tyv saa lettelig og sagte, hen til det Værelse, hvor Røverne sad til Bords, og det lykkedes ham virkelig at skubbe sig ind under Bislaget, der var over Døren. Brødrene sad i deres gode Mag og drak deres Bedstemoers Skaal, thi indenfor slig Befæstning drømde de sig i god Behold, aldenstund de havde det stride, brusende Vandfald trindt omkring sig, hvor de vidste der var intet Vadsted, og hvorover, de bildte sig ind, man ligesaa lidt kunde svømme som seile.

Denne Lyst og Gammen ved Drikke-Bordet hugede imidlertid

slet ikke Bjørn, som derfor gav sig til at fortælle en Drøm han havde havt, hvori han saae et Udyr stige op af Bølgerne, som spyede Ild og røde Luer ud af sig, og stak derved Alting i uslukkelig Brand. Desaaarsag raadte han til at undersøge hvert Smuthul paa Øen, og ei af overdreven Tillid til den faste Beliggenhed henfalde til en dumdristig Sikkerhed, som man let kunde komme til dyrt at betale, thi, sagde han, jeg er tilfreds hvor befæstet et Sted ogsaa er af Naturen, uden Folke-Tilsyn er det dog ikke sikkert, og da jeg nu ovenikøbet har havt den fæle Drøm, bør vi vist dobbelt tage os i Agt for hvad den synes at spaae.

A:5 Alle Mand begav sig nu rigtig nok ud af Borgen, og undersøgte smaalig hver en Krog paa hele Øen; men da de saa fandt Hesten, gjorde de sig strax den Slutning, at Fridlev havde fundet sin Død i Bølgerne, og Hesten, som de meende, havde slaaet sin Rytter af, lukkede de med Frydeskrig ind ad Porten, i den Tanke, at han var svømmet i Land, for at melde dem Kongens Død. Bjørn var den Eneste, som, fordi Drømmen immer stod ham for Hovedet, syndes, man kunde dog endnu ikke troe Freden, og raadte derfor til at holde skarpt Udkik, men selv gik han dog, med Drømmen for Øine, ind i Sengkammeret og lagde sig til at sove.

Imidlertid kom den blodige Hest gallopperende til Leiren, som Fridlev blot havde ridset i Huden og oversprøjet med Blod, for at den skulde vække Formodning om hans Død, og flux søgte hans Folk ned til Elven, hvor de fandt Trællens Liig skyllet op paa Strandbredden, og antog det ganske rigtig for Kongens, i Betragtning af Klæderne, thi Ansigtet var saa opsvulmet, og saa forslaaet, at man umuelig kunde see, hvem der havde eiet det Dødninge-Hoved. Fnysende af Harme sprang nu hans Kæmper frem, som nys havde lovet Fridlev at sørge for Røvernes Opdragelse, og kastede sig med Livsfare ud i den brusende Strøm, thi de meende, som sandt er: med Kæmpe-Løfter og Kryster-Færd beiler man til Ære, men ægter Skam. Resten af Fridlevs Tjenere, som følge sig opmuntrede ved Kæmpernes Exempel, sprang nu ogsaa ud i Elven, for enten at døe, eller hevne deres Konge, og der Fridlev blev det vaer, var han ikke seen, men hidsede paa Timen Vinde-Broen ned, fik sine Kæmper ind i Borgen, og fældte Vagten i en Haandevending. Resten af Troppen skedte samme Ret, og Sværdet skaanede Ingen, uden Bjørn, som vel blev saaret, men for hvis Helbredelse der blev baaret Omsorg, ja **A:6** med ham indgik Fridlev, under hellige indbyrdes Forsikkringer, Stalbroderskab, thi med en levende Hund, tænkte han, er man paa Jagt dog immer bedre faren, end med en død Løve, og desuden, sagde han, finder jeg, det var Synd, at saa herlig en Helt skulde falde saa bradt, saa deilig en Blomst afbrydes og visne i Vaar!

Saasnaart det spurgdes til Dannemark, at Fridlev, som Man der, paa et falsk Rygte, havde troet død og begravet for længe siden,

baade levede endnu, og var underveis til Fædrenelandet, udsikkede man flux Sendebud, som skulde tage imod ham, og bad Hjarne godvillig nedlægge det Spir, der nu maatte ansees for kun at have været ham som Sætte-Konge indtil Videre betroet; men Hjarne kunde ikke finde sig i den Omskiftelse, og vilde heller til sidste Blods-Draabe forfægte sin høie Æres-Post, end tabe sig navnløs i Menig-Mands Hob. Saa jammerlig fandt han da nu sin forrige Stand, at heller end igien at drage Bonde-Koften paa, vilde han drage Sværd for Purpur-Kaaben, og yppe en Borger-Krig, thi det maatte blive Følgen, da Meningerne vare deelte, saa Nogle holdt Hjarnes Partie, medens Andre, i Betragtning af Frodes store Fortjenester, vare paa Fridlevs Side. Landet var da nu som et oprørt, brusende Hav, i det en Deel af Indbyggerne hyldede hvad de *Nærværende* havde for Øie, de Andre derimod det *Forbigangne* de droges til Minde; Tungen vaklede, men endelig beholdt dog *Mindet Overvægten*, og Frode-Tidens livsalige Ihukommelse forhvervede Fridlev Broder-Parten af Folkets Yndest. For største Delen følge nemlig de Danske dybt nok til at indsee, at Bonde-Manden, hvem kun en *lykkelig Hændelse* havde uformodentlig hævet saa høit over Byrd og Stand, burde under nærværende Omstændigheder sættes tilside, da den Uberettigede nu ei længer kunde besidde Thronen, uden ved Udelukkelse af den retmæssige Arving. Imid|A:7|lertid kom det danske Gesandtskab tilbage fra Fridlev med den Beskeed, at enten skulde Hjarne med det Gode vige Konge-Sædet, eller hjemle sig det i aaben Feide, og det Sidste kaarede han, thi Døden var ham dog kjærere end det Eftermæle, at have af Lyst til denne Verdens Lys opoffret Kronens Glands, og sikkert sit Liv paa sin Æres Bekostning. Saa modtog han da Fridlev med væbnet Haand, men blev slaget af Marken, og maatte flygte til Jylland; ja, skjøndt han med friske Kræfter, vovede endnu engang at skiemte med sin Overmand, blev Lykken ham dog ikke derfor mere gunstig: for Sværdet sank hans Følge-Trop, og ene med sig selv tog han Flugten til en Øe, som vidner endnu derom, ved at bære hans Navn. Ved saaledes at komme til Forkort og miste noget nær alle sine Tilhængere, fik Hjarne Bod for Mod, og fornedrede sig til at gaae paa Ræve-Kløer, søgte under formummet Skikkelse Tjeneste hos Fridlev, og agtede, naar der kunde træffe sig en Leilighed, ved Snigmord at rydde ham af Veien. Han blev ogsaa virkelig antaget, og fik, da han udgav sig for en *Salt-Syder*, sin Plads mellem Møg-Hakkerne, hvor han maatte tage Hænder i meget ureenligt Arbeide, og sad, naar Folk fik Mad, immer nederst til Bords. Saaledes forløb der nogen Tid, uden at han lod sig mærke med, hvad han havde bag Øret, men da han aldrig vilde gaae i *Bad*, for ikke at blotte sig, og lade Folk see de Arr han havde paa Kroppen, saa fattede Kongen tilsidst Mistanke, og sagde, at han skulde gaae i *Bad*, og da gik der Syn for Sagn, hvad Karl han var. Tvi dig, din Nidding, sagde Fridlev,

saasnart han paa Skrammerne kiendte sin Fiende, og siig nu selv, hvad du vilde giøre ved mig, naar du troede dig overbeviist om, at jeg stod dig i Smug efter Livet? Som studsende svarede Hjarne: i saa Fald vilde jeg gaae i Kreds med dig, for at skaffe dig Leilighed til ret klart at fralægge dig en slig Beskyldning. **|A:8**Top, sagde Fridlev, det er et Ord imellem os To, slog saa Hjarne i Kreds, og lod over Liget opkaste den Høi, som bærer hans Navn.

Kongens gode Mænd ønskede nu, at han for en Livs-Arvings Skyld skulde gifte sig, men han paastod, man var bedre faren som Pebersvend, og beraabde sig paa sin Faders, Kong Frodes Erfaring, hvem der, formedelst hans Kones Løstgængighed, overgik saa stor en Skam og Spot. Ikke desmindre gav Fridlev dog tilsidst efter for sine Venners uophørlige Bønner, og lod ved Mellembud beile for sig til Kong Amunds eller Anunds Daatter i Norge, ved hvilken Leilighed man fortæller en sær Hændelse med en af Gesandterne, som hedde *Frøke*, og faldt paa Reisen over Børde; thi da han laae og kæmpede med de brusende Bølger, skal det have været, ligesom der kunde sprunget en Blod-Aare paa Bølgen, hvorved Vandet skiftede Farve, saa at istedenfor det nys var kridne-hvidt af Skum, blev det nu paa en urimelig Maade, at see til, som et Skarlagen saa rødt. For Resten gav Kong Amund Gesandterne kort Beskeed, og vilde paa ingen muelig Maade give sit Minne til hvad Fridlev forlangde, fordi, sagde han, man maatte vise Fridlev, at i Norge havde man endnu ikke glemt Kong *Frodes* gruelige *Tyrannie*; men derimod var hans Daatter Frogerte anderledes til Sinds; thi hun skiændtes ordenlig med sin Fader over at han vilde slaae Vrag paa saadan en Svigersøn, der som en ægte Adelsmand af første Skuffe burde holdes høit i Agt og Ære, aldenstund han ikke blot var kongefødt, men havde æret sin Byrd med Bedrifter. Desuden, lagde hun til, hvad har vel det Jertegn med Vandet, der saa pludselig skiftede Farve, og blev som et Blod, hvad har det vel Andet at betyde, end hvad det klarlig betegner: Normænds Blod-Sot paa Val under Daners seirende Vaaben!

|A:9Uagtet nu Gesandterne bragde Fridlev et haanligt Afslag, skikkede han dem dog atter afsted i samme Ærinde, stolende vel paa, at med Tiden udhuler Tag-Dryp Steen, men Amund blev saa bister over Fornyetelsen af en Begiæring, han eengang havde sagt Nei til, saa han besluttede paa en grov Maade at sætte en Pind for Overhænget af den paatrængende Beiler, ved at give hans Sendebud i Bøddelens Haand. Paa Tidende om denne Fornærmelse, tog Fridlev baade Halvdan og Bjørn med sig, og gik med sin Flaade op til Norge, hvor han mødtes med Kong Anund og hans Flaade i det saakaldte *Frøke-Sund*. Her skal det være skeet, som man fortæller om Fridlev, at da han en Nat var ude paa Speiderie, hørde han lige over sit Hoved en sær Lyd, ligesom af Noget, der susede igiennem Luften, hvorover han standsede, saae tre Svaner svæve over sig, og hørde følgende Riim nedklinge:

Hythin skyder paa Hav god Fart,
Og let gynger under ham Bjelken,
Trællen mon drikke af Guld det klart,
Ja han skummer Fløden af Melken!
Lykken hun er en underlig Troid,
Leger med Folk saa mangefold.
Trællen maa sige, han Lykken har fat,
Konninge-Barnet ham tjener i Nat!

Der samme Svanesang var ude, faldt der et Belte ned med Runer paa, som forklarede hvad dunkelt var i Rimet, og underviiste Fridlev om, at Hythin var en Jette, som under Skikkelse af et ordenligt Menneske, havde narret en Søn eller Daatter af Kongen i Thjalemarken, der var saa godt som et Barn, til at spøge med sig, men havde saa snappet samme, trukket en Baad ned til næste Strandbred, sat Konge-Barnet til at roe, **|A:10**og vilde nu paa Øieblikket seile Kongen paa hans Speider-Fart lige forbi. Fridlev fandt det var en Skam, at Konge-Barnet skulde trælde for Jetten, hvem det desuden var ham en stor Fornøielse at rive Byttet af Hænderne, men da Fangen lod ham forstaae, at Bande beed i Skind paa Jetten, og at han siden, naar Haanden fulgde med, vilde da være lettere at overvinde, saa gjorde Fridlev flux et bidende Stikle-Vers, og tiltalde Jetten saalunde:

- ¹ Uovergaaelig du est;
Det sander jeg tilvisse,
Tvetulle, som kom allernæst
Til Himlen med din Isse;
Men hvor du har forlagt dit Vid,
Det jeg begriber ikke,
Thi kan sig vel dit Lyse-Spid
For slig en Kæmpe skikke!
- ² Det Lyse-Spid, den Knappe-Naal
Du bær i Gjord om Lænder,
Er det gjort efter Rise-Maal
Til dine Skippunds-Hænder!
Naar høit i Skye du Næsen bær,
Da svimler jeg vel næsten,
Men seer jeg paa dit Spyd og Sværd,
Da lee jeg maa for Resten!
- ³ Har reent du glemt din høie Stand,
Dertil din brede Bringe,
Mens du til Spyd har Muse-Tand,
|A:11Til Skjold en Flue-Vinge!

Jeg rødmer alt for Syle-Prik,
Især paa dine Vegne,
Og haaber ved dit Mygge-Stik
Det lykkes dig at blegne!

4 Men hvad er det? mig tykkes fast
I Panden jeg kan læse,
At Modet er som Spydet hvast,
Ja, see det paa din Næse,
Kanskee, naar ret man seer sig til,
Er Vind din ganske Styrke,
Din Høide kun et Skygge-Spil,
Du selv en Kyes-i-Mørke!

5 Saamænd, jeg tog ei meget feil,
Thi hvem i Havn sig bryster,
Men reber flux i Kuling Seil,
En Vindhas er og Kryster;
At du i Skoven skrylle kan
Selv over Poppel-Toppen,
Hvad hjælper det, naar Stik og Stand
Du holder kun som Loppen!

6 Den Bjørne-Lab du har til Haand
Kun fattes Bjørne-Saften,
Og havde efter Krop du Aand,
Var mageløs vel Kraften;
Men nu du est i Aand for kort,
|A:12Langstranglet i Gestalten,
Saa falder Kæmpe-Skridtet bort,
I Hinken og i Halten.

7 Thi digter aldrig nogen Skjald
Om dig en Kæmpe-Vise,
Og aldrig skal dit Navn i Hald
Blandt Heltenes man prise;
Nei bænkes skal i Mørket du,
Med andre Galgen-Fugle,
Og kommes du med Priis ihu,
Da er det af en Ugle!

Nu brugte Fridlev sit Sværd saa godt, at Jetten tabde en Arm og et
Been, og maatte tage Fod i Haand, for at redde Resten, frelst var
Fangen, og rensat blev Jette-Stuen, som Fridlev nu giæstede og
førde Guldet fra; Konge-Barnet styrede, Snekken hængleed over
Bølgen, og med Hjertens-Fryd over Seier og Bytte, digtede Fridlev et

muntert Vers, opløftede Røsten og sang:

1 Med Jetten holdt vi Stevne,
Og stimedes heel fast,
Ei vilde Liv vi levne
Alt i den lede Gast;
Da skares Bylder ømmer,
Da Blodet flød i Strømme,
Da farved rødt vi Staal!

2 End paa sit grønne Øre,
Alt under Grane-Mast,
|A:13 Vel uden Lem at røre,
Han ligger, sover fast,
Hvem Nornen gav at raade
For Norges Hoved-Flaade,
Kong Anund er hans Navn!

3 Paa Sjælens Øien-Laage
Er Søvnens dalet ned,
Og ør i Nattens Taage
Han af sig selv ei veed,
I Mørkets lumske Snare
Han mærker ingen Fare,
Mens Kraften damper bort!

4 Lad sove hvem der lyster!
Vi vaaget har imens,
Giganten gjort til Kryster,
For Guld ham pompet lens;
Ja, sønderknust den Fule,
Og speidet ud hans Kule
I hver en Krinkel-Krog.

5 Som liden Bie i Kube,
Vi krøb i Hulen om,
Og i den Bjergmands Grube
Vi Tønder Guld bekom,
Det Alt var stjaalne Vahre,
Dem skulde Pokker spare,
Ja Pokker ikke vi!

6 **|A:14** Som Ladning har i Snekke
Vi stuvet nu vor Fragt,
Og Sener maae vi strække,
Anstrænge al vor Magt,

Saa Fjenden vi ei møde
Paa Hav i Morgen-Røde
Med Guld til ham i Mund!

7 Saa hurtig! ingen Nølen!
Ei langt har vi til Dag;
Lad drøit os hjelpe Kiølen
Med dybe Aare-Slag!
Ja, lad med Kiøl og Aare
Os kløve Skum og Baare,
Som Pilen kløver Luft!

8 Som Fugl, med Sang saa fage,
Vi flyve maae afsted,
Vel koster det Umage,
Og Kræfterne gaae med;
Dog, Pokker maatte svigte,
Med sligt et Maal i Sigte,
Som det jeg mener nu!

9 Nei, fyrig vil vi stride,
Saa Flaaden vi kan naae,
Før end i Øster-Lide,
Af Bølgen blank og blaa,
Med Rosen-Krands om Tinde
A:15 Hin favre Dag-Gudinde
Sig hæver i sin Glands!

10 Naar Rygtet da udsjunger,
Til Risens Spot og Haad,
Vor Priis med tusind Tunger,
For svaren Helte-Daad,
Da lytte skal Frogerte,
Og synke til vort Hjerter
Mildøiet, rørt i Sind!

Dagen efter stod der et blodigt Slag imellem Fridlev og Anund, og det baade til Lands og Vands, thi der var Krigsfolk nok, saa at midt under Flaadernes Kamp, stillede der sig to Hære i Marken. Det var en Gru saameget Blod som her udøstes, og tilsidst havde Bjørn den Sorg at see sin Fylking bugne, men flux tog han Lænken af fornævnte Bol-Bider og sukkede ham paa Fienden, og det hjalp, saa her, hvor det var Seier Jagten gjaldt, kan man for Alvor sige: Staal glipper før Tand slipper, og Skytte-Haand skal med Hund øges. Her fulgdes imidlertid for Normændene, som sædvanlig, Spotten med Skaden, og skamme sig maatte jo vist nok drabelige Kæmper ved at

flygte for en Hund, men om det derfor var saa latterligt, som det var harmeligt, at lade sig drive af Marken ved et umælende Bæst, tør jeg dog ikke afgjøre. Nok er det, at Fridlev blev ikke narret, da han, saa at sige, skikkede Hunden afsted efter Modet, hans Krigsfolk havde tabt paa Valpladsen.

I denne Strid faldt Kong Anund, men efterlod sig en Tjener, ved Navn And Bue-Skytte, som udfordrede Fridlev, og kom derved i Kast med Bjørn, thi han tog, som Fridlevs Hirdmand, Sagen paa sig med den **A:16** Bemærkning, at det var under Kongens Værdighed at gaae i Kreds med en Bonde-Søn. Forgjæves søgte And at afskrække Bjørn fra hans Forsæt, ved at vise, hvilken Mester han var til at handtere sin Bue, thi da Bjørn stod i en lang Frastand, og lagde en Piil tilrette, kom der først en Piil og satte sig i Bue-Strængen, strax efter kom den anden, og foer ind imellem Bjørns Fingre, uagtet han holdt dem tæt sammen, og saa kom den tredie og flakde Pilen, som den laae paa Strængen. Saaledes med Flid at lade Skuddet gaae udenom sin Modstander var jo rigtig nok saameget sagt, som: seer du, jeg kan ramme; men hvem der ikke lod Modet falde, det var Bjørn; Skindet faaer hytte sig som det kan, tænkte han, og uden at blinke med Bryn eller forandre en Mine, som det sig en standhaftig Kæmpe sømmer, gav han sig kiæk i Fare, ret som han blæste And med al hans Kunst et Stykke. Nu sloges de da saalænge, til de begge vare haardt saarede, og siden fornyede de Kampen igien paa Oddernæs, hvor de ligeledes holdt hinanden Stangen, som Jævninger der kappes om Prisen.

Ved Anunds Fald var Fridlev befriet fra sin arrigste Fiende, og tænkte nu kun i sin gode Roe og Mag paa ret at fornøie sig, al Grumhed slog han nu af Sind, og lukde kjælen Elskov ind, fik sin Flaade gjort i Stand, og vilde nu selv lede Bruden op, som var ham nægtet; men underveis blev han standset i Farten af Vindstille, og maatte gjøre Landgang for at skaffe sig Levnetsmidler. Her i den Bøigd han traf paa, var der en Mand ved Navn Grubbe, som tog meget venlig imod ham, og med samme Mands Daatter blev han saa fortroelig, at hun fødte ham en Søn, der blev kaldt Olav.

Efter nogen Tids Forløb fik imidlertid Fridlev ogsaa Frogerte, og begav sig dernæst paa Hjem-Reisen, men Vinden sprang om, og drev **A:17** ham ind til en ubekiendt Øe. Her drømte han: der kom En til ham, og sagde, at sammesteds laae der en Skat begravet, og bevogtedes af en Drage, som vel spyede Forgift, men som han dog kunde faae Bugt med, naar han overtrak sit Skjold med en Koehud, og gav den det at bide paa. Siden, da Fridlev saae en Slange opstige af Bølgerne, angreb han samme, for at prøve, om Drømmen havde Noget at betyde, men stræbde længe forgjæves at saare den med sine Kaste-Spyd, thi alle saa tønnede de af paa Skiællet, som et uigiennemtrængeligt Pandser, og fælt gebærdede Slangen sig, slog saadanne Krøller paa Halen, at kom et Træe der i Klemme, blev det

rykket op med Rode, og kørde saaledes Jorden op til begge Sider, hvor den boltrede sig, at tilsidst laae den som i en Dal imellem to Høie. Da nu Fridlev mærkede, at det haardnakkede Bæst havde alt for stærk en Ryg til sin slemme Mund, prøvede han til med sit Sværd under Bugen, og der fik han Indpas, saa Edderen væltede ud, og Uhyret fik sin Bekomst, hvorpaa han var ikke seen med at tømme det underjordiske Lukaf, og lade Skatten bringe ombord.

Nu, ved Nytaarets Begyndelse, lykkedes det Fridlev, skjøndt det holdt haardt, at stifte Forlig mellem Bjørn og And, som immer paa Nye havde fordret hinanden ud, og da de saa endelig gav Naget Afsked, og blev gode Venner, udnævnedes han dem begge til Fosterfædre for sin Søn Olav, som nu var tre Aar gammel. Samme Olavs Moder, Jurithe, sin Frille, giftede Fridlev med And, der var blevet hans Hirdmand, i det Haab, at hun saaledes bedst vilde finde sig i Skiebnen at forskydes, og agte sig, ved slig en Kæmpes Haand, skadesløs for Tab af Kongens Gunst.

I gamle Dage havde man for Skik, at forespørge sig hos Nornerne om sine Børns Skiæbne i Tiden, og i Følge heraf var det, Fridlev, efter **A:18**en høitidelig Guds-Tjeneste, ydmygelig begav sig til Gudernes Huus, for der at udforske hvad times skulde fornævnde hans Søn. Der han nu indkeeg i Helligdommen, fik han Syn paa trende Diser, siddende hver paa sin Stol. Den Øverste af samme Diser forjættede kiærlig Barnet en deilig Skikkelse og ualmindelig Yndest blandt Folk, hvortil den Mellemste godhjertig føiede en overvættets Gavmildhed, men nu kom Raden til den Nederste, som var af et skielsmsk og misundeligt Sindelag, hvorover hun lod haant om at istemme Systemernes gunstige Tilsagn; langt heller vilde hun gjøre Skaar i det lille Barns Lykke, ved at tillægge ham Nærighed. Saaledes forgiftedes da de herlige Gaver, og denne Blanding af Nærighed og Gavmildhed gav Olav siden hans Øgenavn, som betegnede, at paa Gaven vanhældede en Plet Godhjertighedens klare Stempel.

Dengang Fridlev, paa sin Hjemreise fra Norge, drog igiennem Sverrig, udvirkede han, at der blev et Par Folk af Haldan, som endnu var Pebersvend, og Hythins-Møen, som han fordum havde revet af Uhyrets Kløer.

Imidlertid blev Dronning Frogerte forløst med en Søn: den siden for hans udmærkede Godgiørenhed med et deiligt Tilnavn bærede Frode, og han, hvis Navn oplivede Mindet om Beste-Faderens gyldne Dage, var lige fra Vuggen og Gang-Vognen af alle Dannemænds Kiæle-Dægge, saa han fik ei Lov til at sætte en Fod til Jord, men lærte at gaee i Dannemænds Favn, og blev med Kys opammet! Hans Tugte-Mesteres Navn kan derfor Ingen nævne, thi lignelseviis maa man sige, at han var hele *Danmarks Foster-Søn*.

Frode Eiegod.

Frode var kun tolv Aar gammel, da hans Fader døde, og maatte dog strax rykke i Marken mod de saxiske Nisse-Konger *Sverting* og *Hanev*, som langt fra at ville lystre, satte sig ordenlig paa Bagbenene imod ham, men han lærde dem at bukke, og for at lade deres Undersaatter føle, at han var deres Herre, paalagde han dem at betale i Bøder en Skilling til Mands.

Gavmildhed i sig selv var ei noget Nyt, men Maaden hvorpaa Frode viiste sin Godhjertighed, var nye, i det han fordobbele alle sine Tjeneres eengang for alle bestemte Løn, og langt fra paa Tyrannernes Viis at overgive sig til alle Laster i Flæng, var det ham end ikke nok at gjøre Godt, men immer hængde han med Liv og Sjæl efter hvad han ansaae for det Allerbedste. At give før man bad, og det med begge Hænder, at udvise mod Alle den mest forekommende Menneske-Kiærlighed, og, hvad der af Alt er det Vanskeligste, at gjøre med sin Godhed selv Misundelsen stum, det var hvad han uafsladelig kæmpede for, og Følgen blev, at, alt som Ungersvend, steeg hans Berømmelse blandt alle Folk saa høit, at han ei blot blev priist som sine Fædres Jævning, men Glandsen af hans Navn fordunklede endog de ældgamle Kongers høilovlige Ihukommelse!

I denne Konges Dage var det, at en vis *Stærk-Odder*, *Stor-Værks* Søn, leed Skibbrud paa de danske Kyster, hvorved alle hans Stalbrødre omkom, og han alene blev reddet, hvad enten han nu havde sine Kræfter eller sin gode Lykke derfor at takke. Denne Udlænding blev, formedelst sine store, baade Sjæls og Legems Gaver, en velkommen Giæst hos Frode, og jo længere han var i Kongens Gaard, des høiere blev han anskrevet og des artigere begegnet, saa at tilsidst forærede Frode ham et |A:20prægtigt Skib til Vikings-Brug, dog paa det Vilkaar, at han skulde holde Søen reen for Dannemarks Fiender.

Angaaende nu ellers denne Helt, da maa man to Gange sige, han var høivelbaaren, thi den høie Adel, som hans Legems-Skikkelse udtrykte, laae som ædel *Storhed* i hans Sjæl, saa at for ham bar neppe Nogen Prisen i Mandhaftighed. Desaaarsag blev han og saa høit og vidt berømt, at end den Dag i Dag veed man at nævne ham, og tale om hans herlige Bedrifter, ja ikke blot hos vore Fædre kom hans Navn til at straale i Mindet af store Helte-Gjerninger, men ogsaa trindt i Sverriges Egne og i Sachsen-Land timedes ham, som velforskyldt, et glimrende og sjældent Eftermæle. Hjemme havde han, i Følge troværdige Efterretninger, i Øster-Leden, paa hin

Side Sverrig, hvor i det vide Rum Esther og mange andre raae og vilde Folkefærd nu friste Livet; saa hvad man ellers fortæller om hans Herkomst, er kun en Snak man har selv sat sammen og givet Folk at løbe med; thi det er en reen Urimelighed som har ingensteds hjemme. Somme vil nemlig bilde os ind, at, han var en Jette-Søn af uhyre Størrelse, og med en urimelig Hob Arme, indtil Guden Thor, som de sige, skildte ham ved den Overflødighed, Naturen som ved en Feiltagelse havde ødslet paa ham, og ruskede hele fire Arme reent af ham, saa han kun beholdt to igien; ved hvilken Styning og Skrub-Høvling der af den uhyre Grene-Bul og Jette-Blok blev et ordenligt Kæmpe-Billed og velskabt Menneske-Legeme.

For Resten er det jo sandt nok, at der i gamle Dage var nogle Mestere i den sorte Kunst: Thor, Odin og Flere, som med Øine-Forblindelse og sære Koglerier vidste at indtage de Eenfoldiges Hjerte, vovede at anmasse sig Guddoms-Høihed, afløkkede det bedragne Folk en overtroisk Dyrkelse, og besudlede saavel Danmark som Norge og Sverrig med et fuult |A:21Afguderie. Deres trædske Anslag lykkedes dem nemlig efterhaanden saa vel, at Folk for ramme Alvor troede, der var en vis Guddoms-Kraft i dem, som krævede Ærefrygt, og ansaae dem desaarsag, om ikke just for Guder, saa dog for Gudernes Fortroelige, saa man lod sig narre til at forgude Seid-Mænd, og til ad gudsbespottelig Løgn at giøre en Høitid, hvorpaa hellig Sandhed alene har retmæssig Krav. En Følge heraf er da ogsaa det, at man har kaldt hver Dag i Ugen op efter En af de Karle, ligesom man veed om de gamle Romere, at de gave Ugedagene hver sit Navn, efter deres Guder, eller efter de syv Planeter paa Himlen. At der imidlertid ikke er Noget om, at vore Fædres Guder skulde have været de samme, som dem de gamle Romere kaldte Jupiter og Mercurius, eller overhovedet som dem, Græker og Latiner viiste en tilbunds overtroisk Dyrkelse, det seer man grandt endogsaa blot af Ugedagenes Navne: Onsdag, som hos os er kaldt op efter Odin, hedder nemlig hos dem Mercurs Dag, og den Dag vi har tilegnet Thor, har de tilegnet Jupiter; men, sæt nu, at vi, paa den Regning, vilde giøre Thor til Jupiter, og Odin til Mercurius, saa skulde Jupiter ogsaa være en Søn af Mercur, thi efter den ganske almindelige Forestilling hos vort Lands Folk var Thor en Søn af Odin. Da nu derimod Latinerne, efter en ganske anden Forestillings-Maade, paastod at Mercurius var Jupiters Søn, saa tør vi ikke trodse Folkenes bestemte Vidnesbyrd, men nødes til at ansee Thor og Odin for noget ganske Andet end Jupiter og Mercurius. Somme vil ellers ogsaa mene, at de Guder, vore hedenske Fædre dyrkede, havde kun Gude-Navnet tilfældes med dem Græker og Latiner ophøiede, og stod saa dybt under dem i Værdighed, at det kun var deres Naade, de havde for Navn og Dyrkelse at takke; men det maa nu være nok talt om de danske Hedenolds-Guder, thi jeg vilde blot sige disse Par Ord, for at Læseren des|A:22bedre kunde

sætte sig ind i Hedenskabets Dage med hvad som da var Skik og Brug.

For nu at komme til Stærkodder igien, som vi talte om før, da er det et gammelt Sagn, at han aabnede sin tve-tydige Helte-Bane med at hænge den norske Kong Vikar, en Gierning, han skal have foretaget sig Guderne til Behag, og hvormed Sammenhængen, efter Nogles Sigende, skal have været følgende: Odin, siger man, ønskede at Vikar skulde komme ilde af Dage, men vilde dog ikke aabenlyst udføre sit Anslag, og henvendte sig desaarsag til den hellende føre Stærkodder, hvem han ikke blot udrustede med Kæmpe-Mod, men tændte ogsaa i ham Skjaldskabets Lys, saa han forstod at digte og at rime. Det gjorde han nemlig Altsammen for at danne sig et udvalgt Redskab til Kongens Fordærvelse, thi at befordre den, var Takken han ventede af Stærkodder, for sin Gunst og Bevaagenhed; ja, at han tillige skiænkede Kæmpen tre Mænds Alder, skedte gierne i den Hensigt, at han skulde udøve trende forskrækkelige Handlinger, saa det var ikke for hans Dyds Skyld, at hans Dage skulde saa saare forlænges. Flux begav sig nu Stærkodder til Vikar, og forblev enstund i hans Selskab, uden at Nogen mærkede ham Skalkhed af, men der de saa omsider fulgdes sammen ud paa Vikings-Tog, hændte det sig, at de for Storm og Modvind maatte ligge ensteds for Anker i saa langsommelig en Stund, at Aarsens Tid gik frugtesløs forbi. Nu faldt de paa at ville see, om de ikke dog med Menneske-Blod kunde forsone Guderne, og trak desaarsag Lod, om hvem der skulde offres. Lodden faldt paa Kongen, og Stærkodder hængde ham i en Strikke af Bast, for at det kun et Øieblik skulde lade, som han gik i Døden, men Haarde-Knuden gjorde sin Pligt og Veiret gik fra Vikar, ja, for at gjøre Pinen kort, gav Stærkodder ham, mens han endnu hængde og gispede, Naade-Stødet med Staal, **A:23**og skjød jo saaledes troløs efter Vognen, da den hældede, istedenfor at han burde skudt Skuldrene derunder. Rigtig nok lyder Fortællingen stundom saa, at det skiøre, bløde Bast-Baand skal med Eet være blevet seit og haardt, saa det holdt og klemde *som Staal*, men det synes mig ikke værdt at nævne.

Med Vikars Skib drog nu Stærkodder bort, og gav sig, som Fribytter, i Ledtog med en vis Bemund, Mesteren for alle Danske Vikinger, som nys havde mistet sin Stalbroder *Frakke*, der med Forliis af den Penge-Sum der stod imellem dem, havde slaaet op med ham, fordi han var kied af det møisommelige Flakke-Liv. Mærkværdigt er hvad man fortæller om Stærkodder og Bemund, at de smagde aldrig stærk Drik, deels for at undgaae Drukkenskab, og deels fordi Tarvelighed var i deres Øine Tapperheds Vogter, Overdaadighed dens Banemand.

Efterat have hærget vide om Land, hjemsøgte disse Stalbrødre ogsaa Rusland med Ild og Sværd, og da Indbyggerne hverken turde stole paa deres Vaaben eller Mure, stræbde de at hindre Fiendens

videre Fremskridt, ved at lægge usædvanlig store Fodangler for ham, hvorved det da var deres Hensigt: at standse i Farten hvad der ellers vilde løbe dem over Ende, og saa lumsk at spænde Krog for Benene paa dem, i hvis Hænder de skjalv for aabenlyst at falde. Samme Fodangler havde fire spidse Pigge, og var saaledes indrettede, at hvordan man endte og vendte dem, havde de dog alligevel tre Been at staae paa, men de opfyldte kun slet deres Bestemmelse: at stoppe Fienden, thi de Danske, som var Rutenerne for kloge, lugtede Lunten, og tog deres Træskoe paa, hvormed de prægtig kunde stampe mod den Brodd, de traadte her under Fødder. Vel maatte de giennemvandre tykke Skove og vilde Udørkener, før de naaede Smuthullet mellem Bjergene, hvor Floke: Ruternes Høvding, havde for|A:24stukket sig, men de hvilede dog ei, før de fik ham drevet derudaf, og fandt da paa samme Sted et saa umaadeligt Bytte, at hver eneste Karl fik saameget baade Sølv og Guld, som han kunde slæbe til Stranden.

Efter Bemunds Død blev Stærkodder for sin Tapperheds Skyld søgt af Bjarne-Kæmperne, i hvis Selskab han øvede mange mærkværdige Bedrifter, og drog saa til Sverrig, hvor han lod Hvile falde paa sig hos de der regierende Konger: Ætmænd af Frø. Efter syv Aars Forløb gik han imidlertid over fra dem til den Danske Land-Skræk Hake, saasom han ved Offer-Gildet i Upsal blev baade kied og leed ad den letfærdige Springom, ad Giøglernes Fjas og Skuespil-Fagter, og ad den kiælne Lyd af ranglende Bjelder. Ham var da Letsindighed saa høist modbydelig, at endog blot Synet deraf kunde han ikke udstaae, og det kommer deraf, at Manddom og Blødagtighed er altid hinandens dødelige Fiender.

I Ledtog med Hake styrede nu Stærkodder til Hybernland, for at man ei selv ved Verdens Ende skulde undgaae Danmarks Vaaben, og der paa Øen regierede da en Kong Huglet, som havde et propfuldt Skatkammer, men var alligevel saa lusset, at da han engang forærede et Par meget nette Skoe bort, nændte han dog ikke at lade Remmerne følge med, men trak dem af, og gjorde ved slig Nederdrægtighed Foræringen til en Fornærmelse, han vel kunde vente Had, men aldrig Tak for. Saaledes begavede han Landets Ædlinger, men imod Giøglere og Harlekiner eller Spøge-Doctere var han anderledes rund, og den Ting er i sin Orden, thi som Herren er, saa følge ham Svende, og det var jo ganske rimeligt, at han kyssede og klappede sine kiære Stalbrødre, som laae og sølede sig med ham i Lasternes Pøl.

Midt imellem alt dette Pak, fandtes imidlertid dog et Par giæve Høvdinge: Gegad og Svipdag, som ved glimrende Bedrifter havde |A:25indlagt sig Hæder og Ære, men stak af i denne Konges Gaard, som Perler paa en Mødding. Der det nu kom til Slag mellem Huglet og Hake, kan man begribe, det var Gegad og Svipdag, som skulde holde Haand over Kongen og alle hans Penge, thi Giøglerne fik det

naturligviis strax med Rystelse, og fægtede som Dandsemestere med Hælene, saa det var kun med Hare-Spring de betalte Huglet for hans Gavmildhed. Dog, Helte-Parret lod ei heller Modet falde, skjøndt de stod ene mod Fiendernes Mangfoldighed, men fortsatte med usigelig Tapperhed Kampen, og gjorde Fyldest, man maatte snarere sige: for en heel Krigs-Hær, end kun for to drabelige Kæmper; Hake, som brød glubsk ind paa Gegad, fik saadan en Smørre, at der gik en Snip af Leveren i Løbet, og Stærkodder, som kom efter, gik heller ikke Ram forbi, thi han siger selv i en af sine Viser, at det Slag han dengang fik i sit Hoved, var det værste der nogensinde havde truffet ham, og det for den Sags Skyld, at uagtet Huden groede sammen igien, blev der dog ved at sidde et slemt Bullenskab indvendig i Saaret. Imidlertid: de Danske vandt, Huglet faldt, Resten flydde, og endeel af Giøglerne greb man i Flugten. Med disse bar Stærkodder sig løierlig ad, thi han syndes at med slige Pudsensmagere skulde man heller spille Comedie end Tragedie, hvorover han, istedenfor at slaae dem ihjel, gav dem kun en Rem af Huden, og lod dem saa løbe; det vil sige, han lod Riset lære dem at spytte røde Grise, og det var Løn som forskyldt, thi hvem der er en Grine-Bider paa sit Handværk, bør gøres til Latter, og nederdrægtige Spyslikkere maa straffes nederlig, om de skal føle man foragter dem.

De Danske rykkede nu ind i Dublin, hvor de tømde Skatkammeret, og gjorde Penge til Gribs-Gods, thi der var saadan en Mængde af dem, at man fandt, det var ikke Umagen værdt at dele, hvad der gav Alle Nok.

A:26 Hernæst fik Stærkodder det Ærende, i Forening med Slave-Fyrsten Vind, at tugte de frafaldne Folk i Øster-Leden, og vidt berømt blev dette Tog, ved glimrende Seire over Kureter, Sember, Semgaller, og, kort sagt, over alle de Folke-Hære som fandtes i Østen.

I Ruslands Egne boede paa Klippen Anefjeld en alt for bekiendt Slagsbroder ved Navn Vising, som var en Lande-Plage for alle Folk, baade fjern og nær, thi han havde gjerne onde Øine, saa hvad Staal han kastede dem paa blev sløvt, og da han desaarsag meende, han var skudfrie, gik hans Frækhed saavidt, at han, selv lige for deres Hosbonders Næse, gjorde ædle Fruer Skam og Overlast. Rygtet om slig Skarnagtighed var det, som nu drev Stærkodder til Rusland, for at rydde det Ukrud af Veien, og eftersom han var en ægte Vovehals, tog han ei i Betænkning at udæske og gaae i Kreds med Vising, som ogsaa rigtig, trods al sin Jette-Styrke og Trolddoms-Kunst, maatte bide i Græsset, thi Stærkodder var listig nok til at overtrække sit Sværd med en tynd Hinde, saa Staalet var skjult for Koglerens Øine.

Derpaa drog Stærkodder ad Maglegaard til, og brødes der med en Jette, ved Navn Tanne, som braskede af sin Legems-Styrke, og blev holdt for uovervindelig, men blev dog nu overvundet, og maatte

drage i Landflygtighed paa hin Side den bekiendte Verden.

Herfra gik Stærkodder til Polen, og der overvandt han, som var, trods Lykkens Luner, altid seierriig, i Kreds en Kæmpe, der paa vort Maal kaldes Vaze, og paa Tydsk med et noget anderledes Tungeslag: Vilze.

Imidlertid pønsede Sachserne paa Frafald, og brød især deres Hoveder med at udfinde en Maade, hvorpaa de, uden at møde ham i aaben Mark, kunde faae Bugt med den seiersalige Kong Frode. Da de nu |A:27|kiendte Frode for en Mand, der ingen Fare skyede, men var altid strax ved Haanden, og fulgte, trods alle Advarsler, immer kun sin Høimodigheds Raad, saa lod de ham udæske til Tvekamp, hvorved de meende, bedst at finde deres Regning. Øieblikket syndes gunstigt, da Stærkodder, som hardtad var en Skræk for alle Folk, just nu havde andensteds Ærende, men da Frode kun svarede, at det var en Ting han dog vilde tale med sine gode Venner om, gik Sagen i Langdrag, og imidlertid kom Stærkodder pludselig tilbage fra Vikings-Toget, han havde havt for. Han paastod, at den Udfordring havde ingensteds hjemme, aldenstund det ei sømmede sig for en Konge at skifte Hug undtagen med sin Ligemand, og, sagde han, da det her er Almues-Mænd, som raabe ud, saa er det bedst, at jeg, som ogsaa er af ringe Stand, tager Ansvar et og Sagen paa mig. Nu tyede da Saxerne til Hame, som var den meest udlærde Slagsbroder i hele Landet, og lovede ham Guld og grønne Skove, naar han bare vilde laane dem sin Arm i Dysten mod Stærkodder, ja de lovede bogstavelig at opveie den Skippunds-Blok med røden Guld, og fik ham derved lokket til at gaae i Kredsen, hvor de da førde ham hen med flyvende Faner og klingende Spil. Did kom nu ogsaa de Danske i deres blanke Vaabendragt, med Stærkodder, som skulde gaae i Kongens Sted, men Hame, som i sin Dreng-Kaadhed og Dumdristighed foragtede den tørre, indfaldne Gubbe, vilde heller brydes end fægte med ham, og, havde Oldingen ikke havt Lykken med sig, var han ogsaa virkelig kommet til Gulvs, thi Hame gav ham med sin knytte Næve En lige i Næse og Mund, saa han sank i Knæe, og Hage-Tippen skal gierne have rørt ved Jorden. Dog, han kom snart paa Benene igien, og det Nik kom Hame dyrt at staae, thi saasnart Stærkodder fik frie Hænder, trak han fra Læderet, og flakke Sachseren midtad. Med det Slag vandt han en heel Herregaard og |A:28|tresindstyve Trælle, og da nu Hame var af Veien, fik de Danske saa aldeles Bugt med Sachserne, at de maatte nødes til aarlig, som et Tegn paa, de var Trælle, at betale en Hviid for hver Albue. Sligt tog Hanev meget fortrydeligt op, immer stod den Skat ham for Hovedet, ja det gnavede i ham saalænge, til han ikke mere kunde taale sine Landsmænds Undertrykkelse, men besluttede, heller at vove sit Liv for Fædrenelandets Frihed, og gjøre Opstand. Det hjalp imidlertid ikke, thi Frode gik over Elben med sin Krigshær, og slog ham der, hvor nu Byen Hannover ligger, som er

nævnet op efter ham.

Sverting var ligesaa opbragt over sit Fædrenelands Trængsel, som Hanev, men han vidste bedre at skjule sig, og gik lumsk til Værks med at afkaste Aaget, og vel pleier man at sige: det er et Spørgsmaal, om Sligt er en Last, eller ikke vel endog en Dyd; men i mine Øine er der intet Spørgsmaal om, at alt Forræderie er en Nederdrægtighed, thi, lad være, det vel kunde synes gavnligt at sætte sit Fædreneland i Frihed, saa kunde det dog aldrig være tilladt, at betjene sig af forrædersk Falskhed. Det klæder dog alle Dage langt bedre, at gaae aabenbar til Værks, end at spille under Dække, bedre at kaste sin Fiende Handsken i Øinene, end at skjule sin Hevngierrighed under Venligheds Maske, og da nu Sverting, ved at vælge det Sidste, satte Ære og Dyd aldeles til Side, bør hans Adfærd ei engang kaldes gavnlig. Det gaaer da ogsaa gierne saa i Verden, at ligesom man aldrig har nogen Ære af, hvad man vinder ved Nederdrægtighed, saa kommer man heller ikke til ret længe at rose sig af Fordelen, og det er jo ganske rimeligt, at hvad der kommer ud af at være falsk og snoe sig som en Aal, slægter paa, hvad det er kommet af, glider glat udaf Haanden, og gaaer, som falsk Arbeide, istykker imellem Fingrene. Fals slaaer ogsaa gierne sin Herre paa Hals, og det |A:29|veed vi blev Tilfældet med Sverting, thi Frode, hvem han paa Svig havde budet til Giæst, for at indebrænde ham, lugtede Lunten, og sloges med ham saalænge, til de begge faldt for hinandens Haand. Vel maa man tilstaae, at Skurkestregen lykkedes over Forventning, siden den gjorde to Ulykker paa eengang, men dog kan man ogsaa heraf lære, at hvor godt en Svig end lykkes, er den ei at stole paa, thi man kan faae Ram til Fiende og Skam af Gienslag.

Ingel.

Ingel fulgte sin Fader Frode i Regieringen, men han vanslægtede fra sine Fædre, vendte sin Hu til Udyd, og gav sig til Priis for al Letfærdighed og forførende Vellyst, selv Dydens Skin forsmaaede han, satte en Ære i Skiændsel, gav sine Lyster Tøilen, forsømde sine Konge-Pligter, og blev Nydelsens nedrige Slave. Alt hvad som streed mod Høviskhed og gode Sæder lagde han ordenlig Vind paa, for ved de skammeligste Uvaner ret at vanære sine Stamfædres høilovlige Ihukommelse, ja paa den lumpneste Maade stræbde han at fordunkle sine Fædres Berømmelse, ved at gjøre sin Bug til sin Gud, ved at lade sin Faders Drab uhevnet, og give Riget til Priis for Fiendernes Anfald; ret som om alle Baand burde være løste, fordi han ingen vilde lægge paa sine Lyster. Saaledes henvisnede og

forfuledes da i hans Gaard Skjoldungernes herlige Stamtræ, medens han, deels laae i en Døs, deels sølede sig i udsvævende Vellyst, og satte, som en ret vanartig Skalk, sin Glæde i at fjerne sig saa langt som mueligt fra Fædrenes Fodspor, og styrte sig hovedkulds ned i den væmmeligste Uteerligheds bundløse Afgrund. At **IA:30** samle paa Kokke, Postei-Bagere, og allehaande Sylte- og Brase-Mestere, paa Tærte-Pander, og Alt hvad der hører til med den ædle Kaage-Kunst at fornøie en Lækker-Mund, det var Bedriften, hvorved han vilde gjøre sig navnkundig; Vaaben-Øvelse, Krig og Ridder-Spil, kunde han derimod ikke taale man talde om, end sige da, at han skulde selv befattet sig dermed. Al Mands-Færd var ham forhad, Kvindagtighed, hans Liv og Lyst, og fremforalt var da Kiøkkenet hans Himmerig, saa naar han lugtede en feed Steeg, løb hans Tænder i Vand. Han aad som en Tærsker, og drak som et Sviin, saa man kunde lugte ham langt borte, deels fordi han immer var fuld og stank af Drik, og deels fordi han var blomraadden indvendig. Saavidt kan man føres af Lyst til at kildre Ganen og fornøie Sandserne; saavidt kom Ingel, at han blev ligesaa foragtet som hans Fader var berømt, og Stærkodder, som end ikke kunde udstaae at Andre svirede, og var for driftig til at døde Livet hen, blev saa keed og leed ad al den Suus og Duus, at han gik ud af Ingels Tjeneste, og traadde i den Svenske Kong Haldans.

Svertings Sønner, som frygtede for, at Ingel dog engang skulde faae i Sinde at straffe deres Faders Brøde paa dem, havde, for at forebygge Sligt, givet ham deres Syster til Ægte, og med hende avlede han fire Sønner: Frode, Fridlev, Ingel, og Ole, thi det er dog nok kun Bagtalelse, hvad Somme har sagt, at Ole skulde været en Søn af hans Syster.

En Syster havde imidlertid Ingel, ved Navn Helga, som blev forelsket i en Guldsmed, der vel var af nedrig Herkomst, men kunde godt snakke for Kvindfolk, hvad de gider hørt, og havde, formedelst sin Kunst, altid noget smaat Pillerie, som Fruentimmer gjør meget ad, at forære Prindsessen. Sagen var den, at efter Frodes Død var der Ingen saa **IA:31** taknemmelig at betale Daatteren sin Giæld til Faderen, og hun var da uden Vagt og Værgemaal, sig selv overladt; men der Sligt kom Stærkodder for Øren, og stadfæstedes immer af danske Reisende, da lovede han ved sig selv, at Smeden skulde faae sin Umage betalt. Det var nemlig ikke Stærkodders Vane, at glemme oppebaarne Velgierninger, men hans Fingre kløede altid efter at smække hvad der blæste sig op, og desaarsag foer han afsted giennem Sverrig, over til Dannemark, for at straffe en saa mageløs Dumdristighed, og giengiælde Frodes Velgierninger paa hans faderløs Efterladte. Han gik nu sporenstregs til Guldsmedens Huus, med Hatten ned i Øinene, for at være ukiendt, og satte sig tæt inden for Dørren. Guldsmeden, som endnu ikke ret havde lært, at der kan sidde et Par Kæmpe-Næver i graae Luf-Vanter, skuede Hunden paa

Haarene, og bød med Skiældsord Kæmpen pakke sig ud af Stuen til de andre Stoddere, og gjøre sig lystig med hvad de levnede. Gubben lod, som han ingen Ting hørde, og blev siddende, thi han vilde see, hvorvidt Verten efterhaanden vilde gaae i sin Uforskommenhed, og var Kæmpen end ikke just taalmodig, saa gjorde hans indgroede Sindighed dog, at han kunde lade saa, thi Fornuften var hos ham altid stærk nok til at styre Hidsigheden.

Nu bar den letfærdige Smed sig ad med Prindsessen, saa det er en Skam at tale om, thi først saa smeed han sit Hoved ned i hendes Skjød, for at hun med sine fine Hænder skulde rede hans Børster; og dernæst var han uforskammet nok til at knappe sin Brystdug op, og bede hende lyske ham. Det er jo moxen utroeligt, at saa høiadelig en Frøken, uden at blive rød op over begge Ørerne, kunde bekvemme sig til, med sine Alabaster-Fingre at røre ved den forrøgede Krabat, men det blev imidlertid end ikke derved, thi nu Meende den liderlige Fugl, han havde Lov til at |A:32|gjøre hvad han vilde, og gjorde saa sine Fingre saa brede, at de var ikke langt fra at tage Tørklædet tilside, hun havde om Halsen. Men, imidlertid havde Prindsessen, ved nøiere at betragte den Gamle, hvis Ansigt var hende bekiendt, opdaget hvem der var i Stuen, og strax skammede hun sig, betragtede Guldsmedens usømmelige Næsvished med Foragt, gav ham et dygtig Rap over Fingrene, og sagde, det var nok bedst, han lod slig letfærdig Spøg fare, og greb til sine Vaaben. Nu havde Stærkodder seet nok, og Blodet kaagde i ham, saa han var ikke længer i Stand til at tvinge sin Harm, men tog Masken af, og foer med Haanden til Sværdet. Saasnart Guldsmeden, som aldrig havde lært Andet end at lefle, mærkede at det skulde gaae paa Slagsmaal løs, blev han heel betuttet, og vidste hverken ud eller ind, thi at forsvare sig opgav han strax, og saae da ingen Redning uden i Flugten, men det var haardt at skulle gaae ud ad Døren, hvor den Gamle stod med Sværdet. Imidlertid, det var endnu haardere, at bie, til Bane-Manden fik Sværdet ud og kom op i Stuen, thi saa var han sin Undergang vis, og i denne Klemme betænkde han sig da heller ikke længe paa at vælge, hvad der vel var Livsfare ved, men levnede dog en Smule Haab om at redde Peltsen. Med Sværdet over Hovedet, tænkte han, kan man aldrig forløbe men let forsinke sig, og det gaaer ikke værre end at velte, stak derpaa i Rend af alle Kræfter, og naaede lykkelig Dørtærskelen, men der maatte han smage den Gamles Sværd, som gav ham saadant et Bagsmæk paa Agter-Kastellet, at han skvat ned, og var halvdød. Kæmpen varede sig nemlig med Flid for at sætte et Klik paa sit Helte-Navn ved at slaae slig en Blæse-Pibe ihjel, og fandt desuden, at Døden var ikke Straf nok for den dumdristige Knekt, med samt hans ureene Brynde, thi Stærkodder var en af dem, der ansaae Usselhed og Skiændsel for værre end Død.

|A:33|Følgen af denne Begivenhed blev, at Prindsessen herefter

beflittede sig paa al Høviskhed, og vogtede sig selv saa vel, at intet faderløst Barn kunde have en bedre Formynder.

Dengang Stærkodder mærkede, at Folkene i Huset havde taget sig Vertens Forkort særdeles nær, da, for at Stakkelen skulde tilgavns faae Spotten med Skaden, tog han paa at kvæde, som følger:

- 1 Hvad har kunnet saa forskrække
Folk her inden fire Vægge?
Hvorfor tier man saa kvær?
Er her Sorg i Glædens Boelig?
Har i Nat ei ganske roelig
Sovet Mester Kvindekjær!
- 2 Med en frossen Kaal-Stok tjente
Jeg ham bag, fordi han brændte,
Saa en Skam det var og Gru;
Siig mig, blev han rigtig svalet,
Er den høie Næse dalet,
Eller primer han endnu?
- 3 Jeg en Times-Tid gad snakket
Op med ham, jeg saae kun stakket,
Gjorde i hans Fryd et Skaar;
Vilde han sig hos mig sætte,
Talde vi os vel til Rette
Om vor Stridighed i Gaar!
- 4 Hvorfor ligger han og lunter?
Han maa være lystig, munter,
A:34Saa forvindes snart den Skræk!
Slet kun synger, hvem der tviner,
Skam af Sorg og sure Miner
Faae de fine Ansigts-Træk!

-
- 1 Synge vil jeg om min Færd,
Stymperen maa klage,
Frøkenen, som mig var kjær
Fra de spæde Dage,
Hørde jeg, i fremmed Land,
Havde sig en Fæstemand,
Ham gad jeg nok skaadet.

- 2 Kom jeg i min fulde Puds,
Kiendte man Stærkodder,

Derfor gik jeg med Kabuds
Pjaltet som en Stodder,
Kom, og saae, hvordan herind,
Kaad med Spradebasse-Trin,
Hoppede Kulfusten.

3 Rundt han vimsed, strunk og fix,
Tripped som en Frue,
Gjorde Miner, Kix og Knix,
Kiælen som en Due,
Blank og glat fra Taa til Top,
Som han var med Sjæl og Krop
Taget ud af Krammen!

4 |A:35 Kaaben hans, saa blød og fiin,
(Har man vel seet Magen!)
Kantet var med Hermelin,
Og som guldbeslagen,
Ædelstene paa hans Skoe
Saae man glimre, saae man gloe,
Der var nok at skaade!

5 Flettet var med Guld hans Haar,
Deilig sammenslynget,
Som det Kvindfolk bedst anstaaer,
Hvor han gik, det gynged,
Stryge-Baandet, breedt og boldt,
Løselig kun sammenholdt
Gyldne Bølge-Lokker!

6 Med den Stads han gjorde Vind,
Svulmed som en Blære,
Guldet, bildte han sig ind,
Gik og gjaldt for Ære,
Lyste sig i Adels-Kuld,
Som han var med Sølv og Guld
Født af Ædel-Stene!

7 Blod, han tænkte, er for Vand
Kun mod Guld at agte,
Derfor, trods sin Stodder-Stand,
Turde høit han tragte,
Turde med hovmodigt Sind
|A:36 Giøre langt fra Essen Vind,
Under Høie-Lofte!

- 8 Han, som kun var født og skabt
Til en Bælge-Træder,
Blev i Guldets saa forgabt,
Og i Herre-Klæder,
At deraf til noget Stort
Han sig drømde skabt og gjort,
Gjort til Hovmands Lige.
- 9 Vind i Bælgen havde han
Fanget som den Bedste,
Ild i Asken som en Mand
Han forstod at fæste,
Lue af en liden Gnist
Lokked han i stakket Frist
Med sin Blæse-Pibe!
- 10 Medens Jernet var som Glød
Vilde nu han smede,
Lagde sig i Jomfru-Skiød,
Lod sig Haaret rede;
Sagde, som en Tølper, fræk:
Giv, skøn Jomfrue! dem et Knæk,
Mig paa Nakken træde!
- 11 Derpaa lagde han sig løi
Langs ad Bænke-Hynde,
A:37Rangled med sit Ringe-Tøi,
Reiste sig med Brynde,
Strakde begge Arme ud,
Som en Brudgom mod sin Brud,
Lod al Stadsen glimre.
- 12 I det Samme Helga saae,
Hvad der stak i Vamsen,
Vilde meer ei Spøg forstaae,
Frabad sig al Gramsen,
Dreiede sig paa sin Hæl,
Sagde spydig: Skyt dig selv,
Det kan nu behøves!
- 13 Kiære, styr din Hidsighed,
Seer du ham ved Døren,
Klap du ham, saa ikke vreed
Vorder gamle Søren!
Øie med dig holder han,
Har du seet Stærkoddens Tand?

Spøg kan Alvor blive!

14 Blæse med den nøgne Ravn!

Raabde Blæs-i-Emmer,
Hæng dog ei Stærkodders Navn
Paa den Pjalte-Kræmmer!
Blegn ei for det usle Skrog!
Han vist ei paa Helte-Tog
Haaret sit har bleget!

15 |A:38| Nordens Helt i Stodder-Dragt!

Det har ingen Fare,
Sammen høre Helt og Pragt,
Skinne vil det Klare;
Mene tør jeg, at sig Hver
Bryst-Dug efter Bringe skiær,
Kaabe efter Skulder!

16 Masken slængde jeg nu bort,

Pokker tog ved Smeden,
Dog hans Bagredd kom til Kort,
Førend han slap heden,
Sværdet gik til Marv og Been,
Græde maatte Stok og Steen
Over slig Ulykke!

17 Op af Sædet sprang jeg nu,

Gav med Kæmpe-Næve
Brat Prindsessen uden Blue
Slig en Øre-Tæve,
At hun meende, hun fik to,
Ikke da saa mildt hun loe,
Som naar Smeden smidsked.

18 Nu for Alvor blev hun rød,

Græd, som det sig sømmer,
Blod og Taarer sammenstød,
Randt, som Bækken strømmer;
Saa for sine kiælne Blik,
|A:39| Søde Smil, og Due-Nik,
Maatte suurt hun bøde!

19 Bladet nu jeg tog fra Mund,

Sagde: slet kun leget
Har en Møe i Morgen-Stund,
Der sig teer som Kvæget,

Følger Lysten døv og blind,
Dræber Rosen paa sin Kind,
Før den ret udspringer!

20 Ei saa varst du bedre værd,
Hvis ei Rygtet lyver,
End at sælges som en Mær,
For halvanden Styver,
Og, fra Fædrelandet fjern,
Fængslet til en Grotte-Kværn,
Dig til Støv at male!

21 Her er Sværdet, har du Mod!
Nu at see mig lyster:
Om af Patte eller Blod
Svulme dine Bryster!
Godt! nu troer jeg: Løgn og Tant
Er hvad man har solgt for sandt
Om din Last og Skiændsel!

22 Dog, o skye, dit ganske Liv,
Skin selv af det Onde!
|A:40Tunge som en Ragekniv
Rygtet har i Munde,
Let mon plettes hviden Liin,
Smaating ofte Møen fiin
Skilt har ved sin Ære!

23 Løgn i Verden helst man troer,
Derfor tag dig vare!
Træd i Olde-Mødres Spor,
Om du vel vilst fare!
Seent og tidlig komme du
Konge-Byrd og Blod ihu,
Glandsen du skal arve!

24 Guldsmed! var du splittergal,
Som dig turde driste
Til, i Danner-Kongens Sal,
Frodes Blod at friste?
Sikkert var dig Nornen vreed,
Vilde med den Kiærlighed
Dig i Afgrund styrte.

25 Men, o hvilket Koglerie,
Maatte dig forblinde,

Jomfrue! saa Behag deri
Du dog kunde finde,
Du Behag i en Kulfust,
Guul og grøn af Røg og Rust,
Du, til Dronning vugget!

26 |A:41| Kunde Læben askegraa
Lokke Rosen-Munden?
Klædte Næver sorteblaae
Kiønt paa Lilje-Grunden?
Tækkes Staal-Ring Midjen din,
Huer Kinden silkefiin
Klap af skruppet Lalle?

27 Var det da af Steenkuls-Glød
Dine Kinder brændte?
Var af Guld i Jomfru-Skiød
Smede-Skiæl god Rente?
Støv af Kul med Røg i Lag!
Fristed Sligt til Favne-Tag
Melke-hvide Arme?

28 Dog, ei over samme Kam
Skiær jeg alle Smede,
Alle vel, i grimet Hamm,
De for Essen svede,
Men dog Forskiel himmelhøi
Er der, som paa Smede-Tøi,
Saa paa Smede-Hjerter!

29 Sligt engang jeg godt fornam,
Grandt jeg det end husker,
Smeden som til mig fik Ram,
Han var ingen Fusker,
Fusker ei i Hammer-Slag,
|A:42| Som gjør Bulder, som gjør Brag
Over Kæmpe-Isser!

30 Jeg desaarsag al Respekt
Har for Vaaben-Smede,
De med Kæmpen er i Slægt,
Taale Kuld og Heede;
Hvasse Vaaben, store, smaae,
Vise hvad de tænke paa,
Hvad dem bedst mon hue.

31 Haardt mod Haardt, skal an det gaae,
Jern og Staal at vægne,
Haarde Halse derfor maa
Haandværk sligt betegne;
Knap er ræd for Vaaben-Brag
Hvo omgnistret, Dag for Dag,
Glohedt Staal ydmyger!

32 Af et ganske andet Kuld
Er de fine Smede,
Som med Kunst af Sølv og Guld
Snirkel-Tøi berede,
Kan i Malm, som det var Leer,
Efterligne hvad de seer,
Tjene glubske Penge.

33 Fingre kun tilgavns de fik,
Næven stort ei duer,
|A:43| Hammer-Slaget er kun Pik,
Smæk kun som til Fluor,
For en pæn og net Gestalt
Fiint og blødt de gjøre Alt,
De er selv blødsødne.

34 Ærligheden og er fiin
Hos dem, for det Meste,
Hver er Tyv i Næring sin,
Tænke nok de Fleste,
Gjør i Klumpen saa et Skaar,
Lidt i Dag og Lidt i Gaar,
Samler Alt til Bunke.

35 Hvor der handles, spildes Lidt,
Selv af gode Vahre.
Hvad der smeltes om saa tit,
Vægt kan aldrig svare,
Diglen tærer, siger man,
Holder Tunge smukt for Tand
Med at den er beget!

Saa kvad Stærkodder, og fornøiede sig nu dobbelt, da han syndes,
han havde gjort Gavn baade med Haand og Mund; vendte saa
tilbage til Kong Halvdan i Sverrig, hvis høire Haand han var, og
turede bestandig om i Krig og Orlog, for ei at komme ud af en god
Vane, eller ved Ørkesløshed forfalde til Kælenskab og Vellyst.

Egenlig havde Ingel to Systre, hvoraf den ene hed Aase, men

hun var kun en lille Tudekande endnu, saa Helga var den eneste mand|A:44| voxne danske Prindsesse, og hende fik nu den Norske Prinds Helge Lyst at beile til, hvisaarsag han udredte sit Skib paa det Prægtigste, og kom herved med guldbaldyrede Seil, som heisedes i Gylden-Raa med høirøde Silke-Snore for Toug. Ingel gjorde heller slet ingen Vanskeligheder, thi han forlangde blot: at Helge, hvis Nogen i denne Anledning bød ham ud, skulde, til Beviis paa sin Manddom, være følgagtig, og da det var et Vilkaar, Helge med største Fornøielse indgik, blev der med stor Stads drukket Jaord, for at han kunde være sin Fæstemøe vis.

Nu var der, efter Sigende, paa den Tid i Siælland ni veligroede Hertug-Sønner og Brødre: allesammen bomstærke Karle og forvovne Kroppe, hvoriblandt den Ældste: Angantyr, selv forgiæves havde beilet til Prindsessen, og der han nu saae, at Helge fik Lovning paa hende, besluttede han at tage sig selv til Rette med Sværdet, og udfordrede Helgas Fæstemand. Denne tog imod Udfordringen, og lovede at holde anden Dags Bryllup i Kredsen, men det var dog kun for Skams Skyld, at Helge gav det Løfte, thi i Grunden var han forknyttet, og fandt, det var et urimeligt Løfte, aldenstund han var kun Een, og maatte vente at faae alle Ni paa Halsen. Imidlertid, det gjaldt mellem Folk for Tegn paa en Kryster at holde sig tilbage, og han maatte da bide i et suurt Æble, men da han nu gik og grublede paa den Leiervold han var kommet i, tog hans Fæstemøe Bladet fra Munden, og sagde, at han ingenlunde maatte indlade sig i Kampen, før han fik sig en Medhjælper, da han ellers nødvendig maatte enten sætte Æren eller Livet til. Antallet, blev hun ved, er jo ikke engang nøie bestemt, saa der kan komme saamange der vil, styrt dig derfor ikke selv i Ulykke, men reis over til Sverrig, og søg Stærkodder paa Haand! Han pleier altid at staae Nødlidende bi, og han har, ved sin Mellemkomst, givet mangan farlig Sag en god Vending; |A:45| med sin Kæmpe-Haand aftørret mangan Taare! Det Raad faldt i god Jord, med et Par Følgesvende begav Helge sig paa Reisen, og stædtes ikke, før han naaede Upsal, som var Hovedstaden i Sverrig, dog drog han ikke strax derind, men afsendte en Forløber, som skulde hilse paa Stærkodder, og føle sig for, ved at byde ham til Bryllups med Kong Frodes Daatter. Den Høflighed tog Stærkodder imidlertid op, som det havde været et Ørefigen, laande Ungersvenden et Par Øine, der var ægte, og sagde, det er din Lykke, Sladderhank, at du midt i Sludderen indvævede Kong Frodes mig uforglemmelige, dyrebare Navn, thi ellers skulde du skeet baade Last og Skam paa din Mund! Bilder du dig ind, at jeg er en Tallerken-Slikker eller en Hofnar, som lader sig forskrive med en Kiøkken-Seddel, og løber af Landet for en Smaus? Der nu Budet kom til Helge igien med den Beskeed, gik han selv op i Kongens Gaard, og hilse den Gamle saa flittig fra Frodes Daatter, om han ikke nok vilde være hendes Fæstemands anden Haand i en Kreds-

Gang, der faldt ham for svar, efterdi det var ubestemt, hvormange Modstandere han kunde faae at trækkes med. Det, fandt Stærkodder, lod sig høre, udspurgte nøie baade hvor og naar den Kamp skulde staae, og bad saa Helge kun reise hjem til Dannemark, og være ganske rolig, han vidste en egen Gienvei, og skulde nok til rette Tid indfinde sig, og være ved Haanden. Dermed reiste Helge, og Stærkodder biede en god Stund i Upsal endnu; men saa foer han afsted, og, hvad der hartad grændser vel meget til det Utrolige, lagde i een Dag hele det Stykke Vei tilbage, som Helge havde været tolv Dage om, hvoraf Følgen blev, at de stødte sammen ved Borge-Ledet ind til Kong Ingels Gaard.

Der nu Stærkodder kom ind, og gik paa Hirdmands Viis langs ned forbi det overflødig besatte Gildesbord, stødte han paa bemeldte ni **A:46** Brødre, som gebærdede sig grumme stygt, legede, under Huien og Skraalen, Krig paa Skuespiller-Viis, og opmuntrede hinanden til at slaae Dommedags-Slag. Somme vil endogsaa vide, at de gale Knegte tog imod Kæmpen med et Vov-Vov paa Bolbider-Viis, men Nok er det, at Stærkodder skiældte dem Huden fuld, og sagde, at saaledes som de stod og vrængede Mund, gjorde de sig kun til Nar, som Grinebidere og Gabflabe, ja, at med al deres Stohei var de dog ikke andet end kvindagtige Kiælebasser, som spildte deres Bærme hvor de havde drukket deres Øl. Er du Karl for at slaaes? sagde Brødrene saa. Ja, svarede Stærkodder, jeg er Mand for at bukke begge Ender sammen ikke blot paa Een af jer, men paa saamange som har Lyst. Af saadan Tale fornam de Ni, at det maatte være den Kæmpe langveis fra, som de nok havde hørt skulde komme Prinds Helge til Hjelp.

Dengang nu Brude-Folkene gik til Sengs, stillede Stærkodder sig, af sin egen gode Villie, paa Vagt for Brude-Kamret, og skiød med sit Sværd en Slaae for Dørren, som var ægte, paa det Ingen skulde byde sin Næse til at komme og forstyrre deres Natte-Roe.

Helge vaagnede betids, gneed sine Øine, kom sit Løfte ihu, sprang op, og væbnede sig, men da han saae, der var endnu en halv Times Tid til Dag, vilde han bie med at gaae, til det blev lyst, og medens han nu stod og faldt i Tanker over det Vove-Spil som forestod, følte han sig saa tung, at han kastede sig paa Sengen, hvor da den søde Søvn listede sig paa ham.

Saasart det gryede ad Dag, var Stærkodder paa Færde, men da han fandt Brudgommen sovende i Brudens Arme, syndes han, det var tølperagtigt at gjøre hans Roe til Uroe, tænkte ogsaa nok, at Folk vilde sige, det var Feighed som gjorde, at han galede saa tidlig og misundte de **A:47** nygifte Folk deres søde Morgen-Søvn, hvorover han besluttede, heller med Æren at gaae for To, end at gjøre sin Ven uglad, for at blive selvanden. Han listede sig da ganske sagte ud af Kammeret igien, og begav sig ud paa en Mark, som vi kalde Rolyng paa Dansk, hvor han, uden at bryde sig om Modstanderne, satte sig

paa Skrænten af en Bakke, stik imod Vinden, skiøndt det baade sneede og haglede; ja, ikke dermed nok, for at man ikke skulde sige, det var hans gode Klæder, ikke ham, der trodsede Hagel-Bygerne, trak han Purpurkaaben af, som Helga havde givet ham, og hængde paa Tornene, knappede saa sin Brystdug op, som om det havde været en Solskinsdag i Vaar, og satte sig til at fange Lopper.

Imidlertid var Modkæmperne ogsaa ankomne, og havde sat sig i Læ paa den anden Side af Bakken, hvor de ovenikiøbet tændte Baal, for at holde Varmen, men da de ikke saae noget til Stærkodder, skikkede de En op paa Toppen af Bakken, som skulde staae paa Udkik, og melde Kæmperne, naar han kom. Der samme Svend nu kom øverst op paa Bakken, saae han den Gamle sidde paa Skrænten, indsneet lige op til Skuldrene, og spurgde, om det var ham, der skulde være Helges Fuldmægtig i Dag? Jo, sagde Stærkodder, det er ham selv, og derpaa fik han da Besøg af hele Flokken, som spurgde, om han vilde slaaes med hver især, eller med dem Alle paa eengang. Med hver især? sagde Stærkodder, faae den Skam der gjør! Nei, naar man slaaer iblandt en Flok Hunde, den man rammer den piber. Det var Ord nok, Stærkodder, seer man, vilde slaae dem halv ihjel med Munden, før han drog Sværdet, og da nu det kom i Gang, faldt de Sex, uden at det kostede ham en Draabe Blod, men skiøndt han ogsaa tilsidst fik Bugt med de Øvrige, maatte han dog købe Seieren dyrt, thi han havde faaet sytten Saar, og Indvoldene væltede **IA:48**ud af Livet paa ham. Afmægtig, som man nok kan vide, han var, krøb han dog paa Knæerne hen til et rindende Vand der var i Nærheden, for at lædske sin brændende Tørst, men just her var Angantyr faldet og havde blødt som en Stud, saa hvad der flød, saae ikke ud som Vand, men som rødt Blæk, og det Syn var Stærkodder saa modbydeligt, at heller end lædske sig paa den Blod-Velling, vilde han tørste; ja, heller synke i Afmagt, end styrke sig med Skam. Hardtad ganske vansmægtet krøb han nu hen til en Steen, der stod, og hældede sig over den en liden Stund, og paa samme Steen sees den Dag i Dag endnu en Huulhed, der ligner Indtrykket af et tungt hvilende Legeme; men jeg formoder rigtig nok, at man med Kunst har givet Stenen denne Skikkelse, thi det kommer mig utroeligt for, at den klippehaarde Kampe-Steen skulde, blød som Vox, givet efter for et Menneske, og modtaget, blot ved at røres, saa mærkelig dybt og saa varigt et Indtryk.

Imidlertid kom der En kørende forbi, og betoges baade af Gru og Forundring, ved at see Stærkodder, hvis hele Legeme sad saa godt som i eet Saar, hvisaarsag han bøiede af Veien, kom hen og spurgde, hvad han skulde have i Feldskiær-Løn, hvis han kunde helbrede ham; men Stærkodder vilde heller lide hvad Pine det skulde være, end blive en Kieltring forbundet, og vilde derfor endelig først vide, hvad Moders Søn det var han havde for sig, og hvad Haandtering han drev. Da nu den Fremmede tilstod, at han

var en Angiver, lod Stærkodder det ei være nok, at vise ham sin Foragt, men skiældte ham ovenikiøbet Huden fuld, fordi han ikke havde mere Ære i Livet, end at vælge saa nedrig en Nærings-Vei, der gjorde ham uærlig alle hans Dage, aldenstund han var en Blodigle for Fattig-Folk, hjalp Ingen til Rette, men førde i Ulykke, hvem han kunde, var aldrig gladere, end naar det gik ilde til, havde ikke An|A:49det at bryde sit hoved med, end hvordan han bedst kunde udforske og belure alle Folks Adfærd, ja endog besnære de Uskyldige, for at faae Sag med dem.

Dermed drev *han* af, og lidt efter kom der en Anden, som ogsaa tilbød sin Hjelp og Tjeneste, men da nu han, ligesom den Forrige, skulde skrifte Sandhed om sine Vilkaar, hørde Stærkodder, at han havde giftet sig med en anden Mands Slavinde, og maatte nu gaae paa Arbeide hos hendes Herre, for at afbetale med Kroppen, hvad hun skulde koste. Dig vil jeg heller ikke have med at gjøre, sagde Kæmpen, thi du maa skamme dig for en Ulykke, at du for en skiden Lyst vilde kaste dig saaledes i Skarnet; havde der blot været en Smule Ære i dig, havde du holdt dig for god, til at lægge dig efter en anden Mands Slavinde, og seet dig om efter en fribaaren Møe! Med samme Kiækhed som vi hisset saa Stærkodder blotte sit Bryst mod fiendtlige Hænder, see vi ham her, med Døden paa Læberne, skyde de venlige fra sig; o hvilken Sjæle-Adel hos den sjeldne Mand fremlyser ikke i et saadant Træk!

Der nu hiin var borte, hændte det sig, at en Kvinde kom forbi, og nærmede sig Oldingen, for at forbinde hans Saar, men ogsaa hun maatte give Forklaring om sin Stand og Stilling, og da Stærkodder hørde, at hun var en Slavinde, som havde sit Stade ved Kværnen, vilde han ingenlunde have den Skam, at laane Hjelp af saa foragtelig en Skabning, men spurgde hende blot, om hun havde nogen Børn? Da hun dertil svarede Ja, hun havde et Pigebarn, sagde Stærkodder: saa skynd dig hjem og giv Tøsen Patte, hun skriger efter dig! Sagtens tænkte Stærkodder vel, at hun forstod bedre med Melk at stille Barne-Graad, end at gyde Olie i Kæmpe-Saar!

|A:50Da nu ogsaa hun var afviist, kom der en Ungersvend kiørende, som ogsaa ved Syn af den saarede Olding rørdes til at komme nærmere og tilbyde sin Hjelp. Ja, hvad er du, spurgde Stærkodder. Bonde-Søn og Bonde-Karl, var Svaret. Vel! sagde Stærkodder, du est af ærlig Herkomst, og driver en rosværdig Haandtering, de Folk maa jeg lide, som æde deres Brød i deres Ansigts Sved, og har ikke Noget til Bedste, uden hvad de har suurt og ærlig fortjent! Med Føie, tør vi ogsaa mene, prisede Stærkodder her en ærlig Bondemands Vilkaar, fremfor den rigeste Herremands, thi det er jo en herlig Sag, ligelangt fra Glimmer og Usselhed, at have det daglige Brød, som sit Arbeids uskyldige Frugt. For nu ogsaa i Gierningen at vise Ungersvenden sin Erkiendtlighed for hans gode Villie, forærede han ham Purpur-Kaaben, som endnu

hængde paa Tornene, og lod saa Bonde-Sønnen gjøre sit Bedste, med at stoppe Indvoldene ind igien, og med Vidier forbinde Skrammen. Under stor Æres-Beviisning udførde Ungersvenden denne Forretning, og kørde Oldingen lige til Kongens Gaard.

Imidlertid havde Helga underviist sin Mand, og sagt til ham: troe du mig, jeg kjender Stærkodder, saa saare han nu har faaet Magt med Kæmperne, kommer han, og vil plukke en Høne med dig, fordi du, efter hans Mening, af Magelighed og Kiælenskab, har sveget Troe og Love; men byd ham kun saa strax Brodden, thi ham pleier Kiækhed at formilde, Feighed at opirre! Det Forord lagde Helge paa Hjerter som et godt Raad, og rustede sig baade indvortes og udvortes af al Magt, til mandigt Forsvar, som ogsaa kunde gøres behov, thi da Stærkodder kom til Kongens Gaard, glemte han sin Vunde, sprang af Vognen, som om han ingen Ting skadte, foer lige hen til Brude-Kammeret, og bankede saaledes paa med sin Næve, at han faldt med Døren ind i Huset. Efter sin **A:51**Hustrues Raad sprang Helge flux op imod ham med draget Sværd og huggede ham lige midt imellem Øinene, men i det han nu svang Sværdet paa Nye, ligesom for at give ham nok en Smørre, fløi Helga ud af Sengen, greb et Skjold, og holdt imellem, saa der skedte ingen anden Skade ved Helges vældige Drag, end at Skjoldet flakdes til lige midt ned i Rygningen. Mands-List er vel behænde, men Qvinde-List er uden Ende: sin kiære Mand hjalp Helga nu af hans Leiervold, og holdt Haand over ham, hendes Mund havde saaret; hjalp med Raad sin unge Ven, med Daad den gamle! At Helge virkelig kunde takke sin Kone for, at han slap, det hørde man nu paa Stærkodder, thi han lod Vreden fare med de Ord: Herrefærd er Skaansel værd, og jeg vilde ansee det for en stor Skam at være Aarsag i Helges Død, nu da jeg klarlig seer han har Mod og Mands-Hjerter til at holde Folk tre Skridt fra Livet.

Endnu før hans Saar vare lægte, ja, før der engang var kommet Roe paa dem, drog Stærkodder til Sverrig, hvor Halvdan imidlertid var faldet for sine Avindsmænd, og hans Søn Sivord bragt i Knibe af Oprørerne. Dem slog Stærkodder, befæstede Sivords Throne, og opholdt sig enstund i hans Gaard, indtil Rygtet blev alt for høirøstet om Kong Ingels forkeerte Væsen, ved at fortælle, hvorlunde han, en Søn af den forraadte Kong Frode, langt fra at straffe sin Faders Banemænd, levede venlig og vel forligt med dem. At høre slig en Vederstyggelighed skar Stærkodder i Hjertet, inderlig harmfuld og tillige bedrøvet var han over, at saa haabefuld en Ungersvend, og Søn af saa berømt en Fader, aldeles kunde glemme hvad han hedde; og med en svar Sæk Kul paa Nakken, som man skulde tænkt var en heel Herregaard, tog han Veien ad Dannemark til. Hvad er dog det for et urimelig stort Læs du der har **A:52**paa Ryggen, spurgte Nogle, som mødte ham. Kul, sagde Stærkodder, til at skiærpe Ingels Dødbider af en Samvittighed.

[US4:112] Uden at puste, fortsatte Stærkodder sin Reise ad en nem Gienvei, i flyvende Fart, lige til Kong Ingels Gaard, gik op i Stuen, og satte sig for Bordenden, thi der var i de gamle Kongers Tid hans Plads, som deres høire Haand; men der blev han nu ikke gammel, thi da Dronningen kom ind, og saa den grimede Giæst, med samt hans lappede og skidne Bonde-Trøie, fattede hun kun meget ringe Tanker om ham, maalde Kæmpen med Skrædder-Alen, og hundsede ham som en Tølper, der vilde gaa sine Overmænd i Forkiøbet, ved at løbe op og sætte sig til Høibords, hvor Bonde-Koften stak af, som Fluier i Kaal. Hun tænkte da altsaa, det nødvendig maatte være af Dumdristighed, den Giæst var gaaet saa høit op i Stuen, det faldt hende aldrig ind, at det kunde være skeet med velberaad Hu, og hun har sagtens ikke vidst, at et funklende Øie med Aand straalte i et Høisæde nok saa klart, som et glimrende Klædebon! Ned, af Veien med dig, sagde Dronningen, og sid ikke der, og smør mig mine Hynder til med din fittede Vams! Uagtet nu Helten følge sig stødt ved den ligesaa uforskyldte, som haanlige Begegnelse, fandt han sig dog i at vige Pladsen, og undertrykte sin Harme saa godt, at man hørte hverken Muk eller Suk af ham; men ganske kunde han dog ikke skjule, hvad der kaagde i ham, thi da han var kommet allerlængst ned i Stuen, gav han et Tryk til Væggen, i det han smeed sig ned paa Bænken, saa det knagede i hver en Bjelke, og lod som hele Huset skulde falde. Det var da alt Svaret Dronningen fik paa alle hendes Fornærmelser, og man kan da med Føie sige, at han paa eengang rystede baade Skamflikkerne og Vreden af sig.

[A:53][US4:113] Imidlertid kom Ingel hjem fra Jagten, og betragtede Giæsten med ualmindelig Opmærksomhed, thi de haardhudede Kæmpe-Næver, Skrammerne han havde paa Langs og paa Tverts, og de gloende, spillende Øine, lærde ham strax, at det var ingen Bogfinke, men en Karl der havde gaaet Skolen igiennem, og da han nu fremdeles lagde Mærke til, at hverken reiste Giæsten sig op, og hilste paa ham, heller ikke kunde nogen Ting aflokke ham et Øiekast, end sige et Smil, saa tvivlede han ikke længer paa, det jo var Stærkodder, der sad, med Rynkerne i Panden.

Kongen skiændte nu paa sin Kone, fordi hun havde seet skiævt til den Gamle, og brugt Mund paa ham, Noget, han bød hende see til at gjøre godt igien, beværte ham med Øl og Mad paa det Bedste, og naar han saaledes havde faaet Noget at styrke sig paa, prøve paa at muntre ham op, ved at tale ret mildt og venligt til ham. Saaledes bør det sig at være, sagde Ingel, thi han har i gamle Dage været min Foster-Fader, og jeg mindes endnu fra min Barndom, medens min Fader levede, med hvilken særdeles Kiærlighed han omgikkes mig. Bag efter lærde nu Dronningen, hvad der boede i den Gamle, og blev da ligesaa spag, som hun før var bister, ham hun nys havde viist Dørren og overøst med Grovhed, opvartede hun nu som hans

ydmyge Tjenerinde, den arrige Rabbenskralle var forvandlet til en sødtalende Hyklerske, som gjorde sig al muelig Umage med at formilde Kæmpens Vrede, og oprette sin Forseelse. Forsaauidt hun virkelig lod Ave bide paa sig, var hendes Forseelse jo vist nok tilgivelig, men Straffen undgik hun dog ikke, thi sine Brødres Blod maatte hun see strømme paa Høisæderne, fra hvilke hun fordrev den gamle Helt!

Dækket blev nu Nadre-Bordet, for Ingel og Svertings Sønner, paa det Overdaadigste, og med de allernydeligste Retter, og Kongen bad |A:54|indstændig den Gamle sidde hos, og kun ei være for snar til at bryde et godt Lag, ret som om han tænkte, man ved at overvælde ham med Mad og Drikke, kunne bøie den i Sandhed standhaftige Helt. Dog, det var Regning uden Vert, thi vel mønstrede Stærkodders Øine hele den overflødige Anretning, men kun med dyb Foragt, thi han var ikke af det Slags Folk, hvem fremmed Mad smager bedst, og han havde Herredømme nok over sig selv, til at modstaae, selv hvad der allermeest kunde friste og kildre hans Gane. Mad kan Mod fortære, thi skal Mand ei Madskab være, og Skytter som Mynder er magre bedst, saa tænkte Stærkodder, og vilde derfor ingenlunde opæde sit Helte-Rygte, men afskyede tvertimod alt Fraadserie, |US4:114|og Tiden var ham alt for kostbar til, at han nogensinde gav sig Stunder til at kræse op for sig, eller smage paa hvad han spiste: han havde kun Mund for Mad, Gane og Tunge for Manddom. Naar han derfor saae ved et Bord, at gammeldags Tarvelighed og Nøisomhed var fortrængt af nymodens Overdaadighed og Kræsenhed, da fik han ret for Alvor Lyst til Bonde-Kost, og væmmedes ved de kostbare Retter; Lækker-Bidskenes kom aldrig inden for hans Tænder, han holdt sig til Saltmads-Fadet, og om en røget Skinke ogsaa var en smule harsk, det brød han sig ikke om; man æder, fordi man er sulten, tænkte han, og efter Bonde-Kost tærsker man til Punds, men alt det udenlandske Tøierie er kun en Honning-Gift til at fordærve Maven og forvanske Marven med, og den nye Gane-Troe er en hæslig Over-Troe, som er strængelig forbudt i den gode gamle Forordning imod Overdaadighed. At have baade Kaagt og Stegt til eet Maaltid var ham allerede imod, og kunstige Retter, som smagde kun ad Skorstenen, det vil sige, som Kokken havde sat en Sovs paa, der smagde ad Allehaande, dem ansaae han for noget andet Ondt, ikke for Menneske-Føde.

|A:55|Ingel havde det nu lige tvertimod, thi han havde aflagt al gammeldags Bord-Skik, og taget sig meget større Friheder i Køkken-Faget, end hvad der efter god gammel Vane i Dannemark lod sig forsvare. Det var nemlig Sagen den, at hos ham skulde Alting være paa sin Tydsk, og derfor skammede han sig slet ikke ved al sin letfærdige Blødagtighed, thi hun var tydsk, og vist er det, at, fra Suppedasen derude, har der immer gaaet en slem overflødig Rende-

Steen herind til os i Øster-Søen! Derfra har vi faaet Smag for de glimrende Tafler, og de herskabelige Kiøkkener, derfra forskriver sig Posteierne og de fyldte Kaalhoveder, ja hele Kaage-Kunsten, med Tugt at melde. Kort sagt, Tarvelighed er gammel dansk i alle Maader, Yppighed derimod er et fremmed Ord og en fremmed Ting, hvis Indførelse gjør Brudd paa ægte Danskhed. Det saae man ogsaa grandt paa Ingel, thi der han først havde ladet sig hilde i Yppigheds Garn, rødmede han ikke meer ved den sorteste Utaknemmelighed, betalte Godt med Ondt, fældte ingen Taarer, ja drog end ei et Suk ved Tanken om sin Faders ynkelige Mord!

For nu at komme til Dronningen igien, maae vi fortælle, at hun opgav endnu ikke Haabet om at vinde den Gamle, thi da hun saae, at hverken Smiger eller Kræs kunde rokke hans Standhaftighed, tænkte hun dog, at hans Vrede maaskee ved Gaver lod sig formilde, og for at kiøbe hans Venskab, tog hun [US4:115](#)et Haar-Baand, som var et sjældent Kunst-Stykke, af sit Hoved, og kastede i Giæstens Skiød; men, lige bister, tog Stærkodder og smeed hende det i Næsen tilbage igien. Sagtens fandt Kæmpen, at det var ingen Foræring, men snarere en Forhaanelse at byde ham, som maatte vide, hvor ilde Kvinde-Baand klæder Mands-Hoved, og barede sig nok for med et Kvinde-Smykke at beskiæmme den arrede Pande, der var vant til med Æren at hæve sig under [A:56](#)Hjelm. Man kunde ogsaa sige, at han ved dette Bag-Smæk giengældte hint, som drev ham fra Høisædet, og fandt den haanlige Begegnelse han først havde mødt, for stor til at slettes over med Artighed bagefter, men selv i saa Fald maa man bekiende, at bar Stærkodder Skammen godt, saa hevnede han sig heller ikke ilde. Dog, uagtet det jo er sandt nok, at Runer i Steen er ei Streger i Vox, og seent glemmer Kæmpen Ære og Skam, saa veed man dog nok, hvad her egentlig var Grunden til Stærkodders uforsonlige Vrede, thi den laae aabenbar deri, at han var ikke i Slægt med de Skiftinger, som vende Kaaben efter Veiret, og deres bedste Venner Ryggen med Lykken, som unde Andre vel, men sig selv bedst, og om hvis Venskab man derfor kan sige: det er vel et Lykke-Træf, men ingen Lykke.

Da nemlig hin graaskiæggede Kæmpe med Liv og Sjæl hængde ved sin kiære Kong Frodes Amindelse, saa var det ham umueligt, selv over de største Høfligheds-Beviisninger og Ære-Skiænke, at glemme de mange og store Venne-Gaver, han fordum af Frode havde annammet, og det maatte han dog, før han kunde fristes til at lade hans Blod uhevnet; thi denne Hevn var Takken han skyldte sin afdøde Herre og Ven, der aldrig i sit Liv havde ladet ham savne Prøver paa sin Gavmildhed og Pant paa sin Naade. Intet Under da, at Kæmpen, for hvis Øie Billedet af Frodes ynkelige Mord altid stod malet med gloende Farver, ei lod den ædle Herres i hans Bryst dybt indpræntede Minde, af nogen Ting udslette, eller vilde, saa at sige, sælge det for Gunst og Gave!

Nu havde da Dronningen lært, at der vilde Andet til at gjøre den gamle Kæmpe lystig, end Guld og glatte Ord, men hun, som var ikke vant til at give tabt, haabede dog endnu at opnaae sin Hensigt, og det ved en Æres-Beviisning af en finere og mere umistænkelig Art, i det **A:57** hun nemlig lod en Fløite-Spiller kalde, som skulde lege for ham. Her skulde da Kunsten gjøre sit Mester-Stykke, ved at smelte Hjertet, og opløse Vredens Brusen i en liflig Velklang; men kun omsonst var Haabet, med Strænge-**US4:116** Leeg og Fløite-Lyd at gjøre en standhaftig Kæmpe døv for Røsten i hans Inderste.

Stærkodders Næse var for god, til ei at lugte flux, hvor al den Kiærlighed kom fra, og at det Hele var et oplagt Raad, som kun havde Skin af en synderlig Æres-Beviisning; desaarsag beed han ei paa Krogen, men sad som en Støtte, og lod Spille-Manden staae som en Nar, der slog sine Triller for døde Øren. Her fik man da Troen i Hænderne, og saae paa den barske Gubbe, som ikke lod en eneste Rynke falde, eller forandrede en Mine, at det maa ingen Sække-Pibe være, den kraftige Alvors-Mand skal dandse efter, og at hvad et Munds-Veir skal blæse omkuld, maa kun staae paa svage Fødder. Vel maatte ogsaa den trofaste Kæmpe lade haant om, for Spilleværk og Slikkerie at bryde sit hellige Løfte, opgive sit mandige Forsæt, og dets til Bekræftelse, tog han nu Benet, han sad og havde gnavet, og smak dermed Vindspilleren saa under Øret, at han for sine oppustede Kiæber fik et fladt Ansigt. Det var det bedste Beviis han kunde give paa, hvor modbydeligt det er for en ærbar Mand at maatte høre paa vellystige Triller, og see paa Abekatte-Streger; Løn var det og som forskyldt, thi Næse-Styvere er den rette Mynt at betale Spyt-Slikkere i, og Stærkodder viiste her en særdeles Skønsomhed, thi hvad var billigere, end at han, der vilde blæse Kæmpen et Stykke, fik selv lidt at blæse paa, og hvad skulde man heller forære en Flød-Skiæg, end hvad han aabenbar fattes: Been i Næsen! Herved fik imidlertid Piben en anden Lyd, thi hvem der lever blot for Lyst, har gierne altid et daarligt Bryst, og ved nu at græde sine modige Taarer, **A:58** beviiste Spille-Manden, at det er dog ikke i Dandse-Skolen man lærer at gaae Verden igiennem som en Mand! For Resten maa man heri see et meget passende Forpil til den følgende Bord-Dands, thi det er jo aabenbart, at Kæmpen, som med Harm i Sind, og Hevn i Hu, saae og hørde paa Alt, hvad Hoffet gottede sig over, og smeltede ved, at han, der Spille-Manden fik sin Rest, slog i en Lignelse den vellystige Ingel under Øret med hans Faders, den heltemæssige Kong Frodes Been, og gav tilkiende, at han laae heller i den Ædles Grav, end han sad ved Skiftingens Bord. For end ydermere at beskiæmme Giøgleren, gjorde Stærkodder en Vise, som vi nok siden skal faae at høre, og Dronningen selv kunde ikke noksom forundre sig over en saa urokkelig Standhaftighed, som den, hun nu hos Oldingen havde tilbunds lært at kiende.

|US4:117Nu gav Stærkodder sig til at betragte Frodes Banemænd, som stode i høieste Yndest hos Ingel, og paa dem saae han sig saa arrig, at man kunde slaae Ild af hans Øine, og tydelig læse i hans Ansigt, hvordan det kaagde i hans Inderste. Ingel søgde vel at formilde ham med en Lækker-Bidsken af hvad han ellers havde for sin egen Mund, men Kæmpen skiød Tallerkenet fra sig, og da man spurgde ham, om det var Ret, saaledes at rynke Næse ad Kongens Gaver, sagde han reent ud, at han var kommet til Dannemark, for at besøge Frodes Søn, ikke en Fraadser, der sad og aad, saa han var færdig at sprække, og lod, paa sin Tydsk, hvad der var kaagt, stege op, for at det skulde ret blive lækkert. Derpaa tog han Bladet fra Munden, og giennemheglede Kongen saa ganske forskrækkelig, at han ikke levnede ham Ære for en halv Skilling. Her maatte da Ingel høre, hvilken Fraadser og Dranker han var, aad til han ræbede, og drak til han gabede, ja gik i sin Uskikkelighed paa Sachsisk Viis, over alle Grændser, saa der var end ikke Gran eller Glimt af Dyd og Mand**|A:59**dom at spore; men Omkvædet paa Visen var dog immer det, at Kronen paa sin Skiændsel havde Ingel derved sat, at han i sin blomstrende Ungdom lod sin Faders Død uhevnet, ja var forvorpen nok til at pleie Venskab med hans Mordere, fræk nok til, at sætte dem med Hæder og Ære til Høibords ved sin Side, som burde heller klæde Steile og Hjul, ussel nok til at klappe dem paa Kind, hvis Hals han burde knække!

Ved denne Leilighed skal Stærkodder ellers ogsaa have kvædet, som følger:

|VU7:327Væk, blødsødne unge Seller!
Viger for den gamle Svend!
Bukker dybt for ham som tæller
Skokke Aar med Sværd ved Lænd!

¹ Alderdom er ingen Brøde,
Naar man blev med Æren graa,
Selv naar Kinden ei kan gløde
Høit kan Oldings-Hjertet slaae,
Helten ei med Strømmen følger,
Paa ham brydes Tidens Bølger,
Over ham vel Skummet gaaer,
Men forsølver kun hans Haar!

² **|US4:118**Før jeg siddet har med Glæde
Her til Bords saamangen Dag,
Da var mit det bedste Sæde,
Først gik jeg i Kæmpe-Lag;
Det var i Kong Frodes Alder,
Andet nu her forefalder,

|A:60| Meer end Puf og Albue-Stød
Minder Folk om Frodes Død!

3 Høit paa Hynde blev jeg bænket,
Over Folk med Hjelm og Skjold;
Mig blev Bægret først iskænket,
I den forbigangne Old;
Andre Tider, andre Sæder,
Stodderbænk nu Helten klæder,
Nyt i gammel Sal og Slægt
Er som Nyt i Maal og Vægt!

4 |VU7:328| Som en Krebs man nægter Freden,
Baglænds nu maa Helten gaae,
Dukke under og forneden
Søge en afsides Vraa!
Fuld man stopper sig i Borgen,
Som man skulde døe i Morgen,
Revner, før man levner mæt,
Levner neppe mig en Plet!

5 Kun med Puf man vil mig hædre,
Skubber mig fra Væg til Stok,
Var ei Væg og Stok mig bedre,
Ud af Dørren kom jeg nok;
Hovmænds Griin maa her jeg taale,
Fuld de mig Salt-Skieppen maale,
Hunde-Bid dem tykkes bedst
Velkomst til en fremmed Giæst!

6 |A:61| Men, nu løfter jeg min Stemme:
Hvad er Nyest vel i Nord?
Hvordan staaer det til her hjemme,
Hvoraf gaaer der videst Ord?
|US4:119| Hid jeg drog fra fjerne Egne,
For i Hald paa Rygtets Vegne,
At udforske, hvad forvist
Her sig har tildraget sidst.

7 Er det sandt, hvad saa man nævner,
Ingel! at i Lastens Skiød
Sovet ind er Frodes Hevner,
Ja begravet som en Død!
Død og jordet, frit man kvæder,
Er med Frode Danmarks Hæder,
Er det sandt, at Albue-Stød

Dig kun var din Faders Død!

8 Er det sandt, du ærer Flommen
Meer end Frodes høie Navn,
|VU7:329| Kappes om at pleie Vommen
Med en Skiøge i din Favn;
At i Lag med Ørkesløse
Livet helst du vil hendøse,
Tager for din Faders Blod
Øl og Mjød i Mande-Bod!

9 Danner-Konge uden Mage!
Frode! der jeg sidste Gang
|A:62| Maatte Afskeed med dig tage,
Hørde jeg din Svane-Sang,
Ja, da lod mig Hjertet ahne,
At for Dørren stod din Bane,
At dig Fjenden fuul med Sviig
Lægge skulde snart i Liig!

10 Der jeg drog fra dine Sale,
Dane-Drot, i Hu saa mod,
Over Mark og Bjerg og Dale,
Langt af Leed, paa Kæmpe-Fod;
Dybt sig frem fra Hjertet trængde
Da et Suk, og flux jeg tænkte:
Aldrig, ak, min Drot! jeg seer
Ansigt dig til Ansigt meer!

11 |US4:120| Ak! hvi maatte det sig hænde,
At din Uhelds-Time kom,
Medens jeg ved Verdens Ende
Bredte ud dit Herredom!
Hvi stod jeg i aaben Feide,
Medens du, trods Fred og Leide,
Faldt for Morder-Dolk til Jord,
Sank ved din Forræders Bord!

12 Ak! hvi var jeg ei tilstæde!
Havde ei jeg mægtet bold
Dine Fjender at nedtræde,
Dig at dække med mit Skjold,
|A:63| |VU7:330| Skulde dog, som Ven i Nøden,
Vist jeg fulgt dig selv i Døden,
Eiegod! ja i din Arm
Vandret glad fra Verdens Larm!

- 13 Uslinger! tør I da tænke,
At en Mand hvem hos sig næst
Store Konger vilde bænke,
Blevet er en Snylte-Giæst,
Har afbrudt sin Helte-Bane,
For at kildre her sin Gane,
Hylde Lasten her ved Bord,
Som et evigt Had han svor!
- 14 Nei, der jeg fra Sverrigs Klipper
Stævned hid til Dane-Vang,
Da et Haab, som, ak, nu glipper
Trøsted mig paa svaren Gang,
Fort kun over Bjerg og Dale,
Tænkde jeg, til Konge-Sale!
Der mig bier søden Løn:
Synet af min Frodes Søn!
- 15 Ak, hvor Haabet dog kan svingte,
Briste i et Øie-Blik!
Med en Skjold-Ung from i Sigte,
Syn jeg paa en Fraadser fik,
|US4:121Paa en Drot, med Skam at melde,
Som for Alt lod Bugen giælde,
|A:64Som udtrykker, ret med Flid,
Fæiskhed i al sin Id!
- 16 O, Kong Halvdan! vise Mester!
Paa at spaae varst du udlært,
Grueligt sig nu stadfæster
Hvad mig fordum tykdes sært:
Mærker, kvad du, mærker, Daner!
Mindes hvad jeg bange ahner!
|VU7:331Avle skal den vise Drot
Daaren brat til Danmarks Spot!
- 17 Dog, har end jeg ikke mægtet
At afværge Danmarks Spot,
Er end Frodes Søn vanslægtet
Fra hver ædel Dane-Drot;
Aldrig dog, det tør jeg love,
Frodes Guld og grønne Skove,
Medens jeg har Sværd til Skjold,
Falde skal i fremmed Vold!

Over denne Vise skal det have været, Dronningen blev saa

forskrækket, at hun rev det dyrebare Haarbaand af, hun just sad med paa Hovedet, og rakde til den fnysende Olding, for dermed at styre hans Hidsighed, men da Stærkodder med dyb Foragt kastede hende det tilbage i Øinene, tog han atter paa at kvæde med lydelig Røst, og sagde:

- 1 Væk med slig en tosset Gave!
Mai dig selv med Stadsen ud!
|A:65 Er dog Verden reent af Lave!
Skal Stærkodder nu staae Brud!
Skal en Helt nu, som en Kvinde,
Lokkerne med Guld omvinde!
- 2 Høit jeg siger: Ingen bærer
Hjertet paa det rette Sted,
Som sit Hoved saa vanærer,
Kryster kun har Kvinde-Sædd,
Freia maa med Guldtøi bramme,
Kæmpens Pragt er Sværd og Skramme!
- 3 **|US4:122** Han der sidder hist og rager
I sin Kramsfugl sjæleglad,
Han vist ikke Stadsen vrager,
Det for slig en Mons er Mad,
Lad din Mand, i Hu en Kvinde,
Lænken din om Lokken binde!
- 4 Dog, til Tak for sin Foræring
Ingels Dronning høste skal
|VU7:332 Prisen, at ei til Knapnæring
Hun har gjort vor Konge-Hald,
Rigelig paa Tydsk besætter
Bordet hun med Herre-Retter!
- 5 Smagen for det Udenlandske,
Som saa tit, har hjulpet godt,
Vil med Nyt man narre Danske,
Nævne man paa Tydsk det blot!
|A:66 Være Madding da og Mide,
Glat de dog paa Krogen bide!
- 6 Dronningen dog ret fra Grunden,
Efter Smagen sig har lagt,
I at smøre Folk om Munden,
Faae kun har saavidt det bragt,
Thi, ved Kaagt og Steegt at blande,

Brat hun Potte blev og Pande!

7 Manden stopper hun og mæsker,
Som paa Stie man feder Sviin,
Og derefter hun ham lædsker
Med en Balle fuld af Viin,
Hun ham driller, mens han drikker,
Som en Skiøge, til han ligger!

8 I det Lag, hvor hun er Sjælen,
Ei for grov man være kan,
Som en Tispe er hun kiælen,
Som man er, saa elsker man;
Kun paa Maden er hun kræsen,
Kun ad Dyd hun rynker Næsen!

9 |US4:123|Derfor nu ved Kongens Bord
Gammel Dannished ei spores,
Kæmper kun i Drik og Hoer
Der som Vrinskere udfores,
Kunsten der er Kokkerads,
Slikkerie den hele Stads!

10 |A:67|VU7:333Hist, paa hin Tallerken giæv,
Lire-Smørelsen nok flyder,
Kager her, som Spindel-Væv,
Flue-Kæmperne indbyder,
Østers-Sliim og Musling-Grød,
Det gaaer af, som nybagt Brød!

11 Hofværk her er Suus og Duus,
Leilen hedder Lærke,
Hallen er et Snegle-Huus,
Det er godt at mærke;
For at Hovmand kan faae Krop,
Æder Hoffet Landet op!

12 Aldrig, om jeg mindes ret,
Har jeg seet Kong Frode,
Som Kong Ingel nu saa net,
I en Kramsfugl rode,
Tommel-Totten og for plump
Var til Krat paa Hane-Gump!

13 Een vist knap, af Skjoldung-Blod,
I vor Konge-Række,

Før den fine Kunst forstod
Snepper at forlægge,
Fugle-Indmad saa paa Fad
Mesterlig at skille ad!

14 Sligt de aldrig lære gad,
Var i Smag kun Sinker,
|A:68|Spæge-Kiød er Kæmpe-Mad,
Fitter æde Finker!
Aldrig snuser efter Steeg
Elskeren af Helte-Leeg!

15 |US4:124|Med mit stive Skiæg at skraae,
Før jeg tog til Takke,
|VU7:334|End, som Kippe-Kalv af Saae,
Melk jeg vilde lakke;
Ingel, husk, paa Bøtte-Bund
Der staaer skrevet: Melke-Mund!

16 Fordum, hvor jeg var i Lag,
Lækkerie man sky'de,
Kun engang hver Maanedes-Dag
Kaagde der en Gryde
Andet knap end Spæge-Mad
Nogen af os æde gad!

17 Græs vi ei fra Kiør og Faar
Aad som Lækker-Bidsken,
Svine-Flykker, Faare-Laar
Saae man kun paa Disken,
Deraf aad til Maade vi,
Uden Fjas og Fraadserie!

18 Hør mig da, du Slikombredd!
Flød-Skiæg vil jeg sige,
Bliv dog Mand i Sind og Sædd!
Tænk paa Land og Rige!
|A:69|Husk: af Frode est du fød,
Og uhevnet er hans Død!

19 Kryster og, i Hu det kom!
Skal i Graven segne,
Man med Flugt for Nornens Dom,
Kommer ingen Vegne;
Kryb i Hule, kryb i Krog!
Skiæbnens Piil dig rammer dog!

- 20 Kæmper elleve paa Rad
Langed vi til Bakke,
Begad over *Helge* sad,
Godt vi tog til Takke,
Tjende og en Høvding skøn:
Hake da for Kost og Løn!
- 21 |US4:125|VU7:335Kiødet var en vindtør Skank,
Skoften haard at tygge,
Hjalp os dog for den Skavank,
Som os vilde trykke;
Den vi drev, som os drev før:
Sulten jog vi flux paa Dør!
- 22 Aldrig Nogen der paaanked,
Han ei fik sin varme Mad,
Hver fik Sit af hvad der vanked,
Alle aad af samme Fad;
Da ved store Herrers Borde
Ingen Stads med Steg man gjorde!
- 23 |A:70Smaaafolk vilde aldrig smage
Udenlandsk og fremmed Mad,
Selv de Store Steg og Kage
Kun til Høitid æde gad;
Kongen sagde: spinke, spare,
Det gjør godt, kan længe vare!
- 24 Honning-Smag han hued ikke,
Den var ham for æm og sød,
Som i Æde, saa i Drikke;
(Øl han satte over Mjød)
Halvraat Kiød han sig lod smage,
Men lod haant om Steg og Kage!
- 25 Krukker, Dunker, Øre-Baller,
Pynteligt Tallerken-Stads,
Snirkeltøi og Musling-Skaller,
Ei man saae, men, uden Fjas,
Skjænkeren sit Embed gjorde,
Gik med Bægeret for Borde!
- 26 Ingen pæn Tallerken-Slikker
Røgled Retter høit paa Fad,
|VU7:336Saa som nu, da dybt man stikker
Kun i Skamløshed og Mad,

Nu da man, med Mod i Kammen,
Hovedet har bidt af Skammen!

27 |US4:126| Da, Kong Ingel, tog man ikke
For sin Fader Guld i Bod,
|A:71| Lod ei haanlig sig bestikke
Mod sit eget Kiød og Blod;
Solgde ikke Liig af Fædre
Pundeviis som Krop af Vædre!

28 Hvilken Helt med Dyd og Ære,
Ja blot, hvilken ægte Søn,
Kan dog over Hjertet bære,
Halvt for Løn og halvt for Bøn,
Til sin Faders Arve-Fiende
Sig at lade svinebinde!

29 Ja, hvem skammer sig dog ikke
Ved en saadan Mande-Bod,
Ved Forlig med dem at drikke
Som udgiød hans Faders Blod,
Sætte feig saa Bom og Skranke,
For hver ædel, mandig Tanke!

30 Ak! naar høit i Hald mon runge
Kvad om Kraft og Kæmpe-Gang,
Naar, med Kongers Priis paa Tunge,
Skjalden stemmer op til Sang,
Skamme maa jeg mig, og skule,
I min Barm mit Ansigt skjule!

31 Ak, thi ingen Søn af Frode
Nævnes kan i Helte-Tal,
Om dig, Konge, vel til Mode
Mæler, kvæder ingen Skjald;
|A:72| Bar, ak, est du for Bedrifter,
Mindeløs i Kvad og Skrifter!

32 |VU7:337| Hvortil nu de bistre Fagter!
Søn dog aldrig vredes vel,
Som ærbødigt dem betragter
Der slog Faderen ihjel,
Som paa Simler, Supper varme
Styred al sin Hevn og Harme!

33 |US4:127| Nei, kun da, naar mange Munde

Giør de Ædles Lovsang stærk,
Som til Skræk var for de Onde,
Straffed hvert et Niddings-Værk;
Ikkun da det sig vel sømmer,
Du ved Hørelsen dig ømmer!

34 Ønsk kun da stokdøv at være!
Godheds Roes er Ondskabs Riis,
Tænder maa hver Nidding skiære
Ved de ædle Heltes Priis;
Alting Lastens Øie taaler,
Kun ei Dydens milde Straaler!

35 Kan engang ved slig en Torden
Vaagne din Samvittighed,
Faer da, hvor du vil paa Jorden,
Giør kun Støi, som bedst du veed,
Reis mod Vesten, reis mod Østen,
Aldrig dog du døver Røsten!

36 |A:73| Drag i Syd, hvor Sol mon lue,
Drag i Nord, saa høit du maa,
Op, hvor lavt paa Himlens Bue
Karls-Vognen synes staae,
Hvor i Hui, ved Verdens Ende,
Stærke Hvirvler Himlen vende!

37 Skammen, som din egen Skygge,
Immer dog dig følge skal,
Og hvor ædle Konger bygge
Lystelig i høien Hald,
|VU7:338| Dine Kinder skamfuld røde,
Aabenbare skal din Brøde!

38 Paa dig hviler en Vanære,
Som kan aldrig slettes ud,
Hvor du kommer, skal du være,
Ligemand med Skumpel-Skud,
Aldrig vove, trindt om Lande,
Dig i Ædles Kreds at blande!

39 |US4:128| Hvilken ulyksalig Stjerne
Stod dog over Leire-Gaard,
At den kunde saa bortfjerne
Skjoldung-Stammens gode Kaar;
Saa en Skifting Frode fødtes,

Saa ved Afkom Ætten ødtes!

40 Ja, Kong Ingel, Skjoldung-Stammen
Ved en Snekke lignes maa,
|A:74|Hvor i Bunken flyder sammen
Alt hvad Skarn der findes paa;
Alle Slægtens Feil og Lyder
Arved du som Bundfalds-Dyder!

41 Nu, saa ligg, hvor du har hjemme,
Paa din Bærme i en Vraa!
Vov ei længer at beskiæmme
Slægten, som du lyver paa!
Lad, som Muse-Hul, en Hytte
Dig mod Verdens Spot beskytte!

42 Kryb bag Skiørt hos dine Friller,
Langt fra hver en Ædlings Blik!
Pluk dit Skiæg, mens Skiøgen driller
Dig for Lykke-Lod du fik;
Tirrer, spotter, klynker, tviner,
Sjælen dig af Livet piner!

43 |VU7:339|Usling, du, hvis Tænder klappre,
Naar du tænker blot paa Sværd,
Du, Vanslægtning fra de Tappre,
Født til Greeb og Trælle-Færd,
Du, som ei tør Fader hevne,
Hvo vil meer dig Konge nævne!

44 Hvo din Stol vil eftertragte,
Ei behøver Sværd og Skjold,
Som et Kid han dig kan slagte,
Faae med Næver paa dig Hold,
|A:75|Magelig kan dig som Faaret
Brødkniv skiænke Bane-Saaret!

45 |US4:129|Hvem skal Thronen saa bestige!
Svertings, huh, den Nidings Søn,
Han skal arve Danmarks Rige,
Tage det i Ruffer-Løn,
For den Taske af en Syster
Du i Favn med Skiændsel kryster!

46 Al din Sorg er det alene,
At forgyldt fra Top til Taa,

Og behængt med Ædel-Stene,
Hun, den Kvind, kan for dig staae,
Medens vi med Sorg og Klage
Suurt henslide vore Dage!

47 Ja, mens du i Lyst og Gammen
Flagrer, fjaser Livet hen,
Sukke, synke under Skammen
Alle ægte Dannemænd,
Mindes kun med Jammer-Klage
Danmarks Held i gamle Dage!

48 Paa de Skarn, som hist sig høine,
Hævede, ak, ved din Gunst,
Vi ei see med dine Øine,
Blændede af Kogle-Dunst;
|VU7:340Oldtids Ven en Brand i Næsen
Være maa det nye Uvæsen!

49 |A:76Skal det største Held jeg nævne,
Som min Sjæl attraaer end,
Frode! det er: dig at hævne
Strængt paa dine Avindsmænd,
See tilgavns de Skurke bøde,
For hvis Nid du maatte bløde!

Ei forgiæves havde Stærkodder talt disse Opvækkelsens Ord, thi de var for den valne og døsige Konge det Samme, som Staal og Steen er for den døde Trøske: hvor før kun var Aske, saae man nu Gnister og luende Blus. Vel lod Kong Ingel i Førstningen Kæmpen sjunge for døde Øren, men efterhaanden kunde han dog ikke andet, end lytte til sin Foster-Faders mere og mere indtrængende Røst og Opmuntring, hvoraf omsider opstod en |US4:130blussende Harme, der lod ham i sine Gienboer skue ei Giæster men Fjender. Saa fløi han da fra Sædet, op at styre sin Hevn paa dem der kom tidsnok til Høibords, og gik med draget Sværd og blodige Tanker løs paa Svertings Sønner; nys gav han dem hvad der kildrede Ganen, men nu hvad der reev dem i Halsen. Af Værten var der nu blevet en fiendtlig Drot, af Yppighedens usle Træl en sønderknusende Retfærdighedens Tjener, med Sværdet overskar han det skiøre Vennebaand mellem sig, og sin Faders Mordere, livløse sank de til Jord, og Dugen, som nys bar, hvad han maatte rødme over med Skam, den rødmede nu til hans Ære. Saaledes mægtede dog den gamle Vækkers kraftige Ord at indgyde den bløde, forkiælede Ungersvend en Manddoms-Aand, saa hvad der laae som dødt i en forborgen Vraa, kom atter til Live, for at Giengiældelsens Ret kunde

ramme Misdæderne. Heraf seer man, at Fædrenes herlige Aand var ei uddød i Unger-Svenden, men var kun som forreist, og kom tilbage nu med Oldingen, der han opløftede sin **|A:77**Røst, kom seent men godt, og lærde Kongen ret at staae for Skiænken, og lade Bægeret skumme ei af Viin men af Blod. Høiligen er dog imidlertid den Olding at berømme, der, som Ordets Kæmpe, kiæk og lykkelig bestormede hos Kongen Lasternes uhyre Borg, brød giennem alle Diger ind i Hjerte-Vænget, og naaede der til Vext at udstrøe Dydens frugtbare Sæd. Selv traadte nu Oldingen i Kongens Fodspor, og viiste at han havde selv, hvad ham paa Tungen laae, den Kiækhed og Manddom, som ved hans Kvad gienfødtes i det kvindagtige Bryst. Derpaa, da Værket var fuldbragt, tog han atter til sit Sprog, og sagde:

- 1 Kong Ingel! med Glæde
Du høre mig nu!
Farvel jeg vil kvæde
Med Gammen i Hu;
Forvundet jeg haver min Harm og min Spot,
Jeg nu dig tør hædre,
Som Høvding i Lædre,
Dig hilse som Dannemarks Drot!
- 2 Ei gjordes til Skamme,
Mit Haab, da det gjaldt,
Thi langt fra sin Stamme
End Æblet ei faldt,
|US4:131Det ligger i Blodet, var Fædrenes Ord,
Hos Konger og Knægte,
Paa Ætten at slægte,
Med Tant ikke Fædrene foer!
- 3 Beviis har du givet,
O Konge, nu paa,
|A:78At Hjerte i Livet,
Du havde som Faae,
|VU7:341Ja, Syn har for Sagn os nu givet din Haand,
At Grød udi Panden
Ei kvalde Forstanden,
At Krop ei hos dig gik for Aand!
- 4 I Langdrag gik Sagen,
Hvad sagtens var slemt,
Dog kom det for Dagen
Den var ikke glemt;
Du tænkte, du tænkte, du tav til en Tid,

Du sov med de Dovne,
Sad op med de Vaagne,
Og gjorde saa Fyldest med Flid!

Men lad os nu smedde, før Jernet blir koldt,
Saa sammen kan falde, hvad sammen har holdt,
Til Hælvden de saa 'de jo Alle som Een,
Saa skal de og høste, den Regning er reen!
En Snare de spændte for Fod under Bord,
Og Giengiæld gaaer aldrig af Moden i Nord!
Lad ligge dem nu, som de redte med Svig,
Saa bliver jo Enden Begyndelsen liig!
Hei, Knegte, nu hid med en Karre saa fage!
Her er et Læs Kroppe, som gierne vil age,
Spænd Udgangs-Øg for, og lad Rakkeren hente,
Den Liig-Kudsk i Live de ærlig fortjende!
|A:79 Ei Baal skal man tænde, ei Gravsted berede,
Ei følge til Jorde med Æren de Lede;
Kun Ravne og Krager skal hilse med Skriig,
Som Aadslers paa Marken, de raadnende Liig,
Og kun, mens de stinke, de skal ihukommies!

5 **|US4:132** Til Lykke nu, Konning!
 Men vilst du dit Gavn,
 Hevngierrige Dronning
 Tag aldrig i Favn!
|VU7:342 Ulvinden kun føder, hvad Ulv kommer næst,
 Saa let ved den Kvinde
 Af dig kan oprinde,
 Et Dyr som er Faderens Pest!

6 Siig, Rotho, er Frode
 Ei hevnet nu vel,
 Da Syv for den Gode
 Vi sloge ihjel!
 See, Krysternes Spotter! de Nidinger nu
 Vi døde udbære,
 Som gav dig kun Ære
 Paa Skrømt og med Falskhed i Hu!

7 Duunhaget jeg tjende
 Kong Hake saa god,

Hvor Glavind man vendte,
Holdt Trop jeg og Fod!
Jeg hærdet mit Legem, jeg styrked min Aand;
|A:8o| At hade jeg lærde,
Hvad Kiødet begiærde,
Og sønderrev Vellystens Baand!

8 Ei Bugen jeg tjende
Men Æren for Sold,
For Daad kun jeg brændte
Af Kæmpe saa bold,
Kun Lidet jeg satte paa Krop og paa Mund,
Ei blødt var mit Klæde,
Ei langt var mit Sæde,
Og Sønnen var kun som et Blund!

9 Ja, gierne tilbage
End tænke jeg maa
Paa fremfarne Dage,
Nu selv jeg er graa!
|US4:133| Da Ørkesløshed man bekæmped med Flid,
Da tænkte ei Manden
Paa Lækkert for Tanden,
Opaad ei sin Arv og sin Tid!

10 |VU7:343| Det Nye mig ei huer,
Thi nu er det saa,
At hvad som mindst duer
Man meest driver paa:
Man æder og drikker fra Sands sig og Vid,
Paa Krøller og Kapper
Paa Folder og Knapper
Man spilder sin Kunst og sin Tid!

11 |A:81| Saa vindig som Pokker,
I flagrende Stads,
Med bølgede Lokker
Seer her man en Haes,
Og værre, ei bedre er de man seer hist,
Som leve af Trætte,
Jo, det er de Rette,
Til Retten at pleie, jo vist!

12 Til Tjeneste Munden
De har for Enhver,
Tilfals dog i Grunden

For Rigmand især!
For dem ei en Knappenaal Æren er værd,
Paa Kneb kun og Rænker
De grunder og tænker,
Det er deres Dagdriver-Færd!

- 13 De Store, de Stærke
Har Mod kun til Rov,
Paa dem kan man mærke,
Hvad ikke er Lov;
Hos dem sidder Retten i Spydstagen vel,
Den Ringe maa bukke,
Uskyldighed sukke,
Mens flaadt lever Hovmand af Giæld!

- 14 |US4:134| Med Davre og Nadre
Gaae Dagene om,
|A:82| At grine og gnadre
Og spække sin Vom,
|VU7:344| See, dermed det Halve af Livet gaaer hen,
Og Resten gaaer fløiten
Med Dullen og Tøiten,
Til Daad bliver Intet igien!

- 15 Men Dag-Tyven falder,
Før selv han det veed,
Skjændt Hornet ei skralder,
I dybeste Fred,
Ved Skjul og ved Skjoldborg staaer Leemanden nær,
Ei Borg og ei Hytte
Kan Nogen beskytte
Mod Døden i Nornernes Sværd!

- 16 Men jeg, som med Sværdet
En Verden slog ned,
Jeg stander graahærdet
For Staalet i Fred,
Mig tager af Dage ei Egg eller Odd,
Som Svanen paa Vove
Jeg blidt skal indsove,
I Skyen velsigne min Lodd!!

Dannemarks Krønike.

Syvende Bog.

Fra Ingels Død til Braavalla-Slaget.

Ole.

Efter Beretning af Oldtidens sagkyndige Mænd, havde Ingel fire Sønner, hvoraf de Tre faldt i Krig, og den Fjerde, ved Navn Ole, blev hans Eftermand, men rigtig nok vil Somme, dog kun efter en løs Giætning, mene, at Ole skulde været Ingels Syster-Søn, og for Resten har Fædrene skrevet denne Konges Bedrifter i Glemme-Bogen, saa al den Underretning, der om ham er levnet, bestaaer i Sagnet om hans sidste Villie. Han skal nemlig, da han laae paa sit Yderste, have havt den Betænksomhed at kalde sine Sønner: Frode og Harald for sig, og formanet dem til at dele Regieringen imellem sig paa den Maade, at den Ene var Konge paa Landet og den Anden paa Søen, dog ikke saaledes, at den Ene havde immer |A:84Sit paa det Tørre, men ved hvert Aars Udløb skulde de skifte om, saa de var halvt om det Hele.

Frode og Harald.

Der nu Brødrene trak Straae om, hvordan Begyndelsen skulde være, faldt Søe-Magten i Frodes Lodd, hvorpaa han ogsaa gik til Orlogs; men havde kun Skade og Skam af Toget han gjorde, og det var hans Ulykke, at han havde for det Meste lutter nygifte Mænd inden Borde, thi de havde Hjertet hjemme hos deres unge Koner, og Pokker ikke Lyst til at døie Ondt for at døe i fremmede Lande.

Da Raden derfor nu kom til Harald, den yngre Broder, at han skulde ud til Søes, saa var han blevet klog af den Andens Skade, og tog lutter unge Karle med sig, hvormed han heller ikke blev narret, thi ligesaamegen Skam som Frode havde af sit Kryds-Tog, ligesaamegen Ære fik Harald af sit.

Herover blev imidlertid Frode misundelig, og da hertil kom, at

Svigerinderne: Ulvilde, Kong Sivords Daatter i Sverrig, og Signe, Kong Karls Daatter i Gothland, kunde aldrig forliges, men klamredes bestandig om deres Byrd og Adelskab, saa blev Følgen den, at Brødrene ophævede alt Fællesskab, skiftede Arve-Gods, og førde herefter hver sin Huus-Holdning.

Saaledes jog da Frode og Harald Broder-Kiærligheden paa Dørren, for at faae Huus-Fred, men, ikke nok hermed, Frode, som desuden havde Ondt i Øinene, og syndes, han blev fordunklet og beskæmmet ved Haralds Glands, lod ham ved en af sine Haandlangere skaffe ud af **A:85**Verden, og *dermed* vilde han slippe for at overgaaes i Dyd og Ære af sin yngre Broder!

For nu ingen Medvider at have i sin Misgierning, som kunde forraade ham, lod Frode i al Stilhed tillige bemeldte sin Haandlanger myrde, og derpaa, for ret at gjøre sig reen og forebygge al Mistanke, gav han Befaling til, at der vidt og bredt skulde randsages, for at faae opdaget, hvad i al Verden der dog havde voldt hans kiære Her Broders pludselige Død. Han kunde imidlertid gierne have sparet alle sine Kunster, thi i Hjertet troede dog alle Folk ligefuldt, at han var den Sandskyldige, og det fik han at høre, da han engang spurgde Karl: hvem han vel meende, der havde været Haralds Banemand, thi han fik ikke andet Svar, end, at det var dog vel aldrig hans Alvor at spørge om saa vitterlig en Sag; men rigtig nok kostede det Svar ogsaa Karl hans Liv, da Frode tog sig af det, som en forblommet Sigtelse for Broder-Mordet!

Herpaa gav Frode sig til at randsage efter Harald og Haldan, som var to Sønner, Signe Karls-Daatter havde født Harald, men deres Foster-Fædre hittede paa et snildt Indfald, for at frelse dem: bandt nogle Hunde afhuggede Ulve-Kløer under Føderne, og frembragde derved en heel Hob Ulve-Spor saavel i Snavs som i Snee langs udenom Huset, hvorhos de tillige tog Livet af et Par Trælle-Børn, skildte dem ad, Led for Led, og strøede saa Stumperne omkring, en hist, og en anden her. Dengang nu Speiderne kom til Huset, og fandt Ingen hjemme, men saa baade Ulve-Spor og Barne-Lemmer, og Blod-Pletter, saa blev de ganske rigtig i den Troe, at graadige Ulve var kommet dem i Forkiøbet, og havde ædt Drengene op, og man kunde jo hardtad heller ikke Andet tænke, naar man saa for sine Øine, at Børn var der revet ihjel. Ved det man saaledes lod Syn gaae for Sagn, gik Pogene frie, men for at de skulde være saa **A:86**godt som ude af Verden, gav deres Foster-Fædre dem Herberge i en gammel huul Eeg, og til ydermere Sikkerhed Hunde-Navne, saa de i lang Tid opfødtes hemmelig som et Par Hvalpe.

Ingen tvivlede nu om Prindsernes Død, undtagen Frode, men han blev ved at være vantroe, og, for at opdage Smuthullet, han meende de stak i, tyede han til en Spaa-Kiælling, som forstod sin Kunst, og om hvem man fortæller, at naar hun begyndte med sin

ramme Galder, saa kunde hun ikke alene see giennem Mure og Vægge, men ogsaa nøde hvad hun saae, hvor langt det saa var borte og hvor fast det end var tøjret, til at trække nærmere, saa hun fik Fingre paa det. Hun fortalte da, at der var en vis Regin, som i Hemmelighed fødte Prindserne op, og havde, for at Alt kunde gaae under lukt Laag, givet dem Hunde-Navne; alt som hun goel, følge Prindserne sig og, ved Kvadets besynderlige Trylle-Kraft, udtvungne af deres Smuthul; men der de kom saa nær, at de fik Syn paa Kiællingen, kastede de, af Frygt for at røbes, et Guldstykke, de havde faaet af deres Foster-Fædre, i hendes Skiød. Det hjalp, skøndt det kun var Lidt imod Frodes Løfter, men een Fugl i Haanden er bedre end ti i Luften, tænkte hun, og lod sig falde, som om hun fik Ondt og besvime. Kongens Tjenere vilde nu vel vide Aarsagen til det pludselige Nedfald, men hun smurde dem om Munden med den Beskeed, at Haralds Sønners Veie vare usporlige, aldenstund de besad *en besynderlig Kraft*, hvormed de kunde stoppe selv de stærkeste Besværgelser paa Halvveien.

Der nu Regin fornam, at Rygtet om ham og hans Myndlinger kom ud iblandt Folk, tog han over med dem til Fyen, og, da han der faldt i Frodes Hænder, bekiendte han vel strax at Prindserne stod under hans Varetægt, men bad tillige Kongen endelig spare de stakkels Børn, som han havde selv gjort faderløse, og kun bare huske: to Gange Frænde **A:87** med Held slaar Ingen ihjel! Med det ene lille Ord stillede han Frodes Grumhed, fik ham til at skamme sig, og udvirkede sikkert Leide for Prindserne, dog kun paa det Vilkaar, at mærkede han, de vilde gjøre nye Optøier i Landet, skulde han melde det i Kongens Gaard.

Nu gik der da en Deel Aar hen i al Stilhed, men da saa Prindserne blev voxne, og kom over til Sælland, holdt deres Tilhængere saalænge an med dem om at hævne deres Faders Død, til de gjorde det høitidelige Løfte, at inden Aar og Dag, skulde enten deres eller Frodes Øine være lukkede. Der Sligt kom Regin for Øre, kom han sit Løfte ihu, og gik ved *Nattetid* til Kongens Gaard, hvor han sagde til Vagten, at han kom efter Løfte for at melde det Bevidste, men hvad saa igien det var, tav han stille med, og forbød Vagten at kalde Kongen op af Sengen, da han ingen Lyst havde til at smage Sværdet, som Frode pleiede at hilse paa dem med, der forstyrrede ham i hans Søvn. Heraf seer man, i Forbigaaende, at de gamle Konger har været meget ømme over deres Natteroe; men det var da nu Frode, om Morgenens tidlig, saasnart han hørde hvad skeet var, vidste han strax hvad Regin vilde sige, og sankede Krigsfolk, for at skiære Snaren over, før han faldt i den.

Nu var gode Raad dyre for Haralds Sønner, som med Eet befandt sig i en hæsleg Klemme, men de reddede sig dog, ved at skabe sig, som de var reent splittergale; thi Frode, som meende, de var virkelig forrykte, fandt, det var en Skam at drage Sværd mod

Folk, der selv løb Panden imod Væggen. Det kom han imidlertid til at fortryde, thi næste Nat udkrævede de Broder-Blodet af hans Haand: Dronningen stenede de, stak Ild paa Slottet, og stoppede for Løngangen, hvor Frode for længe siden havde beredt sig en Udflugt, og var nu krøbet ned, saa han kvaltes derinde af Kvalme og Røg.

|A:88

Haldan Bjerggram, og Harald.

Efter Frodes Fald besteg Haldan sin Fædrene-Throne, men efter tre Aars Forløb indsatte han sin Broder Harald til Rigs-Forstander, og drog selv i Herrefærd. Øland og Øerne der i Nabolaget, som skilles ved en Havbugt fra det faste Land i Sverrig, hjemsøgte han først paa Viking-Viis, men saa om Vinteren lagde han Flaaden op der, befæstede den med en Vold, og drog videre fort, for, efter sit Forsæt, i tre Aar at holde Strid til Lands. Det var nemlig Sverrig hans Fingre kløede efter at give en Rap, og samme Lands Konge maatte nu ogsaa rigtig bide i Græsset, men saa kom hans Daattersøn Erik, en Søn af den danske Kong Frode, frem, og han havde en Kæmpe, ved Navn Hakon, som gierne forstod den Kunst, at døde Staal med Trylle-Vers. Desaaarsag lod Haldan sig gjøre en forfærdelig svær Nødde, med Jern-Baand om, ret skikket til at knuse Pande-Brasker, og han maa altsaa have tænkt, at hvad der bedst paa Trolde, var en god Prygl. Med samme Kiølv gik han som en mandhaftig Kæmpe frem under Hjelm, uden Skjold, og det i Spidsen, brød ind, hvor Fienden stod tykkest, og svang saa Nødden i begge Hænder med saadan Fynd og Klem, at jeg er tilfreds, enten det var Hjelme eller Skjolde eller Pandsere den traf, saa sprang de i hundrede Stykker, og Kæmpen selv, da han kom frem, fik et Drag, saa han gik over Ende. Ikke desmindre kom dog Haldan omsider til Kort i Slaget, og maatte flygte til Helsingland, hvor han, for at faae sine Saar helbredte, søgte en vis Mand paa Haand, som hed *Vitolf*, og havde tjent i hans Faders, Kong Haralds Gaard. Sin meste Tid, havde Vitolf tilbragt i Feldten, men havde, der hans Drot kom saa ynkelig af Dage, begivet sig til denne Udørken, hvor han lod Sværdet hvile |A:89og lagde sig efter Bonde-Handtering. Selv havde han mangan god Gang smagt Fiendernes Staal, og havde ved idelig egen Erfaring faaet godt Greb paa at behandle alle saadanne Slags Saar, men hvem der vilde give ham gode Ord for at helbrede sig, pleiede han tvertimod at give en hemmelig Skavank, saa ham nyttede det aldrig at fire for, vilde man have nogen Nytte af ham, maatte han tages med en Trumf. Her fik Haldan sin Førlighed igien, og det

nyttede ikke Eriks Drabanter, at de kom ganske hæseblæsende, og tænkte, de skulde fanget ham, thi Vitolf satte dem saaledes Blaar i Øinene, at de gik og toggede om, som de var ugleblinde, kunde hverken see Dag eller Dør, og fandt ikke Huset, skjøndt det laae lige for deres Næse.

Saasnart nu Haldan igien kom paa Benene, forbandt han sig med en særdeles udmærket Kæmpe, ved Navn Thore, og forkyndte Erik Krig, men der Hærene nærmede sig hinanden, og Haldan saae, at Fienden havde langt mere Mandskab, da hugede han ilde til, og vidste ikke bedre, end at lægge en Trop i Baghold imellem Buskene i en Snevring, hvor Eriks Vei faldt igiennem, for paa den Maade at jævne Forskiællen. Det var en ganske artig Fælde, thi det var en Huulvei mellem steile Klipper og Afgrunde, men Erik var ingen Nar at løbe i den, han havde sine Speidere betimelig ude at lugte sig for, og dreiede af, da han mærkede Uraad.

I en Dal, omringet af bratte Fjelde, kom nu Slaget til at staae, og Haldans Fylking bugnede alt, men saasnart han blev det vaer, foer baade han og hans Stalbroder Thore op paa Klippen, brød store Stene løs og rullede ned paa Fienden. Det hjalp som Skam, thi saadanne Blokke kunde Eriks Folk umuelig bære paa Hovedet, og Haldan vandt Seier, saa man maa sige: han bødede godt paa Staal med Steen! For denne Helte-Gierning fik Haldan Tilnavnet: *Bjerggram*, et sammen|A:9osat Ord, der vel skal udtrykke Bjerg og Bisterhed, som om man sagde *bjerg-gram*, og nu fik Svenskerne saa høie Tanker om ham, at de indbildte sig, han var en Søn af den store *Thor*, offrede til ham, og dyrkede ham i alle Maader som en Gud.

Imidlertid gik det her, som sædvanligt: knæsjunken Kæmpe har ingen Hvile, og kuert Konge er ei at troe; thi for at trøste sig over Flugt og Nederlag, angreb Erik saa et, og saa et andet af Haldans Lande, ja sparede ikke engang Dannemark, ret som han vilde sige: har du taget mit Fædreneland fra mig, saa skal det nu gaae ud over dit. Ved saaledes at lade sit Ørefigen gaae videre, istedenfor at giælde det igien, hjalp han rigtig nok Sverrig til at faae de fremmede Giæster paa Dørren, thi da Haldan hørde, at hans Broder Harald havde tabt tre Slag imod Erik, og sat Livet til i det fjerde, blev han bange for at miste Dannemark, lod Sverrig skytte sig selv, og skyndte sig hjem. Var Erik smidt ud som en Vante, da kom han nu igien som en Vind, og havde han havt ligesaa megen Lykke til at beholde hvad han fik, som til at faae igien hvad han mistede, saa skulde Haldan nok baret sig for at faae Fingre paa ham. Det fik imidlertid Haldan, og dermed gik det saaledes til, at da han paa Nye hjemsøgte Sverrig, lagde han hele sin Flaade i en Krog, paa to Skibe nær, hvormed han gik Erik imøde, som havde ti Skibe, og forfulgte ham rask i alle de Bugter han slog, til de med Eet laae midt i den danske Flaade. Her blev Erik omringet og fanget, men uagtet man tilbød ham Liv og Leide, naar han vilde kiende Haldan for sit

Herskab, saa var han dog til Saadant ingenlunde at formaae: heller vilde han lukke sine Øine, end see sig bundet, heller styrte end falde til Føie, lod haant om at kiøbe sit Liv paa sin Friheds Bekostning, og vorde sin forrige Ligemands underdanige Tjener; alt efter mandhaftige Kæmpers Troe, at med Skiænd|A:91sel kiøbes Liv saavelsom Guld for dyrt! Saa førdes han da i lænker hen til et Sted, hvor vilde Dyr havde deres Gang, og fik der et Endeligt, man burde skammet sig ved at give saa kiæk og høihjertet en Mand!

Over tvende Riger var nu Haldan Herre, og i tredobbelt Henseende var han navnkundig og berømt: som ypperlig Skjald i Moders-Maalet, som vældig Kæmpe og stormægtig Konge. Snart lagde han ogsaa en nye Bedrift til sine forrige, thi der han hørde tale om to forrovne Vikinger: Toke og Anund, som huserede i Nabolaget, løb han ud med sin Flaade, angreb og fældte dem. Saaledes var det i gamle Dage: Roes og Ære blev anseet for den største Lyksalighed, og den var ei tilfals for Sølv og Guld, men kun for Bedrift med blinkende Glavind, og derfor see vi, at de navnkundige Mænds Hu stod immer til at yppe Kiv, og giøre Opstand, Lediggang var dem en Pest, Fred kun taalelig i Mangel af Krig, Mandhaftighed skattede de over Liggendefæ, og gik heller i Slag end til Gildes.

Desaarsag varede det heller ikke længe, før Haldan fik en nye Medbeiler, og det i Sigvald, en høibaaren Mand, som stod frem paa det svenske Stor-Thing, og skildrede der i en Tale Kong Frodes og hans Dronnings Endeligt saa rørende, at hardtad alle optændtes af et bittert Had til Haldan, og Sigvald fik, ved de fleste Stemmer, sin Opstand erklæret for retmæssig. Ja, end ikke hermed lod han sig nøie, men indtog med Smiger og andre forbudne Kunster saaledes Almuen, at han, næsten eenstemmig, blev udraabt til Konge.

Der Sligt kom Haldan for Øre, som just var ude paa et Vikings-Tog, sammenkaldte han strax sine Følge-Svende, og sagde: mens vi har stridt for at udvide Riget, har det taget for sig selv, og vil løbe fra os, velan, vi maa see til at hente det ind, og lade Svenskerne selv |A:92fornemme, hvordan det svenske Jern smager, som vi hidindtil kun har budt de Fremmede!

Saasnart nu Sigvald mærkede, at Haldan var i Farvandet, skikkede han Gesandter til ham, og lod sige, at var han saa mageløs en Helt, som der gik Ord af, da skulde han nu svare til sit Rygte, og forebygge en Borger-Krig, ved selv at vove Trøien, og gaae ene i Kreds med ham og hans Afkom! Nu var samme Sigvalds Afkom ikke mindre end syv Sønner, alle udlærte paa den sorte Kunst, og, det være sig nu, enten Fanden reed dem skinbarlig, eller Galskabet var dem medfødt, nok er det, at tit blev de, som de var splittergale, og havde da Bjørne-Kræfter, fordreiede Øinene, huiede i vilden Skye, beed i Skjoldene, aad gloende Kul, og løb lukt igiennem luende Baal, og for slig en Bærsærke-Gang kom de sig aldrig, uden de enten blev bundet, eller fik slaaet Folk ihjel. Haldan maatte da vel med Føie

svare Sigvalds Gesandter, at Kreds-Gang var Tve-Kamp, og kom ikke Tredie-Mand ved; men saa sagde Sigvald: det kan man mærke, er en gammel Pebersvend, som selv ingen Børn har, thi kun en saadan Iistap baade paa Sjæl og Legeme, der ikke haver en varm Blodsdraabe i sig, kunde falde paa den Snak, som om Fader og Børn skulde være fremmede for hinanden. Nei, sagde han, det burde dog Haldan vide, at man hører til hvad man hænger sammen med, at jeg og mine Sønner kun udgjør eet Menneske og maa da ogsaa betragtes som eet Legeme. Den Pille kunde Haldan ikke døie, fandt, at det vilde være en Skam at afslaae Udfordringen længer, og vilde nu holde Stand, for med fuldgyldige Prøver paa Manddom at vise Spotteren hvad Pebersvend han var.

Som nu Haldans Vei faldt igiennem en tyk Skov, stødte han paa en Eeg, der stod og hældede, den trak han op med Rod og Samt, strøg **A:93** bare Grenene af, og fandt saa, han havde i den en god naturlig Kiølse, som ikke fløi af Skaftet. Med Eegen paa Skuldrene gik han videre, og kvad kort og godt, som følger:

1 Trods over Trods!

Her er jeg med min kullede Klods!

Nu snart skal vi lære,

Hvis Nakke kan bære,

Ubøiet den tungeste Vægt!

2 Trods over Trods!

Hverken Green eller Løv har min Klods,

Men det tør jeg vove:

I Gothernes Skove

Knap Mage til Hæl-Stav man skar!

3 Trods over Trods!

Har I Hals som en Bul, har jeg Klods,

Den Halsen nok trykker,

Og Tindingen smykker

Med Skov-Mærker som kan forslaae!

4 Trods over Trods!

Man paa uvane Dyr lægger Klods,

Og Klods skal jeg lægge,

Trods Odd og trods Egge,

Paa Svenskerne, til de faae Skam!

5 Trods over Trods!

Nu paa Tilie dandser en Klods,

A:94Ja, dandse og hoppe

Paa troløse Kroppe

Den skal, til de knuses som Smuld!

6 Trods over Trods!

Ret oprigtig svensk er min Klods,
Med Blod skal den tegne
I Fædrene-Egne,
At Frænden er Frænderne værst!

Det var hans Ord og dermed gik han hen og slog Sigvald samt alle syv hans Sønner ihjel, thi paa Kiølven var al deres Styrke og Bisterhed spildt.

I de samme Dage blev en vis Harthbeen bekiendt, skiøndt ikke for sin Dyds Skyld, thi hvad han satte sin Ære i, var at bortføre og beskiæmme Konge-Døttre, og slaae alle dem ihjel, der vilde forhindre ham i hans Ondskab. Det kunde heller aldrig nytte nogen Kæmpe, at ville maale sig med ham, thi han var en Jette, sine ni Alen lang, og knuste hvem der kom ham nær. Hvor som han foer, fulgde ham tolv Kæmper, hvis egenlige Bestilling det var, naar Bærsærke-Gangen vilde gaae paa ham til Utide, da at være tilrede og binde ham, til Raseriet fik Stunder at sætte sig.

Samme Harthbeen kom nu ogsaa til Haldan, og udfordrede ham til at gaae i Kreds med sig og sine tolv Kæmper, Mand for Mand, men da Haldan baade strax sagde Ja, og lod sig derhos forlyde med, at saadanne Karle blæste han kun ad, saa blev Harthbeen med Eet, som han var besat, beed i Arrighed store Stykker ud af sit Skjold, tog den ene Nævfuld Gløder større end den anden, og kørde i sig, løb lukt igiennem en **A:95**luende Ild, og saa tilsidst, da han ikke vidste andet Galskab at hitte paa, trak han sit Sværd, og slog sex af sine egne Stalbrødre ihjel. Med de Øvrige gik han mod Haldan, som slog ham med en uhyre Kiølv sønder og sammen, og betalde ham saaledes paa eet Bræt Alt hvad han havde tilgode, saavel hos Kongen han fordrede ud, som hos de andre Konger, hvis Slægt han havde vanæret!

Dog, Haldan havde en forunderlig Skiæbne, thi hvormange Prøver han end aflagde paa sin Mandhaftighed, var Skiæbnen, som det syndes, dog aldrig dermed tilfreds, men opfordrede ham bestandig, ved uformodentlige Hændelser, til at kæmpe paa Nye.

Saaledes maatte han nu til Orlogs, for at tugte Egder, en Finnisk Viking, der med trende Skibe gjorde de Svenske Farvande usikre, og plyndrede paa Kysterne. Haldan vilde ikke tage flere Skibe med sig, end Vikingerne havde, men deraf blev Følgen, at efter en haard Træfning fra Morgen til Aften, var man endda ligenær, saa Haldan maatte næste Dag udfordre Egder, og nedlægge ham i Tvekamp.

Dette var knap vel forbi, saa spurgde man Nyt fra Norge, hvor en særdeles vældig Kæmpe, ved Navn Grim, vilde, med Sværdet

over Hovedet, kudske Nisse-Kongen Hather til at give ham sin Daatter Thorilde. Hather gjorde nu vitterligt, at hvem der kunde skaffe ham Grim af Halsen, skulde faae Daatteren, og uagtet Haldan var en gammel Pebersvend, saa havde dog dette Kongens Løfte ikke saa liden Deel i, at han besluttede at tage op til Norge, og tugte den Skryder af en Kæmpe. Ved Indtrædelsen i Norge gjorde Haldan sig aldeles ukiendelig, ved at sværte sit Ansigt fra Øverst til Nederst, og da han kom hvor Kampen skulde staae, brugde han det Kneb, først at trække et Sværd, som han vidste Eggen blev døvet paa af Kæmpens onde Øine, men saa strax |A:96| at smide det, og tage et andet. Med dette nydragne Sværd gik han Grim paa Livet, og tog med eet Snit Neder-Delen baade af hans Skjold og Brynie. Det var som Pokker, sagde Grim, hvem skulde tænkt din gamle Skræk var saa slem at bides med, og, ligesom han saa talede, kløvede han med sit Sværd Haldans Skjold fra Ende til anden, men Haldan var ikke seen, at nappe Armen af ham, førend han kunde faae den til sig igien. Vel greb Grim nu Sværdet i den venstre Haand, og stak Haldan i Laaret, men det var kun at hevne Kniv-Snit med Myggestik, og Seieren var Haldans. Som en ædel Helt havde han vundet den, som en saadan benyttede han den ogsaa, thi ei vilde han have den Skam at slaae en saagodt som værgeløs Krøbling ihjel, men lod ham købe sig løs, og beholde sit usle Liv.

Thorildes Haand var, som sagt, udsat til Belønning for Seier-Herren, og den forsmaaede Haldan ingenlunde, men giftede sig med hende, hvorved hun blev Moder til en Asmund, fra hvem Norges Konger skal nedstamme, og agte det for en stor Ære, at kunne føre deres Stam-Tavle op til Kong Haldan.

Endelig hændte det sig ogsaa, at en tapper Viking af ringe Herkomst, ved Navn Ebbe, gjorde sig saa næsviis, at forlange den Gothiske Kong Yngvins Daatter Sigrid til Ægte, og derhos ikke Mindre end Halv-Delen af hele det Gothiske Rige i Med-Gift. Der nu Haldan blev spurgt til Raads i denne Sag, sagde han til Yngvin: smør du kun den Karl om Munden med Snak, lov ham Alt hvad han forlanger, men hold Mig en Plads tilgode ved Gildes-Bordet, saa skal jeg nok gøre Brylluppet til Vind. Som sagt, saa gjort, Bryllups-Dagen kom, og Haldan kom med, men dog ei før langt ud paa Aftenen, og i en ganske fremmed Dragt og Skikkelse, saa Ingen skulde sagt, at det var Kong Haldan. |A:97| Hvem han mødte i Gildes-Gaarden blev ganske bange, og forundrede sig over hvad den Rise af en Karl vilde der, men det fik man da at høre, saasnart han kom ind i Stuen, thi han spurgde strax: hvem det var, der sad ved Siden af Kongen, og da Ebbe nu svarede, at det var Kong Yngvins tilkommende Svigerson, saa skulde man bare have hørt, hvordan Haldan begyndte at ringe for hans Øren, og spørge ham, om han da var ælevild eller ogsaa splittergal, siden han turde være saa fræk og dumdristig, at udstrække sine Arme mod en Kongelig Prindsesse, og saaledes, om

det stod til ham, begrave den skinnende Ædelsteen i en Mødding; ja, som om det endnu ikke var nok, ovenikiøbet at forlange Hælvden af en Andens Konge-Rige! Imidlertid, endte han, er du Karl, saa kom an! og troe du mig, saalænge jeg har Hænder paa Skaffet, bliver der ingen Sild af, med hvad du har i Hovedet! Vel indvendte Ebbe, at det maatte dog vel blive Dag først, aldenstund det var kun Trolde, der sloges om Natten; men dertil svarede Haldan, snak du for din Æske! det er saa deiligt og klart et Maaneskin herudenfor, som om det var høi lys Dag; og enten nu Ebbe peeb eller sang, saa maatte han op fra Bordet, og ud i Kreds, hvor han blev nedlagt, og fik Liig-Kiste for Brude-Seng!

Yngvin.

Haldan levede endnu nogle Aar efter det Bryllup, men døde saa hjemme i sit Fædreneland, og indsatte, da han ingen Børn havde, Yngvin til Arving saavel af hans Liggendefæ, som af Dannemarks Rige.

Man veed saa imidlertid ikke meer om Yngvin, end at han faldt i et Slag mod sin Medbeiler Regnald.

|A:98

Sigvald.

Sigvald var en Søn af Yngvin, og han havde en Daatter, ved Navn Syrithe, som var saa vidunderlig ærbar, at imellem alle de Beilere, hun for sin Deiligheds Skyld omsværmedes af, var der ikke en Eneste, der kunde formaae hende til Saameget engang, som blot at see op paa ham; ja hun var saa sikker i sin Sag, at det blev en Aftale mellem hende og Faderen, at Den og [US4:135](#)ingen Anden skulde faa hendes Haand, som kunde med Elskovs-Tale aflokke hende et Øiekast. See, det var Piger, vi havde i gamle Dage, som holdt deres Øine hos sig selv, for at ikke Øienslyst skulde vække onde Tanker, men Sindets Tugtighed staae malet i et ærbart Ansigt!

Imellem dem, hvis Hjerter brændte for Prindsessen, var der dog imidlertid en vis Other Ebbesøn, der hængde ved som en Borre, og vilde ikke give tabt, hvad enten det nu var hans store Bedrifter, som holdt Næsen i Veiret, eller ogsaa han kanskee især stolede paa sine høviske Sæder, og sin slebne, flydende Tunge. Nok er det, at han

greb sig an af alle Kræfter, og søgde paa alle optænkelige Maader, at faae de Øien-Laage lettede, men maatte dog omsider, da han saae, at alle hans Kunster slog ham feil, med stor Forundring over Møens ubøielige Standhaftighed, gaae sit Skud.

Nu var der, blandt Andre, ogsaa en Jette, som gjerne vilde gjøre sine Hoser grønne hos Prindsessen, men da han saae, at det var forgiæves, tog han Skeen i en anden Haand, og købde en forslagen Kvinde til at være sig behjælpelig. Hun vidste snart at slikke sig ind hos Jomfruen, saa hun blev hendes fortroligste Kammer-Pige, og fik hende saa paa en Spadsere-Gang lokket med sig langt ud fra Kongens Gaard, hvor **A:99** Jetten strax var ved Haanden, snappede Prindsessen, og førde hende til Jette-Stuen, han havde i en Bjerg-Klint. Der er ellers ogsaa dem der mener, at Jetten selv havde skabt sig i Kvinde-Lignelse, narret Jomfruen bort fra Hjem-Stavnen, og saa løbet af med hende.

Aldrig saasnart kom Saadant imidlertid Other for Øren, førend han gav sig paa Farten, og randsagede Bjerget til han fandt Røveren, hvem han da slog ihjel, og befriede derved Prindsessen; men dog var dermed ikke alle Knuder løste, thi Jetten havde havt travelt med at slaae en Knude paa Jomfruens deilige lange Haar, saa indviklet, at der neppe var andet Raad, end at hugge den over.

Nu havde da Other igien alle sine Garn ude, for at fange et mildt Øiekast, men det var alt omsonst, og, efter megen spildt Umage med at sætte Liv i de Øine, maatte han gaae bort med en lang Næse, thi til at tvinge eller vanære en saa høibaaren Møe, var han alt for ædel en Helt.

Vildfarende vankede Syrithe nu længe omkring, som i en Udørk, og stødte saa endelig i Skoven paa en hæslig Ælle-Kvinde, som satte hende til at vogte sin Giede-Hjord. Her fandt **US4:136** hun atter en Befrier i Other, som prøvede hendes Standhaftighed med følgende Riim:

¹ Pigelil! her er min Haand,
Vilst mit Raad du følge,
Kiærlighedens Rosen-Baand
Brat os skal ombølge!
Bedre dufter, som du veed,
Rosen dog, end Buk og Gied,
Dem du her mon drive!

² Gak dog ei i Lede-Baand
Hos saa fuul en Kvinde!
A:100 Flye, o flye, her er min Haand,
Slig en Herskerinde!
Som en Dronning, frank og frie,
Følg du mig paa Hvalens Stie,

Venlig over Vove!

3 Gied og Buk i Flæng og Flok

Lad kun selv sig hytte,
Dem du fulgde længe nok,
Vov kun nu et Bytte!
Ag med mig i Bølge-Karm,
Læn dig kiærlig til min Barm,
Løn mig, som jeg længes!

4 Beilet haver jeg som Faae,

Fyrig, ufortrøden,
Lad dog nu de Sole smaae
Overstraale Møden!
Blink dog lidt, om aldrig meer,
Saa et Glimt dog glad jeg seer
Af dit kydske Øie!

5 Pige! kun et Øie-Kast

For min Elskovs-Varme!
Da jeg fører dig i Hast
Til kiær Moders Arme,
Da forvundet er din Sorg,
Gladelig din Faders Borg
Atter skalst du skue!

6 |A:101|US4:137Revet ud af Jette-Kløer

Har jeg dig med Møie,
Løn Bedrift, som det sig bør!
Luk dog op dit Øie!
Ja, er det ei gyldig Grund,
Røre lad dig til Miskund,
See paa mig af Naaden!

7 Men, Pige dog, har da en Skrue du løs!

At heller du vil, som en Landløber-Tøs,
For Hex vogte Gieder i Skove,
End bænkes paa Hynde i Zobel og Maar,
Og dele med Svenden de blideste Kaar,
Som Livet for dig vilde vove!

Syrithe blev nemlig, uagtet Alt hvad Other sagde, staaende som en Støtte, og vilde ikke røre sine Øine af Stedet, sagtens af Frygt for, at skottede hun først til hvad hun havde for sig, kunde maaskee

hendes Ærbarhed fristes og Beslutningen komme til at vakle. Hvor finder man nu saadanne Piger, som hun var, der ikke engang ved Elskerens heftigste Besværgelser lod sig formaae til Saameget som at blinke en Smule!

Der nu Other saae, at end ikke ved tvende Gange at gjøre sig høilig fortjent af Prindsessen, kunde han drive det dertil, at hun fik Øie for ham, da blev han kied af Legen, og skyndte sig, baade ærgerlig og skamfuld, ombord paa sin Flaade.

Atter vankede nu Syrithe ællevild omkring mellem Klipperne, saalænge til hun havde knap Klæderne paa Kroppen, men da maatte det føie sig saa underligt, at hun, uden at vide hvor hun var, stødte paa Ebbes |A:102Herre-Sæde. Her udgav hun sig vel, af Blussel over sin usle Tilstand, for en Stodder-Unge, men Others Moder dømde strax, at hun var anderledes høit af Stand, thi, trods baade Pjalterne og det blege, grimede Ansigt, forkyndte den ædle Vext, af hvad Rod hun var rundet, og Adelskabet lyste hende ud af Øiet. Hun blev desaarsag paa det Artigste begegnet, og sat til Høibords, men Other lod som ingen Ting, og spurgde hende blot: *hvad hun gik med Slør for?* Imidlertid vilde han dog vide hendes Hjertes-Mening, lod derfor, som han holdt Bryllup med en Anden, og bad Syrithe holde Lyset for sig, der han gik ind i Brude-Kamret. Her stod hun da, til |US4:138Vægen sang paa det sidste Vers, og Luen spillede paa Finger-Enderne, hvorved hun viiste den forunderlige Taalmodighed, ikke desuagtet at røre en Lem; saa man skulde troet, hun folde ikke det Mindste til Heden; men Sagen var dog nok den, at hun havde det indvortes alt for hedt, til at ændse efter Lyset; thi hvad bryder man sig om Skindet, naar Hjertet staaer i lysende Lue!

Men Syrithe, sagde endelig Other, staae dog ikke der og forbrænd dine Fingre! Da opløftede Prindsessen rødmende sit Øie, og fæstede det mildelig paa Other.

Dermed var Skue-Spillet endt, nu var Syrithe Bruden, og Spøgen blev til Alvor.

Siden lod vel Sigvald Other gribe, og vilde havt ham hængt, som sin Daatters Vanærer, men Syrithe var da ikke seen med omstændelig at fortælle sin Bortførelse og følgende Skiebne, og derpaa skiænkede Kongen strax Other sin Naade igien, ja giftede sig ovenikiøbet, paa Syrithes Anbefaling, med hans Syster.

Nogen Tid efter stod der et Slag i Sælland mellem Sigvald og Regnald, og det med de allermeest udsøgte drabelige Folk paa begge Si|A:103der, hvorover ogsaa Slaget, under stor Blods-Udgydelse, varede lige i tre samfulde Dage, uden at det endda var afgjort, hvem der skulde vinde; thi det var Haardt imod Haardt, og den Ene gav ikke den Anden Noget efter. Enten nu imidlertid Other tilsidst blev keed af den Lange-Leeg, eller der paakom ham en særdeles Ærgiærrighed, Nok er det: med sit Liv i sin Haand brød han paa, hvor Fienden stod tykkest, trængde sig ind i Kong Regnalds

Skjoldborg, og slog ham midt i Kredsen af hans tappreste Kæmper.

Saa vandt de Danske, i et Øieblik var Sagen afgjort, og det Mærkværdigste ved hele Slaget blev nu, at det paa Svenskernes Side tog en Ende med Forskrækkelse, thi kom der ikke nu en saadan Rystelse over Rigens Pillere, at, eftersom mig er fortalt, var der ikke mindre end fyrgetyve gode Herrer af de Allertappreste, som fægtede med Hælene. Men hvad skal man sige, naar selv Kæmpen for alle de Andre, Stærkodder, som dog ellers ikke var sky for Skrald, eller bange for sin Trøie, naar selv han, hvoraf veed ikke jeg, fik Rædsel i Kroppen, og vilde heller flye med Flokken, end staae med Æren. Dette maa imidlertid, vil jeg troe, have hængt saaledes sammen, at det var vor |US4:139 Herre selv, som lod Frygt falde paa ham, for at han kunde lære, at ihvor stor en Helt han end var, saa var han dog ikke meer af Jern og Staal end andre Mennesker; men skulde med sit Exempel stadfæste, at uden Lak er Ingens Lykke her i Verden!

For Resten saa tyede Stærkodder og alle hans Stalbrødre, som Sværdet havde skaanet, til den navnkundige Sørøver Hake, og gave sig med ham i Ledtog.

|A:104

Siger.

Siger blev Konge efter sin Fader Sigvald, og havde tre Sønner: Sigvald, Alf og Alger, men kun een Daatter, som hedde Signe. Mellem Sønnerne var Alf Hoved-Manden, overgik sine Brødre saavel i Skønhed som Manddom, og drog meget til Søes i Herrefærd. Blandt Andet er han især bekiendt af sit usædvanlig lange og deilige Haar, der glindsede og skinnede som Sølv.

Paa samme Tid skal der have levet en Gothisk Konge, ved Navn Sigvord, hvis Sønner: Vemund og Østen ere mindre bekiendte, end Daatteren Alvilde, der ligefra Barnsbeen var saa undseelig, at hun gik med Slør baade tidlig og silde, for ikke ved sin Deilighed at lede Nogen i Fristelse. Samme Prindsesse blev af sin Fader sat i stærk Forvaring, og maatte ydermere selv opføde en Øgle og en Hugorm, der naar de voxde til, skulde ligge Vagt for hendes Jomfru-Bur. Man seer nok, det var ingen Spøg, at stikke Næsen ind ad en Dør, der var hængt saadan en Klods paa, og da det ovenikiøbet var gjort til en sat Ret, at hvem der prøvede sin Lykke, og kom til Kort, skulde Hovedet hugges af og sættes paa Stage, saa maatte rigtig nok Skye-Haarene være blæst af de Karle, der vilde vove sig i den Skiærsild. Saadan en Karl var imidlertid Alf Sigersøn; hvo Intet vover, kun Lidet vinder, tænkte han, og meldte sig dristig som Jomfruens Beiler, hvorpaa

man svarede, at det maatte han snakke med Vogterne om, som laae for hendes Dør, thi det var en Kongelig Forordning, at hvem der fik Magt med de Dyr, skulde have Prindsessen for et godt Ord. For nu at gjøre Fienderne des gridskere paa sig, axlede han et blodigt Skind, og gik saa frem for Borge-Ledet, hvor den første han mødte, var Øglen, som han opvartede med et gloende Jern, han havde i **A:105**en Tang, saa den fik nok, og trillede steendød omkuld. Derpaa kom Hugormen, men skøndt den snoede sig som en Aal, fik den dog et Kaste-Spyd lige i Flabben, og dermed sit Livsbrød.

Da nu Alf saaledes var blevet Seier-Herre, havde han, efter Aftalen, lovlig Fordring paa Prindsessens Haand, men desuagtet spiiste Sigvord ham af med det tvetydige Svar, at hvem hans Daatter, efter modent Overlæg, fandt god nok til Brudgom, var ogsaa ham god nok til Sviger-Søn. Det var imidlertid ikke ham selv, men Dronningen, som havde et Horn i Siden paa Alf, og hun skyndte sig nu at komme under fire Øine med Daatteren, og fritte hende ud. Vel fandt hun Alvilde ganske indtaget af Prindsens Mandhaftighed, men naaede dog sin Hensigt, ved at skiælde og smælde, og skamme hende ud, som en letfærdig Tøs, der glemde al Ære og Tugt over de smukke Mandfolk, thi det var godt at see, sagde hun, at det var ikke her Dyd og Manddom, men kun et glat Ansigt og et Par skielmske Øine, der kom i Betragtning. Herved oprørtes nemlig Alvildes Stolthed, saa hun lod haant om den danske Prinds, lod sig Mandsklæder skiære, kastede Kaaben, og blev, af en Mø saa blye, til den grummeste Viking, ja, da hun, i Selskab med endeel andre Møer, der havde faaet samme Lyst, stødte paa en Flok Vikinger, som havde havt den Sorg i et Slag at miste deres Høvding, blev hun af dem, for sin Deiligheds Skyld, udvalgt til hans Eftermand, og beviiste med Karle-Stykker, de tog ikke Feil ad Kraft som ad Kion.

Dog, for at ingen skal falde i Staver over Talen om disse mandhaftige Møers Orlogs-Færd, saa tjener til Efterretning, at i gamle Dage var der danske Skjold-Møer, som hardtad deres hele Leve-Tid gik i Mandfolke-Klæder, og fulgde Krigen, istedenfor at sidde i Kakkelovns-Krogen og blive forkiælede baade paa Sjæl og Legeme. Det var altsaa **A:106**Piger, som havde fattet Lede til den fine Leve-Maade, og vilde heller lære sig til at taale Ondt, de tog Afskeed med al Kvindagtighed og Vægelsind, og paatvang sig mandig Barskhed; ja, hvad mere er, det lykkedes dem saa vel, at hvem der saae deres Kæmpe-Færd, maatte troe, den var dem i Kiødet baaret, ei i Klæderne skaaret; men rigtig nok var det jo ogsaa for det Meeste særdeles fyrige, favre og ranke Møer, som valgde det Haandværk. Sært nok, at de Pigebørn saa reent kunde glemme, hvad de hedde, saa de kaarede Vaaben-Gnye for Elskovs-Viser, favnede Sværd for Unger-Svende, tørstede ei efter Kys, men Blod, vilde nappes heller end klappes, og før klæde Val end Brude-Bænk;

ja med Fingre, skabde til at tvinde Traad og Silke, slaae Spydstagers Væv, og skyde med Staal paa Unger-Svendene, de fødtes til at fælde kun med Glugge-Buens favre Pile!

Saameget i Forbigaaende, og for nu at komme til Alvilde igien, da er det at mærke, at Alf lod ikke Modet falde, men flakkede omkring paa Havet efter Fuglen, som var fløiet ham af Hænderne, og ændsede ei, hvad Møie dermed fulgde.

Under denne Seilads stødte Alf en Vinter paa Blakmannernes Flaade, og med det Samme skruede Isen til om Skibene, saa det var umueligt, om man end lagde alle Aarer om Borde, at roe en Kabbellængde. Der var da ikke andet for, end at blive liggende, men da saa Frostene blev ved, og Søen kunde bære, befalede Alf sine Folk, at smide Skoene, og stikke i Rend paa Hose-Sokkerne hen over Isen. Ha, ha, tænkte Blakmannerne, de trække ud, for desbedre at kunne fægte med Hælene, men, da det saa kom til Slag, fik de Andet at vide, thi de med deres glatte Saaler skræntede hvert Øieblik; de Danske derimod, som havde en fast Fod at staae paa, gik dristig frem og blæste dem omkuld.

A:107Efter denne Seier satte Alf sin Kaas ad Finland til, og skikkede, da han kom til en snever Bugt, først sine Speidere ind at forfare Leiligheden. De kom tilbage med den Beskeed, at der laae ikke uden et Par Skibe i Havnen, og det var, som vi siden skal høre, Alvildes, men hun var ikke den Kvinde, som lod To holde sig til den Tredie kom, og aldrig saasart mærkede hun, at der var fremmede Seilere i Farvandet, førend hun i en Hast lod gjøre klart, og roede efter dem af alle Kræfter. Vel meende Alfs Stalbrødre, det var en Skam for en heel Flaade, at lade sig angribe af saadant et Par Snekker, men han svarede, det var en større Skam, om Nogen skulde komme og fortælle Alvilde, at han var gaaet over Stav for det Par Skuders Skyld, thi det er kun Tomme-Liden, sagde han, ikke saa navnkundige Kæmper, der har andet end Skam af, at æske Fluer i Kreds.

Imidlertid kom Alvilde, og da nu Slaget begyndte, kunde de Danske ei noksom forundre sig over, hvilke deilige, vimse Fiender, de i Dag havde faaet; men Alf gjorde Pinen kort, sprang over paa Alvildes eget Skib, og gjorde snart reent Bord, fra Forstavnen lige op til Lyftingen. Ligesom nu det var skeet, kom hans Stalbroder, Borkard, til at slaae Hjelmen af Alvilde, og det saae han da strax paa Hagen, at her maatte skiftes Vaaben, og at det var ikke Kinder man skulde klappe med Staal-Handsker. Hvem der nu blev glad, det var Alf, hvem Fuglen, han saa utrættelig, trods alle Farer, havde flakket Verden om efter, nu var fløiet lige i Hænderne. Han tog da nu flux sin Fæstemøe i Favn, som derpaa maatte skifte Klæder, og blive Kvinde igien, og hun blev siden ved Alf Moder til Gyrithe. Borkard blev ved denne Leilighed ogsaa gift, og fik en Veninde af Alvilde, ved Navn Gro, med hvem han avlede en Harald, som i den senere Tid

blev kaldt Hyldetan.

A:108Næste Foraar efter denne Begivenhed fulgdes Alf og Alger ad paa Vikings-Tog, og som de nu strøifede vidt omkring, kom de engang til at støde paa en Nisse-Konges, Hamunds, tre Sønner: Helvin, Hagbard og Hamund med hundrede Skibe. Med dem sloges de den hele udslagne Dag, til endelig deels Træthed og deels den sorte Nat skildte dem ad; men derpaa begyndte man at handle om Forlig, og et saadant kom virkelig istand den følgende Dag, især, fordi man paa begge Sider var blevet saa medtaget, at man havde ingen Kræfter til at begynde, hvor man slap, saa de gjorde nemlig en Dyd af en Nødvendighed, som det da altid er Tilfældet, naar Ligemænd nappes, at lige Trætte kommer bedst til Rette. Hagbard fulgdes derpaa hjem til Dannemark med Sigers Sønner, og kom, dog dem uafvidende, deres Syster Signe saa vel i Tale, at hun tilsidst lovede ham i Hemmelighed sin Ære og sin Troe.

Paa samme Tid var der kommet en tydsk Durchlauchtighed, ved Navn Hildegisel, herind, for med sin Skønhed og sine Ahner, som var hvad han kryede sig af, at beile til Signe, men hun slog svart med Nakken ad den Flødskiæg, som kun var sin Faders Søn, og vilde gjøre Lykke med Stamfædrenes Bedrifter, som han ei havde Mod til at ligne. Derimod syndes Signe at være ganske forelsket i Hake, for det Ryes Skyld, der gik af hans Helte-Giærninger, thi hvad hun agtede hos en Mand, var ei Kvindagtighed men Kraft, og hende stak ei glindsende Hud men skinnende Bedrift i Øinene, saa hun forstod, at ved Siden af Dyd og Manddom falder al udvortes Deilighed reent igiennem, saa de Ting er aldrig at sammenligne. Saaledes finder man dog undertiden Piger, hvis Hjerte vender sig fra den smukkeste til den ædleste Beiler, skue ikke Hund paa Haar, eller Mand paa Mund, men see lidt dybere, og optændes kun til Kiærlighed af hvad som indenfra udlyner.

A:109Nu traf det sig engang, at Signes Turner kom paa Tale om de unge Karle, hvem der bar Prisen, og da satte Signe Hildegisel langt under Hake, sigende: at hos den Ene skulde Skabningen, som det eneste Priselige, gjøre alting klart, hos den Anden derimod var der en indvortes Deilighed, som virkelig kastede Glands paa det vanhældede Ansigt; ja, det var ikke nok, at Signe saaledes roste ham i dagligdags Stiil, hun skal endogsaa have sat Rosen paa Riim, og kvædet, som følger:

¹ Rød og hvid er ei hans Kind,
Men det kiække ædle Sind,
Lyser ham af Øie:
Under Kamp blev Kinden bruun,
For hans Skiæg de fine Duun
Maae sig vel nedbøie!

2 Kion er Mand, som han er kiæk,
Legems-Bryst og Legems-Bræk
Helte-Aand erstatter,
Barskhed hos den ædle Mand,
Hvo som fik paa Dyd Forstand,
Laster ei men skatter!

3 Ikke paa den blanke Hud,
Men i Hjertets Sølv-Brudd,
Glands er paa sin Hylde,
Mellem Sværd i Vaaben-Gnye
Helten vandt sig Roes og Rye,
Som kan Graat forgylde!

4 |A:110| Hildegisel derimod,
Hvid og rød som Melk og Blod,
Kun en Stund mon braske,
Kinden falmer Aar for Aar,
Er som Guld *endnu* hans Haar,
Snart er det som Aske!

5 Dyd og Pryd har hver sit Kaar:
Pryd forgaaer, men Dyd bestaaer,
Den skal Rosen arve,
Sminkes op kan hver en Last,
Men, som Dug for Soel i Hast,
Svinde maa dens Farve!

6 Saa ei falmer Heltens Krands,
Varig er den ægte Glands,
Aar den ei forandrer,
Synker Helten end i Grav,
Dog hang Priis ved Saga-Stav
Tiden giennemvandrer!

7 Lad da Mængden love kun
Skal og Skin med Daare-Mund,
Glemme ret at dømme!
Skam og Spot af mig dog faaer
Glatten Kind og gule Haar,
Dyd vil jeg berømme!

Uagtet det nu skulde lade, som om det var Hake Rosen gjaldt, saa syndes dog Alle hvem der hørde Visen, at det var Hagbard meent, og Hil|A:111|degisel, der blev saa vreed som en Tydsker, over at han skulde staae tilbage for Hagbard, leiede den blinde Bolvise til at

sætte Splid imellem Sigers og Hamunds Sønner. Samme Bolvise var nemlig en af de to Oldinger, som Siger immer havde om sig, og hvis Raad han for det Meste fulgde, kloge vare de begge, men i Øvrigt saa forskiellige som Nat og Dag, thi den Enes Lyst var det at bilægge Tvist og Uenighed, den Anden, Bolvise, var derimod aldrig gladere, end naar han kunde gjøre Venner usaattes, og hvor han derfor øinede en Tvedragts-Gnist, der pustede han til af alle Kræfter. Saaledes gik han da nu først paa Ræve-Kløer til Sigers Sønner, og stræbde paa alle muelige Maader med Løgn og Bagtalelse at sværte Hamundingerne for dem, og immer var det Omkvædet paa Visen, at det var en Yngel, som aldrig havde for Skik at holde Troe og Love, og maatte derfor holdes i Ave, ei med Eed og Aftale, men med Kniven paa Struben. Kun alt for godt lykkedes det ham at sønderrive Venskabs-Baandet mellem Unger-Svendene, thi det gik saavidt, at Alf og Alger angreb og nedlagde Helvin og Hamund i den saakaldte Hamunds-Fjord; og maatte saa siden selv drikke samme Skaal, da Hagbard, som i det Fjerne spurgde sine Brødres Fald, kom med friske Folk og tog Hevn. I dette Slag var ogsaa Hildegisel med, og slap derfra, dog ikke heelskindet, thi han blev skudt i Flugten med et Spyd igiennem begge sine Bag-Fjerdinger, hvorved han ikke alene selv fik Spotten til Skaden, men gav kun alt for god Anledning til at skose Tydskerne, som hans Landsmænd.

Med saa forrettet Sag tog Hagbard Kvinde-Klæder paa, og vovede sig muttersene op til Sigers Gaard, for at minde Signe om sit Løfte, som om han meende, Syster sigted ei Brødres Bane; men Sagen var dog nok den, at Kiærlighed skyer hverken Ild eller Vand, og at, hvor **A:112**stor hans Brøde end var, forjog dog Tanken om Pigens Trofasthed al Tvivl og Frygt af hans Bryst.

For nu imidlertid at gjøre sig et Ærinde gav Hagbard sig ud for en af Hakes Skjold-Møer, som havde Bud fra ham til Kong Siger, og blev paa den Regning anviist Natte-Leie i Fruer-Buret. Vel forundrede Smaapigerne sig, der de tvættede og tørde hans Fødder, og spurgde, hvordan det kunde være, at hans Been var saa laadne, ligesom da ogsaa hans Hænder var barkedede at føle paa, men derpaa gav han dem følgende svar:

¹ Harver først, hvad jeg har pløiet,
Da I veed, hvad jeg har døiet!
Over Stok og Steen man færdes,
Sagtens maa da Huden hærdes!
Følg i Verden Kampens Norne,
Skuur med Gruus, og tør med Torne,
Sveed og frys, og vank i Skove,
Skvulp og vip paa steilen Vove,
Hop paa Spyd, og dands paa Skier!
See, om da ei Saalen svier,

Om ei mellem Odd og Egge
Eder voxte Haar paa Lægge!

² Mener I, at disse Lemmer,
Som den haarde Brynje klemmer,
Som de hvasse Sværde klappe,
Kan, som Eders, under Kappe,
Under Maar og hviden Liin,
Holde Huden blød og fiin!
|A:113Tænker I, at disse Hænder,
Hvori Spyd for Naal sig vender,
Være kan saa bløde, hvide,
Som om jeg ved Eders Side
Daglig kun i lune Kammer,
Dreied Rokke-Hjul og Rammer

Signe vidste godt at lade, som hun troede hvert Ord, og sandede det ydermere med ham, ved at sige:

Maa man ei være sit Arbeide liig!
Er der ei Forskiel paa Kys og paa Krig!
Haanden, som bruger den mægtige Naal,
Hvormed der stikkes og sømmes i Staal,
Haanden, som fører den vældige Sax,
Hvormed de Hoveder klippes som Ax,
Vorder vist ikke saa blød og saa fiin,
Som den der piller paa Uld og paa Liin!
Fingrene fine og fedt vilde due
Til at faae Bugt med en haardnakket Bue,
Til at handtere paa skummende Baare
Begede Takkel og bugede Aare!
Skjold-Møen haver ei Hvile i Buur,
Fort maa hun følge den skingrende Luur,
Spydene slynge og Sværdene svinge,
Saa at af Fingrene Blod-Straaler springe!
Husker, at Haanden, saa barket og haard,
Spinder Bedrifter, som vi spinde Blaar!

Sagtens maa ogsaa vel Saalerne hærdes,
Naar baade tidlig og silde man færdes,
|A:114Naar man ved Strande, paa stenede Bred,
Vanker saa mangt og saa mødigt et Fjed!
Sagtens gjør det ikke Fødder saa fine,
Som naar de knap over Tærskelen trine,
Træde paa Gulv og paa blommede Enge,
Flyttes som videst i Jomfruens Vænge!

Som for at gjøre Ære ad den fremmede Møe, tog nu Signe Hagbard til sig i Senge, og da kom det sig gierne, under anden Elskovs-Tale, at Hagbard tog Ordet, og sagde:

Faaer det din Fader at vide,
Hvem du har her ved din Side,
Da er ei derpaa at tænke,
Han skulde Livet mig skiænke;
Sønnerne hans har jeg fældet i Havn,
Og som om det var for Lidet endda,
Uden hans Vidende, uden hans Ja,
Daatteren tager jeg lønlig i Favn!
Ikke saa hjælper vist Bøn eller Bod,
Daatterens Ære og Sønnernes Blod
Faderen hævner med Egg og med Odd,
Saa, hvis jeg fanges, er Døden min Lodd!

Men, hvis din Fader mig fage
Ynkelig tager af Dage,
Glemmes da ei, naar jeg lægges i Jord,
Troskabens Løfte med Kiærligheds Ord,
Favner da ei liden Signe igien
Mand eller Svend!

A:115 Siig mig, o siig mig, du eneste Møe,
Som jeg har elsket og bedt under Øe,
Siig mig, min Freia, o Kiæreste, siig:
Hvad vilst du gjøre, naar jeg ligger Liig!

Dertil svarede Signe og sagde:

Hvorefter mon leve jeg skulde,
Naar du ligger kold under Mulde!
O, troe du mig, Kiæreste fiin,
Din Dødsdag den vorder og min!
Maa du under Øxen dig bøie,
Ja, hvor du end lukker dit Øie:
Paa Straa, under blinkende Sværd,
Hvad heller paa skummende Bølge,
Ei længer jeg Livet har kiær,
Mig lyster kun flux dig at følge,
Afsjælet paa selvsamme Viis,
Thi Hjertet slaar høit for den Priis:
Sin Hagbard saa troe, liden Signe
I Død som i Liv vilde ligne!

O, troe dog for vist: ingenlunde,
Selv ei under Øxe og Sværd,

I Døden forlade jeg kunde
Den Svend jeg af Hjertet har kjær;
Hvem først jeg min Finger lod kryste,
Hvem først jeg i Kiærlighed kyste,
Ja, som jeg tillod, uden Hinder,
Mig Rosen at kysse af Kinder!

|A:116 Saasandt som til Ord af den Bedste
Blandt kvinder man Tillid tør fæste,
Et sikkrere Løfte paa Jord
Ei gjordes, end Eden jeg svor!

Dette Signes Ord vederkvægede Hagbard saa, at han ei mere ændsede Faren, han svævede i, thi han fandt, at ham kunde ei times den Kvide, der maatte lignes ved Glæden, det Kiærligheds-Løfte indgiød ham.

Røbet var Hagbard alt imidlertid af en Terne, og brat stode Sigers Drabantere for Dørren og bankede paa. Op sprang Kæmpen, værgede sig mandeligen, og fældte ikke Faa, før de kom over Tærskelen, men, efter en langvarig Kamp, blev han dog overvældet, og førdes, som en fangen Mand, saa frem paa Thinge.

Der han nu skulde dømmes, blev der Splid i Menigheden, thi vel raabde strax Endeel, at han skulde skee al Landsens Ulykke, for Misdæder han var, men dog raadte Bolvises Broder: Bilvise, og Andre med ham, til at fælde en mildere Dom, og erindrede med Bifald, hvorlunde selv Klogskaben bød: heller at tage Nytte og Gavn af saa mandig en Helt, end at opoffre ham, for at styre en grusom Hevngierrighed.

Men see, nu stod Bolvise op, svor og sagde, at de maatte skamme sig for en Ulykke, som vilde med Kiællinge-Medlidenhed neddæmpe Folkets retmæssige Harme, og raade Kongen til at vise Naade, hvor Retten ubøielig krævede Strængheid. Hvor kan man dog, sagde han, endog kun blot tænke sig den Muelighed, at Kong Siger skulde lade Naade gaae for Ret, eller røres til Medynk, her, hvor Talen er om ham, der først berøvede Kongen, i tvende Sønner, hans Alderdoms Trøst, og saa ydermere forførde hans Daatter, beskiæmmede hans hvide Haar!

|A:117 Disse Ord gjorde Udslaget, Hagbard, som nys stod paa Nippet at vorde benaadet, fik nu med Eet hartad hele Thinget imod sig, Bolvises Mening seirede, og ved de fleste Stemmer dømtes Hagbard, som en Misdæder, fra Livet.

Brat blev nu Galgen reist, Dronningen iskiænkede Hagbard en bitter Skaal, hvori hun bad ham slukke sin Tørst, og udøste, i det hun rakde ham Hornet, sin Galde i følgende Riim:

Nu Sagen er reen,
Thi Alle som Een

Udtordnede her:
Din Død est du værd!

Nu, Hagbard, aftrykket
Har Blod du som Vand,
Vist plager uslukket
Dig Tørsten som Brand,
Den brat skal jeg lædske,
I Hornet, see her!
Der skummer en Vædske,
Som vel er dig værd!
Tag Hornet, Uhyre,
Vær kun ikke rædd
For Dødninge-Syre
Paa Niffelhjems Bredd!
Sæt dristig til Munden
Den Skaal, og gjør Skiel!
Drik ud den til Bunden,
Og far saa til Hel!

|A:118Ja, hold dig nu tapper!
Din Frue, lidt suur
Paa Hyndet alt klapper
I Dødninge-Bur,
Der brat skal du bænkes
I Bure, og skiænkes!
Mens Kroppen sig hæver
I Galgen mod Skye,
Du aandig nedsvæver
Til Niffelhjems Bye!

Rask greb Unger-Svenden om Hornet, og svarede gierne, som følger:

Hil være Kalken, den sidste jeg smager!
Hil være Haanden, hvori jeg den tager!
Hil være Haanden, som løfted med Vælde
Sværd til, o Kvinde, din Afkom at fælde!

Held mig, thi ei uden priseligt Minde,
Trøstig jeg ganger nu Gladhjem at finde!
Hevnet i Tide, jeg uden at grue,
Hærfaders Kæmper tør skue,
Skikket jeg haver fra Valen
Høibaarne Forbud til Salen;
Jeg har i Skjoldunge-Blod
Badet min Haand og min Fod!

Vee dig, du rasende Nidinge-Kvinde!
Vee dig, du raser og spotter i Blinde!
Segned ei for mig i blomstrende Alder
Svendene, som dine Sønner du kalder!

|A:119Hanen, hver Morgen han ryster med Vingen,
Galer til dig: end i Dag kommer Ingen!
Vee dig, ja vee dig, og vrid dine Hænder,
Ei saa usalig en Moder jeg kiender,
Sønneløs est du hver Aften og Morgen,
Døden har fanget din Glæde i Giem,
Bankes der tidlig og silde paa Borgen,
Aldrig til dig ride Sønnerne hjem!

Saaledes hævnede han sig for Hælfærds-Trudselen med at ihukomme Sønnernes Fald til Moderens Forsmædelse, og smeed med det Samme Hornet til Dronningen, saa Vinen sprudede og sprang i hendes Ansigt.

Signe sad imidlertid hos de grædende Turner, tog Ordet, og sagde: har I nu Hjertelag til, Smaapiger, at giøre som jeg? Ja, sagde de, og svor derpaa, Alt hvad dig lyster, skøn Jomfru, skal være vor Lov! Da brast hun i Graad, og sagde hulkende: da vil jeg i Døden nu følge den eneste Svend, jeg har favnet i Live, og vil I som jeg, da, saasnart vi see Tegnet fra Vagten, da Blus under Bure, Sløret om Halsen, op under Loftet, og skamlernerne bort! Der nu Alle gave hertil deres Minne, da stod Signe op, og skiænkede for dem af den klare Viin, som til Husværelse i Dødsens Angest!

Nu ledtes da Hagbard op paa Bakken, som bærer hans Navn, og han gik til sin Død, men som han nu stod under Galgen, da vilde han dog forsøge sin Kiærestes Troskab, og bad desaarsag Rakker-Knegtene først at hænge hans Kaabe, fordi, sagde han, det vilde være ham en Fornøielse derved at faae et klarere Billede af sit forestaaende Endeligt. Heri føiede man ham ogsaa virkelig, og Signes Speider, som tog Feil, og tænkte det var Hagbard selv, der hængde alt, skyndte sig at melde det til **|A:120**Pigerne i Bur, hvorpaa de flux stak ild paa Huset, og hængde sig høit under Loftet.

Der nu Hagbard mærkede, at der var Ildløs i Kongens Gaard, og saae de klare Luer slaae ud af det ham velbekiendte Sove-Kammer da forsikkrede han, at Glæden over saa trofast en Kiærlighed var meer end Nok til at forsøde Dødens Bitterhed, ja han skyndte nu selv paa sine Bødler, og viiste, hvor lidt han ændsede Døden, i det han kvad:

¹ Rask, I Svende, nøler ikke
Griber kun i Top mig snart,

Høit i Veiret nu med Strikke,
Hæver mig kun med en Fart!
Sødt det er, paa Luftens Bølge,
Favre Brud! dig rask at følge!

2 Hører I det Brag af Luer!
Seer I hist det røde Tag!
Seer I, over Hallens Buer
Vaier Troskabs røde Flag.
Kiærlighed fra Signes Kammer
Blusser ud i gyldne Flammer!

3 O, hvor det mit Hjerte fryder;
Ord du holdt, O pige sød!
Over Hallen høit det lyder:
Lige troe i Liv og Død!
Hvad som Kvinde sødt du loved
Som en Helt du holdt og voved!

4 |A:121 Kiærlighed kan aldrig dølges
Blussende den bryder ud,
Smukt vi ud af Verden følges,
Som en Brudgom med sin Brud,
Aldrig briste, skøndt de brage,
Rosen-Baand fra Ungdoms-Dage!

5 Held da mig, som vandt i Støvet
Slig en trofast Venne-Viv!
Eensom ikke og bedrøvet
Ender jeg mit Kæmpe-Liv,
Med en Fylgje som den bedste
Jeg skal Valhals Guder giæste!

6 Knytter mig med korte Tømmer
Kun til Luftens kolde Hest!
Døden mig til Fryd kun dømmer,
Bringer hvad mig huer bedst,
Høre skal i grønne Sale
Brat jeg Slag af Nattergale!

7 Lystig, lystig, op ad Stige!
Dybt jeg føler, vist jeg veed:
Selv ei i de Dødes Rige
Døer den ægte Kiærlighed,
Signelil, min troe Veninde,
Hisset skal med Fryd jeg finde!

8 Høit i Syden som i Norden
Lyde skal vor Bryllups-Sang,
A:122Ja, i Himlen og paa Jorden
Tone skal med Høitids-Klang:
Lige troe, og lige ømme,
Salige de sammenstrømme!

Ordet var endnu i hans Mund, da kvaldes han under Bøddelens Haand.

Af denne Oldtids-Begivenhed findes endnu paa Aastederne enkelte dunkle Spor, som bestyrke Fortællingen, thi baade bærer Marken, hvor Hagbard endte sine Dage, Navn efter ham, og ikke langt fra Sigers Bye seer man en Forhøining, der har megen Lighed med et ældgammelt Brandsted af en Herregaard, ligesom da ogsaa en Bonde skal sammesteds have pløiet en Bjelke op, som den der fortalte det til Biskop Absalon, gierne selv havde seet.

Dog, for at komme til Fortællingen igien, det Brede var endnu tilbage, thi der Hake Hamundson spurgde til Hybernland, hvor ynkelig en Skiæbne hans Brødre havde fristet, da foer han over Havet ad Dannemark til, at hevne Skade; dog fik han ikke alle sine Kæmper med, thi baade Sællandsfaren Haagen Vigerson, og Stærk-Odder, som Begge, ligefra Regnalds Fald indtil denne Dag, havde staaet ham troelig bi, de toge nu Orlov og gik deres Skud. Hver af dem havde dertil saa sine egne Grunde, thi til det samme Skridt dreves den Ene af Taknemmelighed, den Anden af sønlig Ømhed: Haagen kunde aldrig nænne at løfte Avindskjold mod sit Fædreneland, eller bære det over sit Hjerte at staae ene som en Broder-Morder mellem to hinanden fremmede Hære; Stærkodder, som havde været Giæst i gamle Kong Sigers Gaard, vilde heller ingenlunde føre Vaaben imod ham, saa Folk skulde sagt, han betalte Godt med Ondt. Saaledes finder man vel endnu Enkelte, i hvis Øine Giæste-**A:123**Retten er saa hellig, at de for ingen Priis lade sig bevæge til at gjøre dem Fortræd, under hvis Tag de komme ihu at have fordum hvilet som velkommen Giæst!

Hvor stort imidlertid end Tabet var af saadanne Kæmper, saa ændsede dog Hake det ei ved Siden af det større, han nys havde liidt, da Brødrene faldt, men blev ved sit Forsæt, og løb med sin Flaade ind i en Havn, der paa Dansk kaldes Hærvig, som man kunde sige: Krigshærenes Viig. Her gjorde han Landgang, og slog sin Leir netop paa det Sted, hvor Esbern i vore Dage har, til Skyts for Egnens Beboere, anlagt en befæstet Bye, som prægtig kan holde de grumme hedenske Sørøvere tre Skridt fra Livet.

Hake dealde nu hele sin Styrke i tre lige Dele, lod den ene blive der i Havnen, skikkede to Tredie-Dele af Flaaden, blot med nogle faae Roers-Karle paa, op ad Sus-Aa, for at kunne tye til den i Nødsfald, og drog med Resten af Mandskabet til Fods ind i Landet,

men for at fare ubemærket, holdt han sig immer til Skovene, som der da var Guds Velsignelse af paa den Kant, istedenfor at nu er hele Strækninger lagt under Ploven, saa nær som lidt Pur-Skov man støder paa alt imellem. Hvor nu endelig Skoven slap, lod Hake sine Folk hugge Grene af Træerne, for at, naar de kom ud paa den vindaabne Mark, de da kunde føre, saa at sige, Skov og Skygge med sig. Desuden saa, for at de skulde være deslettere til Beens, lod han dem kaste baade Balg og Brynie, og fare frem med dragne Sværd, en Handling, man har søgt at gjøre udødelig, ved at opnævne baade et Bjerg og et Vadd eller en Veile derefter.

Tvende Skjold-Vagter slap Hake ved Natte-Tide uændset forbi, men den tredie blev dog det underlige Optog vaer, og bankede Kong Siger op med de Ord: et besynderligt Budskab har jeg at bringe, thi, **A:124**for mine Øine at see, er der en heel Hob grønne Smaa-Træer underveis til vor Bye, og gaae, alt som det var levende Folk. Hvorlangt, sagde Kongen, er Skoven vel borte? Ih, sagde Kuren, han er her strax ude paa Marken. Ja saa, sagde Kongen, saa er det Vidunder mit Varsel!

See, det er Oprindelsen til, at en afhugget Green, som Grøden er i, og Bladene paa, hedder i Folke-Munde en Hæl-Stang eller et Liig-Træe.

For nu dog ikke at indeklemmes i Gyderne, skyndte Kong Siger sig ud af Byen, og tog der paa en Slette mod Fienden med væbnet Haand; men tabde Slaget, og faldt selv ved den saakaldte Val-Brønd, det er Ligenes eller de Slagnes Brønd.

Sigvald.

Da nu Hake havde vundet Seier, huserede han gruelig, og misbrugde sin Lykke til alskens Ugierninger, som den arrigste Blodhund, thi han slog ned for Fode, baade Høie og Lave, Syge og Sunde, Gamle og Unge, ja havde ei engang Saameget enten Ære eller Hjerte i Livet, at han skulde blue des ved at besudle sit Sværd med at slaae Kvinder ihjel, og slagte de Spæde i Moderens Skiød. Ved dette Bulder vaagnede Sigvald Sigersøn, som hidtil sad i Aske-Krogen, foer op som af Dvale, og sankede Folk til retfærdig Hevn, men der Hake fornam, at Folket flokkedes, da blev han rædd, og søgte tilbage ad Hærvig til, for at skibe sig ind, og saaledes undflye. Han tog imidlertid kun Tredie-Delen af Hæren med sig, og Resten blev tilbage, under Anførsel af hans Stalbroder og Navner, Hake, med Tilnavn Storsnude, som var for stolt af den nylige **A:125**Seier til at tabe Modet, fordi han mistede sin Medhjælper, og som desuden ogsaa havde det Sind, heller at falde end flye. Han trak sig da blot en

Kiende tilbage, og slog Leir nede ved Alsted, for der at oppebie Flaaden, som endnu ikke vilde lade sig see, hvormeget saa end Hake skiældte paa de dovne Hunde, som han kaldte dem, der laae og sølede med Skibene, og kom ingen Vei. De kunde imidlertid være lovlig undskyldte, thi ikke at tale om nu, da et Skib skal have ondt ved at komme ind i Aaen, end sige meer, fordi Brinkerne er groet ud, og der er sat til med Mudder, saa var der dog, selv i gamle Dage, mens Farten var aaben, immer en vanskelig Seilads, for den Sags Skyld især, at Aaen slaaer saa mange Bugter.

Imidlertid var det, som der kom Ild i Menig-Mand, saa dybt blev deres Hjerter rørt ved Sigers Fald og Sigvalds opblussende Kiærlighed, Alle som Een greb de til Vaaben, og det er ingen Løgn, selv Danne-Kvinder stod op med deres Mænd, og stillede sig under Dannemarks Banner. Næste Morgen, der Soel gik op, da, mødtes Sigvald og Hake, og der begyndte et Slag, som varede den Dag ud, og een Dag til, thi der blev stridt ud af Hjertens Grund, begge Hovedsmænd faldt, men dog vandt de Danske, de Faae, som endnu var i Live!

Natten efter Slaget da naaede endelig Hakes Flaade, som havde møisommelig staget sig frem, sin Bestemmelse, og der Skibs-Folket i Dagningen fik Syn paa deres Stalbrødres Liig, toge de sig for at stæde Høvdingen hæderlig til Jorde, og opkastede desaarsag en anseelig Høi, som endnu er meget bekiendt, og kaldes i daglig Tale Hake-Høien.

Dog, som en Lynild kom nu Borkard med de Skaanske Ryttere farende did, og lukte hvert levende Øie, bemandede derpaa over Hals og Hoved de tomme Skibe, og skyndte sig afsted efter Hamunds Søn, hvem |A:126|han ogsaa rigtig naaede, og fik Ram til saa vel, at han kun med Nød og Næppe, i Dødsens Angest, slap bort, og over til Skotternes Land med tvende Snekker. Der døde han saa efter to Aars Forløb.

Gyrithe og Haldan.

Deels ved Krig, og deels ved andre Vanheld, var nu, som vi hørde, den Danske Konge-Slægt saa nær udryddet, at Gyrithe, Alf Sigersøns Daatter, sad ene tilbage, som den sidste Levning; den gamle Adel var nu ogsaa borte, og i denne forladte Tilstand brast Baandet mellem de Danske Landskaber, saa hvert af dem blev som et Rige for sig selv, og kaarede sig en Høvding iblandt Menig-Mand. Saaledes blev en vis Ostmar Høvding i Skaane, Hunding i Sælland, Hane i Fyen, Rorik i den ene Deel af Jylland, og Hather i den Anden.

Men, for nu ret at forklare, af hvad Rod den følgende Danske

Konge-Stamme oprandt, nødes jeg til at gjøre et lille Omsvøb, og fortælle følgende Sagn.

Der var, siger man, en Svensk Kæmpe ved Navn Gunner, som havde, ei uden Grund, et slemt Horn i Siden paa Normændene, og fik, paa sin Bøn, Magt til at befeide dem, men var af det Slags, som naar de faae een Finger, tage hele Haanden. Det første Landskab han søgde at styre sin Arrighed paa, var Jædderen, som han ødelagde med Ild og Sværd, Bytte brød han sig ikke om, men Dynger af Liig, og Strømme af Blod, det var hvad der kildrede ham, saa han var ikke som andre Krigsfolk: de pleie gierne, hvor Ingen gjør Modstand, at lade Folket løbe, og holde sig til Rovet, han derimod lod Byttet ligge, og tørstede kun, som en Trolld, efter Menneske-Blod. Lands-Folket lod sig af slig **A:127** umaadelig Grusomhed skræmme til at overgive sig i Fiendens Vold, men det vilde dog den ældgamle Norske Kong Regnald ei, og hvad han først greeb til, da han spurgde Blodhundens Adfærd, var at berede en underjordisk Hvælving, og der indslutte sin Daatter Drotte, med et sømmeligt Følge, og Levnets-Midler til lang Tid. I samme Hule forvarede han ei blot de Kongelige Klenodier, men ogsaa endeel Sværd, som gjaldt for overordenlige Mester-Stykker; thi kunde Staalet ei meer gjøre Gavn i hans Haand, vilde han dog hindre det fra i Fiendernes at gjøre Ulykker. Der det var bestilt, og han havde sørget for, at Jordsmonnet blev lige høit omkring, hvor Hvælvingen var, saa den ei stak af, begav han sig i Feldten, men var af Alderdom saa skrøbelig, at han ei kunde gaae med i Slaget, uden at To maatte følge, og, saa at sige, bære ham. Lysten var der da, men heller ikke Meer, Kraften fattedes, og Lykken svigtede, han faldt i Slaget, og efterlod sit Fædreland rødmende af Blod og Skamfuldhed.

For nu ret at lade Folket føle Svien af deres Feighed, optænkte Gunner en egen Forhaanelse, i det han nemlig gav dem en Hund til Høvding, og det maa man bekiende, var at tage saa storagtigt et Folk paa det ømme Sted, thi det maatte gaae til Marv og Been, naar de høie Næser skulde dale for en Hunde-Snude. Ja, for at maale Normændene Skieppen fuld, udnævnedes han ordenlig Jarler og Herser, som i Hundens Navn skulde bestyre det Offenlige, gav ham Hird og Livvagt med Staller og Samt, og lod indføre i hans Gaards-Ret, at dersom Nogen af hans Hofmænd viiste ham mindste Foragt, og fulgte ham ikke i Hælene med al Ærbødighed, hvormange Svinker han end slog paa sin Vei, da skulde en Saadan straffes paa Kroppen og gøres til Krøbling. Ved saaledes at maatte lystre en Hunds Vov-Vov, lærde da endelig Nor**A:128**mændene, hvad der kommer ud af, at være opblæst, og Skam fik de tilligemed i deres Pung, thi Gunner lod sig ikke nøie med at kræve Skat eengang om Aaret, men nødte dem til at punge ud i Høst saavelsom i Vaar.

Ydermere, saa, da Gunner hørde, at Kongens Daatter laae skjult etsteds i en Krog, langt oppe i Landet, da gjorde han sig al muelig

Umage for at faae hende støvet op, ja, han tog sig endog selv for den Sags Skyld en Tjeners Skikkelse paa, og, som han nu gik med de Andre, og ledte, kom det ham for, som han hørde Noget mumle under Jorden, gik derpaa efter Lyden, hvor han syndes den kom fra, og opdagede da efterhaanden ganske tydelig, at det var en Menneske-Stemme. Her lod han da ufortøvet grave tilbunds, og stødte saa paa den hvælvede Kiælder, hvor Tjenerne vel satte sig til Modværge i Dørren, men fik deres Bane-Saar, og derpaa maatte Prindsessen frem for Dagens Lys, tilligemed Skattene der laae, men *Sværdene fik man dog ikke*, thi dem havde Prindsessen meget forsigtig og omhyggelig giemt i en lønlig Vraa.

Drotte maatte nu finde sig i at være Gunners Frille, men Sønnen hun fødte ham, og som fik Navnet *Hildiger*, var ogsaa derefter, thi han var sin Faders Søn i Grusomhed, tænkte aldrig paa Andet end Mord og Mandslæt, brændte kun efter at bade sig i Menneske-Blod, og drev sit Varulve-Væsen saa vidt, at Faderen selv, hvem han i Grumhed vilde overgaae, maatte jage ham ud af sit Land. At det imidlertid ikke var Luftens men Lungernes Skyld, at Hildiger kun aandede Gift og Galskab, det saae man nu, thi som han var hjemme vænt, blev han ude kiendt; altid var han under Vaaben, og saare sved det til Naboerne, da Alver gav ham Magt og Værdighed, som han kun brugde til Blods-Udgydelse.

Nu skal vi høre hvad Borkard gjorde, der han fik at vide, det var med Magt og Vold, at Gunner havde faaet Drotte Regnalds-Daatters **A:129** Haand: han drog nemlig hen, slog Gunner ihjel, og giftede sig selv med Drotte, en Ting, som hun heller ikke havde Noget imod; thi man kan vel tænke, den bedrøvede Daatter sov ei med Glæde hos sin Faders Bane-Mand, da det derimod var i sin Orden, at hun tog den i Favn, der hevnedes Skaden og Skammen hun leed.

Frugten af Drottens Ægteskab med Borkard var en Søn, ved Navn Haldan, der vel i sin Opvæxt gjaldt for et Fjog, men førde dog siden et ærefuldt Liv, og blev høilig berømt af sine glimrende Bedrifter; ja, før han endnu havde traadt sine Børneskoe, gjorde han et Karle-Stykke, der nu staaer som et Varsel for hans følgende Helte-Gierninger. Det traf sig nemlig en Dag, at en dygtig Kæmpe, han paa Barne-Maneer vilde skiemte med, gav ham et Smæk under Øret, men som han besvarede med et Tryk af Spiret, han gik med i Haanden, saa Kæmpen gik omkuld, og dermed vendtes Bladet i Skiebnens Bog, thi saa foragtet han hidindtil havde været, saa berømt blev han, jo mere og mere, fra den Dag af.

Nu var der paa den Tid en Rutenisk Viking, ved Navn Rødd, som gjorde megen Ulykke og Overlast i vort Fædreneland, og blev derfor saa berygtet, at vi endnu kalder alt grovt og grændseløst Røverie for Rødde-Ran, thi andre Røvere, hvor nærgaaende de end kan være ved hvem de faae Fingre paa, pleie dog at lade dem beholde Skjorten paa Kroppen, men Rødd skammede sig ikke ved at

tage den med. Og nu i Henseende til Grusomheden, da kan det være Nok sagt, at imellem bandt han Folk til Jorden med det høire Been, og surrede det Venstre til en tyk Green, der med Magt var bøiet ned, for at, naar den saa sprang op, Mennesket kunde blive flakt midt ad. For nu at gjøre sig et Navn, havde Kong Hane i Fyen taget sig paa, at vove et Søslag med bemeldte Viking, men det fik han kun Skam af, thi baade maatte han flygte selvanden, og man |A:130| sagde om ham, hvad der endnu er et Ordsprog: Hane er kun Helt paa sin egen Mødding. Omsider kunde Borkard ikke længer taale at see paa sine Landsmænds Ødelæggelse, men gik Rødd paa Klingen, og fik ham taget af Dage, skiøndt ikke uden selv at opoffre sit liv. I samme Slag fik Haldan ogsaa Saameget at blæse paa, at han laae for Anker en god Stund derefter, og især havde han faaet en hæsleg Skramme i Ansigtet, som, da de andre Saar lægdes, slet ikke vilde til at groe sammen, thi det var som et *Hare-Skaar* i Læben, hvor Bullenskabten immer holdt sig mørk, og fugtede, saa Hakket ikke kunde voxte ud igien. Uagtet det nu er en sat Ret at jo værre For-Hugg, desbedre Efter-Sagn, og at det kun er paa Nakken man faaer Skam i Krig, saa havde dog Haldan det Vanheld, for det Saars Skyld i Munden, at faae et spotteligt Øgenavn, og heraf lærer man, at Menig-Mands Røst er dog ikke altid Heltens Trøst, men kan undertiden være hans Harm.

At Gyrithe Alfs-Daatter var det eneste overblevne Skud af Dannemarks gamle Konge-Stamme, har vi hørt, og der hun nu saae, at i hele Riget fandtes ingen Beiler, som var i Byrd hendes Lige, da gjorde hun det høitidelige Løfte, heller at døe som Jomfrue, end gifte sig under sin Stand. For at nu heller Ingen skulde komme med Magt og gjøre hende Overlast, lod hun sit Jomfru-Bur bevogte af en heel Flok drabelige Kæmper, Brødre netop til ham, som Haldan i sine Dreng-Aar havde nedlagt; men ikke desmindre kom dog Haldan Prindsessen i Tale, engang hendes Kæmper var ikke tilstæde, og formanede hende til, dog endelig at gifte sig, og ei, ved at drive Ærbarhed og Knipskhed forvidt, faae det Ord paa sig, at hvad hun havde Magt til i sin *Haand*: at sammenknytte det sønderrevne Baand, og oplive Dannemarks døende Konge-Stamme, det vilde hun ikke. Og, sagde han saa, naar du nu, som jeg haaber, |A:131| af fornævnte Grund, giver Gifte-Tanker Rum, da mener jeg at være høibaaren nok, til at komme i Betragtning. Hertil svarede imidlertid Gyrithe, at, hvad man end sagde, fik man hende aldrig til at ægte sin Undermand, og derved forfalske de sidste Kongelige Blods-Draaber, og i Henseende til Haldan, da bebreidede hun ham ei blot hans dunkle Herkomst, men ogsaa den aabenbare Lyde, han havde paa sit Ansigt. Ja, ja, sagde Haldan, siden det er de to Ting du anker paa, at mit Adelskab holder ikke Stik, og min Mund ikke tæt, saa vil jeg nu see til at bøde med Helte-Bedrifter paa mine Brøst, og lover, ei, før det er skeet, at indstædes for dig som Beiler; kun beder

og besværges jeg dig, ei at give Nogen din Ære og Troe, før du ser mig igien, eller spørger visse Tidender om min Død og Afgang!

Derpaa forføiede Haldan sig bort, men Kæmperne, som ærgrede sig over, at deres Broders Bane-Mand havde fundet Adgang til Gyrithe, sprang til Hest, og satte efter ham. Der han blev Saadant vaer, befoel han sine Følge-Svende at krybe i Skjul, og lade ham være ene med Kæmperne, Noget, de vel holdt for en Skam, og vægrede sig ved, men maatte dog finde sig i, da han med Trudsler gientog Befalingen, og sagde dem, det var nødvendigt, for at overbevise Gyrithe om, at han var ingen bange Karl rædd for. Flux kappede han nu en Eeg, huggede den til som en Kiølv, og hilsede dermed saa drabelig paa alle tolv Kæmper, at de sank i Knæ, og reiste sig aldrig igien.

Dog, hvor priseligt det end var saaledes Ene at gjøre Kaal paa en heel Tylvt Karle, var det dog ingenlunde Haldan Nok, hans Hu stod til anderledes store Helte-Giærninger, og, for dem at udrette, gik han for sin Moder at staae, og annammede af hende *Bedste-Faderens* funk|A:132|ende, skarpe Sværd, som for deres skinnende Blankheds Skyld kaldtes *Lysing* og *Hvidting*.

Imidlertid var der udbrudt en Krig mellem Rutenerne og Kong Alver i Sverrig, og paa Tidende herom foer Haldan sporenstregs til Rusland, hvor han tilbød Landsfolket sin Tjeneste og blev taget imod med Kys-Haand. Det varede nu heller ikke længe, førend Alver indfandt sig, og der nu Krigs-Hærene kom hinanden i Sigte, traadte paa Svenskernes side Kæmpen Hildiger Gunnerson frem, og udæskede Rutenernes Kæmper til Kreds-Gang. Strax var Haldan ved Haanden, men Hildiger svarede, at det var under hans Værdighed, som havde nedlagt halvfjerdsindstyve Kæmper, at gaae i Kreds med en Karl, der egenlig endnu slet ikke havde viist, hvad han duede til, bad derfor Haldan skiemte med sine Ligemænd, og voxte Dværge over Hovedet, før han maalde sig med Kæmper. Man maa imidlertid ingenlunde troe, det var af Vankelmod Hildiger saa talede, thi baade var han glubsk som Nogen, og forstod tillige godt at læse over Sværd, saa de blev Dødbidere; men Sagen var den: han vidste, at Haldan var hans Broder, og nænde ei at hugge i sit eget Kiød og Blod. Vel havde han slet ikke glemt, hvem det var, der slog hans Fader ihjel, og kunde nok havt Lyst til at hevne Skade, men Broder-Kiærligheden beholdt dog Overhaand, saa han fandt, det var klogere, paa en god Maade at undvige Kampen, end vitterlig at begaae saa sort en Forbrydelse, som Broder-Mord er.

Nu udæskede da Haldan en anden svensk Kæmpe, og nedlagde ham saa drabelig, at selv Fiende-Hæren maatte istemme hans Priis, og alle med een Mund love ham, som en mageløs Kæmpe. Dog, ikke Nok hermed: anden Dagen fældte han To, den tredie Tre, den fjerde Fire, den |A:133|femte Fem, og blev saaledes ved til paa den ottende Dag, da han tog Munden fuld, kaldte Elleve frem, og slog dem

tilhobe.

Der han nu saaledes havde godtgiort sin Ret til at kaldes Hildigers Ligemand, kunde denne ei længer undslaae sig for at møde ham, hvorpaa Haldan overtrak sit Sværd, og huggede saa trøstig paa, det bedste han kunde. Det hjalp, og da Hildiger fornam, han havde faaet sit Bane-Saar, nedlagde han sine Vaaben, strakde sig paa Jorden, og taltalde sin Broder paa følgende Maade:

¹ Stik Sværd nu i Skede!

Kom, sæt dig hernede
Hos Kæmpen paa Jord!
Lad Timen os gribe,
Og Tiden fordrive
Med venlige Ord!

² Til sammen at tale,

Og Sindet husvale,
Har Tid nok vi nu,
For Lidt af den Vahre
Har jeg til at spare,
For Meget har du!

³ Snart Skiæbnen os skiller,

Thi Døden alt spiller
Paa Læberne mig,
Du stiger, jeg falder,
Det Forskiel jeg kalder,
Og Lykke for dig.

⁴ |A:134| Jeg synker i Aske,

Mens høit du mon braske
I feireste Flor,
Som Svensker og Dane,
Med Byrd har vi Bane,
Forskiellig paa Jord!

⁵ Dog her fandt i Dane

Jeg Broder og Bane,
Heel grandt jeg det veed:
Vor Moder og Amme
Var een og den samme,
Skøn Drotte hun heed!

⁶ Da Slægten mon ødes,

Naar Brødrene mødes
Med Jern og med Staal,

Det gnistrer, det tænder
Da i deres Hænder
Et broderligt Baal!

7 Hinanden de hevne:

I Høiden de stævne,
Men synke i Muld;
Til Helhjem med Leide
De gaae fra den Feide
Om Spiret af Guld!

8 Tvi vorde den Skiæbne,

Som Helten mon væbne
Mod selve sit Blod,
|A:135 Som nedslaaer med Sorgen,
Fra Aften til Morgen,
Det freidigste Mod!

9 Seer hist du ved Issen,

Blandt Kæmpers i Spidsen,
Mit up-svenske Skjold,
Omkrandset med Ære,
Et Speil det mon være
Af Helten saa bold!

10 Udsmykket med Snilde,

Det klart mon afbilde
Hver Daad jeg bedrev,
Hver Herre jeg bugted,
Hver Kæmpe jeg tugted,
Her Kunsten beskrev!

11 See hist, hvor det praler,

Og prægtig afmaler
Hver Ting paa et Haar!
Dog Intet mig huer,
Naar Midten jeg skuer,
Hvor Ynglingen staaer.

12 Sin Faders Udkaarne,

Sin Moders Eenbaarne,
Og Alderdoms-Trøst,
Min Søn det skal være,
Min Arving, min Ære,
Mit Liv og min Lyst!

13 |A:136| I Graven han segned,
Og Kinderne blegned
For dette mit Sværd;
Tvi vorde den Skiæbne,
Som Helten mon væbne
Mod hvad han har kiær!

14 Ja, Skiæbnen mon hade
Den Muntre, den Glade,
Giør Sindet ham sygt,
Giør leed ham ad Livet,
Til Lidelser givet,
Til Kvide og Frygt!

15 Ja, ussel er Lodden,
Thi Stamp imod Brodden
Ei baader et Straa;
Mod Nornernes Runer,
Mod Nornernes Luner
Kan Ingen bestaae!

16 Det være en Hjerne
Høiviis i det Fjerne,
Som styrer vor Vei;
Det være en Orden,
Sig vitterlig vorden,
Vi ændre den ei!!

Det maa jeg kalde en fordømt Skiødesløshed, udbrød nu Haldan, ikke førend bagefter at kundgiøre mig vort Broderskab; men dertil svarede Hildiger, at havde han sagt det før, vilde det blevet ham ilde udlagt, |A:137| hvad han saa end havde giort, thi vilde han undveget Kampen, havde man kaldt det Feighed, og var han gaaet i Kredsen, Nidingsværk. Med slige Undskyldninger i Munden døde han.

Inden Rygtet om denne Strid kom til Dannemark, var det saaledes forfalsket, at man sagde, det var Hildiger, som havde slaaet Haldan ihjel, og paa samme tid meldte Hertug Sigvard af Sachsen sig som Beiler til den Danske Kron-Prindsesse Gyrithe; men hun, som i Hemmelighed havde et godt Øie til Haldan, snoede sig fra den Ting, ved at svare, at om Sligt vilde hun ikke høre et Ord, førend Sigvard først tog med væbnet Haand tilbage, hvad hende med Uret var frakommet, og forbandt det sønderlemmede Dannemark igien til et levende Heelt. *Forgiæves* stræbde Sachseren at opfylde dette Vilkaar, og vel underkiøbde han alle Voldgifts-Mændene til desuagtet at dømme: han havde fortjent Prindsessen; men med Kiøbmænd kom imidlertid Efterretningen herom snart til Rusland,

og Haldan var da ikke seen, at indskibe sig, foer afsted og ankom til Dannemark, endnu førend Brylluppet. Den første Gildes-Dag anviiste han sine Følge-Svende et Sted, hvor de skulde være i Beredskab, men ikke røre sig, før de hørde Vaaben-Gnye i det Fjerne, gik derpaa til Kongens Gaard, og ind i Salen, hvor kun Faae af Giæsterne kiendte ham, stædtes frem for Prindsessen, og talde hende til, ikke i Hverdags-Stiil, der var som Fod i Hose, men i et kunstig sammensat Vers, som ikke Enhver skulde løbe med. Meningen var imidlertid denne:

Der jeg fra Fædrene-Thronen hist
I Hast bortdrog,
Ei Pige-Finter og Kvinde-List
Mit Mod nedslog!
Der jeg i Striden slog En, To, Tre,
|A:138 Forhaanet jeg tænkte mig ikke at see,
Der jeg slog Fire, der jeg slog Fem,
Ja Sex, Syv, Otte foruden dem,
Der jeg slog Elleve ene dernæst,
Jeg holdt ei Løfte for Avn i Blæst,
Men holdt mig til Ord og Aftale!

Dertil svarede Gyrithe:

¹ Bundet til sin Føde-Stavn,
Siv ei flyver bort som Avn,
Naar sig Stormen hæver;
Dog, som et tvivlraadigt Sind,
Eenlig stædt, for stærken Vind
Svaier det og bæver!

² Skrøbeligt er Pige-Sind,
Falske Rygter, Kaste-Vind
Sagtens det kan bøie;
Skarpe Sværde, sagde man,
Lukkede i fremmed Land
Dane-Kæmpens Øie!

³ Lærerne fra Barndoms-Aar,
Oldinger med hvide Haar,
Hardt mig holdt beleiret;
Hørde sagt man nogen Tid:
Eenlig Møe i slig en Strid
Kæmpet har og seiret!

⁴ **|A:139** Tidlig det og silde lød:
Ingen høvisk Møe forskiød

Slig en Ædel Beiler!
Ene stod jeg og forladt,
Kæmped ærlig, men ak, mat,
Helte-Kraft jeg feiler!

5 Varmt dog slaaer, saavidt jeg veed,
Hjertet end af Kiærlighed,
Intet den kan dæmpe,
Tro og Love, skjøndt jeg veeg,
Aldrig dog mit Hjerte sveeg,
Sveeg ei Danmarks Kæmpe!

Ordet var endnu i Jomfruens Mund, da Haldan fløi til med draget Sværd og giennemborede Brudgommen, og det var endda kun en Begyndelse, thi de rusende, ravende Sachser, som nu styrtede ind paa Haldan, maatte med deres Blod betale Gildet, og faldt, deals for Heltens egen Haand, og deals for hans Tjeneres, som kom ham til Hjelp.

Der nu Giæste-Stuen var omtrent gjort ryddelig, holdt Haldan Bryllup med Gyrith, og dermed var den Sorg slukt, men der kom snart en anden, thi Gyrith lod til at være aldeles ufrugtbar, og dog ønskede Haldan saa inderlig en Søn til sin Arving. Desaaarsag drog han til Upsal at søge Raad, og fik der det Giensvar, at Afkom var ei at vente, før han ved en ærefuld Liig-Begiængelse forsonede sin Broders blodige Skygge.

Der dette Vilkaar var opfyldt, naaede Haldan sit Ønske, thi Gyrith fødte ham en Søn, som han kaldte Harald, og i *hans Navn* krævede han nu Høvdingerne til Regnskab for den ulovlige Sønderlemmelse |A:140af Dannemarks Rige; men under Feiden, som herved opstod, faldt han i Sælland for Veset: en navnkundig Bærsærk.

Harald Hildetand, Jomfru Hetha og Ole Bravkarl.

Gyrith var, af Kiærlighed til sin Søn, selv med i Slaget, og der hun saae, hvorledes han, endnu efter Faderens Fald og Hærens Flugt, blev i sin Hidsighed ved at kæmpe, da tog hun ham paa sin Ryg og bar ham til nærmeste Skov; men uagtet Fienden var for udmattet til at forfølge hende, blev Harald dog ved denne Leilighed saaret af en Piil i sin Bagdeel, hvorover han skammede sig som en Hund, og syndes, at hans Moder havde, med al hendes Ømhed, kun hjulpet ham af Asken i Ilden.

Samme Harald var for Resten som en Kæmpe af Vext, og stærk derefter, saa allerede derfor kunde Ingen af hans Jævnaldrende

maale sig med ham; men desuden var Odin, paa hvis Ord han var avlet, gierne saa gunstig, at hærde ham mod Jern og Staal, saa at *de Vaaben*, som gav andre Folk deres Bane-Saar, beed ikke paa ham. Af Taknemmelighed for denne Velgierning skal Harald igien have *indviet* alle de Kæmper han fældte med Sværds slag, *til Odin*.

Haralds første Omsorg var at skaffe sin Fader et priseligt Eftermæle, ved at lade med Konst afmale hans Daad paa den foromtalde Blekingske Klippe, og da han derpaa hørde, at Veset skulde have Bryllup ovre i Skaane, begav han sig did, forklædt som en Stodder, og faldt med Dørren ind i Brude-Kamret, da Gildet var forbi, og de drukne Giæster laae paa deres grønne Øre. Ved denne Leilighed fik Veset sit Banesaar, og **A:141** maatte lade Harald raade for Skaane; men først gav han ham dog med en Prygl saa drøi en Mund-Dask, at gik der end ikke Hul paa Skindet, saa faldt der dog to Tænder ud af hans Mund. Det Hul fik efter Sigende, Harald stoppet paa en egen Maade, ved det nemlig Kind-Tænderne ganske uventet bredte sig ud, og *dækkede* Mangelen, hvoraf man skal have taget Anledning til Binavnet, man gav ham, som om man vilde sige *Hylle-Tand*, men Andre vil dog paastaae, det var for den ypperlige Rad Tænder han havde, man kaldte ham *Hilde-Tand*.

Der nu Harald var færdig med Veset, tog han fat paa Hather i Jylland, som faldt hvor den Bye ligger, der siden bestandig har baaret hans Navn, og derpaa kom Raden til Rørik og Hunding, ved hvis Undergang Harald blev Mester af *Leire-Gaard*, og sankede atter det lemlæstede Dannemark til eet Legeme.

Oppe i Vigen regierede paa den Tid en Konge ved Navn Asmund, hvis ældre Syster imidlertid vilde støde ham fra Thronen, men der Harald det hørde, blev han høilig forbittret over slig en Kvinde-Frækhed, og foer afsted til Norge med sit eget Skib, for at hjælpe, mens det endnu var Tid. Uden Hjelm eller Brynje, kun iført en Purpur-Kaabe, og med et Kongeligt Guld-Smykke paa Hovedet, gik Harald i Slaget, som til et Giæstebud, og det maatte vel synes upassende, men det kom af den inderlige Forvisning han havde om Lykkens Medhold; og man maa heller ingenlunde troe, at han i Slaget tog sine Klæder i Agt; thi saa blot og bar som han i Konge-Dragten var, saae man ham dog at gaae for Kæmperne i Spidsen, og vove sin Trøie netop der, hvor Faren var størst. Spyd og Pile susede vel om hans Øren, men gleet, naar de ramde, matte ned ad Kaaben, som Fjer, og det nyttede ei, at de fiendtlige Kæmper, som blueedes ved, at han skulde trodse dem nogen, brød skareviis **A:142** ind paa den Bolde, thi han var som Flint, og hvem der ei flydde, faldt for hans Sværd! Mellem de Faldne var ogsaa Asmunds Syster, og han, som nu maatte takke Harald for sit Rige, tilbød ham store Belønninger, men fik til Svar, at Æren var al den Løn han forlangde. Det kalder man dobbelt Storhed: ærlig at fortjene, og derpaa ædelmodig at afslaae fyrstelige Gaver, thi det viser, at han kæmpede

ikke for Guldets men for Bedriftens Glands, og havde alle høilig forundret sig over Haralds Kiækhed, da maatte de nu ogsaa nødes til at studse ved hans Nøisomhed.

Dog, en nye Kamp ventede Harald, thi den Svenske Kong Alver var imidlertid død, tre Sønner efterlod han sig: Oluf nemlig, Yngve og Ingel, og Yngve, som ei kunde nøies med sit Arve-Gods, men vilde have Mere til, forkyndte nu Dannemark Krig.

Harald vilde gjerne forud vide, hvordan denne Krig skulde gaae af, og var desaaarsag paa Vei for at søge høiere Oplysning, da der mødte ham en forfærdelig stor eenøiet Gubbe i en laadden Skindpelts, som sagde: han hedde Odin, forstod sig godt paa Krigs-Kunsten, og vilde give ham et godt Raad, hvordan han allerbedst kunde gjøre sin Slagorden. Naar du skal slaaes til Lands, sagde den gamle Mand, deel da din Trop i tre Hobe, tyve Mand høie, og saaledes indrettede, at der kun er to Mand i den forreste Rad, tre i den anden, fire i den tredie, og saa fort videre, immer een meer, indtil Længden bliver som Høiden. Men nu den midterste Hob, den skal nok, ligesom de andre, gaae spids op, i Skabning af en Kegel eller Pyramide, men den skal gøres længere, og have ligesom to krumme Horn, et til hver Side, og ti Mand høie. Bag efter disse Hobe skal du sætte de unge Karle med Kastespydene, og dernæst en Trop gamle Svende, der staae som en Muur, og kan være til Rygstyd for de Forreste, ifald det behøves. Efter dem, sagde den gamle Regne-**A:143**Mester, har Skytterne deres rette Plads, thi der kan de prægtig staae, som bag en Vold i god Afstand og hilse paa Fienden med Steen og Pile, og bag ved dem kan du lade Resten af Hæren gaae Hulter til Bulter, kun med den Forsigtighed, at allerbagest stiller du tre Hobe op ligesom de forreste, men med Ansigtet fra Fienden, saa de kan holde dig Ryggen frie! Skal du holde et Søslag, da lad en Deel af Skibene være løse, til bestandig at sværme omkring den fjendtlige Flaade, under Slaget, og forurolige den, saa hist, og saa her!

Efter at have faaet denne Underviisning i Krigs-Kunsten, gik Harald til Sverrig, og kom der ovenpaa Yngve og Oluf, som laae midt i Tilberedelserne, og fik deres Livsbrød, hvorpaa Ingel gjorde sig syg, og forlangde paa Grund deraf Vaaben-Stilstand. Der hans Gesandter kom til Harald med den Begjæring, fulgde han den ædle Helte-Lov, som forbyder saavel at skyde efter, naar Vognen hælder, som at lee, naar det gaaer Andre ilde; men Takken han fik, var, at Ingel siden ranede og bortførte hans Syster. I den Anledning udbrod der da en langvarig Krig, men da den førdes med foranderlig Lykke, forligde Harald sig tilsidst med Ingel, i den Formening, at det var bedre at have ham til Ven end til Fiende.

Det første man derpaa hører til Harald, er, at han igien tog op til Norge, for at tugte Kvinde-Hovmod, thi der havde Skjold-Møerne Stikla og Rusla sat sig op imod Kong Olav i Trøndelagen, og stredes

med ham om Riget. Harald drog afsted i al Hemmelighed med en Hætte paa, som skjulde hans store Tænder, gik i Kreds med Skjold-Møerne, og nedlagde dem Begge, saa der blev ikke Andet tilbage af dem end deres Navn, som to Havne eller Bugter siden, med lidt Forandring, har baaret. Ogsaa ved denne Leilighed gav Harald de utvetydigste Beviser paa **A:144**sin Manddom og sin Uegennyttighed, thi han gik i Striden i sin bare Brystdug, saa man kan sige to Gange: han vovede *Trøien*, og efter Seiervindingen afslog han enhver Belønning, som Olav tilbød ham.

Haralds næste Feide var med Friserne, hvis Kæmpe Ubbe foer ilde frem med Ran og Mandslæt paa de Jydske Grændser, men uagtet Harald ansaae ham for sin farligste Fiende, fik han dog Bugt med ham, og det paa en Maade, saa Ubbe maatte skamme sig for hele Verden; thi da Harald saa, det var en Karl, hverken Jern eller Staal beed paa, befoel han sine Tjenere at bruge Næverne, og det lykkedes, saa Ubbe kom til Gulvs, og førdes, bunden i Lænker, frem for Kongen; men derpaa benaadede Harald ham, gav ham sin Sister til Ægte, og undertvang med hans Hjelp Folkene ved Rhinen.

Efter nu i disse Landskaber at have udtaget sig en drabelig Krigshær, gik Harald løs paa Slaverne, som maatte give tabt, og deres Høvdinge: Duk og Dal, kunde han gierne faaet Livet taget af, men han vilde heller have dem levende, som han ogsaa fik; ja de traadte endog efter Fangenskabet i hans Tjeneste, og hjalp ham at undertvinge Akvitanien, hvorfra han saa gik over til Britannien, fældede Kongen i Nordhumberland, og forøgede sin Krigshær med Folkets raskeste Unger-Svende, blandt hvilke man nævner Orm hin Bretske eller Orm Engelænder som den der bar Prisen.

Vide om Land gik der Rye af disse Bedrifter, og Rygtet lokkede Kæmper i Mængde til Kong Haralds Gaard, at tjene ham for Kost og Løn, hvorved han blev saa mægtig, at hans Navn var nok til trindtomkring at dæmpe Folkenes Bulder; uden hans Forlov turde Kongerne ei drage Sværd mod hinanden, og, skøndt det var ældgammel Skik, at paa de Danske Strømme raadte en egen Drot saa frank og frie, som Danner-**A:145**Kongen paa *Marken*, saa turde i Haralds Dage dog Ingen heise det Danske Konge-Flag, uden med hans Minde.

Ogsaa i det Svenske Riges Bestyrelse fik nu Harald sin Haand, thi da Kong Ingel døde, efterladende sig, med Haralds Sister, en umyndig Søn, var det ham der beskikkede den lille Rings Formyndere, og fra den Tid af skal han, som bydende Herre, have tilbragt halvtredssindstyve Aar i uforstyrret Rolighed; men for at hans Krigsfolk ei imidlertid skulde ørkesløse nedsynke i Blødhed, lod han dem bestandig af udlærde Fægte-Mestere øve i at handtere baade Sværd og Skjold. Nogle af disse Fægte-Mestere havde desuden en besynderlig Færdighed i, hvert Slag, at ramme Øien-Bryne paa en Prik, og dermed prøvede man Gemytter, thi hvilken

Karl der bare blinkede, naar han fik saadan en Terts, han mistede sin Tjeneste i Kongens Gaard, og blev, uden videre Spørgsmaal, jaget paa Porten.

I samme god Lav var det, at Ole Sigurdsøn oppe fra Norge kom herved til Dannemark, for dog engang at see Kong Harald, som var hans kiære Morbroder, og efterdi samme Ole ei blot tjende en Stund i Haralds Gaard, men blev efter den Svenske Krig endog Herre over Dannemark, vil det neppe være af Veien her at melde et Par Ord om de Bedrifter Sagnet tillægger ham.

Det er ikke til at beskrive saa store baade Sjæls og Legems Gaver, som han allerede, mens han var hjemme og fyldte sit femtende Aar, viiste sig i Besiddelse af, men fremforalt er det mærkværdigt, hvad man fortæller om de glubske Øine, der sad paa ham, thi naar han saae vredt til Nogen, var det gierne, som man kunde jaget en Kniv i dem, og der skal ikke have været en Kæmpe saa kiæk, det giøs jo i ham, naar han saae Oles de rullende, gnistrende Øine.

|A:146Nu var der en Høvding fra Tellemarken, ved Navn Gunder, som tilligemed sin Søn Grim, øvede Stimands-Værk i, *Øde-Skoven*, hvor der baade var tykt med Træer, og fuldt af Bjerge og Dale, men saasnart Rygtet herom kom Ole for Øren, blev han saa arrig paa de Nidinger, at han strax forlangde Hest og Hund, og en passende Rustning af sin Fader, og sagde, at Skam skulde de Unger-Svende faae, der ørkesløse hendrev de til Daad beskikkede herlige Aar. Udrustet med hvad han forlangde, gav han sig til omhyggelig at randsage fornævnde Skov, hvor han da ogsaa kom Røverne paa Spor, ved i nyfalden Riim at opdage et Menneske-Traadd. Det fulgde han troelig over en Bjerg-Aas, ned til en grumme stor Elv, men da Sporet slap der, besluttede han strax at svømme over til den anden Side, skøndt det var et halsbrækkende Arbeide, aldenstund der gik en forfærdelig Strøm, og Elven var fuld af blinde Skiær, som Bølgerne brusende kæmpede med, og stod derfor immer i eet Skum. Ikkedestomindre, hvad enten Ole nu i sit Hastværk ei fik Tid til at blive bange, eller han som en Helt overvandt sin Frygt, eller som en Vovehals foragtede Faren, og meende, at Lysten drev Værket som ingen Ting, hvor galt det end var; nok er det, han sporede sin Hest, og var heldig nok til at stride sig giennem de brusende Bølger. Der han nu kom over paa den anden Side, befandt han sig ligesom paa en lille Ø, rundt omgivet af Moser og Kiær, og stødte snart paa et Dige, som dog, hvor høit det end var, ikke standsede ham, thi han satte glatvæk over det paa sin Hest, og saae nu et Indelukke med endeel Stalde. Der gik han ind, kørde alle Hestene ud, og vilde just til at trække sin egen derind, da en vis Toke, som var Træl hos Gunder, flyvende gal over at see en Fremmed spille saaledes Herre i Huset, foer rasende ind paa ham; men han forsvarede sig tappert, blot med sit Skjold, og, da han ikke vilde smøre sit Sværd paa

A:147den Knekt, greib han ham i Nakken, ruskede ham saa, at der blev ikke et heelt Sidebeen i ham, og smak ham saa paa hans Hals ind ad den samme Dør, hvorfra han kom hovedkulds styrtende ud.

Ved denne haanlige Begegnelse opirrede Ole Røverne saa, at de gav sig ikke Tid, men foer ud, hver ad sin Bagdør, og rendte ham lige ind paa Livet, bildende sig ind, at slig en Grønskolling kunde de tage som en Vante. De tog imidlertid mærkelig feil, thi de fik deres Banesaar begge To; men der de var nær ved at daane og synke i Afmagt, da samlede Grim sine sidste Kræfter, og kvad, med Døden paa Læberne, rallende saa:

¹ Om for Ulempe

Legemet ryster,
Ei er en Kæmpe
Derfor en Kryster!
Er end med Blodet
Styrken udrundet;
Er dog ei Modet
Med den forsvundet!

² Hjertet, forskaaet,

Derpaa mon anke,
Knap det i Saaret
Mægter at banke,
Dog har ei Klingen
Kæmpen beseiret,
Tvang kun i Bringen
Blodet og Veiret!

³ **A:148**Lammet er Haanden,

Styrken er liden,
Stemmet er Aanden,
Stakket er Tiden;
Djærve dog immer,
Døden vi haane,
Svøbte i Glimmer,
Selv naar vi daane!

⁴ Flinke vi falde,

Naar kun de Bolde
Mageløs kalde
Kampen vi holde;
Hugged med Kaarde
Kun ingen Steder
Karle saa haarde,
Frelst er vor Hæder!

5 Lad da for Staalet
Lyset udvifte!
Høien og Baalet
Kiød-Hammen skifte!
Rygtet ei jordes,
Roes det udskifter,
Evig skal ordes
Helte-Bedrifter!

6 Blink da med Bulder
Blodig min Kaarde
Klap saa paa Skulder
|A:149Kæmpen hin haarde,
At han i Ryggen
Been hører knække,
Taber med Lykken
Armene begge!

7 Bort da med Sorgen!
Op for vor Hader
Dødninge-Borgen
Bradt sig oplader;
Derpaa vi stole:
Blegnet paa Tue,
Med os skal Ole
Odin beskue!

8 Segne skal Trende
Her under Staalet,
Sammen os brænde
Skal man paa Baalet,
Med os i Kulen
Kommer den Hadske,
Sammen i Hulen
Blandes vor Aske!

Det var Grims Ord og Faderen, som vilde ei i Kiækhed give Sønnen
noget efter, løftede nu Røsten som en Gienlyd af hans Kvad til fælles
Opmuntring, sigende:

1 Borte er Blodet,
Læberne blaane,
|A:150Bradt vi, trods Modet,
Livløse daane,
Men er kun Færden
Frank til det Sidste,

Seent skal i Verden
Rosen vi miste!

² Spyd vil og Sværde
Kiækt vi end prøve,
Hænder og Hærde
Fjenden berøve,
Vel lønnes Møien,
Tre med den Hadske
Bradt da i Høien
Blande vi Aske!

Uagtet nu de matte Røvere vare sjunkne i Knæe anstrængede de sig dog til det Yderste, for, om mueligt, med døende Haand at give Ole Bane-Saaret, thi Livet var dem ligegyldigt, naar de blot kunde tage deres Banemand i Graven med sig. Vel fik de nu ogsaa virkelig Held til at give Ole, som hidtil var blevet uskadt, et Saar i Brystet, men det var ogsaa Alt, thi derpaa sank de: den Ene for hans Hund, og den Anden for hans Sværd. Hunden gjorde derpaa sin Herre endnu den Tjeneste, at slikke Ham før igien, og, saasnart det var skeet, sørgede Ole for, at Røvernes Kroppe kom i Højheden, og blev i Galgen troværdige Vidner om hans ærefulde Seier; ligesom han da heller ikke glemde at bemægtige sig hvad Gods og Klenodier i Borgen fandtes, men glemte det Alt paa et sikkert Sted, til Brug i sin Tid!!

A:15 I de samme Dage drev et Par Brødre ved Navn Skate og Hjall et slemt Uvæsen med det, at de i deres liderlige Frækhed bortsnappede og voldtog smukke unge Piger, og nu havde de saaledes faaet Øie paa Jomfrue Æse, en Daatter af Kong Oluf i Værmeland, hvem de forelagde ikkun tvende Vilkaar: enten at give dem godvillig sin Daatter til Frille, eller stille en Mand i Marken, som kunde forsvare hende imod dem.

Det fik imidlertid Ole at spørge, og han, som var aldrig gladere, end naar Leilighed gaves ham til Helte-Giærninger, lod da heller ikke denne gaae forbie, men hastede i Bønder-Klæder til Kong Olufs Gaard, hvor han gik ind i Stuen og satte sig nede ved Dørren. Her saae han hele Hoffet nedsjunket i dybeste Sorg, men lod som han ingen Ting vidste, og henvendte sig til Kongens Søn med Spørgsmaal: hvorfor alle Folk derinde satte saadant et bedrøveligt Ansigt op?

Fordi, svarede Prindsen, at kommer der ikke med det allerførste en Hjælper i Nød, saa bliver min Syster ført bort og beskiæmmet af glubske Bærsærker.

Men, blev Ole ved, hvad Godt skal Den da have, som vil vove sit Liv for Prindsessen?

Dette Spørgsmaal bad Prindsen sin Fader Kong Oluf selv

besvare, som han da ogsaa gjorde med de Ord, at hvem der forsvarede hans Daatter, skulde faae hende til Ægte; og hvad Ole ikke før havde havt Lyst til at give sig i Faren, saa fik han nu, da han saa hen til Belønningen.

Prindsessen havde imidlertid den Vane, at naar der kom fremmede Giæster i Høieloft, da tog hun et tændt Lys i Haanden, gik lige tæt hen til dem, og saa dem stivt i Øinene, for der, som i et Speil, at udforske af hvad Aand og Sindelag de var; ja, man havde den Troe om hende, at hun i Øie og Ansigts-Træk kunde læse, af hvad Byrd og Blod, hvad |A:152|Sæd og Rod Enhver var oprundet. Hun kom da nu ogsaa med sit Lys hen til Ole for at skaade og giennemsyne ham, men hans skarpe Øie-Kast slog hende saa, at hun daanede. Saasnart hun igien kom til sig selv, og begyndte at aande lidt friere, prøvede hun vel atter paa at betragte Unger-Svenden, men sank som rørt af Lyn, og faldt i Besvimelse. Endnu tredie Gang stræbde hun at opløfte de nedslagne Øine, men forgiæves, ei blot Øinene, men selv Fødderne nægtede hende deres Tjeneste, saa hun styrtede til Jorden, og lærde, at ingen Fyrighed kan holde Stand mod forbausende Storhed!!

Dette bekiendte hun selv, da hendes Fader spurgde hende, hvorfor hun ikke bedre kunde staae paa sine Been, men hun tilføjede ogsaa, at den Fremmede var bestemt en Konge-Søn, og at bedre Mand vilde hun aldrig ønske sig, dersom han ellers kunde faae Magt med de Voldsmænd, der vilde havt hende i deres Kløer. Nu bad hele Hoffet Ole dog endelig tage Masken af, han havde for Ansigtet, da de inderlig ønskede at skaade ham ret, og ikke nok med, at han føiede dem heri, bød han dem tillige at være ved et godt Mod, og lade Sorg og Bekymring fare. Det skedte ogsaa, thi alles Øine hængde flux med glad Forundring paa Heltens over al Beskrivelse deilige Aasyn, med samt hans lange gule Haar, saa klart som et Guld, og, for Ingen at skrække, holdt Ole med Flid sine Øine saa at sige under lukt Laag. Det er utroligt, hvilken Forandring denne ene Giæst med sine Trøstens Ord frembragde i Konge-Hallen, thi hvem der havde seet Folkene for et Øieblik siden, hvor forsørgede de sad, kunde umuelig have kiendt dem igien, nu da de sang og sprang af Glæde; Sorgen var slukket, Frygten fordrevet, og alle Ansigter lyste af Haab og Fortrøstning.

|A:153|Imidlertid kom Hjall og Skate farende, med ti Trælle bag efter sig, gjorde en Støi og Larm, som de vilde rive Huset ned, og forlangde trodsig af Kongen, at enten skulde han lige paa Timen flye dem sin Daatter, eller komme ud og slaaes med dem. Ole tog strax Svaret, og bad dem kun styre deres Hidsighed, aldenstund han var til deres Tjeneste, dog paa det Vilkaar, at man paa begge Sider skulde have Ryggen frie, og som ærlige Kæmper med Sværd gaae hinanden under Øine. Kampen stod nu paa en Øe, der laae midt ude i en Søe, og Ole gjorde sine Sager meget bedre, end man kunde

ventet af saa ung en Helt, thi med sit Sværd, som kaldtes *Lygte*, nedlagde han den hele Tylvt, hvorom man endnu mindes ved en Bye i Nabolaget, som bærer Navn efter begge Brødrene, baade Hjall og Skate.

Til Løn for sin Helte-Gierning blev nu Ole gift med Æse, og avlede med hende en Søn, ved Navn Omund, men der han saa spurgde, at Nisse-Kongen Thord bekrigede hans Fader, ved Hjelp af en vis Toste, og af Loter Blotmand eller Offer-Gode, da tog han Orlov af sin Sviger-Fader, og søgde, med een eneste Følge-Svend i Kvinde-Klæder, hjem til sit Fædreneland, for der at prøve Styrke med Fienden!

Der nu Ole nærmede sig Thords Høvdings-Gaard, forventde han sin Skikkelse, skabde sig ud som en gammel udlevet Mand, og skjulde saavel sit som sin Tjeners Sværd i hule Stokke, gik saa ind i Konge-Hallen, og bildte Folk ind, at han havde fordum været Stodder-Konge hos Sigurd, men var gaaet i Landflygtighed, fordi Sigurds Søn Ole havde faaet et slemt Nag til ham, og var ham idelig paa Nakken. Nu var der strax en Hob af Hoffolkene, som, for at gjøre Nar ad ham, hilste ham med Konge-Navn, faldt paa Knæe, og rakde ham Haand til Hyldings-Pant; men han forstod uret, trak sit Sværd frem, fortalte Hirdmændene, at hvad de havde gjort i Spøg tog han for Alvor, og bød dem følge sig nu, da han vilde Kong Thord til Livs. Endeel var der nu vel, som, uden at bryde sig om det Mundsveir af en Hylding de havde spaset med, skiød Skjold for Thord, men der fandtes dog ogsaa dem, der lod sig tage paa deres Ord og hjalp Ole, saa der blev Splid i Huset, Stalbrødre gik hverandre paa Klingen, og Thord sank overvældet, ei saameget af den fremmede Giæst, som af sine egne Huusfolk. I denne Kamp fik ogsaa Loter sit Banesaar, men førend han døde, gav han dog baade Ole hans Binavn, og spaaede ham hans Endeligt: han kaldte ham Ole Bravkarl, for derved at betegne hans Raskhed og Fyrighed, men spaaede ham tillige, efter Giengiældelsens Ret, et Endeligt som Thords, saa han skulde ogsaa falde, forraadt af sine Tjenere. Med disse Spaadoms-Ord paa Læberne døde han, og det var underligt nok, at den Slagne skulde forkynde Seier-Herren hans Døds-Dom!

Ole, som kun med Fred i Følge vilde atter indgaae i Faderens Huus, besøgde ham nu seierrig, og udnævnet derpaa til Herre og Høvding over hele Flaaden, overvandt han efterhaanden ikke mindre end *halvfjerdsindstyve* Søe-Konger, blandt hvilke man især har lagt Mærke til Birvil og Hvirvil, Nef og Onef, Redvard, Rand og Erand, som de Ypperste!

Rygtet om disse Kong Oles Bedrifter gik vide om Land, og opflammede alle vældige Kæmper saa, at de kappedes om at indgaae Stalbroderskab med ham; de meest uregierlige Unger-Svende bøiede sig under hans Spiir, for som hans Tjenere at dele hans Priis, selv Stærkodder søgde ham, og, sig til liden Baade,

modtog Ole denne Mester-Kæmpe med stor Æres-Beviisning, ja omgikkes ham som en Broder!

[A:155] Med denne sin Vælde, og med sit store berømmelige Navn, holdt Ole alle Nabo-Konger saa i Ave, at de turde ikke andet end holde Fred indbyrdes, ja det faldt dem aldrig ind at yppe Feide, og saaledes stod Sagerne, da Ole giæstede Kong Harald, og blev af ham den hele Danske Flaade betroet, men traadte siden i Stalbroderskab med Kong Ring.

Nu var paa den Tid en vis Bruno baade Potte og Pande hos Kong Harald, og de havde fra Barnsbeen af været gode Venner og Stalbrødre. Bruno vidste alle Kongens Hemmeligheder, og blev immer brugt til Mellem-Mand, naar Harald og Ring havde Noget at meddele hinanden, som ellers Ingen maatte vide; men samme Bruno druknede imidlertid paa en af sine mange Reiser, og saa paatog Odin sig hans Skikkelse, reiste mellem Kongerne under hans Navn, for at forstyrre deres Enighed og strøe Tvedragts Sæd, et Arbeide, der lykkedes den Falskner saa vel, at Kongerne efterhaanden glemde baade Venskab og Frændskab, ja fattede et Had til hinanden saa bittert, at Intet uden Blod kunde kiøle deres Harme. Vel stræbde de enstund at skjule Fiendskabet, men det ulmede dog saalænge, som Ild under Aske, til det omsider brød ud i lys Lue, Bruddet blev Alle vitterligt, de forkyndte hinanden aaben Feide, og anvendte saa hele syv Aar paa at ruste sig til standende Strid.

Der er imidlertid to Fortællinger om den Sag, thi Somme vil sige, at Harald, langt fra at misunde Ring hans Magt og Værdighed, kun erklærede ham Krig, for at komme ud af Verden paa en skikkelig Maade. Han var, siger man, deels for sin Ældes og deels for sin Strængheds Skyld, baade sig selv og Undersaatterne til Byrde, vilde heller falde for Sværd paa Valen, end ligge og seipines paa Sotte-Sengen, og ønskede i det Hele at faae et Endeligt, der svarede til hans daadfulde Levnets-**[A:156]** Løb. For altsaa at døe paa Ærens Seng, og giæste Valhal med saa talrigt et Følgeskab, som mueligt, derfor stod hans Hu til Kampen, og velkomment var ham det Blodbad, hvori han nedsank. Da det nu var hans eneste Ønske at falde i Selskab med ret mange Kæmper, indrettede han Alting saa, at Styrken blev omtrent paa begge Sider lige, dog saa, at Overvægten var paa Rings Side, som, efter hans Hensigt, skulde omsider beholde Marken!

[A:157]

Ottende Bog.

Fra Braavalla-Slaget til Gøtrijs Fald.

Stærk-Odder, som selv var med i Slaget mellem Harald og Ring, ja ragede der frem som et Taarn af en Kæmpe, han har paa danske Riim fortalt den hele Handel, og samme Riim ere forplantede til Os, ikke saameget ved Skrift, som ved at leve i Folke-Munde. Indholden af dette Riim paa Moders-Maalet vil jeg nu overføre paa Latin og begynde med at opregne blot de mærkeligste Høvdinger, som kæmpede paa begge Sider; thi at nævne Alle kan saameget mindre falde mig ind, som man end ikke ret veed hvormange der var i Alt.

Først vil jeg da nu opregne dem, der stode Harald bi, og dernæst dem, som tjende Ring for Sold.

|A:158 Det var Kong Haralds

Høvdinger bedste:

Sven hedd den Første,

Og Samber den Næste,

Efter kom Amber

Og Ella i Rækken,

Rathe hin Fyenske

Og Ro, kaldet Langskiæg.

Foran Skalk Skonning

Lod Salgard sig finde,

Efter Alf Aagesen

Ølver hin Brede,

Gnep, kaldet Graaskiæg,

Og Garder fra Stangbye.

Brand Brød-Smule

Og Blænd fra Thule

Man kalder og kiender

For Konningens Frænder;

Thorgny og Thorving,

Tater og Hjalte

Med dem er optalte,

Thi sammen i Følge

De stævned paa Bølge,

Til Leire, og ledte
Om Ligemænd der,
Heel prægtig udredte
Med Pandser og Sværd!
Ja, høie og ranke,
|A:159 Med Hjelme saa blanke,
Med senestærk Arm,
De havde i Panden
Lidt Meer end hveranden,
Og Mod udi Barm!
Med Buer de skiøde
Og Blider som Faae,
Men turde og møde
Hver Kæmpe de saae!
Ja, ikke i Haanden
Sad al deres Konst,
Ei Tungen og Aanden
De havde omsonst,
Ei Munden dem svigted
Til Andet end Skraal,
De rimed og digted
Paa Mødrene-Maal,
De turde sig kalde
Som Kæmper, saa Skjalde,
Slet Ingen de veeg!

Som Høvding fra Leire
Kom Hjort og kom Borre,
Kom Belge med Begad,
Med Barri og Tole!

Nu Skjoldmøer trende
Maa Skjalden og nævne,
Som Høvdinge-Kvinder:
Først Hetha hin bolde,
|A:160 Saa Visna fra Venden,
Og Viborg derefter.
Med Hetha og Visna,
Mandhaftige Kvinder,
Fra Slesvig forened
Sig Seilmager Tomme,
Og Hake den Kæmpe
Med Kind-Skrammen stor.

Vovere ikke var
Viborg end Hetha!

Kæmper den Kvinde
Kunde vel styre;
Bo, som var Brams Søn,
Og Brat, kaldet Jyde,
Ginge, paa Kampen
Gridske med hende.

Orm hin Angler
Og Ubbe Friser,
Are Enøie,
Alf og Gother,
Dal hin Digre
Og Duk Vende
Regnes op som
Raske Svende.

Med Visna i Følge
Gik Vender saa mange,
Hun havde paa Tænder
|A:161Og Haar kan man troe;
Ja, klog var paa Krigen
Den Kvinde som Faa.
Barri og Gnizli
Omgjærdded den Møe,
Kun de havde Skjolde
Til Skiærm og til Gavn,
De øvrige Bolde
Dem bar kun af Navn.
De kiendtes i Vange,
Saasnart man dem saae,
Paa Sværdene lange
Og Skjoldene smaae;
De himmelblaae Skjolde
Til Piltene smaae
Helst rakde de Bolde,
Naar Fienden de saae,
Hvis ei, dog til Side
De kom med en Fart
Paa Ryg op at ride,
Saa Brystet blev bart!
Med blottede Bringer
Gik hele den Flok,
Dem blottede Klinger
Var Skiærmelse nok;
Trøien de voved,
Sværdet de loved!

Mest var at prise,
Vidner min Vise,
|A:162Dog Tolker og Yme,
Og Toke fra Jomsborg,
Og Otrit hin Unge,
Ædlingen fiin!

Hetha, hun havde
Vel hundrede Kæmper,
Djærve og stærke,
Men disse især:
Grim og saa Grenzel,
Og Ger Liflænder,
Hama og Hunger,
Og Humble og Bjar.
Konger de vare
Af Byrd og af Blod,
Prøvet i Fare
Var Heltenes Mod:
Tit de sig viiste
I Kreds og paa Val,
Rygtet dem priiste
I Hytte og Sal!
Ja, Konger i Mængde
Man Sværdet saae bære
De Alle kun tænkte
Paa Kamp og paa Ære;
Men eens var ei Siden
De valgde i Striden;
Hos Harald da Somme
|A:163Vi maae ihukomme,
Og Somme hos Ring!

Alt som vi nu hørde,
De Skjoldmøer førde
I Marken fra Hald,
Til Dane-Folks-Hæren,
Vel Kæmper med Æren,
I Hundrede-Tal;
Men ei vil jeg dølge,
Kong Hildetands Følge
End voxde ved Hom,
Ved Hun og ved Hasting,
Ved Hythin Spinkel,
Ved Høse hin Dulle,
Og Dag hin Grænske,

Olavs Søn Harald,
Og Hadelands Karle,
Som Har var, og Herlev,
Og Hodbrod hin Galne.

Fra Ymesland Kæmper
Kom ogsaa til Striden:
Med Humnehy Harald,
Og Hake fra Norden,
Og Sigmund og Serker
To Sønner af Bemund!
Det var at vente,
De Karle kom frem,
|A:164 Vel det fortjende
Kong Harald af dem,
Fordum tilstæde
De Troskab ham svor,
Toge med Glæde
Hans Guld over Bord,
Havde til Beste
Og Gaverne end:
Sværd med Guld-Fæste
Dem glimred ved Lænd!
Ei heller de Sidste
Paa Kæmpernes Liste,
Kom først nu i Aar
Til Konningens Gaard,
Blandt Hirdmænd dem Begge
Der fordum man saae:
De Sønner saa kiække
Af Gand-Alf hin Graa!

Nu har jeg de Stærke
Opregnet med Flid,
Som gik under Mærke
For Harald i Strid!
Ei Bølgerne blaane
I Sundet man saae,
Fra Sælland til Skaane
Hvor Snekkerne laae,
Man saae kun for Øie
En gyngende Skov
|A:165 Af Master og Fløie
Med Takkel og Tov!
Ei brugde man Baade
Til Fart over Strand,

Paa Dannemarks Flaade
Man gik over Land!
Dog, Skjoldungen miste
Ei vilde den Priis:
Paa Folk sig at liste
Var aldrig hans Viis;
Thi lod han opsadle
De Heste paa Stand,
Lod Herredags-Karle
Opride i Land,
At hilse fra Dansken
Kong Ring i hans Gaard:
Nu kastet var Handsken
Til Kamp uden Kaar;
Ja, sætte ham Stævne
Hvor Kreds paa det Jævne
Var skrevet til Slag!

Med Ring at opregne
Er Rækken saa lang,
Og Ulv jeg tilegne
Maa ypperste Rang,
Saa Aage med Eivind
Og Eigil hin Skeeler
Gothar, Hilder,
A:166Guthi Alfsøn,
Styr hin Stærke,
Steen fra Væner,
Geert hin Glade,
Glum hin Værmer.

Nu kom de Kæmper
Fra Nord-Alfheim,
De rynkede Næse
Ad Naboe-Folk,
Ei gik de Grander
Med Fler i Lag,
Et eget Banner
De bar i Slag:
Saxo Flettir,
Salle Gother,
Thord med Nikket,
Thrand med Næsen,
Grunder, Otte,
Grinder, Tove,
Kold og Bjarke,

Kloge-Hogne;
Hrok hin Svarte
Sluttet Troppen!

Rane Hyldsøn,
Rethyr Høg,
Lyuth Guthi
Og Svend Kulle,
|A:167Rolf Ukydske,
Ring Athylsøn,
Harald Totting,
Hun og Sølve,
Valsteen ogsaa,
Vigens Kæmpe
Tykke-Thorolf,
Thengel Høie,
Birvil Blegnæb,
Byrger, Skumber,
Gik i Skare,
Stod i Fare
Last og Brast!

Thele-Markens
Tappre Kæmper
Blev ei hjemme,
Ei man glemme:
Mindst i Munden,
Meest i Grunden
Havde de!
Thorleif Trodsig,
Thorkild Gothe,
Gretter Grovknold
Gridsk paa Slagsmaal,
Hadd hin haarde,
Hroald Knoe.

Nu fra Norge
Nævnes disse:
|A:168Thronnd hin Trøndske,
Thoke Møring,
Hrafn hin Hvide,
Hasvar, Bjarne,
Blire med den brakke Næse,
Bjørn fra Sogn,
Find fra Fjorde,
Fjælring-Berse,

Saa og Sigurd
Svine-Hoved,
Erik Bradse,
Alsteen ogsaa,
Hark og Hrut,
Og Hravi med,
Erling Orm
Af Jæder-Fylke,
Odd hin Angler,
Alf Vidfarne,
Einer Vindhas,
Iver Trumf.

Nu fra Thule
Tælles disse:
Mar hin Røde,
Midfjords-Boe,
Gromber Graaskiæg,
Gram fra Brynlund,
Grim fra Skiær
I Skage-Fjord,
|A:169Brade, Rankel,
Berghar Skjald.

Up-Svenskere ægte,
Var Are og Bagge,
Karl hin Rekkel,
Og Kroker Bonde,
Guthfast med Gumme
Fra Gisselmark;
De udaf Frei var
Frænder Alle,
Hedninger ogsaa
Af Hjertens-Grund.
Yngve og Oluf,
Alver, Folke,
Stolte Kæmper,
Snilde Karle,
Elriks Sønner,
Ogsaa regned'
Fra Frei, som Gud,
Deres Herkomst ud,
Var blandt Rings de Bedste,
Og Frænder næste!
Dem Sigmund fulgde
Fra Sigtun-Bye,

En Markeds-Kæmpe
Han maatte hedde,
For Kræmmer-Vane
Han var udi;
|A:170|Og til ham føies,
Med Froste Lampe,
End Alf Storsnude
Fra Upsala,
Han godt kunde skyde
Med Kaste-Spyde;
Blandt Kryhed anden,
Det var hans Skik,
At Mærkes-Manden
Forbi han gik!

Med Ole i Kampen
Gik Kongerne syv,
Med Haand og med Hoved
Stod Holte ham bi,
Og Hendel og Holmar,
Og Hama og Leif,
Og Regnald Rutener
Af Radbarths Æt.

Snekkerne elleve
Sigvald anførde,
Kiølene kløved
Kattegats Bølger!
Huners Betvinger
Heised i Raae
Liin paa sit Langskib,
Læser han hedd,
Glimrende Guldet
Omglimdsed hans Stavn!

|A:171|Thririkar styred
En Drage saa prud,
Snirklede Stavne
Man skued paa den!
Thrygge og Torvil
Med Snekkerne tolv,
Hver dog med sine,
Som Venner og kom.

Nu i Øvrigt, naar man lægger
Sammen, som der er optalt,

Fem og Tyve-Hundred Snekker,
Ring fik sanket Alt i Alt!

Den Gothiske Flaade laae først i Havnen Garnum, og ventede paa den Svenske, som Ring, der selv blev ved Land-Hæren, havde sat under Kong Oles Anførsel; men nu kom der Bud til Garnum, at til en vis Tid skulde Gotherne, paa bestemt Sted mellem Vik og Verende, møde Svenskerne, og det var et stolt Syn, der alle de Snekker kom under Seil og bedækkede Havet. Medens den Danske Flaade maatte med stor Besværlighed krydse mod Vinden, gik den Svenske for fulde Seil med en strygende Bør, og naaede desaarsag tidligere Maalet, hvorpaa Ring flux lod Tropperne udskibe, og stille i Slag-Orden tilligemed Hæren han selv havde ført over Land. Fra først af, da Hæren bredte sig i Mag, som den vilde, blev Linien saa lang, at den ene Ende var nær ved at gaae ind i Verende, men saa mønstrede Ring til Hest den hele Mangfoldighed, som han fandt staaende Hulter til Bulter, en Klat hist og en Klat her, og nu gik det i en anden Stue; thi alle de raskeste og bedst udrustede Karle kom frem at staae i Spidsen, under Anførsel af Ole, Regnald og Hvirvil. Her blev da **A:172**Middel-Punkten, og derfra gik saa to krumme Fløie ud, ligesom to Horn, hvoraf det Høire stod under Yngve, Elriks Sønner og Trygge; det Venstre under Læser. Store Flokke af Esther og Curer dækkede Flankerne, og allerbagest stod Skytterne.

Imidlertid vendte Vinden sig, og efter syv Dages Seilads lod den Danske Flaade sig see for *Calmar*, hvor Alle, som den betragtede, maatte høilig forundre sig, thi stor var Flaaden i sig selv, større var den blevet nu, da syv tusinde Sachser, Vender og Liver havde føiet sig til den, høit gik Bølgerne, og for lutter Seil i Raae saae man hverken Luft eller Hav.

Skaaningerne, som vare godt veikiendte, og gik derfor over Land, stod alt paa Pletten, og Svenskerne havde, som vi veed, alt ventet enstund, men Ring befoel imidlertid sin Hær at holde sig ganske roelig, til Harald fik affylket, og først naar man saae Dane-Kongen paa hans Vogn under Banneret, skulde Luren klinge.

Det har ingen Hast, sagde Ring, thi hvem der lader sig lede af en Blind, kan man blæse omkuld, og Harald, seer man let, gaaer baade i Blinde og i Barndom, aldenstund han, som man skulde tænke, træt og mæt af Dage, griber med Begiærlighed efter fremmede Kroner, ja higer umættelig efter Jorde-Gods, nu, da nogle Fodsbredd Jord til en Grav omtrent burde være ham Nok. Paa den ene Side seer jeg her det Svenske Folk, som kun af Nødvendighed drager Sværdet for Frihed, for Børn og for Fædreneland, paa den anden Side en forvoven, overmodig Olding, som har yppet Kiven, og staaer i Spidsen, ei for en Dane-Hær, men for en Hob Sachser og andre udmarvede Folk, kun med en Klat Danske iblandt. Saa hører mig da, I Svenske og I Norske Mænd! og kommer ihu, hvor høit de

Nordiske Folk har altid hævet sig over Tydske og Ven|A:173|der! Seer med Foragt ned paa en Krigs-Hær, som snarere maa kaldes en sammenløbet Landstryger-Klynge, end en forbundet Kæmpe-Skare!!

Talen gjorde sin Virkning, og hvad Hæren ikke før var heed i Hovedet, det blev den nu.

Imidlertid fylkede Bruno paa Haralds Vegne, med kiledannet Spidse gik ogsaa Dane-Hæren ud i tvende Fløie, hvoraf Hetha anførte det høire og Hake det venstre, men Visna satte Bruno til at føre Banneret.

Der nu Harald kom frem paa sin Vogn, da opløftede han Røsten, saa høit som han mægtede, og udbrød i Klagemaal over Ring, der nu med Utak lønnede ham saa ilde for alle hans Velgierninger. Riget, sagde Harald, med hvis hele Styrke han nu anfalder mig, det har jeg skiænket ham, ynkedes han end ikke over mine hvide Haar, sin egen Moders Broder skulde han dog skaane, men nei, hans Egen-Kiærlighed gjør ham blind for alt Andet, gjør ham døv for Blodets Røst, som for Taknemmelighedens Stemme! Velan da! saa mindes, I Daner, den Helte-Glands, I tilkæmpede Eder i fremmede Lande; og kommer ihu, at fra Arilds-Tid var Daner ei Trælle, men snarere Herrer i Norden! Mindes dette, og lader dog ikke et forhen overvundet Folk, som farer nu op i en Hovmods-Ruus, fordunkle den arvelige Glands, I omskinnedes af! Taaler dog ikke, at Fiende-Haand berøver den graahærdede Olding Seiers-Krandsen og Herre-Spiret, hvormed I selv bærede ham i hans blomstrende Ungdom!

¹ Nu Luren gjalded
Med Drøn paa Drøn,
Til Kamp den kalded
Hver Helte-Søn,
|A:174|Og stærke som Bjørne,
Og kiække som Ørne,
Fløi Kæmper op!

² Da Jorden braged,
Som Buldret steeg,
I Skoven knaged
Den gamle Eeg,
Ja, Himmelens Bue,
Den tykdes at true
Med Fald saa brat!

³ Det lod, som Loke
Var løst af Baand,
Som Ragna-Roke

Var nu for Haand,
Som Verden maa tænkes,
Paa Vei at nedsænkes
I Ginnung-Gab!

4 Som Guder skulde,
I Udgangs-Aar,
Med Mænd af Mulde
Nu dele Kaar,
Som Alt skulde mødes,
For sammen at ødes,
Saa lod det nu!

5 Som Bølgers Brusen
Paa Stormens Dag,
|A:175Saa hørdes Susen
Med Gnye og Brag,
Da leged i Vrimmel
De Spyd under Himmel
Med Piil og Steen!

6 En Skye i Kampen
For Sol man skiød,
Og op slog Dampen
Af Kiedel rød;
Saa løftedes Laage,
At Dampen som Taage
Slog høit i Skye!

7 For Skud tilvisse,
Og Blide-Kast,
Heel mangen Isse
Og Pande brast,
Med Steen at langes,
Med Spyd at stanges,
Det er ei Spøg!

8 Dog faldt ei Færre
For skarpen Segl,
Nei, det blev værre,
Der Steen slog feil,
Der Kæmperne ginge
Hinanden paa Klinge
Med dragne Sværd!

9 **|A:176**Da knak for Kaarde

Saa mangel Mand,
For Nødder haarde
Og mangel Tand,
Da hørde man Bulder
Fra Isse og Skulder,
Som Torden-Skrald!

¹⁰ De Sagn er visse,
Jeg selv var med,
I Fylking-Spidse
Jeg gik urædd;
Nu Mindet mig fryder,
Som Visen den lyder
Paa Moders-Maal!

Saaledes fortæller Stærkodder selv i Visen han gjorde om Slaget, og melder Adskilligt om sine egne Bedrifter, sigende blandt Andet:

Da jeg for Harald
Høvdinger fældte,
Hun og Ella,
Hort og Byrge,
Hugged den høire
Haand og af Visna!
Rigtig jeg ramde
Ro, tør jeg mene,
Gnep det og Garder
Gik ikke bedre;
Falde med dem maatte
Fader til Skalk!

A:177 Hake derimod, den drabeligste Dane, siger Stærkodder, gik det ham ikke saa godt med, thi vel slog han Hake til Gulvs engang, men fik det artig betalt, aldenstund han ikke blot tabde en Finger, men blev hugget baade paa Langs og Tværts, saa Lungen krøb ud igiennem Brynien, og Halsen blev skaaret halv over. Det kalder man ikke at slippe heelskindet, og det varede gierne længe, førend de Saar vilde lukke sig, end sige læges.

Fremdeles melder Stærkodder, at Skjoldmøen Viborg eller Vegthbjorg fældede Kæmpen Sote, men at, da hun truede med at gjøre Flere samme Skiel, saa tog Thorkild Theler Sigte paa hende med sin Bue, og der laae hun; thi de Guttoner var nogle forskrækkelige Folk til at skyde, Pilene foer fra dem, saa det peeb efter, lige lukt igiennem Skjold og Hjelm og Brynje, som giennem Kiød og Klæde, saa det var den Dag de farligste Vaaben.

Det maatte iblandt Andre Ubbe Friser bekiende. Han var Kong Haralds djærveste Kæmpe, ragede frem over alle de Andre, og

fældte for sin Deel ikke mindre den Dag, end fem og tyve udvalgte Svenske og Gothiske Kæmper, uden at regne de Elleve med, som ikke faldt, skøndt han saarede dem; og han foer nu gruelig frem, brød ind hvor Fienden stod tykkest, og beed saa hvast om sig med Sværd og Glavind, at Svenskerne giøs og gav Plads, ja stod paa Springet at fægte med Hælene. Møde ham turde nu vel Ingen, men Hadd og Hroald og Gretter besluttede dog i en Afstand at vove en Dyst for det almindelige Bedste, og brugde deres Buer af alle Livsens Kræfter. For dem faldt da omsider Kæmpen, for hvis Haand ei Nogen kunde staae, men før han med udtømte Kræfter sank i Knæe, var ogsaa hans Bryst giennemboret af tolv Tylvter Pile.

IA:178 Der Ubbe nu saaledes var fældet, da skedte der et stort Nederlag paa de Danske, især ved Thrønder og *Dalekarle*, thi nu blev det Buernes Tid, og Pilene var det, som gjorde vore Landsmænds Ulykke.

Den gamle Harald sad blind paa sin Strids-Vogn, men døv var han ei, og der han af Folkets Mumlen forstod, at Skræk var iblandt dem, og Lykken altsaa paa Fiendens Side, da spurgde han Bruno, som var paa Skielmerie hans Kiøresvend, hvorledes Ring havde ordnet sin Krigshær i Dag? Smilende svarede Bruno: i hornet Skikkelse gik Hæren frem. Der Kongen det hørde, da giøs det i ham, og høilig forundret spurgde han videre, hvem i al Verden der havde lært Kong Ring den Kunst, som Ingen forstod, uden Odin selv, og som han, sagde Harald, har intet Moders Barn lært uden mig, der annammede den som en Kampens Hemmelighed! Bruno tav, da slog det Kongen, at han var Odin selv, og at denne hans gamle Skyts-Aand, det være sig nu for hans Bedste eller hans Værste, var her tilstæde i forblommet Skikkelse. Han tog da sin Tilflugt til Bønner, og bad ham indstændig, at han dog ikke nu paa det Sidste vilde fratage de Danske Naaden, de hidtil nød, men skiænke dem Seier, endnu i Dag, og saaledes sætte Kronen paa de mange Velgierninger, han fra Arilds-Tid havde beviist dem! Dig, sagde han, vier jeg høitidelig Valen!

Dog, Harald bad som for døde Øren, og Svaret var, at Bruno kastede ham hovedkulds ned af Vognen, rev ham Kiølven af Haanden, og slog ham ihjel med hans eget Vaaben.

Saasnart nu Ring fik Haralds Drab at vide, lod han med Luren sine Krigsfolk standse i Farten og kalde tilbage, hvormed Slaget ophørde, og Stilstand paafulgde, da Ring gav de Danske at betænke, at hovedløs kæmper høvdingløs Hær.

IA:179 Der nu Det var skeet, befalede Ring sine Svenskere, at randsage Valen, til de fandt Kong Haralds Legeme, da det var Synd at Konge-Liget skulde savne en sømmelig Jordefærd. Med Gridskhed kastede Almuen sig over Dyngerne af Liig, og ledte, men fandt dog ei før efter en halv Dags Forløb Kong Haralds Legeme, og det var intet Under, thi høit over Stangen, og op over Hjulene paa

hans Vogn laae der fuldt med døde Kroppe; ja, saa stor var Mand-Slætten i denne Strid, at paa Rings Side vare tolv, og paa Haralds tredive Tusind faldne, foruden dem, man ei vidste Navn eller Tal paa.

Der nu endelig Kong Haralds Liig var fundet, med Samt hans Kiølv, da spændte Ring sin egen Hest, beklædt med Gylden-Stykke, for hans Vogn, og holdt som en Liig-Tale, hvori han skiænkede Kong Harald Hesten, bad ham ride rap paa den til Valhald, som første Mand fra Slaget, og hos Odin, Valhalds Drot, bestille godt Herberge for Venner og Fiender!

Tændt blev nu Baalet, de Danske opsatte, som Ring befoel, Kong Haralds forgylde Snekke derpaa, og medens Baalet fortærede Liget, bød Ring sine Høvdinge gange, i Skare, Baalet rundt med Klagemaal, ja formanede dem rørende til, Alle med gavmild Haand at offere Vaaben, Guld og andre Kostbarheder, saa Baalet kunde deslængere blusse høit, til Ære for den store, den vældige, den Alles Hjerter dyrebare Konge!

Brændt var nu Liget, Asken opsamledes, lagdes i Urne, og sendtes, paa Rings Befaling, til *Leire*, for der at begraves med Hest og med Rustning paa kongelig Viis!!

Ved at give sin Kongelige Morbroder saa hæderlig en Jordefærd, vandt Ring de Danskes Yndest, saa de lod Hadet fare, og udbad sig af ham, som en Naade, at Hetha maatte være deres Dronning! Men, **A:180**uagtet Dannemark var kun, saa at sige, en Skygge af sig selv, saa frygtede Ring dog for, at blev det sammen, kom det snart igien til Kræfter, og desaarsag lemlæstede han Riget, ved at rive *Skaane* derfra, og kun over Resten indsatte han Hetha til Dronning.

Saaledes kom Dannemark ved Lykkens Foranderlighed under Sverrigs Vinger, og hermed endes Fortællingen om Braavalla-Slaget!

Dog, Sællands-Farene kunde ikke glemme hvad for en Høvding de havde havt i Kong Harald, og de forbigangne bedre Dage stod immer i en Lignelse for deres Øine, saa de blue des ved at dandse Efter et Kvindfolks Pibe. De søgde desaarsag Kong Ole paa Haand, som var gjort til Statholder i Skaane, og bad ham dog endelig befrie et Folk fra Tøffel-Spiret, som var vant til at eie og følge høilovlige Konger! Saasnart du blot griber til Vaaben, for at gjøre Ende paa vor Skiændsel, da, sagde de, skal vi strax forsamle os under dit Banner, og være dig underdanige!

Saavel denne forekommende Hylding, som Mindet om hans høie Herkomst, gjorde, at Ole flux sagde Ja, stævnedes Hetha til sig, og bragde hende, uden Sværds slag, blot ved Trudslers, til at indrømme ham Riget, paa Jylland nær; ja, selv deraf maatte hun love at svare ham Skat, for at ingen Deel af Dannemark skulde have en Kvinde til sin Høieste Øvrighed.

Dog, snart fortrød de, der mest havde skammet sig ved at staa under Dronningen, bitterlig deres Adfærd, thi de fandt Ole saa haard og grusom, at det var utaaleligt. Hvad enten det nu var af Medynk over Fædrelandet, eller af et eget Nag de havde til Ole, Nok er det, at tolv Høvdinger indgik en Sammensværgelse mod hans Liv, og som Hovedmændene nævner man: Lenne, Atle, Thott og Vithne, hvilken |A:181| Sidste vel var Høvding i Venden, men dog Dansk af Herkomst. Da nu imidlertid ikke En af hele Tylvten turde tiltroe sig Mod og Kraft til saa vanskelig en Forretning, som den, at myrde Kong Ole, leiede de, for hundrede og tyve Mark Guld, Stærkodder dertil.

Stærkodder besluttede nu, da han havde ladet sig forføre til det Skielmestykke, at myrde Kong Ole i Bad-Stuen, og gik desaarsag derind til ham med Sværd, men der han mødte de skarpe Blik og de lynende Øiekast, da stivnede han af Skræk, trak sig tilbage, og opgav for denne Gang sit Forsæt.

Mærkeligt nok, at den Kæmpe, der havde brækket saa mangen Høvdings Spir, og knækket saa mangt et Pandser, bævede nu tilbage for Øiekastet af en vaabenløs Mand!

Imidlertid, Ole som kiendte det Giennemborende i sit Blik, og ahnede sidst at finde en Forræder i sin gamle prøvede Ven og fortroelige Stalbroder, holdt Haanden for Øinene, og bad Stærkodder kun træde nærmere og forrette sit Ærinde, hvorpaa Stærkodder sprang til med draget Sværd, giennemborede Kongen, og gav ham, da han desuagtet gjorde Mine til at reise sig, Bane-Saar paa Halsen!

Det var nu skeet, men snart vaagnede Kæmpens Samvittighed, og han var da nær ved at synke i Jorden af Anger og Skamfuldhed; altid svævede denne sorte Nidingsid ham levende for Øine, og naarsomhelst han blot hørde den nævne, da brast han i Graad! I sin Harme slog han endogsaa nogle af dem ihjel, efter hvis Indskydelse Misgierningen var bedrevet, og saaledes maatte den samme Haand, der forgreb sig, hævne Forgribelsen!!

|A:182|

Omund.

Ole efterlod sig en Søn, ved Navn Omund, og ham valgde de Danske til Konge, mere for hans Byrds end for hans Dyds Skyld, thi han var kun en Dreng; men da han blev voxen, gav han ikke Faderen det Mindste efter, og stræbde ærlig at naae, ja endog at overgaae ham i Helte-Giærninger.

Dengang nu Omund skulde til at see sig om efter en Fæstemøe, faldt hans Øie paa Æsa, Daatter af en Nisse-Konge i Norge; thi hende gik der meget Ord af, og hun var just ikke tilfals for Enhver, aldenstund hendes Fader Kong Ring spurgde ikke om, hvad Beilerne havde til Bedste, men hvad Karle de var, og vilde ingen Svigersøn have, uden det var en særdeles udmærket Helt.

For da nu paa den korteste Maade at skaffe sig den Navnkundighed, Ring forlangde, besluttede Omund at beile til hans Daatter med Sværdet, og gik desaarsag med sin Flaade op til Norge, hvor han meldte sig som den, der var odelsbaaren til Rings Rige, og kom nu for at indtale sin Ret. Heri fik han strax særdeles Medhold af Odd, Nisse-Konge paa Jedderen, som tog imod ham med begge Hænder, og sagde, der kunde ikke være noget Spørgsmaal om, at Ring, der ogsaa havde gjort ham megen Fortræd, jo var at ansee som en Voldsmand, der havde tilranet sig Omunds Arvegods. Med forenede Kræfter brød de derpaa ind i Rings Rige, hvor de vel sparede Menig-Mands Eiendom, men plyndrede Kongens Gaard, og slog ihjel hvem de traf af hans Frænder, og det var ingen Sag, thi Hovedet var borte: Ring var ude paa et Vikings-Tog i Vester-Leden; dog skal Omund immer have taget sig i Agt for ikke at **A:183**overmande Nogen, da han fandt, at slig en Faders Søn som han, burde ikke have Folke-Tal, men Tapperhed, at takke for Seieren.

Imidlertid fik Omund Kundskab om, at Ring var i Farvandet, og lavede sig til at tage imod ham med et stort Orlogs-Skib, hvorpaa han kunde see Fienden over Hovedet, og give ham sin Rest med Kastespyd, og til sine Hjelpere tog han Atle Skaanings Sønner: Homoth og Thole, hvoraf den Ene skulde være Styrmand paa Skibet, og den Anden Stavns-Vogter. Ring var imidlertid heller ikke tabt bag af en Vogn, men bar sig ganske snildt ad, ved kun at vise den mindste Deel af sin Styrke, medens Resten laae i Baghold, og endskiøndt Odd underrettede Omund om Knebet, hjalp det dog ikke, thi Atle Skaaning, som blev sendt ud for at afskiære Bagholdet, kom til Kort, og maatte, med stort Tab, tage Flugten hjem til Skaane.

Nu maatte da Odd se til at hjælpe paa de forfaldne Sager, og Omund laae alt med en Flaade færdig til Slag, da han, til sin store Trøst og Glæde, saa Atle nærme sig for fulde Seil, og det kom deraf, at efter en Drøm, Atle havde havt, skulde den Norske Feide løbe lykkelig af, thi derfor skyndte han sig at komme med og stryge Skammen af sig.

Frimodig begyndte nu Omund Slaget, og Lykken føiede ham, saa han ved sin egen Tapperhed vandt den Ære tilbage, han ved sine Tjeneres Brøde havde mistet. Dødelig saaret, og hardtad maalløs, stirrede Ring paa Omund, og vinkede ham til sig med Haanden, bad ham tage hans Daatter, og sagde, at naar han blot vilde love ham

det, da døde han roelig! Vel døde Ring før han kunde faae Svar, men dog blev hans sidste Villie opfyldt, thi Omund, som endog fældte Taarer ved hans Liig, giftede sig selv med den ene af hans Døttre, og gav sin troe Tjener Homoth, der havde udmærket sig i Slaget, den Anden.

|A:184Paa nærværende Tid gjorde Jomfrue Rusla sig bekiendt i Norge ved mandhaftige Bedrifter; længe havde hun kæmpet med sin Broder Thrond om Over-Herredømmet, og nu, da Omund fik Indpas i Norge, tog hun det meget fortrydeligt op, og viiste sig som en erklæret Fiende af alle *dansksindede Normænd*. Omund stræbde vel at kvæle dette Ustyr i Fødselen, men uagtet det var nogle af hans bedste Kæmper, han til den Ende udskikkede, maatte de dog give tabt, og denne Seier gjorde Rusla saa opblæst, at hun byggede store Kasteller i Luften, og drømte sig alt i Besiddelse af Dannemarks Throne. Hun vilde da nu begynde med at erobre Halland, men fandt saa varm en Modtagelse af Omunds Hovedsmænd: Homoth og Thole, at hun maatte pakke sig ombord, ja endog lade sin Flaade i Stikken, paa tredive Skibe nær, med hvilke hun tog Flugten. Vel lod det, som hun kom kun af Asken i Ilden, der hun slap fra de Danske, thi ved Hjemkomsten tog hendes Broder Thrond imod hende med Egg og med Odd, men ham slog hun baade sønder og sammen, saa hele hans Krigshær blev opløst, og han beholdt ikke en eneste Følgesvend paa sin Flugt over *Dovre*!

Der Omund hørde, hvordan Bladet havde vendt sig, gik han til Norge med en stor Orlogs-Flaade; men lod dog alt i Forveien Homoth og Thole hemmelig begive sig til Thelemarken, for der at opreise Folket mod Rusla. Det lykkedes, af sine egne Landsmænd blev hun forjaget af sit Rige, og da saa den Danske Flaade nærmede sig Øerne, hvor hun havde ventet at være i Sikkerhed, flygtede hun, uden at vove noget Slag. Omund satte imidlertid efter hende af al Magt, afskar hendes fleste Skibe i rum Søe, saa han uden Blods-Udgydelse baade fik et anstændigt Bytte, og vandt en Seier, som sveed til Fienden, ja som egenlig gjorde Udslaget, thi da Rusla nu med det Par Skibe, hun havde beholdt, lagde alle **|A:185**Aarer omborde, for at undgaae de Danske, løb hun lige i Hænderne paa sin Broder, og fik af ham sit Bane-Saar! Saaledes gaaer det: Ulykken kommer sjelden værst fra den Side, hun ventes meest, og man falder tit for hvad man frygter mindst!

Omund overlod nu Thrond et Fylke, fordi han slog sin Syster, gjorde Resten skatskyldig, og seilede saa hjem til Dannemark, men her fik han Besøg af Ruslas Kæmper: Thor-As og Bero, som, da de paa et Vikings-Tog i Vester-Leden, spurgde deres Dronnings Fald, hvis Død de havde svoret at hevne, foer afsted til Kong Omunds Gaard og udæskede ham til Kreds-Gang. I hine Dage, maa man huske, var det en Skam for Konger, at afslaae en saadan Udfordring, thi da vurderede man Drotter, ei efter deres Dressel, men efter deres

Drabelighed, og da derfor nu Homoth og Thole flux bød sig til at gaae i Kongens Sted, takkede han dem vel med stor Lovtale for deres gode Tilbud, men sagde tillige, at for Efter-Tales Skyld, kunde han ikke betjene sig deraf. Endelig gav han imidlertid dog efter for sine Venners indstændige Bønner, og mødte ved fornævnte sine Fuldmægtiger, som ogsaa gjorde Sagen klar, thi Bero faldt, og Thoras maatte lade sig bære af Kredsen, dog lod hans Saar sig helbrede, hvorpaa han traadte i Omunds Tjeneste, og blev af ham sat til Jarl i Norge.

Siden fik Omund med Slaverne at bestille, thi der han engang, efter Sædvane, skikkede Bud efter Skatten, de skulde betale, var det ikke nok, at de slog Gesandterne ihjel, men ovenikiøbet gjorde de med hele den Slaviske Magt et Indfald i Jylland, saa Omund maatte gribe til Vaaben, og først, da han i eet Slag havde slaaet syv Konger ihjel, faldt Slaverne igien til Føie, og betalte Skat som før.

|A:186Paa denne Tid omtrent var det, *Stærk-Odder* endte sine Dage, og dermed hængde det sammen, som følger. Ældgammel var Kæmpen nu blevet, og ansaaes udygtig baade til at gaae i Slag og i Kreds, og da han derved stod Fare for, paa sine gamle Dage at tabe den store Navnkundighed, han fordum vandt, saa vidste han ikke bedre Raad, end selv paa en Maade at forkorte sine Dage, ved nemlig med velberaad Hu at fremskynde sit Endeligt. At døe Straa-Død, syndes Stærkodder, var under hans Værdighed, hvis Levnet bugnede af Kæmpe-Værker, og heller vilde han falde for en ærlig Kæmpe, sig til ydermere Priis og Ihukommelse, end oppebie Banesaar af Dødens lumske Piil, som, efter Tidens Tænkemaade, var den største Ulykke, der kunde times en graahærdet Krigsmand. For da at undgaae hvad han frygtede, gik Stærkodder, afmægtig, og hardtad stokblind, som han var, ud i den vide Verden, med Blod-Pengene han fik for Oles Mord, om Halsen: thi med dem vilde han købe sig en Banemand. Bedre, fandt han, kunde saa skammelig misbrugde Penge aldrig stædes, bedre, meende han ogsaa, kunde han ei afsone sin Majestæts-Forbrydelse, end ved selv at sætte som Priis paa sit Hoved, hvad han vandt ved Misgierningen, købe Døden ligesaa dyrt, som han solgte Kongens Liv!

Som han nu krøb hen ad Veien ved to Kieppe, omgjordet med tvende Sværd, da mødte ham en Almuesmand, som fandt, at to Sværd var i det Mindste det Halve for meget til saadan en gammel Stødaf, og spurgde derfor, af Kaadhed, om han ikke nok vilde give ham det ene? Ja, kom nærmere, sagde Stærkodder, saa vil jeg see, hvad jeg kan gjøre; og da han saa kom, fik han rigtig nok det ene Sværd, i Livet at sige.

I det Samme kom en vis Hather, som var med sine Hunde ude paa Jagt, der forbi, og saa, hvad den Gamle gjorde, og hans Fader, Lenne, **|A:187**var just en af de Fristere, Stærkodder, da han angrede sin Brøde, havde slaaet ihjel. Hather lod nu Harerne løbe, og befoel

to af sine Svende at galloppere lige ind paa den Gamle, for at see, om man dog ikke kunde gjøre ham bange; men hvad skeer! da de havde gjort deres Krumspring, og vilde vende om, gav Stærkodder, med begge sine Kieppe, dem hver en Lusing, saa de drattede, og reiste sig aldrig meer. Da Hather saae det, begyndte han selv at blive heed om Ørerne, men gav imidlertid sin Hest af Sporerne, og fløi hen til den Gamle, som han da strax kiendte, og spurgde ham: om han ikke nu nok vilde bytte sit Sværd bort for en Vogn? Stærkodder, som var saa dumøiet, at han, ikke engang nær ved kunde kiende Karlen paa Ansigtet, hvor kiendeligt det end var, svarede ham, at i gamle Dage skulde ingen Spottefugl have gjort sig lystig over ham, uden at faae sin Umage betalt, saa han kunde huske, til han kom igien; ja harmfuld stemmede han gierne saaledes op:

¹ Som Elven saa fage

Nedruller fra Fjeld,

Gaaer aldrig tilbage

At giæste sit Væld,

Saa ruller vor Alder,

Og ingen gienkalder

De flygtede Aar!

² Sig Aarene dreie,

Som Hjulet, saa snart,

Paa banede Veie

I flyvende Fart,

Snart Ælde med Staven

A:188Henpeger paa Graven,

Som Færdselens Maal!

³ Ja Ælde, ak Ælde

Er Gygiens Navn,

Hun Kæmpernes Vælde

Bortpuster som Avn,

Paa Fod hun os lammer,

Og Øinenes Flammer

Dem slukker hun ud!

⁴ Hun mægter at stjæle

Al Menneskens Lyst:

Af Munden vort Mæle,

Og Modet af Bryst,

Af Benene Marven,

Af Kinderne Farven;

Hvad har vi saa meer!

5 Da Huden blir skrumpen,
Og Kinden blir huul,
Da valen og krumpen,
Og rynket og guul,
Og madleed og gnaven,
Stakaandet ved Staven
Man slæber sig om!

6 Med Mimren og Gumlen
Man kommer ei vidt,
Med Hosten og Mumlen
|A:189Man siger kun lidt,
Ei tale, ei tygge
Man kan, som en Skygge
Man skrider kun om!

7 Uskaansomme Ælde!
Af Ungdommens Flor,
Af Manddommens Vælde
Ei levner du Spor,
Ak, for dig henvisner,
Og blegner og isner
Hver Kæmpe paa Jord!

8 Selv Rygtet ei skaaner
Den Gygie leed,
Som Fuglen, saa daaner
Det vingeskudt ned,
Ja, Ælde det volder,
At Prisen opholder,
Og Minder uddøe!

9 De herligste Værker,
Af Kraft og af Kunst,
Til varige Mærker
Sig hæve omsonst,
De rokkes, de hælde,
De synke for Ælde
I Glemsel og Gruus!

10 *Saa* straalere, saa funkler
Ei Navn, eller Krands,
|A:190At Ælde fordunkler
Jo dog deres Glands,
Mishandlet, vanhædet,
Affældigt, forældet

Alt Herligt forgaaer!

11 Hvor Skoen mon trykke,
Veed bedst, hvo den bær,
Med Gubbe-Ulykke
Saa gaaer det og her;
Hvad Alderdom bringer
Paa kulsorte Vinger,
Tilgavns jeg har lært!

12 Ja, Tøfler min Lykke
Tilvisse fik paa,
Ved Kiep og ved Krykke
Jeg kroget mon gaae,
Jeg stønner, jeg hiver,
Jeg hvæser, jeg piber,
Naar mæle jeg vil!

13 For mig i det Høie
Er Solen udslukt,
Omtaaget mit Øie
For Lys er tillukt,
Jeg gaaer som i Graven,
Maa famle med Staven,
Og føle mig frem!

14 |A:191 Mig ændser ei Herre,
Mig ændser ei Svend,
Og, hvad end er værre,
Mig trøster ei Ven!
Blandt Stokke og Stene,
Gaaer Gubben alene,
Uændset, forladt!

15 Kun, hvis det sig hændte,
At Hather mig saae,
Han sikkert mig kiendte,
Enddog jeg er graa,
Han hjalp mig af Nøden,
Thi troe han til Døden
Er hvem han fik kiær!

16 Ei Venner han skifter,
Ei Sind og ei Meed,
Og Kæmpe-Bedrifter
At skatte han veed;

Paa Kiækhed at skionne,
Og Daad at belønne,
Det er ham en Fryd!

¹⁷ Ei sparer den Rige
Paa Guld eller Gods,
For immer at stige
I Glands og i Roes,
Blandt Drotter heel Mangen
|A:192| Giæst-Mildhed Rangen
Aftrætte han tør!

¹⁸ Dog er paa sin Hylde
Ei blot han i Sal,
I Tapperheds Fylde
Han stander paa Val,
Er snar til at hugge,
Men seen til at bukke,
Og kiender ei Flugt!

¹⁹ Nu vidner min Bane
Det bedre end Ord:
Til Krigs-Gudens Fane
I Vuggen jeg svor,
Og fulgde den troelig,
Med Leiren til Boelig,
I Tidernes Løb!

²⁰ Val-Fader hin Stærke!
Du sande det maa,
Jeg under dit Mærke
Blev gammel og graa,
Jeg aldrig det glemde:
Mig Nornen bestemde
Til Kreds-Løb i Kamp!

²¹ Til Sværdet at føre,
Ved Nat og ved Dag,
Til Alt at oprøre
Med Bulder og Brag,
|A:193| Til Liv-Baand at løse,
Og Blod at udøse,
Dertil blev jeg født!

²² Mit Embed jeg rygted,
Som jeg kunde bedst,

Kun Freden jeg frygted,
Den var mig en Pest;
I Sværd-Thing at holde,
Og Blod-Bad at volde,
Jeg søgde min Priis!

23 Hvor Kongerne spilled
Om Roes og om Rang,
Hvor Hjelmene trilled,
Og Skjoldene sprang,
Hvor Brynjer med Begge,
Med Odd og med Egge,
Man flakde som Vedd;

24 Hvor Dyrene vilde
Man Giæstebud gav,
Hvor Ulve fik Gilde,
Men Kæmper ei Grav,
Hvor Blod af de Kiække
Paa Mark blev til Bække,
Der tit jeg var med!

25 Hvor Kæmperne, stærke
I Hu og i Haand,
|A:194Gik frem under Mærke,
I Heltedoms-Aand,
Hvor Sværdene gierne.
Trods Hjelme, i Hjerne
Sig vendte med Lyst;

26 Der Sværdet, du skuer.
Som Kæmpen det bød,
Trods hvælvede Buer
Til Isser indbrød,
Ja, faldt giennem Lofte
Saa vægtigt heel ofte,
At Gulvet nedsank!

Hather.

Person, som pleier van at rime selve Pokker
Et Øre af, alt paa dit Moders-Maal!
Poet fra Dannemark, hvis Læber gik som Klokker,
Som Kiep i Hjul, som Hammer og paa Staal!
Hvor langt gik du i Dag, det gad jeg gierne vide,

Thi du en Smule gaaer saa til den ene Side,
At klog ei Pokker selv kan blive paa din Færd!
Hvor giælder Reisen vel? er alt du Maalet nær?
Hvis ei, da maa jeg dig ret inderlig beklage,
Man rokter ikke langt, som du, i vore Dage,
Man vralter ikke vidt, selv med en Pog ved Siden,
Det samme tredde Been og brækkes let med Tiden!

Du Kæmpe af en Karl, du Rose af en Blomme!
Hvor er din Styrke nu, hvem stjal din Deilighed?
|A:195 Hvi skratter saa din Sang, som Lyd af sprukken Tromme,
Som Hvæs af Gaselil, naar ret han vorder vred?

Hvem skulde drømt om det, du kunde saa forfalde!
Er du den stolte Helt, den Høvding iblandt Skjalde,
Den liflige Poet, den Svend som Melk og Blod,
Du hæse Vissen-Peer, du slatne Vendemod!
Er da det store Navn af Helten kun tilbage,
En Skygge kun af hvad han førde i sit Skjold!
Hvem har dig dog forbudt, end som i gamle Dage,
At spase ordenlig, og spille dygtig Bold,
Og knække Nødder rask, som fordum var din Vane,
Da ret med Kiærnen sød du kildrede din Gane!

Din stakkels gamle Stork, der saa gik bag af Dands,
Som Krukken øreløs, der gik for tit til Vands,
Som Skuden, der saa tit med Bølger gaaer i Rette,
Til læk den Last og Skam faaer for unødigt Trætte!
Med Aar man nok kan slaaes, til Alder bliver Ælde,
Men Vognen dog tilsidst begynde maa at hælde,
Og saa Godnat, Farlil, saa skyder hver Dag efter,
Saa Kæmpen snart faaer Has paa alle sine Kræfter;
Saa kommer der en Karl, som gierne kaldes Død,
Han kommer af sig selv, det har slet ingen Nød,
Han spørger ikke om, hvem der var raske Svende,
Men smider som en Visk hver Kæmpe over Ende!

Dog, hør imidlertid, du gjorde sikkert bedst,
Ifald du for dit Sværd dig købde snart en Hest,
Ei af de vælige, nei, ret udaf de spage,
|A:196 Ja allerbedst kanskee, at du kom op at age!
Velan, saa køb dig to, er de end nok saa smaae,
Du har dog bedre af at age end at gaae;
Ja, som, heel vov til Beens, du humper nu herude,
Du kom dog bedre frem, selv med et Spand af Stude,
Thi Hjulet gaaer dog rundt, det gaaer dog Fod for Fod

Og allerede det gjør her en Forskiel god,
Thi Krebsgang kaldes det, naar saa paa gamle Dage,
Man slingrer avet om, vil frem, og gaaer tilbage!

Nu, slaaer du ikke til? hvad nytter dig den Klinge,
Som du ei længer Marv og Mod har til at svinge!
For Intet er, om ei for Noget, den tilfals,
Og ved sin Kostbarhed den koster da din Hals!

Stærkodder.

1 Nok har af Munden
 Du Skiændegiæst,
 Vaaser i Grunden,
 Som du kan bedst,
Rimer, saa det er en Grue at høre,
Rimer, saa Skjalden maa lukke sit Øre,
 Til Velklang vant!

2 Skiændsel du høste,
 Som Skam du saaer!
 Blinde-Mand trøste
 Hvo bedre gaaer!
Vise du burde mig Vei saa fage,
Gaver at kræve for slig Umage
 Er Skurke-Sædd!

3 **|A:197**Ingen at kiøbe
 Mit Sværd skal faae,
 Kan jeg ei løbe,
 Jeg kan dog gaae,
Følger Naturen, som os mon lære:
Stræbe skal Alle at staae med Ære
 Paa egne Been!

4 Nok da om Hesten
 For Sværd at faae!
 Ret du for Resten
 Dig skamme maa,
Ham du vel burde omsonst ledsage,
Haanlig at spotte paa gamle Dage
 Kaadmundet, fræk!

5 Ædlingen glemmer
 Vist ei min Daad,

Du mig beskiæmmer,
Og gjør mig Haad,
Hutler mig ud for de Kæmpe-Værker,
Hvorfor man skylder mig Mindes-Mærker,
Og evig Priis!

6 Godt du giengiælder
Med Ondt jeg seer,
Manddom udskiælder
Og Glands beleer;
Helte-Bedrifter kun Snavs du kalder,
Leer ad en Gubbe, som, trods sin Alder
I Kamp tør staae!

7 |A:198Spids ei din Næse
Paa Helte-Sværd,
Du, som tør blæse
Ad Herre-Færd!
Kobomper haver til Andet Hænder,
Ilde og klædte ved Kryster-Lænder
Mit Kæmpe-Sværd!

8 Blæse Skalmie
Ved Vange-Led,
Marken omfeie
I Faare-Fjed;
Hjord-Kieppen krye over Kvæget svinge,
Det kan du vel, men Stærkoddens Klinge
Er dig for svar!

9 Søg du dit Sæde
I Trælle-Rad!
Stik der med Glæde
Til Fitte-Fad!
Viis du Forstand har og Vidd i Panden,
Stryg dine Fingre saa lumsk om Randen,
Saa blir du feed!

10 Vældige Kæmpe
Fra Aske-Krog,
Lopper med Læmpe
Nok tit du vog,
Dagelang Søvn var din gamle Vane,
Stegerset gav dig din Helte-Bane,
Kan jeg forstaae!

- 11 |A:199Nu jeg dig kiender:
I Kiøkken-Dunst,
Lærde af Frænder
Du Kaage-Kunst,
Lærde vel sagtens Kapun at saare,
Neppe til Blods dog en Helte-Aare
Med Staal at slaae!
- 12 Lyset du hader,
Saa far til Hæll!
Mig ikke skader
En Bugens Træl,
Æder og daglig han Herre-Retter,
Jeg ham ved Siden af Hund dog sætter,
Hvis Mad er Klid!
- 13 Hist i den haarde,
Den hede Dyst,
Ei til min Kaarde
Du yttred Lyst,
Der jeg for Omund den saa lod klinge,
At hvis den holdt, maatte sønderspringe
Alt hvad den traf!
- 14 Usling! hvi kræved
Du ei mit Sværd,
Mens jeg det hæved
I Herre-Færd,
Dengang jeg stævned med Kæmpe-Følge,
Munter i Hu over Høivands-Bølge,
Til Kurlands Kyst!
- 15 |A:200Spydigt tilvisse
Var Kurers Land,
Bød og en Spidse
For hvert et Spand,
Danske da lærde jeg Gang paa Naale:
Plat sig mod Spidser man skal forsaale,
Som Træskoe-Mænd!
- 16 End er at mærke
Og mindes vel:
Hama hin Stærke
Jeg slog ihjel,
Esther, Kareler, og Jer, Semgaller!
Knak jeg og knuste som Skaar og Skaller,

Med Flebars Søn!

- 17 Theler jeg giæsted,
Og holdt ei Styr,
Dristig der fæsted
Jeg Hammer-Byr:
Thelemarks Smede: forvovne Kroppe,
Hamrene lod som paa Ambolt hoppe,
Paa Issen min.
- 18 Blaat blev mit Øie,
Og Brynet rødt,
Banket min Trøie,
Og stygt forstødt;
Siden jeg agted ei Grovsmed ringe,
Lærde, at boe kan i Bonde-Bringe,
Og Helte-Mod!
- 19 **A:201** Tydsken tilgode
Fik Skam og Skaar,
Dengang Kong Frode
Fik Bane-Saar,
Giælden betalde jeg godt med Rente,
Dengang jeg, Sverting! fra Gildet sendte
Fru Hæll din Æt!
- 20 Og for den Pige,
Som mig var kiær,
Klang, tør jeg sige,
Et Kæmpe-Sværd!
Mindes det skal mellem tappre Helte:
Brødrene syv paa en Gang jeg fældte
For Frodes Møe!
- 21 Hvor da paa Tuer
Jeg saaret laae,
Siden man skuer
Ei græsgrønt Straa,
Saa mine Tarme forbrændte Jorden,
Aldrig udslattes det Spor i Norden
Af Helte-Ild!
- 22 Kaare paa Bølge
Nu Trods mig bød,
Stort var hans Følge
I Kamp og Død!

|A:202 Saa slog jeg Vaze; og mærked agter,
Saa han det fælde, for kaade Fagter,
En næsviis Smed!

23 Visin, den Rise
Paa Ana-Fjeld,
Ulve til Spise,
Jeg slog ihjel,
Sværdene mange, ei mit, han døved!
Sønnerne fire af Hler og prøved
Dets hvasse Egg!

24 Med mine Arme
Jeg end betvang
Mangen en Bjarme,
Skøndt han var lang!
Iernes Konning jeg tog til Fange,
For min Umage Klenoder mange
Mig gav Dublin!

25 Alting berettes
Ei paa et Haar,
Meget forgiættes
I mange Aar;
Aldrig dog skal man i Nord forgiætte:
Straalende stod jeg paa Braavals Slette
I Helte-Glands!

26 Skal jeg opregne
Hvor vidt jeg drog,
|A:203 Hvad allevegne
Jeg for mig tog!
Nei, jeg vil ende, jeg naaer det ikke;
Alt at betegne til Punkt og Prikke
Ei Ord formaae!

27 Ingen dem tæller:
De Skridt jeg tog,
Nogen ei heller
De Slag jeg slog;
Hvad der som oftest har ingen Fare,
Rosen kan ikke til Daaden svare,
Derpaa jeg dør!

Det var Stærkoddens Ord, men da han derpaa under Samtalen opdagede, at det var Lennes Søn, Hather, og altsaa en høivelbaaren

Ungersvend, han havde for sig, da rakde han Halsen frem, og bad Hather kun ikke være bange, men slaae til, og hevne sig paa sin Faders Banemand. Til Belønning bød Stærkodder ham det Guld han havde faaet af Lenne, og stræbde, efter Sigende, end mere at opægge ham ved følgende Riim:

- 1 For Døden ei ryster
Den Gamle i Nord,
Som længer ei lyster
At færdes paa Jord,
Men skulde for Ælde
En Usling mig fælde,
Det var mig en Gru!
- 2 |A:204 En Bane-Mand kaarer
Mit kæmpende Mod,
Som varmes i Aarer
Af Ædlinge-Blod,
Thi hæv dig nu, Hather!
Til Hevn for din Fader,
Som faldt for min Haand!
- 3 Ja, Lenne for Livet
Du skylder mit Blod,
Forlov dig er givet,
Føl Harme, fat Mod!
Lad lyne, lad klinge!
Lad Hoved kun springe
Fra Skuldre mig brat!
- 4 Det tør sig vel egne
En Kæmpe saa from:
Utvungen at segne
For Nornernes Dom,
Saa villig han bløder,
Før dertil ham nøder
Det iiskolde Spyd!
- 5 Naar Kæmpen forældes,
Han trænger til Roe,
Det Gamle skal fældes,
Det Unge opgroer;
Saa lyder i Skoven
|A:205 Fra Arilds-Tid Loven
For Mand, som for Træ!

6 Saa hugg hvad som hælder
Til Jord med Attraa!
Den Haand, som kun fælder,
Hvad meer ei kan staae,
Ei handler forvoven,
Opfylder kun Loven,
Naturen paabød!

7 Langt heller man Høien
End Graa-Haaret bær,
Naar Leeden og Møien
Har leiret sig der;
Naar Vinteren strænges,
Som Dagene længes,
Da har man Uaar!

8 Den Død er den bedste,
Som Sorg slukker ud,
Som Huset mon giæste,
Hvorfra den fik Bud!
Mit Bud jeg udsendte,
Kom, lad mig ei vente!
Kom, Hather, med Sværd!

Saa kvad Stærkodder, løste for Pungen og udrystede Guldet.

Guldet lokkede, Hevnen var Hather sød, og han lovede nu for
Løn og Bøn at gjøre Kæmpens Villie.

|A:206Da rakde med Lyst Stærkodder ham sit Sværd, bøiede sit
Hoved, bad Hather svinge Sværdet kiæk, ei bæve, men kun hugge
dristelig, og det spaaede han, at kunde Hather springe mellem
Hovedet og Kroppen, før denne kom til Jorden, da var han skudfrie!

Om dette Raad Stærkodder gav sin Banemand var myntet paa
hans Bedste, eller paa hans Værste, maa vi lade staae ved sit Værd,
men nok er det, at Hather, som frygtede for, den Gamle kunde have
en Skielm bag Øret, lod Vove-Springet fare, og vel mueligt, det var
Stærkodders Mening, at vovede Hather det halsbrækkende Arbeide,
skulde den styrtende Kæmpe-Krop sønderknuse ham. I det Mindste
fortæller man, som Beviis paa Gubbens Bisterhed endnu i hans
Døds-Stund, at da Hather halshuggede ham i en Fart, og Hovedet
faldt til Jorden, *beed det* ordenlig i *Græsset!!*

Ei kom den store Kæmpes Liig til at savne en Gravhøj; Hather
stædte det til Jorde paa en Mark, som man kalder *Rolyng!*

Eftersom man har fortalt, døde Omund i usædvanlig dyb Fred og Rolighed, ladende efter sig to Sønner og to Døttre; men den ene af Sønnerne: Budle, var kun et Barn, saa Sigvord, den Ældste, beholdt Riget alene.

Den Ene af Omunds Døttre skal have været en overmaade deilig Pige, og blot ved Ryet, som deraf gik, blev den Svenske Kong Gøter saa urimelig forelsket i hende, at han havde hverken Rist eller Roe, førend han fik skikket en vis Ebbe Sibbesøn herover, for, paa hans Vegne, at **A:207**beile til Jomfruen. Samme Ebbe vidste saa snildt at stile sin Sag, at han virkelig kom hjem med Ja paa Pigen, og nu feilede der ikke Andet end Brylluppet, men det var Gøter gierne bange for at holde udenlands, og desaarsag maatte Ebbe paa Farten igien, for i Kongens Navn at forlange Prindsessen sendt over til Sverrig. Paa denne sin Reise kom Ebbe en Aftenstund til en Landsbye paa Grændsen af Halland, hvor der løb en Aae midt igiennem, og der boede to Brødre, En paa hver Side af Aaen, som var meget rede til at laane veifarende Folk Huus, men kun paa Skielmerie, thi i Grunden var det to Røvere, som havde den slemme Vane, at slaae Folk ihjel. De havde nemlig oppe under Taget, en Klods hængende med en Skære-Kniv i, som de kunde tridse op og ned efter Behag, og den lod de om Natten falde ned og kappe Hovedet af Giæsterne, naar de laae i deres sødeste Søvn, og paa den Maade var der gaaet mange Hoveder i Løbet. Hos en af de Brødre kom nu Ebbe med nogle faa Følge-Svende, og bad om Natte-Leie; og de blev herlig beværtede, men da de saa havde spiiist, redte Tjenerne til dem henne ved Arne-Stedet, saaledes at Hoved-Giærdet vendte imod Ilden, lige under Snigmords-Redskabet. Imidlertid, da Tjenerne var borte, blev Ebbe Ulykken vaer, som hængde over Hovedet, lod derfor, som han snakkede i Søvn, og sagde til sine Stalbrødre, at de skulde flytte sig, eller de fik en Ulykke. Hans Landsmænd forstod en halvkvæden Vise, og flyttede sig, men nogle Udlændinger, han havde med sig, loe kun ad ham, og rørde sig ikke af Stedet, hvorpaa ved Midnats-Tide Hænge-Træet fløi ned og stjal Livet af dem. For at være visse i deres Sag, kom nu Handlangerne ind med et Lys, men mærkede strax, at Ebbe, for hvis Skyld dog egenlig Gildet var gjort, havde gjort en Afstikker af sig, thi han mødte dem med sit dragne Sværd. De fik nu godt deres Umage betalt, men værgede sig dog saaledes, at Ebbe mistede **A:208**sine øvrige Følge-Svende, og maatte være glad, han slap imellem Iis-Kamperne i en Baad over Aaen.

Der nu Ebbe kom hjem til Kong Gøter med den Beskeed, meende Gøter, at det var Altsammen Sigvords Aande, greeb derfor til Vaaben og angreeb Sigvord i Halland, tog Systemen fra ham med Magt, og nødte ham selv til at flygte over til Jylland.

Her lod det vel, som Sigvord skulde kommet til Opreisning, thi

havde han Skam af at flygte for Svenskerne, saa indlagde han sig nu Ære ved at overvinde Slaverne; men det saae man snart, kom kun af, at de havde vovet sig i Marken uden at have en ordenlig Anfører, thi kort derpaa, da de havde faaet sig en Høvding, slog de Sigvord, først i Fyen, og saa i Jylland, som de indtog. Nu var da baade Skaane og Jylland forloren, og Dannemark var som Mellem-Stykket af et Legeme uden Hoved og Hale; Kongens Søn, Jarmerik, med begge sine smaae Systre, var faldet i Fiendens Hænder, og begge de Smaapiger solgte man siden, som Slave-Skik var i Giftermaals-Sager, den Ene til Norge, og den Anden til Tydskland. Ja, det maa ei dølges: Dannemænds Fædremland, det gamle, standhaftige Rige, Seier-Landet med Heltenes Grave, sank, ved een Mands Uduelighed, saa dybt fra sin lyksalige og blomstrende Tilstand, at, med Skam at melde, maatte Riget nu skatte til hvem det havde før beskattet!

Dog, ufølsom var Sigvord ei ved den Skiændsel, der hvilede paa ham: de gamle høilovlige Kongers Ætmand, som Slag paa Slag gav tabt, og rømde feig af Marken; naar han betragtede Fædrelandets Vanære, da sank det brudte Spiir i hans Haand, og han blueedes ved at bære det, til han begroves i Skiændsel. Dagens Lys var ham forhadet, og Livet til Byrde, syg i Sindet ønskede han blot at udløses af det pine|A:209fulde Fængsel, hvori han vaandede sig, og at ligge med Æren i sin Grav. Han tog da Mands-Mod til sig, forkyndte Gøters Statholder i Skaane: en vis Simon, aaben Feide, rykkede i Marken med sit Folk, kæmpede med hele Fortvivlelsens krampagtige Styrke, fældede Simon, og faldt først mellem Dynger af nedmeiede Fiender; men kunde dog ei med sit Blod løskiøbe Fædrelandet fra skatskyldig Trældom!

Budle og Jarmerik.

Imidlertid havde Jarmerik, tilligemed Gunder, sin Patte-Broder, enstund siddet i Fængsel hos Ismer Slave-Konge, men var dog endelig kommet ud af Stokken, og sat bag Ploven, hvor han, som Avls-Karl, gjorde sine Sager saa godt, at han blev ophøiet til Ride-Foged over alle Kongens Trælle. Da han nu ogsaa i denne Bestilling lod sig findes ærlig og troe, optog Kongen ham i sin Hird, ja skiænkede ham snart, for hans høviske Sæder og indtagende Væsen, Plads imellem sine ypperste Raadgivere. Saaledes steeg Jarmerik, ved sine Fortjenester, Trin for Trin, fra de allerlaveste Kaar til en glimrende Stilling, og, langt fra nu, paa Dagdriver-Viis at hendøse sine Ungdoms-Aar, lagde han sig med Flid efter Krigs-Handtering, og uddannede ivrig de store Anlæg, hvormed han var født. Dog,

skiøndt han hermed gjorde sig almindelig yndet, var han dog slet ikke efter Dronningens Hoved, thi hun saae, han var huul, og troede ham ikke paa et Haar.

Nu hændte det sig engang, at Kongen maatte over Hals og Hoved gjøre en Reise, for at besørge sin Broders Begravelse, og for at han kunde komme hæderlig i Jorden, blev der anrettet et stort Æres-Øl efter **A:210** ham. Jarmerik blev imidlertid hjemme hos Dronningen, da der just var Noget de skulde besørge, og nu besluttede han at benytte den gode Leilighed, mens Kongen var borte, til at sætte sig i Frihed. Han havde jo rigtig nok fuldt op i Kongens Gaard, men midt i al den Stads og Herlighed betragtede han sig dog som en ussel Træl, der knap turde trække sit Veir, uden først at bede om Forlov; Friheden var ham kjærere, end al den Gunst og Ære, Kongen lagde paa ham, og han brændte tillige af Længsel efter igien at see sit Fædreneland, og kiendes ved Slægt og Venner! Med Magten vidste han nu nok, han kom ingen Vegne, thi Dronningen passede paa som en Smed, at ingen af Fangerne skulde undkomme, og han tog sig da for at see, om han ikke kunde spille hende et Puds. Han gjorde sig nu en Tingest af Flæg og Vidier, ligesom de Mænd af Leer og Langhalm, Bønderne pleier at reise op i Vænger, for at skræmme Spurvene fra Kornet, derindeni satte han en levende Hund, og gav Skræmselet hans egne Hverdags-Klæder paa, saa det kom til at see ganske menneskelig ud. Medens han derpaa tømde Kongens Penge-Skrin, og gjemde Kosterne, hvor han kunde finde dem igien, trak Gunder af med Utydsket ind i Borge-Stuen, for at man ikke skulde savne Jarmerik, og alt imellem puffede han til Hunden, saa han gav et Bjef. Hvad er det, der giør? sagde Dronningen. Aah, sagde Gunder, det er, desværre, Jarmerik, han er blevet gal. Da herud af Stuen med ham! sagde Dronningen, som her skuede Hunden paa Haarene. Det lod Gunder sig ikke sige to Gange, men trak af med Skabilkenet, og bandt det i en Seng, som det kunde været en gal Mand. Derpaa drak han alle Livvagts-Karlene under Bordet, huggede deres Hoveder af, mens de sov, og lagde dem, for at Spotten skulde følges med Skaden, imellem deres Been. Ved al denne Allarm vaagnede Dronningen, og fløi op, for at faae at **A:211** vide, hvad der var paa Færde, men ligesom hun kom i al sin Ivrigheid, og stak Næsen ind ad Dørren, havde hun Gunders Sværd i Livet. Der laae hun da, dødelig saaret, og Alt hvad hun kunde gjøre, var at æde sin Banemand med Øinene og bande ham dygtig, som hun ogsaa ærlig gjorde, og sagde, iblandt Andet: havde jeg bare beholdt Livet, saa skulde du, med al din Lumskhed, dog aldrig sluppet heelskindet.

Der nu det var skeet, begav Stalbrødrene sig did, hvor Kongen drak Arve-Øl efter sin Broder, og stak Ild paa Huset; men, uagtet Gæsterne var allesammen vel tilpakkede, gik Fuldskebet dog over hos Somme af dem, da det begyndte at lumre om Ørerne, de sprang

da strax til Hest, og satte efter Giernings-Mændene. Ungersvendene var vel ogsaa ridende, men deres Heste blev omsider trætte, saa de maatte springe af, og bruge Benene, og da var de nær blevet grebne, men naaede dog en Flod, med en Broe over, som de i Forveien havde tømret saaledes paa, at den var faldefærdig, og kunde ingen Ting bære. Det frelste dem, thi selv blev de meget viselig fra Broen, og sprang lige ud i Floden, Slaverne derimod var uforsigtige nok til at trave løs, knak, sagde Broen, saa laae Rytterne i Vandet, og Alt hvad de svømmede, kom de dog ikke til Lands, thi Jarmerik og Gunder, som godt kunde dukke, trak dem i Benene, og hvem de ikke fik Ram til at slaae ihjel, blev dog nødt til at holde Søen, til han sank.

Det kalder man ikke et Par forløbne Trælle, som vidste saaledes at snoe sig, meget mere maae man sige, at, trods deres Ungdom, oplagde de Raad, som forsigtige Oldinger, og gik til Værks som dygtige Karle.

Der de nu kom op paa den anden Flod-Bredd, tog de det første det bedste Fartøi de fandt, og gik ad Stranden til, uden at bryde sig om Slaverne, som raabde og skreeg efter dem, at, vilde de komme tilbage, |A:212|skulde de blive Konger, da det var fra gammel Tid en sat Ret hos dem, at Krone tog, hvo Konge slog. Snak kun I for jer Æske, tænkte Ungersvendene, og seilede deres Kaas.

Siden Sigvords Fald havde hans Broder Budle været som Sætte-Konge i Dannemark, men maatte nu vige Høisædet, da Jarmerik kom hjem, og finde sig i at være hans Undersaat.

Kong Gøter fik nu ogsaa snart afhersket, thi det traf sig just paa denne Tid, at han lod hugge Hovedet af en vis Sibbe, som han beskyldte for at have vanæret hans Syster, herover blev Sibbes Frænder saa forbittrede, at de flygtede over til Jarmerik, klagede ham deres Nød, og lovede at staae ham kraftig bi, om han vilde gaae Gøter paa Klingen. Det vilde han gierne, de holdt ærlig, hvad de havde lovet, og derved lykkedes det Jarmerik baade at rydde Gøter af Veien, og at bemægtige sig Sverrig.

I en Hast var nu Jarmerik blevet Konge over to Riger, krye af sin Vælde paaførde han Slaverne Krig, og ophængde, efter Slaget, fyrgetyve Fanger, med en Ulv ved Siden af hver, en Straf, der ellers kun anvendtes paa de værste Mordere, men skulde her sige til hvem der saae det: som saadanne Rovdyr har Slaverne raset i Dannemark!

Der nu Jarmerik havde kuert Slaverne, og lagt Besætning i deres vigtigste Fæstninger, gik han videre, og tvang med Sværds slag Sember, Kureter og andre Folk i Øster-Leden; men af denne hans Fraværelse tog Slaverne Anledning til at gjøre Opstand, nedsablede dem der skulde holde Styr paa dem, og hjemsøgte saa, paa Røver-Viis, de Danske Kyster. Dog, det kom de galt fra, thi Jarmerik mødte just deres Flaade, da han kom hjem fra sit Vikings-Tog, og ærede sit Helte-Navn, ved i Bund og Grund at ødelægge den. En grusom Hevn

tog han desuden over deres |A:213Høvdinger, thi han lod trække Snore igiennem deres Been, tørede dem saa fast til uvane Tyre, som, med Bolbidere i Hælene, foer ynkelig afsted med dem over Stok og Steen, over Moser og Kiær, til de splittedes ad. Samme Aareladning udmattede Slaverne saa, at de, skiælvende og bævende, faldt Kongen til Fode!

Efter saaledes at have beriget sig paa mange Folkefærds Bekostning, var Jarmerik ogsaa betænkt paa et sikkert Gjemme-Sted til sine Skatte, og anlagde et Vidunder af en Borg paa en himmelhøi Klippe. Udenom Bygningen gik der en Jord-Vold med fire høie Porte, hvorigiennem der var frit Kiørind fra alle fire Verdens Hjørner; Slottet hvilede paa store Kampe-Steen, og var befæstet, forneden med Suler, midt paa med Svale-Gange, og for Oven med Taarne; her, i den over al Maade prægtige Hald, gjemde han alle sine Klenodier, og satte Folk til at holde Vagt der trindt omkring, baade Nat og Dag!

Dengang Jarmerik saaledes havde beskikket sit Huus, stod hans Hu til igien at reise udenlands, saa det varede ei længe, før han kom til Seils, og da traf han i Søen fire hellespontiske Brødre, Vikinger af Moders Liv, med hvem han gav sig i Kast, og bragde dem saaledes i Knibe, at, for at slippe, maatte de, efter fire Dages Kamp, love ham deres Syster, og Hælvden af deres Skat.

Nu hændte det sig, at Bikke, Kongens Søn i Lifland, som havde været i Fangenskab hos ovenmeldte Brødre, slap løs, og begav sig, dog med Skielmen bag Øret, til Jarmerik, som fordum havde dræbt hans Brødre. Kongen modtog ham med aabne Arme, og skiænkede ham snart sin hele Fortroelighed, men der Bikke mærkede, at Kongen fulgde og føiede ham i Alt, hvad han faldt paa, raadte han ham til mange afskyelige Handlinger, thi han havde fra Grunden af lagt sig efter den Kunst |A:214at fordærve Folk, saa at, naar han havde faaet dem til at begaae de største Skarn-Stykker, lod det, som han kun var deres lydige Tjener. Fornemmelig stræbde han at ophidse Kongen mod hans eget Kiød og Blod, thi paa den Maade vilde han saa lumsk tilsnige sig den Bod for sine Brødre, han ønskede, men ei havde Magt til at æske, og Følgen blev, at Jarmerik besudlede sig med stor Lastværdighed, og begik, efter sin troeløse Raadgivers Indskydelse, saamange Grusomheder, at han blev almindelig forhadet.

Blandt Andet, saa, da Slaverne gjorde Opstand, lod han deres Høvdinger sønderslide af Heste, som skulde være en passende Straf for deres haardnakkede Sammenhold, og herpaa faldt Slaverne til Føie, og holdt sig i Skindet.

Imidlertid var Sønnerne af den Syster Jarmerik havde gift i Tydskland, voxt op derude, og greeb nu, da de havde naaet Skiels-Alder, til Vaaben imod Mor-Broderen, for den Sags Skyld, at, efter deres Mening, var de ligesaa nær til Dannemarks Rige som han, da

deres Moder var en Dansk Prindsesse. Kongen gik desaarsag til Tydskland, og vandt Seier, uden at det kostede en Draabe Blod, thi han førde kun Krig mod Fæstningerne, hvis Mure og Volde han beskiød med Blider, og tildeels i Bund og Grund nedbrød og sløifede. Ved hans Hjemkomst indfandt de hellespontiske Brødre sig efter Aftale med deres Syster, og han holdt da Bryllup, men saa, da det var skeet, gik han, efter Bikkens Indskydelse, atter til Tydskland, og bragde sine Syster-Sønner aldeles ud af deres Konge-Drøm, ved, saasnt han fik Fingre paa dem, at lade dem hænge. Høvdingerne derude gik det ikke bedre, thi vel lod Kongen dem meget venskabelig byde til Giæst, men bænkede dem, da de blev sankede, i Galgen.

|A:215 Imidlertid skulde Broder, Kongens Søn af første Ægteskab, passe paa sin Stif-Moder, og det gjorde han i al Uskyldighed, men ikke desmindre klagede Bikke ham an for Blodskam, og var skielmsk nok til at leie falske Vidner, som stadfæstede hans Ord. Da det nu var Broder umueligt med Vidner at bevise sin Uskyldighed, erklærede hans Fader ham for overbeviist, men syndes dog det var ham usømmeligt, selv at afsige Dommen, hvilket han derfor befoel sine Raadsherrer at gjøre paa sine Vegne. Alle stemmede paa Lands-Forviisning, undtagen Bikke, som paastod, at Broder aabenbar ved saa skiændig en Opførsel havde forgjort sin Hals, og burde uden Skaansel hænges; men dog meende han, man tillige skulde gjøre den Indretning, at nogle Trælle holdt et Bræt i Veiret, som den Hængdes Fødder kunde hvile paa; thi naar saa de bleve trætte, og lod Hænderne synke, var det jo dem, der havde forkortet Prindsens Dage, og Ingen kunde sige, at Kongen havde været unaturlig grusom og taget Livet af sin egen Søn. Til Slutning forsikkrede han, at nu, da Broder var saaledes sigtet, kunde man ikke benaade ham, uden at sætte Kongens Liv i Fare for hans Hevngierrighed. Ligeledes var det Bikke som raadte, at Dronning Svanild skulde, for hendes foregivne Utroskab, have den forsmædelige Død, at traades ihjel under Heste-Hov, og Kongen gav i begge Dele hans Ord Magt.

Broder fik da nu Strikken om Halsen og blev hængt op, men, som sagt, med Fod-Fæste, saa det lod kun, som han svævede i Galgen. Dronningen derimod blev for Alvor tøjret fast til Jorden, og skulde lade sig traade ihjel, men saa overmaade deilig skal hun have været, at selv Hestene blev stædige ved Synet, og nænde ei at sætte haarden Hov paa den favre Kvinde. Det ansaae Kongen for et Beviis paa hendes Uskyldighed, angrede sin Vildfarelse, og gav hende en Æres-Erklæring, men flux kom Bikke til i flyvende Fart, **|A:216** og forsikkrede, at det var kun med hendes ramme Galder hun skræmmede Dyrene, saalænge hun kunde fæste Øie paa dem, man skulde kun bare vende hende om, saa traadte de nok til! Tingen var da, han vidste, det var hendes deilige Aasyn der frelste hende, og det

stadfæstede sig, der hun blev vendt, thi da fik man Hestene til at nedtrampe hende.

Saa ynkelig endte da Svanild, men Broder frelstes, thi nu kom hans Hund, som han havde holdt meget ad, pibende og hylende, hen til Kongen, som om han begræd sin Herre, og man kom tillige frem med Prindsens Falk, som selv med Nebbet afplukkede sine inderste Duun. Herover blev Kongen forfærdet, syndes at see paa det nøgne Bryst en barnløs Fader afbildet, ansaae det Hele for et Varsel om, at tog han sig nu ei i Agt, da døde han som en fattig, fjerløs Fugl uden Afkom, og han var da ikke seen med at skikke Bud og lade sin Søn, som levede endnu, tage ned af Galgen.

Bikke, som frygtede for, det skulde omsider gaae ud over ham, begav sig nu til Hellesponterne, og fortalde, hvor skammelig Svanild var taget af Dage, og flux foer de i Harnisk, op at hevne deres Systems Blod, men Bikke kom dog førend de til Jarmerik, og meldte at de rustede sig mod ham. Kongen, som meende, han var sikkrere paa sit høie Slot end i Marken, begav sig nu did, fyldte Kielderne med Levnets-Midler, og Taarnene med Krigs-Folk, saa han kunde udholde en Beleiring, og Svale-Gangen lod han, for at vise sin Pragt, trindt omhænge med gyldne Skjolde.

Hellesponterne var allerede under Seil, da Bikke forlod dem, men underveis gjorde de en Hob Bytte, og i Anledning af Delingen slog de selv Mange af deres Folk ihjel, som de beskyldte for Underslæb, og da de nu med deres svækkede Kræfter fandt at Slottet hængde dem for høit, |A:217søgte de Hjelp hos en Hex, som hedd Gudrun. Hun var ogsaa gierne saa klog, at hun slog Kongens Folk med Blindhed, og medens de desaarsag vendte Vaabnene mod hinanden, satte Hellesponterne Storm-Stiger til, og slap ind over Volden. Derpaa rev de Planke-Værket ned, brød ind i Slottet og slog Blinde-Bertlerne for Fode; men midt under Bulderet kom pludselig Odin frem, foer ind mellem Kæmperne, gav de Danske, til hvem han altid havde baaret faderlig Kiærlighed, ved himmelsk Kraft det Syn igien, de ved Koglerie havde mistet, og lærde dem, ei at bruge Sværd til Hellesponterne, hvorimod de forstod at hærde sig, men dænge dem til med Steen. Følgen blev, at begge Hære fandt deres Undergang, og Jarmerik selv trillede armløs og beenløs ned mellem Ligene!

Broder, Sigvald og Snie.

Broder blev sin Faders Eftermand, men hvad han duede til, derom tier Man.

Efter ham blev Sigvald Konge, om hvem man kun veed, at han

havde en Søn, ved Navn: Snie, som i Faderens Alderdom udmærkede sig paa Vikings-Tog, og forsvarede ei blot Riget i den Stand, han fandt det, men skaffede det tillige Opreisning for hvad Skade det paa den sidste Tid havde lidt. Saaledes tugtede han, som Rigets Overhoved, Eskild og Alkild eller Akild, to overmodige Kæmper i Skaane, og forenede dette løsrevne Landskab paa Nye med Kronen.

Mærkværdigt er det ogsaa med den Elskovs-Handel, der var imellem ham og den Gothiske Konge-Daatter. Det første man hører til det, er at Snie skikkede sine Lønbud til hende, for at bede om et Stævne, men |A:218| den Reise kom dem dyrt at staae, thi Prindsessens Fader snappede dem op, og lod dem hænge. Det, syndes Snie, burde hevnes, og gjorde desaarsag et Angreb paa Gothland, hvor Kongen rigtig nok mødte med sin Krigshær, men lod Snie ved fornævnte Kæmper opfordre til at afgjøre Sagen ved Kreds-Gang, hvortil ogsaa Snie erklærede sig villig, dog kun under det Vilkaar, at begge Konger satte deres Riger paa Spil, saa at Den, hvis Kæmper tabde, mistede Alt. Dette Uheld maatte den Gothiske Konge friste, og efter sine Kæmpers Fald overlade de Danske sit Rige, men sin Daatter havde han faaet giftet med Kongen af Sverrig, og da Snie fik det at vide, skikkede han en Stodder, som var vant til at løbe Landet om med Pose og Kiep, did, for at udforske hendes Hjertelag.

Der Stodderen nu kom til Kongens Gaard, gik han ind og søgte sit Sæde ved Dørren, og da Dronningen gik forbi, nynnede han, ligesom for sig selv: Snie dig elsker! Dronningen hørte det godt, men lod som ingen Ting, og gik sit Skud, uden engang at see til den Side, Lyden kom fra; snart kom hun imidlertid tilbage, og nynnede saa sagte, at Faa kunde høre det: den som mig elsker, jeg elsker igien! Dermed gik hun sin Vei ud; men glad var Stodderen, at han alt havde faaet en Elskovs-Erklæring, indfandt sig næste Dag paa samme Sted, og nynnede, da Dronningen kom: Ønske tør vel finde *Stæd!* Dronningen, der baade forstod en halvkvæden Vise, og kunde skjule det, blev ved at gaae, men kom snart igien, og sagde da i Forbigaaende: jeg vil mig til Bøkerør. Der nu Stodderen var kommet saavidt, at han vidste, *hvor* Dronningen vilde lade sig finde, gjaldt det kun om at vide: *naar*, og herom forespurgde han sig ligesaa lumsk, ved blot at sige: Løfterne maae have *Tid!* Dronningen svarede hertil ligesaa kort og godt og forblummet: alt som Vinteren begynder; og hendes Turner, som fangede det Par Ord op, |A:219| løb med en halv Vind, og meende, hun snakkede i Taaget, just da han allersnildest føiede sine Ord.

Der nu Stodderen kom til Snie med den Beskeed, var han ikke seen med at gjøre de nødvendige Anstalter, og en Dag, da Dronningen, efterat have bestjaalet sin Mand, lod, som hun vilde ud at bade sig, tog et Skib hende op og førde hende bort.

Heraf reiste sig en langvarig Krig, som førdes med foranderlig Lykke, thi Kongen af Sverrig blev ved at paastaae sin lovlige Ret, og Snie kunde aldrig bringes til at opgive sin ulovlige Forbindelse.

I disse Tider indfaldt der ved utimelig Veirligt stor Misvext og Dyrtid, og da Almuen desaarsag plagedes af Hungersnød, var Kongen meget bekymret for at udfinde Noget, der kunde være til Lettelse i saadanne besværlige Tider. Saasom han nu lagde Mærke til, at det var mere Drankere end Fraadsere, der gjorde dyr Tid paa Korn, saa udgav han en Forordning imod Overdaadighed, hvorefter alt Ølsmaal skulde være afskaffet, og Ingen understaae sig at forbruge Sæd til Drik. Paa den Maade, meende han, kunde mange Maver have Godt af, hvad een Slughals ellers tyllede i sig, og Tørsten saaledes slukke Hungeren!

Nu var der imidlertid en fugtig Broder, som i sin dybe Hjertesorg, over at han skulde tage Afskeed med den kiære Flaske, grundede saalænge paa Raad for Uraad, til han endelig hittede paa et Kneb, hvormed han haabede at kunne tage Loven ved Næsen, og følge sin Lyst i Smug. Han havde nemlig det pudsige Indfald, at bruge Fad for Stob, saa han gav sig selv ind med Skeer hvad han ikke maatte drikke, og da han nu desaarsag af Kongen blev draget til Ansvar, forsikkrede han, at der var kanskee Ingen i hele Landet, der saa flittig som han efterlevede *Nøisomheds*-Forordningen, thi langt fra at sidde og bælle mig, sagde han, tager **A:220** jeg det saa knapt som mueligt, og nøies med den Smule jeg kan *søbe* ind, og Søbe-Mad er jo dog aldrig forbudt.

Vel blev nu Søbningen af Sligt ham ligesaa strængelig forbudt som Drikningen, men, gammel Vane bider bedst. Munden er min egen, og Enhver har sin Smag, tænkte han, saa det er kun Sagen, at faae den Ting i Munden, uden at støde an imod Loven, og det meende han lod sig giøre, naar han blødte Brød-Skorper godt ud, og satte dem til Livs; thi vel sad han paa den Maade, og aad sig efterhaanden fuld, men det kaldte han at æde sig mæt, som var Noget, man havde Lov til. Saaledes gjorde den slemme Fylde-Bytte sig lystig, uden at lade sig afskrække ved alle Kongens Trudslers, og det var jo dog en gal Mand, som vilde vove sit Liv for en Mund-Smag. Imidlertid, saa da han nu anden Gang blev indstævnet, som Lovens modtvillige Overtræder, lod han sig dog ei deraf forbluffe, men forsvarede sig rask, og forsikkrede, at langt fra at have brudt Kongens Lov, havde han end aldrig følt sig fristet til at overtræde en Tarveligheds-Forordning, hvis Hensigt det jo kun var, at man skulde mætte sig paa, hvad man ellers drak op!

Rigtig nok svor nu Kongen, ved sine Guder og Rigens Bedste, paa, at kom han nu med sine Undskyldninger eengang til, da skulde det koste hans Liv; men Drukken-Bolten vilde heller døe end leve med tør Mund, bryggede som sædvanlig, og da han nu vidste, der hjalp ingen Undskyldning, skiænkede og drak han aabenlyst, som

ingen Ting, og lod det komme derpaa an, hvad Kongen vilde dertil sige. Der han nu blev kaldt frem, og tilspurgt, hvorledes han dog kunde være saa fræk at blive ved Noget, der var ham nu saa tit forbudt, da svarede han: Kongen maa ingenlunde troe, det kommer af Slugenhed, men Sagen er den, jeg elsker min Konge, jeg veed, der skal godt Øl til en Kongelig Liigbegiængelse, **A:221**og døde Du nu i Dag eller i Morgen, vilde det dog være tungt, om man ikke kunde faae et ærligt Glas Øl at drikke din Skaal i, fordi der ikke var *Giær* i Landet. Døm nu selv, om det ikke er en priselig Forsynlighed, at jeg holder *Giær* i Beredskab, saameget mere, som du rimeligviis bliver den Første der dør af Sult, thi jeg kan jo nok begribe, du har ikke havt mange hele Brød i din Pose, da du gav den urimelige Smaatærings-Lov, som ventelig skulde være til dit Bedste, siden den er til det Almindeliges Værste, men gør dig kun til en Ølfitte, som nok faaer snart aftygget.

Den Pille smagde Kongen paa, saa han glemde baade sin Vrede og det almindelige Bedste af bare Skamfuldhed, thi han saae nu, Man gjorde kun Nar ad hans landsfaderlige Omsorg, og, heller end at blive almindelig forhadet, tilbagekaldte han Forordningen.

Hungers-Nøden blev imidlertid ved, og voxde bestandig, thi Jorden savnede betimelig Regn, mangelsteds stod Sæden og visnede paa Marken; hvad Høsten bragde, var kun Lidet, og Folket saae sin Undergang for Øine. Da gjorde Aage og Ebbe det Forslag paa Thinge, at man skulde slaae alle Børn og gamle Folk, saavelsom Krøblinger, ihjel, og Ingen lade leve, uden hvem der havde Kræfter til at bære Vaaben, eller dyrke Jorden. Almuen gav dette Raad Bifald; men der Ungersvendene fortalte Sagen til deres Moder: Magge eller Gambaruk, da skammede hun dem ud som Nidinger, der søgte Frelse ved Skarnstykker: hvad Thinget end tør mene, sagde hun, saa er der dog en Kiærligheds-Lov, som Nød maa aldrig bryde, og det var nok saa sundt, baade for Sjæl og Legeme, at man, uden mindste Skaar i *Kiærligheden til Forældre og Børn*, gjorde hvad giøres kunde med Dyd og Ære: kastede Lodd, om hvem der skulde udvandre af Fædrelandet, dog saa, at naar Lodden traf Gamle og Svage, Unge og Stærke da traadde af Kiærlighed i deres **A:222**Sted, bar den Byrde, som var hine for tung, og gik frivillig i Landflygtighed! Til en oprørende Umenneskelighed, blev hun ved, har I givet Eders Stemme, for at de som begaae den, som gjøre Vold paa Blodets hellige Baand, for at de kan beholde Livet, som om ikke netop de fortjende Døden! Ja, hvorledes tør Man dog tale om, at fortjene Tak af *Fædrene*-Landet, naar man af Selv-Kiærlighed bryder Staven saavel over *Fædre*, som over *Børn*!!

Der disse Dane-Kvindens Ord kom Folket paa Thinge for Øren, da fik hun de fleste Stemmer, og det blev afgjort, at hvem Lodden ramde, var landsforviist. Ingen vilde gierne fra Fædrene-Landet, thi maatte Skiebnen raade, og Lykken træffe Manden.

Den trufne Skare drog til Bleking først, og saa, Moringien forbi, til Gutland, hvor de ogsaa, efter Povel Varnefreds Vidnesbyrd, fik af Gudinden Frig det Longobarde-Navn, deres Afkom siden, som et Folk har baaret. Fra Gutland seilede de endelig til Rygen, kværssatte der deres Skibe, og drog saa landveis giennem mange Riger og Lande, levede af Sværdet, og udgiød Strømme af Blod, indtil de opslog deres Bopæl i Italien, og gave der Landet Navn efter sig.

Dog, havde man nys for mange Folk i Dannemark, da fik man nu snart for Faa; mangelsteds, hvor man før havde pløiet og saaet, der groede nu Furerne til, af Mangel paa Hænder, og Skovene udbredte sig paa mange Mile og skabde et Vildnis, hvor man før saa yndige, blomstrende Agre og Enge. At det maa være gaaet saaledes til, viser Tingenes nærværende Beskaffenhed tydelig nok, thi midt inde i Skovene seer man endnu den Dag i Dag Spor af Furer og Rene, og da nu Ingen skal bilde os ind, at man har pløiet og saaet inde imellem Træerne, saa maa nødvendig Agrene have ligget øde, indtil de i Tidens Længde blev **A:223** bevoxde med Skov. Ydermere, saa finder man ikke blot gamle skovbegroede Grav-Høie, men ogsaa tit Steen-Dysser midt inde i Tykningen, som jeg mener, har den Oprindelse, at de gamle Bønder var kloge nok til at sanke Stenene af deres Agre, og lægge dem ved Enden, for ikke hvert Øieblik at faae et Skaar i Plov-Jernet, saa de gav et lille Stykke af Jorden bort, for at kunne lave Resten desbedre. Har nu Landet fordum været mere dyrket, da maa det ogsaa have haft flere Indbyggere, end nu, thi hvad skulde vel ellers være Grunden, hvi man nu, saa at sige, nøies med Stumperne, og lader det gamle Agerland hvile? Kunde Fædrene see op, maatte de høilig forundres ved kun at finde Agern og Olden, hvor Axene i deres Dage bølgede, og derimod see Træ ved Træ, hvor fordum saaes en Skov af Straae, og af Træ kun en Plov.

See, det var det Sikkerste, jeg om Snie har kunnet samle, og dermed vil jeg lade Godt være ærligt.

Bjørn, Harald og Gorm.

Efter Snie kom en Bjørn, og efter ham en Harald paa Thronen, men kun Haralds Søn Gorm er en af de gamle Danske Høvdinger, som ved deres Idrætter har erhvervet sig udmærket Navnkundighed.

I samme Kong Gorm brød sig nemlig den gamle nordiske Kæmpe-Aand en egen Bane, lod Sværdet hvile, og stræbde at udforske Verdens inderlige Vilkaar; ei som de forrige Konger, glødede Gorm af Mod paa Kamp, men brændte af Begiærlighed efter Kundskab, saavel om de Vidundere, hvis Virkelighed Erfaringen havde beviist, som om dem, der hidtil uden videre Stadfæstelse

havde flagret om paa Rygtets Vinger.

A:224 Dog, af alt det Fremmede og Underfulde Kongen lystede at see, pirrede Intet hans Nysgierrighed saameget, som et Islandsk Sagn om en vis Geruths Boliger, og alle de store Skatte, som der, efter Islændernes Sigende, skulde findes opdyngede. Vel udraabdes nu Reisen did tillige for saa farlig, at den hardtad oversteeg et Menneskes Kræfter, aldenstund man skulde beseile det store Verdens Hav, til man fik baade Soel og Stjerner paa Ryggen, og derpaa fortsætte Reisen i Jotunheim, til man kom, hvor Lyset var slukt, og evigt Mørke rugede; men hvor gruelig end Beskrivelsen lød, saa, da den gjordes af Folk, der beraabde sig paa egen Erfaring, kunde Frygten dog ikke i Unger-Svendens Bryst opveie Ærgerrigheden, og han havde kun Øie for den store Roes og Berømmelse, han ventede af en Idræt, kun Faa turde vove.

Trehundrede Svende lovede at følge med Kongen, naar Saga-Manden Thorkild, som vidste Veien og kiendte Landet, vilde føre dem an, og det tog han sig paa; dog kun med det Forord, at man, under hans Opsyn, byggede Skibe af sværere Tømmer end sædvanlig, og med langt flere Knæer og Bolte, som kunde holde Stand mod de bjerghøie, brusende Bølger, de havde at pløie. Det skedte, trende Snekker udrustedes, hvoraf hver, foruden hundrede Mand, førde en god Deel Levnets-Midler, og for at disse, trods Overhalinger, kunde ligge tørre, spændte man Ko-Huder over som Dæk.

Derpaa gik de til Seils, men under Halogeland fik de Modvind, og omtumledes paa det vilde Hav saalænge, til Levnets-Midlerne gik paa Grund, selv det tørre Brød manglede de tilsidst, saa en Skeefuld Grød var al den Sulte-Føde de fik. Endelig, efter nogle haarde Dages Forløb, hørde de en Brusen langt borte, som af Bølger, naar de slaae mod Klipper, og da de heraf sluttede, der var Land i Læe, maatte En **A:225** af de smidigste Unger-Svende til Tops, for at see, om han øinede Noget. Der han nu anmeldte en Øe med steile Klinter, da blev der en Glæde paafærde, og med Længsel stirrede Alle did, som Landet skulde ligge, hvor de ventede Bod for Vaande. Omsider naaede de Kysten, og, efterat have ad bratte Stier besteget Høiden, fandt de for sig en utroelig Mængde af allehaande Kvæg. Vel forbød Thorkild strængelig, at tage Mere, end hvad man netop behøvede til eet Maaltid, da Land-Vætterne i modsat Fald vilde lægge Beslag paa Skibene; men det var et Forbud Ingen ændsede, Mandskabet vilde nok have lidt Meer, end de kunde æde op eengang, tænkte meer paa Mavens end paa Hovedets Bedste, og helmede ikke, før de havde fyldt Skibe-Rummene igien, som de lænsede paa Reisen; og det gik i en Fart, thi Kvæget, som var ikke vant til at see Folk, flokkede sig om dem, som af Nysgierrighed, og lod sig tage med Hænderne.

Det var den Dag, men saa om Natten vrimlede Kysten af Utydsker, som beleirede Skibene, og opløftede et Natugle-Skrig, saa

det rystede i Skoven. Især var der en lang Rekkel, med en Prygl, som en Læsmed, i Haanden, han vadede langt ud i Stranden, og brølede, da han kom hen imod Skibene, at de skulde aldrig slippe levende bort, med mindre han fik en Mand af hvert Skib, i Bod for det hellige Kvæg, de havde forgrebet sig paa. Thorkild, som lod sig forbluffe, meende, der var ikke Andet for, end at nogle Faa maatte opoffres for det Heles Bedste, og udleverede tre Mand, som Lodden traf, hvorpaa man fik ønskelig Vind, og fortsatte Reisen til det yderste Bjarmeland.

Her befandt man sig i Vinterens Fædreneland, hvor Sneen ligger som Bjerger, og smelter end ikke ved Midsommers-Tide, hvor Korn ei kan groe, hvor alt det Levende, man seer, i de uhyre Skove, er en stor |A:226|Hob sære, vilde Dyr, og deres Brøl, i Forening med Braget af de mangfoldige brusende og skummende Klippe-Elve, Alt hvad man hører.

Her lod Thorkild Skibene kværsætte, og slog Leir paa Kysten, da man, efter hans Forsikkring, nu ikke havde langt til Geruths Gaard; men indskiærpede sine Stalbrødre, ikke at tale et Ord med Nogen af Landsens Indbyggere, thi der er Intet, sagde han, der saaledes giver Utydskerne Magt til at skade de Fremmede, som et uforsigtigt Ord de kan lade falde, og desaarsag gjør I bedst i at holde Mund, og lade mig svare, som kiender de Karle, og veed at dryppe dem i deres eget Fidt.

Henimod Skumringen saae man nu en Rise af en Karl komme anstigende, som hilste til alle Sider, og vidste at kalde Enhver ved sit Navn. Alle studsede, undtagen Thorkild, som ganske roelig bød sine Landsmænd modtage den Fremmede med Fornøielse, da det var Geruths Broder Gudmund, alle Reisendes venlige Beskytter paa disse farlige Veie. Vel spurgde nu Gudmund, hvorfor der var saadan almindelig Tavshed, men da Thorkild svarede, det var fordi hans Stalbrødre, som ikke kunde uden deres Moders-Maal, skammede sig ved at lukke Munden op, lod han det dermed være godt, og bød dem hjem til sig. Det tog de imod, Somme agede med ham, Somme gik, og underveis kom de forbi en Aa med en Guld-Broe, som Endeel havde stor Lyst til at gaae over, men Gudmund holdt dem tilbage, og sagde, at den Aa gjorde, efter Skiæbnens Villie, Skiæl mellem Mandhjem og Thusse-Verden, saa den Broe maatte intet levende Menneske betræde.

Der de nu kom til Gudmunds Gaard, kaldte Thorkild sine Stalbrødre hen til en Side, og formanede dem flittig til at vise sig som Mænd, og modstaae enhver Fristelse, der kunde møde. Sæt jer, sagde han blandt Andet, paa en Bænk for jer selv, saa I ikke kommer til at røre |A:227|ved nogen af Husets Folk, og smager endelig ikke en Bid af den fremmede Kost, men nærer jer med hvad I har i jeres Mad-Poser; thi hvem der æder med de Vanskabninger, *mister alle Minder*, og indlemmes for bestandig i det lede Samfund; men

naturligviis er det ligesaa galt, om man drikker med dem, eller blot rører ved Skiænkerne!!

Gudmund havde ikke mindre end tolv drabelige Sønner, og tolv deilige Døttre, som gik for Borde, men der han saae, at Kongen ikke smagde det Mindste, uden hvad hans egne Tjenere bragde, klagede han derover, som en Fornærmelse mod Verten, der fik Skam til Takke for sin Giæstmildhed; hvortil Thorkild svarede, at Kongen var lovlig undskyldt, thi han fik gierne meget ondt af fremmed Mad, saa det var ikke af nogen Uhøflighed, men kun for hans Helbreds Skyld, han ingen Forandring vilde gjøre i sin Leve-Maade, men lod immer dække op for sig paa Dansk, saa det var Synd at sige, han viste Nogen Foragt med hvad han kun gjorde, for ikke at falde i en dødelig Forraadnelses-Feber.

Der nu Gudmund saae, at hans Anslag med Lokke-Maden strandede paa Giæsternes Nøisomhed, hængde han en anden Krog ud, som han haabede de skulde nok bide paa: dem han ikke kunde forgive med Mad og Drikke, vilde han forpeste med Vellyst, bad Kongen ægte sin deiligste Daatter, og gav hans Folk Lov til at tage af hans Piger hvem de lystede. De Fleste fandt det Tilbud ypperligt, men Thorkild, som ret var en Giæst til slig en Vært, da han var munter som i Venne-Lag, og dog forsigtig som i Fiende-Flok, vidste, i det Hele betragtet, ved et godt Raad at forebygge Ulykken; dog var der fire Danske, som ikke vilde deres eget Vel, men gav deres Lyster Tøilen og faldt i Snaren. Flux, der de saaledes havde besmittet sig, blev de som ællevilde, tabde aldeles *Mindet om de forbigangne Dage*, og kom aldrig meer til nogen rigtig Samling! O, **A:228** de Ulyksalige! havde de dog holdt sig inden Ærbarheds Grændser! da kunde de trodset al Jette-Styrke, da vare de blevne berømte som Hercules, og underfulde Tings Herolder i Fædrenelandet!

Gudmund gjorde endnu et Forsøg paa at hilde Kongen og overvinde hans Ærbarhed, i det han nemlig skildrede alle sine Urtegaards Yndigheder, og bad Kongen dog endelig gaae ned og forlyste sig der med Blomster og Frugter; men ogsaa denne skrømtede Godhed forsmaaede Kongen, efter Thorkilds Raad, og undskyldte sig med, at Tiden ikke tillod ham at have den Fornøielse, da hans Reise ikke taalde længere Ophold.

Der nu Gudmund fornam, at han havde fundet sin Mester i alle Maader, opgav han reent Haabet om at komme nogen Vei med sin Trædskhed, satte Kongen med hele hans Følge over Floden, og lod dem ubehindret fortsætte deres Reise.

Alt som de nu gik, fik de Syn paa en forrøget og forfaldet Bye, der lignede en Taage-Skye, imellem Taarnene saae man Stage ved Stage med Mande-Hoveder paa, og Borge-Ledet bevogtedes af store, arrige Bol-Bidere. Disse stillede nu vel Thorkild snart tilfreds, ret med en Slik, thi han havde et Horn, besmurt med Fidt, som han lod dem slikke paa, hvorved de strax blev tamme, men Indgangen var

endda vanskelig nok, thi man maatte, ved Hjelp af Stiger, krybe ovenover Porten. Hele Byen vrimlede af sorte, vanskabde Spøgelser, som gjorde en forfærdelig Støi, saa baade Øine og Øren fik deres Bekomst, men Næsen havde det dog allerværst, thi Alting svømmede som i en Mødding-Pøl, og udbredte en ulidelig, raadden Stank.

Endelig fandt man Steen-Stuen, som, efter Rygtets Sigende, skulde være Geruths Konge-Sal, men der de kom til Indgangen, som var baade snever og slem, blev de bange for dem selv, og stod som for|A:229stenede, til Thorkild med mandig Tale fik sat Mod i dem igien, og bad dem gaae trøstig ind, men kun vogte sig for at røre ved Noget af Husets Boeskab, hvor lysteligt, og fristende det end saae ud. To Ting, sagde han, maa I her slaae reent af Eders Sind: Rædsel og Begiærlighed, saa I hverken lade det Yndige lokke eller det Gyselige forfærde Eder, thi af begge Slags Ting omringes vi flux, og mærker det vel, at udrækker Nogen sin Haand med Begiærlighed, da fængsles den med uopløselige Baand til hvad den fatter!

Saa ginge de da ind, og det, efter Thorkilds Anordning, Fire i hvert Hold: først Broder og Bugge med Kongen og Thorkild, og derpaa de Andre; men hvad der ikke var fælt udenfor, saa var her i det ækle, forrevne Røg-Hul, hvor der var fuldt af Alt hvad der kan støde baade Øie og Følelse. Paa Dørstolperne sad det ene Lag Soed over det andet, Væggene vare tilsølede fra Øverst til Nederst, Loftet var gjort af lutter Spyd, og Gulvet bestrøet med Orme; hvor man vendte sig, var kun Gru og Ureenlighed, og en Stank, som af den værste Rendesteen. Paa Jern-Bænke sad Trolde, som forstenede, med Tral-Værk af Blye imellem sig, og ved Indgangen stod Uhyrer af Dør-Vogtere, som legede paa Trolde-Viis, i det Nogle daskede hinanden med store Prygle, saa det dundrede efter, og Somme gjorde Bukke-Spring paa hverandres Rygge.

Efterat nu Thorkild anden Gang havde formanet Folket, til ei at gjøre lange Fingre efter forbudne Vahre, gik man videre, igiennem et sprængt Klippe-Stykke, og saae nu, ei langt derfra, lige for Aabningen, en giennemboret Graa-Skiæg ligesom throne i et Høisæde. Ved Siden paa Rad sad tre skrutryggede Kvinder, sammensjunkne, som om der ikke var et heelt Sidebeen i dem. Aarsagen hertil var Thorkilds Stalbrødre meget nysgierrige efter at vide, og han, som vidste god Besked med |A:230Sligt, forklarede det saaledes, at da Jetterne engang gjorde Halvguden Thor det for braaget, tog han en gloende Jern-Vegge, og skiød til den trodsige Geruth med, saa den gik ikke blot igiennem ham, men foer saa ind i Klippen de saae, og sprængde den. Trolde-Kiællingerne derimod, som ogsaa vilde op at age, knuste han til Straf med en Lyn-Straale.

Videre gik de, og saae nu syv Tønder med Guld-Baand om, hvori hængde Ring ved Ring af det blanke Sølv, og ved Siden laae der en guldbeslagen Tand af et ubekiendt Dyr, et stort Bøffel-Horn,

konstig udskaaret og med glimrende Ædelstene rigt besat, saavelsom et stort Guld-Armbaand, der veiede, jeg tør ikke sige, hvormeget. Dette kostbare Armbaand stak En af Følget saaledes i Øinene, at han ikke længer var sig selv mægtig, men greb det, uden at ahne, hvor dyrt han købde det røde Guld, og hvad Ulykke derved hængde. En Anden var der, som ikke kunde styre sin Lyst til Hornet, og en Tredie, der syndes det gik saa godt, var ikke seen med at faae Dyre-Tanden paa Nakken; men efter den søde Kløe kom den sure Svie; thi den deilige, forførende Skikkelse var kun et tomt Blændværk: han, der drømde om Guld-Armbaandet, vaagnede bidt af en Edder-Slange, den Anden fandt i Hornet en Drage, som knugede Livet af ham, og han, der greb efter Tandens Sværd, som flux giennemborede ham. Af deres Skade blev de Andre kloge, men ei frimodige, thi de frygtede for, at den Uskyldige vilde her komme til at lide med den Skyldige.

Nu aabnedes Dørren til et andet Værelse, der var som et hemmeligt Aflukke for de største Kostbarheder, og her saae man, mellem en Hob Rustninger, som intet Menneske kunde bære, en Kongelig Kappe, tilligemed en deilig Hat, og et forunderlig konstigt Belte. Ved Synet heraf faldt Thorkild i Staver, og han, der saa længe havde været de Andres |A:231Hovmester, kunde nu ikke engang holde sine egne Lyster i Tømme, men forgreb sig paa den prægtige Klædning, og gav derved Løsenet til en almindelig Plyndring.

Flux begyndte Hallen at ryste, som ved et Jord-Skiælv, Gulvet gik som et Lagen, og Trold-Kvinderne skreeg høit, at alt for længe havde man taalt de skiændige Røvere! Nu var det, som der ved Kvindernes Røst kom Liv i de daanede Uhyrer, der hidtil havde siddet som livløse Støtter, thi en Hob sprang nu op fra Bænken og foer ind paa de Fremmede, medens Resten fyldte Hallen med hule Brøl. Broder og Bugge greb da til deres gamle Handværk, og holdt med Bue-Skud og Slynge-Kast Utydskerne tre Skridt fra Livet; men Alle, hvem der ikke havde Pile eller Steen i Beredskab, blev et Rov for de grusomme Spøgelser, paa hvem ei andre Vaaben beed, og saa stort var Nederlaget, at Kongen beholdt kun en Snees af hele sit Følge.

Nu begyndte da Hjem-Reisen, og da man naaede foromtalde Flod, kom Gudmund og var Færge-Mand for de faa Overblevne, tog dem atter hjem med sig, og vilde gierne beholdt dem, men da de ikke var at overtale, lod han dem dog omsider fare, og det med sømmelige Foræringer. Dog, hvem skulde have troet det! Bugge, der hidtil havde udmærket sig ved besynderlig Standhaftighed, sagde nu Dyd og Ærbarhed Farvel, blev dødelig forelsket i en af Gudmunds Døttre, og fik hende, men til sin store Ulykke, thi saasnart han tog hende i Favn, løb Alting rundt i hans Hoved, og borte var *Mindet om det Forbigangne!*

Jammer-Skade, at saa vældig en Herre, der gav saa mangt et

Uhyre sin Rest, og kiæmpede sig mandelig giennem saamangen en Fare, at han nu skulde falde for en Kvindes Haand, og gjøre sig selv landflygtig fra Dydens Rige, for at trælle under Vellystens Aag! Bradt gik han nu **A:232** ogsaa ud af Verden, thi da han dog for Skams Skyld vilde følge sin Konge, henreves han af Strømmen, der han kiørde over en Veile, og fandt sin Grav i Bølgerne!!

Dybt bedrøvet over sin Vens ulykkelige Skiæbne, skyndte nu Kongen paa sin Afreise, og havde i Førstningen Medbør, men fik siden Modvind, og omtumledes som en Bold for Bølgerne, indtil han og hans faa Stalbrødre vare nær ved at sulte ihjel. I denne Nød tog han sin Tilflugt til Overtroe, og meende, at naar intet Andet vilde hjælpe, saa maatte Afguderne. Hver paakaldte nu sin Gud, for at faae dem alle med, og selv vendte Kongen sig til Ugarthi-Loke, med Bønner og Offringer, hvornæst han fik Med-Bør og Mags-Veir!

Saa kom da Gorm omsider hjem igien, faldt i Tanker over, hvormangen oprørt Søe han dog havde pløiet, og hvormegen Gienvordighed han havde fristet, syndes han maatte nu endelig være træt, og trænge til Hvile, tog sig et Giftermaal ovre fra *Sverrig*, og lagde sig, drøvtyggende, paa den lade Side!

I Roe og Mag forsvandt nu ogsaa Kongens Dage, indtil han gik saa godt som paa Gravsens Bredd, men da vaagnede han ved nogle stærke Beviser for Sjelens Udødelighed, og gjorde sig mange Betænkninger om, hvor han saa skulde hen, naar Aanden var af ham, og hvad man vel vandt ved at dyrke Guderne.

Medens han nu gik og grublede herover, var der Nogen, som havde et Horn i Siden paa Thorkild, de gik da til Kongen, og forestillede ham, at det Spørgsmaal han gik og brød sit Hoved med, maatte der egenlig en Gud til at besvare, deels fordi Mennesker vanskelig kunde sige noget Bestemt derom, og deels fordi man aldrig, uden ved en guddommelig Aabenbaring, kunde blive vis i sin Sag. De vilde desaarsag raade Hans **A:233** Majestæt at gjøre en Fore-Spørgsel hos Ugarthi-Loke, og saa var Thorkild Manden der burde rygte det Ærinde, deels fordi han var den Dueligste, og deels tillige fordi der mumledes om, at han gik med en Skielm bag Øret, og kunde nok have Lyst til selv at befordre Kongen ind i den anden Verden!

Da nu Thorkild mærkede, det skulde gaae paa Livet løs, fandt han sig ogsaa deri, men forlangde udtrykkelig, at de, der havde sværtet ham, skulde seile den samme Søe. Det blev bevilget, og nu, da Bagvaskerne saae, at Sværdet, de havde slebet til den Uskyldige, vendte sig mod deres eget Bryst, tog de deres Ord i sig igien, og gjorde sig al muelig Umage for, at faae Kongen snakket fra det Hele; men der hjalp ingen Snak, enten de peeb eller sang, saa skulde de afsted, og staae under Thorkild, og maatte ovenikiøbet høre, at de var nogle elendige Krystere! Saaledes falder sædvanlig Nidingen selv i den Grav, han graver for Andre!

Der da nu Krabaterne saae, der var ikke Andet for, end at bide i det sure Æble, gjorde de en Dyd af Nødvendighed, og, for i det Mindste ikke at sulte ihjel, proppede de Skibet smæk fuldt af Levnets-Midler, og spændte Oxe-Huder over dem, gik saa under Seil, og satte Kaasen did, hvor man hverken saae Soel eller Maane, men seilede som i en Bager-Ovn, omleiret af et ægyptisk Mørke.

Det blev en Langeleegs-Fart, og vel havde de Nok at bide, men ei at brænde, saa omsider gik Veddet op, hvoraf det igien var en Følge, at Ilden gik ud og Asken blev kold, Gryde vilde ikke syde, og de maatte æde deres Suul raat. Nu var gode Raad dyre, og det var hardtad lige galt hvad man gjorde, thi at slaae Kiød-Tanden ud var ubehageligt, og at bruge den, var lidt voveligt; den Ene efter den Anden fik ondt i Ma|A:234ven af saa drøi en Kost, og det blev ikke ved en Overgang, men blev jo længer, jo værre, saa Kiød-Maden gjorde Endeel omsider dødsyge.

Dog, naar Nøden er størst, er gierne Hjelpen næst, og saaledes gik det ogsaa her, thi netop da Skibs-Folket var reent fortvivlet, oprandt der for dem som en Stjerne i Natten: en Ild, de pludselig fik Øie paa, gienfødte deres Haab om at bjerger Livet, og Thorkild betragtede den Ild ligefrem som et Rednings-Middel fra Himlen. En funklende Ædelsteen fæstede han i Toppen af Masten, for igien at kunde finde ud til Skibet, og gik saa i Land, hvor han saae en Hule for sig, og skiøndt Stien did var smal, og Indgangen snever, vovede han sig dog derind, og det alene, thi sine Følge-Svende lod han blive staaende udenfor saalænge.

Det var just ingen smuk Stue Thorkild her kom ind i, thi styg var Dørren, Karmen raadden, Væggene mugne, Loftet sort, Gulvet fuldt af Orme, og, kort sagt, det Hele modbydeligt baade for Sind og Sands. Indbyggerne var heller ikke af de Kiønneste, thi det var to store, svære, sortsmuttede, forrøgede Krabater, med Næser, alt som to Horn, der naaede lige til Jorden, og hvormed de ragede sammen Alt hvad de stødte paa, og kastede i Ilden, for at holde den vedlige. Imidlertid bød dog den ene Jette Thorkild velkommen, sagde rigtig nok, det var et farligt Arbeide han havde taget sig for, saaledes at ville reise ind i den anden Verden, hvor der var hverken Vei eller Stie, for at giæste en urimelig Guddom; men lovede ikke desmindre, at sætte ham paa det rette Spor, naar han kunde sige ham tre unægtelige Sprog! Ja, sagde Thorkild: mindes jeg ret, da styggere Næser jeg aldrig saae, og var ikke stædt, hvor jeg mindre gad staae, saa af mine Fødder den huer jeg bedst, som Dørren er næst! Det fandt Jetten, var ikke saa dumt, og heller ingen Løgn, gav Thorkild |A:235et godt Lov, og lærde ham, at naar han i fire Dage lagde alle Aarer om Borde, da kom han til et bælgmørkt Land, hvor hverken var Græs eller Løv, og der skulde han finde Ugarthi-Loke, siddende i en rædsom, stinkende Hule.

Det var som et Tordenslag i Thorkilds Øre, at han endnu skulde

seile saameget længer med sit Liv i sin Haand, men, i Haab om et godt Udfald, tog han dog Mod til sig, og bad kun om at laane en Gnist Ild! Ja, sagde Jetten, vil du have Ild, maa du først sige mig tre Sprog til, af samme Slags som de forrige. Velan, sagde Thorkild: godt Raad af revent Skind er ei at foragte, Been er bedst Lem, naar det bærer af Livs-Fare, og kan jeg bare slippe vel ud, skal jeg vist aldrig komme her igien.

Der nu Thorkild kom med Ilden tilbage til sine Stalbrødre, fik de god Vind, løb, fjerde Dagen efter, ind i den bestemte Havn, og fandt der ganske rigtig et Land for sig, hvor man vidste aldrig af nogen Dag at sige, men travede bestandig i Mørke. Uagtet man nu her ikke kunde see stort længere end Næsen var, skimtede dog Thorkild en uhyre stor Klippe, gik derhen, fandt en egen Indgang, og besluttede at undersøge Hulen. Nogle af sine Folk satte han nu paa Vagt for Mundingen, og befoel dem kun immer at slaae Ild med Staal og Steen, da det var det Allerbedste mod Meen-Vætter at værges sig med; Andre lod han gaae foran med Lys i Haand, og klemde sig saa selv ind ad den snevre Aabning i Hulen, hvor han, et langt Stykke, saa kun mylrende Slinger, og Jern-Bænke. Derpaa kom han til et Vand, hvis lette Vover trillede sagtelig hen over hviden Sand men saa paa den anden Side skraanede Hulen nedad, og førde til et sort og fælt Lukaf, hvor Ugarthi-Loke sad, med svare Jærn-Lænker om Haand og om Fod, og med et Haar, der stod som Børster, ja som Horn, langt ud fra ham. For nu at kunne lade Syn gaae **A:236**for Sagn om sin Færd, trak Thorkild, med sine Stalbrødres Hjelp, et Haar af hans Skiæg, og han sad saa stille, som en Muus, men der blev nu saadan en vederstyggelig Lugt, at Ingen kunde trække Veiret, uden at holde et Klæde for Næsen, og da de saa, med Nød og Neppe, slap ud ad Dørren, omringedes de af flyvende Slinger, som spyede Forgift. Følgen heraf var, at da Thorkild endelig kom om Bord, havde han ikke meer end fem Følgesvende, og endda blev de edderspyende Uhyrer ved at forfølge ham. Vel tog nu Oxe-Huds-Tjeldingen af for Edderen, men da En af Thorkilds Folk ikke kunde bare sig for at række Halsen ud, og see sig om, fik han saadan en forgiftig Hilsen, at Hovedet faldt af, som skaaret med en Kniv, en Anden, som blot tittede ud, blev blind, og en Tredie, som vilde jævne en Fold paa Tjældingen, mistede Haanden!

Forgiæves kaldte nu hver paa sin Skyts-Gud, men da derimod Thorkild gav sig til at anraabe Al-Fader, og offrede til ham, da adspredtes Mørket pludselig, Dagens Lys skinnede, Børen blæste, og Snekken foer, under klar Himmel, let giennem Bølgerne.

Det var nu for Thorkilds Øine, som han var kommet i en anden Verden, hvor Alting klarede sig, og hvor man saa selv Dørren til Mandhjem i Lys!

Vinden drev Thorkild til Tydskland, hvor Christen-Dommen da

var indført, og med et Glimt af det Himmelske Lys, drog han hjem til Fædrenelandet, men kun selv tredie, thi hans andre Følgesvende havde ikke kunnet taale den fremmede Luft, saa de døde i Tydskland.

Saa kom da Thorkild hjem, men al den Forgift, der var spyet paa hans Ansigt, havde saaledes forvendt hans Udseende, at selv hans bedste Venner kiendte ham ikke igien, før han havde giennemgaaet en dygtig Tvæt.

A:237 Nu havde vel Kongen stor Lyst til at høre, hvordan Reisen var løbet af, men end var Munden ikke lukket paa alle Thorkilds Bagtalere; tjenstagtige Aander indbildte Kongen, at hørde han paa Thorkild, da var han dødsens, og den Troe kom han rigtig i, saameget mere, som han selv i Drømme fik den samme falske Aabenbaring. Desaaarsag bestilte Kongen i Hemmelighed Dravels-Folk, som ved Natte-Tide skulde slaae Thorkild ihjel, men, hvordan det end gik til, saa mærkede han Uraad, og undgik Fælden, ved i al Stilhed at staae op af sin Seng og lægge en stor Træknub isteden. Den huggede Krabaterne nu i, det bedste de kunde, men Dagen efter, der Kongen sad til Bords, gik Thorkild for ham at staae, talede og sagde: hør mig, Konning! for hvem jeg gik i Ild og Vand, og vovede mit Liv saa tit, som der er Haar paa mit Hoved! Af dig havde jeg ventet tusind Tak og stor Belønning for min Daad, men fandt, desværre, du er Dyden gram, og vilde, ei med Naade, men med Naade-Stød betale mig, alt for det *glade Budskab* jeg har med at fare. Dog, jeg tilgiver dig din Grumhed og Daarlighed, og al den Hevn jeg forlanger, er at du vil skamme dig i dit Inderste over dig selv, om der endnu kan være nogen Skam i et *utaknemmeligt* Hjerte. For Resten mener jeg, du kan ganske roelig høre paa Fortællingen om Meen-Vætters Husering og Uhyrers Grumhed, thi saavidt jeg veed, som nu har prøvet baade deres Rænker og dine, er du deres Mester.

Kongen, som nu fandt, det nyttede ikke at trodse Skiebnen og stampe mod Brodden, laande nu Thorkild villig Øre, og befoel ham at fortælle Alt, fra Først til Sidst; med stor Begiærlighed slugde han ogsaa hvert Ord, indtil endelig Talen faldt paa hans egen Afgud, men den skar ham i Hjertet, og Thorkilds Fortælling om Ugarthi-Lokes Vederstyggelighed forbittrede ham saaledes, at før den endnu var til Ende, sprak han af Harme!

A:238 Saaledes døde Gorm af Kiærlighed til sin Afgud, og lærde da vel, paa hvad Kant den Elendiges Fængsel laae! Saa døde ogsaa adskillige Hofmænd af Stank, der Thorkild kom frem med det Haar, han, til Vidnesbyrd om sin Helte-Giærning, havde rykket af Jettens Skiæg!

Gotrik eller Gøtrik.

Der Gorm var død, blev hans Søn Gotrik Konge, og han blev ligesaa berømt for sin Gavmildhed, som for sin Tapperhed, saa at, naar man lægger Alt sammen, kan man hverken sige, han var barsk eller blid, thi han var Hælvden af Hvert.

I hans Tid kom der to Islændere, ved Navn Bjørn og Ræv, til den Norske Kong Gote, og han fattede saadan en Yndest for Ræv, at han gav ham et Guld-Armbaand, der veiede en god Slump. En Hofmand, som fandt, at det var en ganske overordenlig stor Foræring, udbrød desaarsag i Lovtaler over Gotes Gavmildhed, og paastod, at i det Stykke var han mageløs. Uagtet nu Ræv vel maatte finde Gaven Taks værd, saa kunde han dog slet ikke finde sig i, at Trompeteren tog Munden saa fuld, og istedenfor at smigre den nærværende Guld-Skifter paa andre Høvdingers Bekostning, fik han Lyst til at stoppe Munden paa Hofsnogen, ved at lade en fremmed Fyrste skee Ret. Han nævnede altsaa Gotrik, som den der bar Prisen i Rundhed, og vilde heller ansees for utaknemmelig, end være en hykkelsk Jabroder, da han meende en Konge havde meget bedre af ramt Alvor, end af honningsød Snak, bedre af at høre drøie Sandheder, end kildrende Løgne.

Det var imidlertid saa langt fra, at Ulv, det var Hofmandens Navn, vilde give tabt, at han meget mere blev hardt ved sin Paastand, **A:239**og erklærede, at han turde slaae til Væds, og lade det komme paa en Prøve an. Top! sagde Ræv, og drog nu, med Ulvs Samtykke, selv ned til Dannemark, hvor han traf Kong Gotrik, just som han sad og gav Lønning ud til sine Drabantere. Hvad er du for en Karl? sagde Gotrik. Man kalder mig en lille Ræv, sagde Ræv; og medens nu Somme faldt i Forundring over det Svar, og Andre loe, sagde Gotrik: den lille Ræv skulde dog ogsaa have sig en Mundfuld, strøg med det Samme en Guld-Kiæde af sin Arm, kaldte paa Ræv, og stak ham den i Munden. Flux satte Ræv den paa sin Arm, og prunkede ret med den for alle Folks Øine, men skulde derimod den anden Arm, som var Stifbarn, og det lille Kneb var nok til strax at skaffe ham nok en Guld-Kiæde af den paa Gaver intet mindre end prutne Skjoldung. Nu var Ræv fornøiet, ikke saameget over de kostbare Foræringer i sig selv, som fordi han havde vundet sit Væddemaal, og da nu Kongen fik Sammenhængen at vide, glædede han sig inderlig over, at saadant Noget aldrig var faldet ham ind, men at han havde været gavmild mod Ræv, som mod Andre, blot fordi han fælde, det var langt fornøieligere at give, end at tage!

Der nu Ræv kom tilbage til Norge, og Ulv ikke vilde betale Væddemaalet, slog han ham ihjel, og bortsnappede ovenikiøbet Kong Gotes Daatter, for at give Gotrik hende.

Dengang Kong Gotrik, som ogsaa er blevet kaldt Godefred, drog

udenlands i Herrefærd, havde Lykken med sig, og teede stor Manddom, hvoraf der gik saa vide Ry; da stræbde han, blandt Andet, at forevige sine Seiervindinger, ved den Forordning, at hvergang der i Dannemark blev Konge-Skifte, og hvergang der blev en ny Hertug i Sachsen, skulde de Sachsiske Hertuger, til et høitideligt Hyldings-Tegn, udrede til de Danske Konger, som deres Lehns-Herrer, en Kiendelse af hundrede sneehvide Heste.

|A:240 Dog, end ikke med Tydskland lod Gotrik sig nøie, men gjorde ogsaa, ved Ræv, som sin Gesandt, Fordring paa Sverrig, ved hvilken Leilighed Svenskerne gjorde et Skielm-Stykke, thi de vilde have Ræv ryddet af Veien, men turde ikke gaae aabenbar til Værks, hængde da en Mølle-Steen over hans Seng, og skar om Natten Rebet over, saa den faldt ned og knuste ham i Søvn. Derfor maatte de imidlertid siden pibe Olie, thi i Mande-Bod til Gøtrik maatte hver af Giernings-Mændene betale tolv Mark Guld, og hver af Menig-Mand en Unse, og det kaldte Svenskerne *Ræve-Giæld!*

Paa denne Tid var det, at den Frankiske Kong *Carl* slog Tydskerne baade sønder og sammen, og tvang dem ikke alene til at lade sig døbe, men ogsaa til at kiende ham for Hosbond; en Ting Kong Gøtrik tog meget ilde op, hjemsøgte Folkene ved Elben, og stræbde at hævde de Danske Kongers gamle Myndighed over Sachserne, som havde selv skudt efter med begge Hænder, for at blive Dannemark kvit, og føies under Carls Aag til det Romerske Rige.

Carl var just dengang gaaet seierrig tilbage over Rhinen, og tøvede enstund, som om Floden var ham i Veien, med at gaae denne fremmede Fiende under Øine; men omsider var det dog hans Agt at fare over og knuse Kong Gøtrik, da der saa, i det Samme, kom Bud fra Leo, Paven i Rom, at han var beleiret, og trængde hardt til Undsætning. Da han nu saaledes var paa en Maade mellem to Ilde, maatte Carl, for at dæmpe dem begge paa eengang, nødvendig dele sin Magt, og han overlod da til sin Søn Pipin at holde Gøtrik Stangen, medens han selv gik til Italien.

Gøtrik, som i et stort Slag havde overvundet Sachserne, lod det imidlertid ikke blive derved, men rustede sig ivrig, og brød frem med en talrig Hær, for at tugte alle de tydske Folkefærd, der havde unddraget **|A:241** sig hans Herre-Dømme. Det første Folk han nu, med den Danske Flaade, giæstede og kuede, var Friserne, hvis Land er saa lavt, at naar Digerne, hvormed det beskyttes mod Havet, giennembydes i Uveir, da staaer det heelt under Vand. Disse Friser paalagde nu Gøtrik en Skat, der ikke i sig selv var saa haard, som Maaden, hvorpaa den skulde ydes, var besynderlig, thi dermed havde det, kortelig, følgende Beskaffenhed: der blev bygget et Huus, hundrede og tyve Alen langt, med tolv Rum, hvert paa ti Alen; i det yderste Rum sad Kongens Foged, og i det inderste, ligefor ham, stod der et Skjold, hvori Friserne, Skilling for Skilling, skulde kaste deres

Skat; kunde nu Fogeden klarlig høre, Skillingen klinge i Skjoldet, saa var det godt, hvis ikke, saa tog han den vel med, men regnede den ikke med, og mangen En, hvis Penge klang ikke godt i Fogedens Øren, maatte artig punge ud, førend han fik det Par Skilling kvittet, han havde at betale.

Denne trykkende Skat skal Carl siden have gjort Ende paa, men skøndt han nu var kommet tilbage fra Rom, blev Gøtrik dog ved at husere i Frisland, og stod just i Begreb med at trænge dybere ind i Tydskland, da Nogle af hans egne Drabantere, med Forræderie, stjal Livet af ham.

Da Carl fik det at vide, hoppede Hjertet ham i Livet af Glæde, og det sagde han høit, at vel havde han altid havt Lykken med sig, men aldrig syndes han dog den havde været ham saa god, som ved dette betimelige Dødsfald!

[A:242]

Dannemarks Krønike.

Niende Bog.

Fra Gøtrihs Fald til Gorm den Gamles Død.

Ole.

Ole var Gøtrihs Søn, og blev Konge efter sin Fader, men, ved at ville hevne hans Død, kom han en Borger-Krig afsted, som kostede ham Livet, og paadrog ham den Efter-Tale, at han elskede sin Fader høiere end sit Fædrene-Land.

Han ligger, for Resten, begravet tæt ved Leire, i en Høi, som bærer hans Navn.

[A:243]

Hemming.

Efter Ole kom der en Hemming, hvem jeg ikke har fundet andet Mærkværdigt om, end at han eedelig forpligtede sig til at holde Fred med Keiser Ludvig; men det er kanskee ikke hans Skyld, thi man kan jo have glemte hans Bedrifter.

Sigvord Ring, og Ring.

Skaaningerne og Sællandsfarene valgde nu en Søn af den Norske Kong Sigurd, som ogsaa hedde Sigurd eller Sigvord, med Tilnavn Ring, og som var en Daatter-Søn af Kong Gøtrik; men Jyderne tog et Sødskende-Barn af ham, paa *Moders Side*, som hedde Ring.

Der Dannemarks Rige saaledes var flakt midtad, gjorde de Fremmede ikke alene Nar ad de to Halv-Riger, men var dem tillige immer paa Nakken, og ved den Leilighed viiste Sigvord sig som en Dannemand, thi istedenfor at tvistes hjemme, vendte han sine Vaaben mod Rigets Fiender, saa igiennem Fingre med det Skaar, der var gjort i hans Vælde, for at hævne det man gjorde i Dannemarks Ære, og blev i hele fem Aar ikke keet af at værne om Fædrene-Landet.

Anderledes tænkte Ring i Jylland, thi han greb Leiligheden, da Sigvord ikke var hjemme, til at gjøre sig enevældig, og blueedes ikke ved at befeide Ædlingens Rige, medens han laae paa Vagt for det Hele: var uforskammet nok til at misunde ham, som forsvarede Fædrenelandet, hans Deel deraf.

Nogle af Sællandsfarene, som vare Sigvord besynderlig troe og hengivne, vidste nu ikke bedre Raad i hans Fraværelse, end at udraabe |A:244|hans Søn Regner til Konge, thi vel indsaae de, at en Dreng, der neppe havde lært at binde sine Buxer endnu, var kun en daarlig Konge; men de haabede, ved et saadant inderlig rørende Træk af Troskab og Kiærlighed, at vække deres sovende Brødre, og bringe dem i Harnisk mod Ring. Dog, Ring forekom dem, thi da han havde spurgt, at Sigvord var paa Hjemveien, foer han som en Lynild over til Sælland med en stor Hob Folk, og gjorde vitterligt, at hvem der ikke vilde overgive sig, skulde springe over Klingen. Det, fandt Sællandsfarene, var en haard Tiltale, og byde Ring Spidsen turde de ikke, fordi han var saa mandstærk, nødig vilde de lade sig slagte, og nødig vilde de være Fitter, saa her var gode Raad dyre. De udbad sig derfor Betæknings-Tid, og den fik de rigtig nok, men hvad hjalp saa det! ihvormeget de brød deres Hoveder, kom de dog ikke videre end til hvad de strax vidste: at det var farligt at blive Sigvord troe, og

skammeligt at hylde Ring, immer vaklede de mellem Frygtsomhed og Skamfuldhed, og selv de viseste Oldinger vare raadvilde.

Da traadte den lille Regner, som var tilstede i Raadet, frem og talede: naar jeg, som endnu er kun et Barn, sagde han, synes med mit Raad at ville gaae de Gamle i Forkiøbet, kan I vel svare mig og sige: det er, som Piil kommer først af kortest Bue, men er det Snak jeg fører, saa bær over med mig, tager jeg feil, saa retter mig, og duer mit Raad Noget, da kommer ihu, at et godt Raad er Guld værd, om saa Rakkeren gav det; og at man skal dog i Grunden lære, saalænge man lever! Min Mening er nemlig den, at har man Skam af at svige sin Drot, og krybe i et Musehul, saa har man heller ingen Ære af at forsprænge sig, eller spille paa sin Hals, og altsaa bør man gaae en Middel-Vei: underkaste sig Fienden paa Skrømt, og siden, naar Leilighed gives, gjøre Opstand for Alvor; thi naar man blot med at sige Ja kan stille Fiendens Vrede, er det jo dog |A:245|urimeligt at sige Nei, bare for at opirre ham. Hvad kan det vel nytte, at sige man vil ikke bukke, naar man har sin Overmand for sig! Bliver han kanskee saa bange for at træde os paa Nakken; eller opfordrer vi ham ikke meget mere derved selv til at knuse os? Med *Omsvøb* gjør man bedst *Lykke*, og med Ræv skal man Ræv fange!

Hele Raadet kunde ei noksom forundre sig, baade over Drengens Snildhed og Veltalenhed, som viiste, han var langt forud for sin Alder, de raadvilde Oldinger skammede sig ikke ved at lære af ham, der havde i Drøiden, hvad han fattedes i Høiden, og hermed endtes da deres Vankelmodighed; de fandt Dreng-Raadet *klogt*, og overgav sig, med Skielmen bag Øret, men den lille Raad-Giver turde de dog ikke sætte i Vove, og skikkede ham desaarsag op til Norge, der at opfostres.

Kort efter kom Sigvord hjem, holdt Slag med Ring, og fældte ham virkelig, men fik selv et ulægeligt Saar, som, efter et Par Dages Forløb, lagde ham i Graven.

Regner Lodbrog.

Der Regner havde besteget sin Faders Høisæde, spurgde han de Tidender fra Norge, at den Svenske Kong Frø var brudt derind, havde slaaet Kong Sigurd ihjel, og vilde nøde alle hans gode Mænds Kvinder til at være offentlige Skiøger. Bister drog Regner til Norge, at hevne sin Farfaders Død, og saasnart man spurgde hans Komme, da lode de høviske Kvinder, som enten vare beskiæmmede, eller gik hver Dag i Dødsens Angest for at vorde det, sig Mands-Klæder skiære, og hastede, med Sværd ved Lænd, til Regners Leir; heller død end æreløs! saa tænkte |A:246|de. Regner tog vel mod dem Alle,

og skammede sig paa ingen Maade ved at føre Kvinder i Marken mod den Niding, hvis Forhaanelse af Kvinde-Kiønnet, hvis Vold paa Ærbarhed, han vilde straffe.

Med denne Kvinde-Skare kom ogsaa Skjold-Møen Lathgerthe, en Jomfru med Mod og Mands-Hjerte, og hende saae man, under Slaget, immer i Spidsen, mellem de djærveste Kæmper, til stort Vidunder for Alle, thi at hun var en Kvinde, viiste det lange, deilige Haar, som hun med Villie lod flagre løst om Skuldrene. Fremforalt lagde Regner Mærke til den bolde Jomfrue, og, der Frø var nedlagt, forespurgde han sig flittelig om hende hos alle sine Tjenere, med det Tillæg, at det var denne Piges Tapperhed, han havde Seieren at takke. Han hørde nu, at hun var af fyrstelig Slægt, mellem Folket af det Norske Tungemaal, hvorpaa han sendte Bud, og lod beile til hende for sig; men uagtet hun sagde Ja, saa var det dog kun paa Skrømt, thi i Grunden slog hun med Nakken: bad Kongen kun frit besøge sig i Jomfru-Buret, men bandt i sin Forstue baade en *Hund* og en *Bjørn*, som skulde formene ham Adgang. Regner tog imidlertid hendes kiærlige Svar for gode Vahre, havde ei et Øieblik at spille, men foer afsted ombord og op til en Dal, som kaldes *Gul-Dalen*, hvor han bød sine Stalbrødre tøve, og begav sig ene til Lathgerthes Jomfru-Bur. Her tog vel begge de bidske Dyr heel glubsk imod ham, men han lod sig ikke forbluffe, nedlagde det ene med sit Spyd, vreed Halsen om paa det Andet, og vandt, ved at vove sig, Jomfruens Haand. I trende Aar derefter lod han Sværdet hvile, sad i Gammen hos sin unge Dronning, og blev, ved hende, Fader, saavel til tvende Døttre, paa hvem man ei veed Navn, som til en Søn, der blev kaldt Fridlev.

Over denne Regners lange Fraværelse stødte sig imidlertid de kolhøgne Jyder, og forbandt sig med Skaaningerne imod Sællandsfarene, |A:247hvis Hjerte hængde ved Regner, saa de vilde ikke forsage ham. Paa Efterretning herom foer Regner afsted med tredive Snekker, løb for en strygende Vind ind i Sundet, og sprængde ved *Hvitebye* den Skaanske Hær, som vovede at trodse. Næste Foraar sloges han seierrig med de Jyder, som boe ved *Liim-Fjorden*, men maatte dog endnu drage togange Sværd, før Skaaningerne og Hallandsfarene vilde falde til Føie.

Regner vendte nu sit Sind fra Lathgerthe, hvem han aldrig kunde glemme det Puds af med de glubske Dyr, og forelskede sig i Kong Herods Daatter Thora; men imidlertid havde Kong Herod i Sverrig været paa Jagt en Dag, og i Skoven fundet et Par Slinger, som han bad sin Daatter føde op. Thora var sin Fader lydig, klappede med sin fine Jomfru-Haand de fæle Øgle-Unger, og sørgede for, at der hver Dag blev slagtet en heel Oxe til dem; hvorved hun, skjøndt uvitterlig, blev Aarsag til en stor Lande-Plage; thi da de Udyr blev fuldvoxne, forpestede de, med deres giftige Aande, Luften i hele den Egn. Nu saae Kongen, han havde gjort en

dum Streg, som han maatte fortryde, og lod desaarsag gjøre vitterligt, at hvem der kunde skaffe ham Ulykken af Halsen, skulde faae hans Daatter; men uagtet der var Unger-Svende nok, som deels for Ærens, og deels for Jomfruens Skyld, gjorde deres Bedste, hjalp det dog ikke, førend Regner kom. Saasnart imidlertid Sagen, ved Reisendes Fortælling, kom ham for Øren, bad han sin Foster-Moder skaffe sig en god Lammeskinds-Pelts og et Par laadne Buxer, thi det var en Dragt, meende han, som baade gav Ormene Noget at bide paa, og var god at snoe sig i. Saaledes iklædt seilede han over til Sverrig, og da det imidlertid var blevet Frost, dukkede han engang, før han gik i Land, for at faae ligesom et Iis-Pantser udenpaa; hvornæst han sagde sine Stalbrødre Farvel, bad dem være hans Søn Fridlev troe, og begav sig alene op til Kongens Gaard. Saa|A:248snart han nu fik den i Sigte, ombandt han sit Sværd, tog et Kaste-Spyd i sin Haand, og gik saa videre, til han mødte en uhyre stor Slange, med sin Broder bagefter sig, og det var en Gru at see, hvordan de to Bæster kappedes om at gjøre ham Hovedet heedt, snart ved at smække til ham med Stjerten, og snart ved at overspye ham med Edder. Hoffolkene krøb, som Kiællinger, hver i sit Musehul, og lurede der, i behørig Afstand, paa hvad Enden vilde blive, og Kongen selv var saa betuttet, at han, med nogle faa gode Venner, lukkede sig inde i det allermindste Kammer han havde; men Regner, med Iis-Pandseret, var uforsagt, satte Skjold mod Tand, og haard Hud imod heed Forgift, saa han stod som en Muur, urokkelig midt i Edder-Strømmen, til han saae sit Ram, og jog da med sikker Haand sit Spyd saa eftertrykkelig igiennem begge Slangere paa eengang, at de blev spiddede som Fluer, og han stod ene levende paa Pletten.

Der nu Alt var lykkelig og vel forbi, kom Kongen frem, og tog sig god Tid til at skaade Regner, som han nok saae havde vendt det Laadne ud, fra Top til Taa, og da det især var Buxerne han fandt latterlige, gav han ham deraf et Legn, og kaldte ham *Laad-Brog*. Tillige bad Kongen ham vel komme ind, og faae Lidt at styrke sig paa, men dertil svarede Regner, at han maatte først see til sine *Kamp-Dommere*, og gik derpaa ned til sine Stalbrødre, som han, pyntede og pudsede, tog med op til Kongens Gaard, hvor Giæstebudet ventede paa dem. Regner fik nu ogsaa Thora, for hvem han havde stridt, og avlede med hende to udmærkede Sønner: Radbard og Dunvard, hvis Brødre var Sigvord og Bjørn, Agner og Ivor.

Imidlertid havde Jyderne og Skaaningerne, af en uslukkelig Lyst til at gjøre Oprør, erklæret Regner for afsat, og overdraget Regjeringen til |A:249en vis Harald. Desaarsag skikkede Regner Bud op til Norge om venlig Bistand, og til Beviis paa, at gammel Kiærlighed ruster ikke, begav Lathgerthe sig med Mand og Søn, og med en Flaade paa hundrede og tyve Skibe, afsted, for at tage ham

under Armene, som havde slaaet Haanden af hende. Dog, selv denne Hjelp ansaa Regner ikke for tilstrækkelig, men tog med sig Revel og Krat: Alle hvem der kunde baade krybe og gaae, saa at midt imellem raske Karle, stod der fuldt af Grønskollinger og Graaskiægge.

Paa et Sted, som kaldes Uld-Marken, stødte Regner først paa den Skaanske Hær, og der begyndte et haardnakket Slag, hvori Prinds Ivor, som var kun paa syvende Aar, skal som en Karl have rystet Barnet af Ærmet. Hans Broder, Sigvord, var ogsaa med, og gik Fienden rask paa Livet, men han havde det Uheld at snuble, og ved den Leilighed saares i Nakken: en Omstændighed, der ikke blot ned slog ham, men hele Hæren, saa det var nær ved, at alle Regners Folk havde kastet Vaabnene, og taget Flugten. Imidlertid lykkedes det dog Regner, ved sin Bestemthed, og mandige Tiltale, at dæmpe Bestyrtelsen, at styrke de Vaklende, og, saa at sige, støde dem frem paa Ærens Bane til Seiers-Krandsen, der et Øieblik kun synes at være i Fiendens Haand! Ei heller maa det forties, at Standsningen i Slaget benyttede Lathgerthe til at vise, hvilken uforlignelig Helte-Aand der dog kan besjæle en spærlemmet Kvinde, thi hendes straalende Bedrift kastede en Glands paa hendes Bundsforvandte, der ei alene skjulde deres Frygt for Fiendens Øine, men overflyttede den i hans Bryst. Som et Lyn overfløiede hun nemlig Haralds Hær, faldt uformodenlig Fienden i Ryggen, og bidrog derved kraftig til, at hans Orden blev omsider brudt, hvorpaa fulgte Flugt og almindeligt Nederlag!

A:250 Overmodig vilde Lathgerthe nu være frie, fandt det lysteligere, at være en selvraadig Enke-Dronning, end at beklæde Høisædet som Kongens Ægte-Fælle, og søgte derfor at tilvende sig al Magten og Æren, hun med sin Gemahl besad, ved, Natten efter Slaget, at skjule et Spyd under Kappen, som skulde ende hans Dage!!

Sigvord var imidlertid blevet bragt til nærmeste Bye, og der lagt under Feldtskiærs Haand; men, efterat have, uden Virkning, givet ham det ene Omslag efter det andet, opgav Lægerne ham, som den der havde Ulivs-Saar. Her laae han nu, med Døden for Øine, da pludselig en Mand, som et Huus, saa høi, traadde hen til hans Seng, og sagde: i et Øieblik gjør jeg dig karsk, naar du vil love mig alle dem du paa Val sender ud af Verden; og vil du vide mit Navn, saa hedder jeg Roster! Da nu Sigvord fandt, det var Røver-Kiøb, blot for et lille Ord at faae sin Helsen igien, saa sagde han paa Timen Ja af Hjertens Grund, og strax trykkede den Gamle Bullenskab ud, hvornæst der kom Roe paa Saaret. Derpaa gik Roster bort, men kastede dog først Unger-Svenden Noget ligesom Støv eller Sand i Øinene, og det blev at see til ligesom mange smaae Orme; hvorover Gang-Konen, som skulde give ham at drikke, blev saa forskrækket, at hun sank lige ned, og faldt i Besvimelse. See, saaledes fortæller Man Oprindelsen

til Øge-Navnet *Snog-Øie*, hvorunder Sigvord er blevet noksom bekiendt, og jeg vil troe, at Mesteren for det Vidunder har meent, at Bisterheden, der siden skulde følge Kæmpen, burde alt i Ungdommen kige ham ud ad Øiet, saa hans Fremtids-Bane spillede sig der, hvor Legemet er mest opklaret!!

Imidlertid kom Dronning Thora voldsomt af Dage, og det var Regner en uforvindelig Sorg, thi hende elskede han inderlig; men for dog ei at gaae til Grunde, vendte han igien sin Hu til Herrefærd, da |A:25|idelig Færdsel og Virksomhed var hvad han snarest kunde haabe vilde forslaae Grillerne, og derved lindre Smerten. Der han nu saaledes rustede sig til et *Lindrings* og *Helbredelses-Tog*, forordnede han, at enhver Huus-Bonde skulde give ham i Ledtog med, enten om han havde et *Skumpelskud* af en *Søn*, eller en *utroe* og *doven Træl*; og vel kan man synes, det var kun en daarlig Udskrivning, men ikke desmindre viiste Erfaringen dog bedst ved denne Leilighed, at den Danske Bærme var endda nok saa god som Andres Fordraaber, og desuden var det en stor Velgierning mod Unger-Svendene, thi da de nu engang var, ikke for deres Dyds Skyld, brændt med eet Mærke, saa kappedes de ret om at stryge Skammen af sig.

Ved en anden mærkelig Forordning skildte han paa eengang alle Trætter ad, ved nemlig at *afskaffe*, med samt *Rettens Midler*, al muelig Retter-Gang; hvorimod tolv ustraffelige Dannemænd skulde, uden at høre enten paa Actor eller Defensor, afsige som en Høiesterets-Dom i alle Sager!!

Efter nu, ved denne velgiørende Lov, at have sat en Pind for Processer, og, som han meende, dermed tillige for ondskabsfuld Bagvaskelse, gik han over til Brittannien, og nedlagde der Kong Hama: Fader til den unge, heltemodige Hella.

Derpaa overfoer han, med Herreskjold, baade Skotland, Petland og de saakaldte Syder-Øer eller Sønder-Øer, fældte Høvdingerne, og indsatte, i deres Sted, sine egne Sønner: Sigvord og Radbard.

Endelig reev han ogsaa den Norske Konge af Pinden, og gav ham Fridlev til Eftermand, hvis Spir tillige skulde strække sig ud over de høvdingløse Ørken-Øer.

|A:252|Dog, immer var der, hos visse Folk i Dannemark, et Had til Regner, som, selv naar det syndes slukt, ulmede som en Gnist under Asken, og nu blussede det op paa Nye, saa Harald, der kom til Gulvs forleden, slap nu paa Benene igien, og fandt Folk, som havde travelt med at løfte ham i Veiret, ophidse Gemytterne mod Regner, og derved indvikle Riget, der nu var frit for udvortes Fiender, i en ødelæggende Borger-Krig. Desaaarsag bemandede Regner sin Flaade med lutter Danske Øeboer, mødte Oprørerne, og sprængte dem til alle Sider, saa Harald, deres Høvding, maatte igien smøre Haser ad Tydskland til, og smide som en Kryster, hvad han tog som en Skurk;

Endeel af hans Anhang faldt i Regners Hænder, og de slap ikke med at miste Livet, men maatte opgive Aanden under haarde Piinsler, og hvad skal man dertil Andet sige, end: gale Hunde faae revne Skind! En Hob var imidlertid ogsaa flygtet ud af Landet med Harald, og deres Gaarde skiænkede Regner sine Krigsfolk, ved hvilken Leilighed manges Fader blev taget paa det ømme Sted, naar nemlig Sønnen, han havde forskudt, blev hans eneste Arving, medens Kiæle-Dæggen maatte gaae fra Gaard og Grund med en lang Næse!

Dog, end ikke hermed fyldestgjort, kaldte Regner sine Sønner til Hjælp, for at styre sin Hevn paa Sachsen, hvor han troede hans Fiender havde deres Rygstyd, og Harald sit Smuthul. Carl opholdt sig dengang just paa Grændserne, og Regner tænkte sikkert, han skulde faaet Fingre paa ham, thi Grændse-Vagten tog han op, og Forposterne sneeg han sig forbi; men Carl blev dog reddet ved en Kvinde, som havde Syner, og var her et Redskab i Guds Haand, i det hun kom farende, og sagde: Sigvord ligger i Seines Munding, Hvilket Keiseren udtydede som et Varsel om, at Barbarerne var for Døren, og gjorde derfor strax Anstalter, saa de fandt behørig Modstand. Lykkelig undgik Carl saaledes den **A:253**overhængende Fare, der truede ham, men da han siden vilde takke for Sidst, og hjemsøge Regner, havde han langt fra ikke den Lykke med sig; thi Han, som havde undertvunget hardtad hele Europa, Han, der hidtil havde uopholdelig fortsat sit Løb, som fra Land til Land, saa fra Seier til Seier: den ene mere glimrende, større end den anden, Han maatte her see sine Tropper: dem der gik med Storm-Skridt over Stædernes Mure og saamange Folkefærds Nakke, see dem give tabt, og vende Ryg for en *Haandfuld Daner!!*

Medens nu Regner brandskattede Sachsen, fik han fra Sverrig sikre Tidender om at Herodd var død, og Thoras Børn ved Kong Sørle besvegne for deres Mødrene-Arv, hvorpaa han drog did, tilligemed sine Sønner: Bjørn, Fridlev og Radbard; Regnald derimod, Vitserk og Erik, som han havde avlet med Svanloge, tog han ikke med, thi de vare endnu ikke vaabenføre.

Sørle mødte Regner med en heel Krigshær, og gav ham Valget, enten han helst vilde holde Slag, eller gaae i Kreds. Regner valgte det Sidste, men da nu, paa hans Udæskning, Kæmpen Skarodd stillede sig i Kredsen med ikke mindre end syv Sønner, tog Regner ogsaa sine tre Sønner med, og nedlagde saa, ved deres Hjælp, i begge Hæres Paasyn, hele Flokken. Hertil bidrog især Bjørn, og da han desuagtet ikke havde faaet saameget som en Rift i Huden, gav det Anledning til, at Man, efter den Dag, kaldte ham aldrig andet end Bjørn *Jern-Side*. Vel vovede Sørle et Slag, men Regner, som ansaae det kun for en Efter-Slæt, meiede ham ned med alle hans Følgesvende, og gjorde Bjørn, der havde holdt sig saa overordenlig brav, til Konge i Sverrig.

Medens nu Regner enstund slog sig til Roe, fik han et godt Øie

til en vis lille Pige, og for at komme desnemmere til hende, overvældede |A:254|han hendes Fader med Artighed: han blev nemlig budt til Bords hveranden Dag, og, naar han kom ind, stod Kongen selv op og tog imod ham, havde ham immer til Sidemand ved Bordet, gav ham store Foræringer, og holdt immer fortroelige Samtaler med ham. Denne Mand kunde i Førstningen slet ikke begribe, hvorledes han saa ganske uforskyldt var paa eengang kommet i Vælgden, men, ved at lægge Alting sammen, kom han dog omsider efter, hvoraf den store Godhed reiste sig, og at Daatteren skulde betale Gildet. Det skal imidlertid blive Løgn, tænkte han, og rugede nu som en Drage over sin Daatter, saa man skulde troet, at hvor sindrig end Elskov er, maatte alle Kongens Anslag have strandet paa Faderens Forsigtighed; men Regner, som alt havde faaet Pigens Samtykke, trøstede sig med at Elskov kan gaae ind ad lukkede Dørre, og gik en Aftenstund ganske alene ind til en Bonde, i Nærheden af Buret hvor Fuglen sad, og blev der om Natten. Om Morgenen tidlig smuttede han, i Kvinde-Klæder, ind til Kiæresten, hvor han stod hele Dagen og hjalp hende ved Væven, bar sig rigtig nok lidt kluntet ad, men blev dog ikke røbet. Natten derpaa sov han ved Jomfruens Side, og naaede dermed sit Ønske.

Alt som nu den ene Maaned gik efter den anden, mærkede Faderen nok, det var ikke rigtig fat med hans Daatter, men hvem hun havde forset sig med, kunde han ikke opdage, og søgte derfor tilsidst Oplysning hos hende selv derom. Da hun imidlertid standhaftig forsikkrede, at hendes Opvarterske var den Eneste, hun havde nogensinde søgt Seng med, saa vidste Faderen ikke bedre, end at foredrage Kongen selv den hele Sag. Langt fra nu enten at lade Pigen staa i Stikken, eller taale, at hans Elskede blev til Latter og Byesnak, bekiendte han strax sin Skyld, og tilføiede, at Jomfruen fødte ham nok en Søn, som de skulde kalde Ubbe. Det skedte ogsaa, og alt i sin Barndom gjorde Ubbe den Anmærkning, der |A:255|for hans Alder var ikke uvittig, at hans Moder maatte han holde ad, fordi hun havde hævet sig over sin Stand, men hans Fader kunde han ingen Ærbødighed have for, siden han havde nedladt sig saa dybt under sin!

Nu havde Regner i Sinde at bekrige Hellesponterne, og gjorde det vitterligt paa Dannemarks Lands-Thing, med Tillæg: at denne Gang vilde han ikke have de Vaageste, men de Vældigste med, saa hver Mand skulde udrede sin fermeste Søn eller flinkeste Træl til Kongens Tjeneste og Rigens Bedste! Som sagt, saa gjort, og med alle Thoras Sønner, Ubbe undtagen, drog Regner afsted til Hellespont, hvor han først sloges med Kong Dian saalænge, til han gav Kiøb, og gjorde ham derpaa Livet saa suurt, at det blev hans Død. Han efterlod sig imidlertid, to Sønner: Dian og Daxon, som brændte af Hevngierrighed, og stod snart i Spidsen for en Krigshær, som de fik af deres Sviger-Fader: den Ruteniske Konge, og som var saa

umaadelig stor, at Regner turde ikke lide paa sit Mandskab, men betjende sig af Kobber-Heste, som han satte paa Ruller, og lod skyde glubsk ind paa Fienderne, hvor de stod tykkest. Samme Heste gjorde nu virkelig ogsaa lyst, thi, hvor de kom frem, gik Alting omkuld, og da det især var dem, der brød Fiendens Fylking, maa denne Seier mere tilskrives Kunsten end Kraften. Imidlertid, Dian faldt, Daxon flydde, og med ham hele den hellespontiske Hær, ligesom ogsaa hans Mødrene-Folk, Scytherne, skal med det Samme have faaet baade Last og Skam; Regner vandt, og indsatte Vitserk til Herre i Landet; Rutenernes Konge skjælv, og turde intet Slag vove, men frelste sig med Flugten.

Næsten i fem Aar varede dette Regners Sætog, og ingen af de Folk han havde hjemsøgt, vovede igien at løfte Hovedet, undtagen Bjarmerne: de var knap overvundet og havde bedet om godt Veir, førend de slog med Nakken og blæste ad Regner igien. Saasnart de nemlig fik at **IA:256**vide, han var i Farvandet, tog de paa at galdre, det bedste de havde lært, og gjorde dermed gjerne saadan en forskrækkelig Blæst, at den Danske Flaade kunde ingen Vei komme, og leed tilsidst Mangel paa Levnets-Midler. Med Eet holdt nu Stormen og Kulden op, men da blev det en Hede, saa en Ravn maatte gabe, det Ene var ligesaa galt som det Andet, og den pludselige Overgang fra bidende Kulde til Badstue-Hede, førde megen Sygdom med sig, især Bugløb, hvoraf de Danske døde i Snese-Tal.

Der nu Regner formærkede, det var ikke saameget Veirliget i sig selv, som de slemme Dunster han havde imod sig, vilde han dog paa en Maade fortsætte Reisen, og aflagde derfor et Besøg hos Kurer og Sember, hvor der blev gjort saa megen Høitid ad ham, at det halve var Nok. Jo større nu den Ærbødighed og Hengivenhed var, Man her viiste den seierkronede Helt, desmindre kunde han døie Bjarmernes Trods, og hjemsøgte dem derfor ganske uventet, med Hevn i Hu. Bjarmelands Konge, hvis Navn er ubekendt, turde imidlertid slet ikke holde Stand, men flydde over Hals og Hoved til Matull, som var Høvding i Finmarken, og oppebiede der Vinteren, for da, ved Hjælp af de udlærte finske, Bue-Skytter, at kunne, uden Fare, gjøre Regner Afbræk. Det lykkedes ham ogsaa, thi Regner blev i Bjarmeland Vinteren over, og Finlapperne havde ikke glemt at bruge deres Skøiter eller Skier, hvorpaa de kan fare afsted, ligesaa stærkt som de vil, saa det er ingen Løgn, hvad man siger, at de kan staae lige ved Siden af Folk, og dog i et Øieblik gjøre sig usynlige; thi inden man veed et Ord af det, kan de komme feiende og skyde En paa Peltsen, og førend man kan faae sig vendt, er de Pokker i Vold. Jeg vil imidlertid ikke dermed sige, at det er Skøiterne alene, der gjør dem saa forfærdelig rappe til Beens, thi naturligviis maa de ogsaa være vimse i sig selv, og det Ene hjælper da til med det Andet.

IA:257For Resten gad jeg nok vidst, om ikke dog Regner her ret

har forundret sig over Lykkens Ustadighed, da han, som forleden bar Prisen i Kamp mod Kiernen af hele Romer-Rigets Styrke, nu saae sig bragt til det Yderste af en Hob raae og nøgne Puslinger! Mig, i det Mindste, slaar det besynderlig, at see den Mand, der nys fordunklede den største og herligste Høvding's glimrende Navn, ved at slaae hans vældige, brammende Skarer, som Bønder slaae Græs, see nu ham vende Ryg for en Flok af de allerubetydeligste og jammerligst udrustede Stakler! Han, der ikke veeg et Straaes-Bred for de tappreste Kæmper, kunde nu ei holde Stand mod en lumpen Hob lurvede Knegte! Ja, hvem skulde dog troet, at en Høvding, der med Kæmpe-Haand nedreev de høieste Ære-Porte, Man i Verden saae, der med vældig Arm sønderbrød det frygteligste Krigs-Redskab, som nogensinde førdes i Marken, og dæmpede derved et mageløst Bulder af Fodfolk og Heste, af Sværds slag og Skud, af Horn og af Luur, at han skulde synke saa dybt for den usleste Landløber-Trop, at han maatte liste og stjæle sig frem! Og dog blev det Tilfældet her, thi i sin Nød bekvemmede Regner sig til med Ræve-Bælg at øge Løve-Huden: at giæste Fienden, som en Tyv om Natten, og derved selv kaste Skygge paa den Helte-Glands, han for Dagens Øine aabenlyst havde vundet!!

Dog, havde Regner Skam af denne Færd, Skade havde han ikke, thi nu maatte Finlappen flye, og det var Regner alle Dage ligesaa kiært, som da Carl tog Flugten, thi han sagde selv, at han havde fundet meer Kraft hos disse barbenede og barhovdede Krabater, end hist under Pantser og Hjelm, saa han vilde heller staae for de tungeste vælske Sværd, end for de letteste Finlapper-Pile!

|A:258 Der nu Bjarmernes Konge var nedlagt, og han i Fin-Marken fordrevet, da lod Regner, sig til et evigt Mindes-Mærke, sine Bedrifter udhugge i Støtter af Kampe-Steen!

Imidlertid satte Esbern sin Daattersøn, Ubbe, Konge-Fluer i Hovedet, saa han, uden at bryde sig det Mindste om sin Fader, anmassede sig hans Høisæde, en Uforskammenhed, som dog ikke længe blev dulgt for Regner, thi de Svenske Høvdinger: Kelther og Torkel, tog strax afsted og meldte ham det, og hurtig styrede han ad *Gothland* til. Vel havde Esbern søgt, ved Løfter om Guld og grønne Skove, at vinde fornævnde Svenske Høvdinger, hvis Iver for Regners Bedste faldt ham ubeleilig; men de blev ved deres Forsæt, og viiste ham til Bjørn, hvis Villie, som Sverrigs Konge, maatte ogsaa være deres. Nu gik jo rigtig nok Esbern saavidt i sin Dumdristighed, at han skikkede Gesandter til Bjørn, som skulde overtale ham til at tage Deel i Oprøret; men Bjørn svarede dem ganske tørt, at han var ingen Niding, og heller ingen Nar: at bryde med den ømmeste Fader, for at tækkes en hjerteløs Søn. Med den Beskeed gav Bjørn de egenlige Gesandter, for deres Skurke-Raad, Plads i Galgen, og paa deres egen Haand hængde Svenskerne Følget ved Siden.

Der nu Esbern saae, det nyttede ham ikke at spille under

Dække, tog han Masken af, og rustede sig aabenlyst af alle Kræfter, og Ivor, som var Statholder i Jylland, rømmede, af sin egen gode Ville, Landet, for ikke at tage nogen Deel i den unaturlige Krig mellem Fader og Søn. Ved *Grønsund* stod nu Slaget mellem Regner og Esbern: Esbern faldt, og strax blev hans Hoved, til Skræk for Oprørerne, sat paa Stage i Forstavnen af Kongens Skib; men ikke desmindre fortsatte dog Ubbe, som undkom, Krigen, og holdt et Slag med sin Fader i Sælland. Her **A:259**kæmpede han fortvivlet, og værgede sig, efterat hans Fylking var sprængt, endnu en god Stund, med en Skandse af nedlagte Fiender omkring sig; men omsider blev han dog indeklemmt mellem Skjoldene og overvældet. Vel søndersleed han alle de Baand og Lænker, man lagde paa ham, men var dog for godt omringet, til at kunne undløbe, og maatte vandre i Fængsel. Saasnart Ivor hørde, at Stormen havde lagt sig i Fædrenelandet, og Oprøreren faaet sin Straf, kom han hjem til Dannemark igien, og blev med stor Æres-Beviisning modtaget af Regner, som fandt, at hans Forhold, under den vederstyggeligste af alle Frænde-Feider, gjorde hans Hjerte Ære!

Imidlertid havde Daxon længe stræbt med Magt at fortrænge Hvitserk, som havde Sverrig under sig, men da det slet ikke vilde lykkes, gjorde han omsider Fred med ham, og besluttede at forraske ham med Svig. Dette Forsæt udførte han ogsaa engang, da Hvitserk havde budet ham til Gæst, thi da fik han en heel Hob Krigsfolk ført ind i Byen paa Vogne, som Kiøbmands-Gods, og overfaldt med dem sin Vert ved Natte-Tide. Vel forsvarede Hvitserk sig saa mandelig mod Røver-Pakket, at der laae hele Banker af Liig omkring ham, og de maatte gierne tilsidst have Stiger, for at komme ind i Kredsen til ham; men fanget blev han saa dog, tilligemed tolv Svende, der var ham saa troe, at, skøndt der blev tilbudt dem frie Hjemreise, vilde de dog heller blive og gaae i Døden med deres Herre. Hvitserk kunde imidlertid ogsaa godt beholdt Livet; thi Daxon nænde ikke at afhugge saa deilig en nys udsprungen Blomst, og tilbød ham derfor endog sin Daatters Haand, med Hælvden af Riget i Medgift; men Hvitserk lod haant om Benaadning, var alt for stolt til at ville modtage sit Liv som en Almissee, og kaarede Døden, kun med den Erindring, at hvis han fik Lov til selv at raade for sin Døds-**A:260**Maade, da vilde det udentvivl formilde Regners Vrede. Fienden kunde ikke andet end beundre den unge Vovehals, og tillod ham gierne at vælge hvad Død han huede bedst, for hvilken Tilladelse Ungersvenden takkede, som for den største Velgierning, og forlangde, tilligemed sine Stalbrødre, at bindes til Pæls og brændes levende op, en Bøn, Daxon ei heller var seen til at opfylde, men skyndte sig at fortjene Tak af sin Fiende, ved at lade ham reise ud af Verden, saa at sige, med egen Befordring.

Der Kong Regner spurgde disse Tidender, havde han nær sørget sig til Døde, thi han klædte sig ei blot udvortes, men meget

mere indvortes, i Sorg; gik til Sengs, og gav med dybe Hjerter-Suk tilkiende, hvilken usigelig Smerte og Pine han leed! Dog, her saae Man, at det Svage stundum er det Stærkes bedste Støtte, thi Dronningen, som bedre bar sin Sorg, skammede ham ikke blot ud for hans Svaghed, men satte ogsaa Mod i ham, ved eftertrykkelige Paamindelser om hvad der sømmede sig for saadan en Helt. Bort med Sorgen, sagde hun, og hid med Sværdet! Ei med Taarer, men med Fiende-Blod skal Kæmpe-Faderen svale sin Yndlings gloende Aske, som brænder paa hans Isse, og vogte sig vel, at ei den Glands han vandt ved skinnende Bedrifter skal falme af kvindagtig Graad! Det hjalp, thi Frygten for nu, paa sine gamle Dage, at tabe den Helte-Roes, han fordum tilkiæmpede sig, og ligge som en Kryster i sin Grav, den tvang Regner til at overvinde Sorgen, til at dæmpe Sukket, og fare frem i Harnisk til Hevn.

Saa heisede da Regner atter Seil i Raa, efterat have tilgivende omfavnet Ubbe, og indsat Ivor til Rigs-Forstander. Han kom til Rusland, fangede Daxon, og lod ham i Lænker føre til Udgaard, som skulde være hans Forviisnings-Sted, en Handlemaade, som røber en besynderlig Mildhed, thi hvem skulde tænkt, at en Fader, som drog Sværdet til **A:261**Hevn for sin kiæreste Søn, vilde skaanet hans Banemand, og, med hans Liv i sin Haand, nøiedes med at gjøre ham landflygtig! Dog, netop ved denne Skaansel afvæbnede Regner Rutenerne, thi de bluedes ved at løfte Sværd mod en Konge, som end ikke ved de dybeste Krænkelser kunde opirres til at forgribe sig paa sine Fanger; og nu gik Regner endog saavidt, at han kaldte Daxon tilbage, og overlod ham venlig Riget, dog kun paa det Vilkaar, at han selv og tolv Oldermænd skulde barbenede bringe ham den aarlige Skat. Saaledes opreiste han da den Nedbøiede, der havde lært at skiælve for Øxen, og vilde heller efterhaanden ydmyge, end med eet Dommedags-Slag sønderknuse den haarde Hals!!

Fra Rusland drog Regner til Sverrig, og overgav dette Riges Bestyrelse til sin Søn Erik, med Tilnavn: Vederhat eller Veirhane; men her spurgde han, at, medens Sigvord og Fridlev fulgde ham paa Tog, havde baade Normænd og Skotter gaaet hen og gjort nye Konger paa deres egen Haand. Desaaarsag tog han først til Norge, hvor han, efter at have ryddet den selvgjorte Herre af Veien, indsatte Bjørn til Konge, og derpaa gik han, ledsaget baade af Bjørn og Erik, over Ørkenøerne, som han udplyndrede, til Skotland, hvor han i tre samfulde Dage sloges med Kong Murial. Omsider fik han dog Overhaand, men det var en dyrekiøbt Seier, thi den kostede ham tvende Sønner: Dunvat og Radbard, som faldt, dog ei før de havde viist gyldige Prøver paa deres Mod og Manddom.

Ved sin Hjemkomst til Dannemark fandt Regner sin Dronning Svanloge død og begravet, og det Hjerter-Stød nedbøiede ham saa, at han holdt sig inde, og stræbde at skjule baade sig og sin Sorg for hele Verden; men pludselig vakdes han af denne Dvale ved Ivors

uformodenlige An|A:262komst, hvem Gallerne havde fordrevet, og i hans Sted gjort en vis Hella Hamason eller Hamundson til Konge.

Ledsaget af Ivor, som den der bedst kjendte Veien han sidst kom, gik nu Regner til Søes, og landede i en Havn, som kaldes *Norvik*. Her udskibede han strax sine Tropper, og mødtes derpaa med Hella, som, understøttet af sine tappre Galler, trak Slaget ud i tre Dage, men lærde dog tilsidst at elske Rolighed, og pakke sig. Det var jo vist nok et blodigt Slag det samme, men dog skal der være faldet over en Snees Galler for hver Dansk!

Efter et Aars Ophold i Engelland, sammenkaldte Regner paa Nye sine Sønner, og gik til Irland, hvor han, efterat have nedlagt Melbrik, beleirede og indtog med stormende Haand Dublin, og fandt der som et Oplag af al Verdens Skatte.

Ogsaa her fandt han sig i et Aars Kværsæde, men saa gik han paa de lange Reiser, seilede lige lukt ind i Middel-Havet, og op til Hellespont, og paa hele den Reise havde han saa ganske Lykken med sig, at han vandt hvert Slag, og seilede ikke noget Land forbi, uden at betegne sit Spor med glimrende Seire!

Imidlertid gjorde Harald, ved Hjælp af nogle Danske, som nødig gad følge Regner paa Tog, nye Optøier i Riget, og anmassede sig Konge-Navn, saa Regner maatte, ved Hjemkomsten fra Hellespont, med Sværdet bane sig Vei til sin egen Throne. Vel kom Harald som sædvanlig til Kort, men der hans indenlandske Hjelpe-Kilder var udtømte, reiste han udenlands, og drog til Mainty, hvor Keiser Ludvig da opholdt sig, for hos ham at søge Bistand. Ludvig, som var nidkiær for Guds Ære, gav ham det Svar, at da man, med stridige Grundsætninger, umuelig kunde være enige, saa kom der heller aldrig Stort ud af et Forbund mellem Folk af |A:263modsatte Troes-Bekiendelser, desaarsag maatte de allerførst see at blive Troes-Forvandte, paa den Maade, at Hedningen antog Christen-Dommen, og, vilde han det, skulde han blive hjulpet. Denne Tænkemaade skaffede Keiseren Navn af den Fromme, og Harald godt Haab, thi han lod sig nu høitidelig døbe, og vendte derpaa tilbage med Sachsiske Hjelpe-Tropper, ved hvis Arm han stræbde at udrydde Hedenskabet i Egnen om Slesvig, vanhelligede de hedenske Altere, afskaffede Offringerne, forjog Afguds-Præsterne, og gjorde sig megen Umage for at faae bygget en christelig Kirke. Han var da den Første, som tændte Christendommens Lys blandt vore Fædre i Hedenskabets Mørke, alle den Romerske Kirkes hellige Skikke tog han paa det Nøieste i Agt, og vilde gierne have fortrængt Afguderiet med den sande Guds Dyrkelse, men hans fromme ønske var uden synderlig Virkning; thi Regner kom over ham, forgreeb sig paa Helligdommen, gjorde den sande Guds-Dyrkelse fredløs, og indførte Hedenskabet med alle dets Skikke høitidelig paa Nye. Harald maatte flygte, og hvad der var det Værste, han faldt fra i Fristelsens Tid, saa at han, som havde givet det første opbyggelige Exempel, gav

nu ogsaa det første forargelige; han, som med Æren reiste Troens Banner i Fædrenelandet, kastede det igien, og rømde af Marken med Skiændsel!

Imidlertid var Hella kommet til Hybernland, hvor han foer frem med Ild og Sværd mod alle dem, der vilde blive ved at være Regner troe, og da nu Regner paa sin Flaade gav sig i Kast med ham, maatte han føle den Almægtiges retfærdige Vrede, og øiensynlig bøde for sin Kamp mod Sandhed; thi han blev fanget, og kastet i et Taarn, hvor hans syndige Krop blev Slange-Rov.

Dog, selv i Orme-Gaarden, hvor han, paa ynkelig Viis, maatte made Øgler med sit Kiød, selv der var Regner frimodig, og medens Hug-**A:264**Ormen, som den grusomste Skarpretter, fortærede hans Lever og skar ham i Hjertet, da hørde man ham med fast og mandig Røst fortælle sit *Levnets-Løb*, og, der han saaledes havde ihukkommet sine Bedrifter, sluttede han med følgende Ord:

Hvis Grisene vidste
Hvad Ornen maa friste,
De Stien vel brød;
Kom fage tilsyne,
Med Tand og med Tryne,
At frie ham af Nød!

Af disse Ord sluttede Hella sig til, at han maatte end have Sønner i Live, og skikkede derfor Tjenere ned, som skulde ende hans Lidelser og tage ham af Ormegaarden, men før Tjenerne kom til Regner med Benaadelsen, var han allerede hensovet!!

Samle vi nu alt dette, da fristes vi til at sige: to stridige Norner bestemte Regners Skiæbne, saa den Ene beskikkede ham, med herlige Søe-Folk, en uovervindelig Flaade og et ubrødeligt Scepter; den Anden derimod et skrøbeligt Rygte, Vanheld med kiære Stalbrødre, og et pinefuldt Endeligt, under hvilket Hug-Orme skulde fortære det Hjerte, ingen Sorg eller Modgang havde kunnet trykke! Allenfalds er det vist, at vi skal see os i Speil paa denne straalende Seier-Herre, der endte som en ussel Fange, og lære, at paa Lykke maa man aldrig bygge!!

Regner Lodbrogs Sønner:

Ivor, Bjørn, Erik, Agner og Sigvord Snog-Øie.

Dengang der kom Bud og meldte Ivor hans Faders Ulykke, stod han just og saae paa Folke-Leeg, og han forandrede ikke en Mine i sit

A:265Ansigt, men lod, som det var ham aldeles ligegyldigt; ja, han var saameget Herre over sig selv, at han ikke blot kunde skjule Sorgen, men tyssede endogsaa paa Folket, hvem Rygtet høilig bestyrtsede, og bad dem, smilende, ikke at fordærve Legen, enten ved Støi, eller ved at gaae for tidlig bort, thi han vilde ikke berygtes, som Den, der, for sine huuslige Sorgers Skyld, afbrød en Folke-Fest, og glemde, at her havde han ingen bedrøvet Søns, men en munter Høvdings Rolle!

Anderledes derimod førde Sigvord sig op, ved Modtagelsen af samme Budskab, thi han blev saa betaget af Sorg, at han, uden at mærke det, jog et Spyd, han stod med, igiennem sin Fod; ret som om han tænkte at lindre Smerten, ved at fordele den paa Sjæl og Legeme. En besynderlig Blanding maa her have været af Haardførhed og Blødhed, da man i eet og samme Træk seer den dybt nedbøiede Søn, og den mest standhaftige Kæmpe!

Bjørn endelig, som sad over Tavle-Bord, da Budet kom til ham, krystede Terningen saa, at Blodet sprang i Straaler ud paa Brettet af hans Finger-Ender, som om han vilde sagt: slig en Terning, hvor let den end triller, kan man dog hindre fra at vende sig, men Lykkens ei.

Der Saadant kom Hella for Øren, dømde han strax, at hvor Sorgen slet ikke havde yttret sig, sad den varmt inden Dørre, og at Ivor maatte Pokker troe. Ivor kom ogsaa først med en Flaade til Engeland, men da han ei saae sig stærk nok til at bruge Magten, tyede han til List, og forlangde snildt nok af Hella, for Freds Skyld, blot saamegen Jord, som han kunde spænde om med en Heste-Hud. Det skal du da ikke blive feed af, tænkte Hella, og indrømmede glatvæk hans Forlangende, thi han syndes, det var ingen Ting, og meende, han havde gjort et fortræffeligt Marked, ved for en Slik at købe Fred af saa mægtig en Hær, der kunde have gjort **A:266**anderledes store Fordringer; men han tog sig da ikke i Agt for, at der kan være to Meninger om en Tale, og det var netop Tilfældet her, thi Ivor skar Huden ud i saa tynde Strimler, at han dermed ompændte et Stykke Land, saa stort, at der magelig kunde staae en heel Bye. Ved saaledes at see den skildt ad, lærde Hella meget bedre at bedømme Hudens Størrelse, end mens den var heel, og maatte vel kløe sig bag øret, da han mærkede, hvilken breed Rem af hans Ryg den smalle skar!

Ivor skyndte sig nu at bygge, og sørgede tillige for Levnets-Midler i Overflodighed, thi han vidste nok, at Hunger var et haardt Sværd, og vilde derfor være belavet paa, i Tilfælde af en Beleiring, ogsaa at holde den tre Skridt fra Livet. Saasnart nu derpaa Sigvord og Bjørn kom til Lands, med en Flaade paa firehundrede Skibe, forkyndte Brødrene Hella aaben Feide: der blev sat Stævne-Dag, Man sloges, Hella blev fanget, og i Ørne-Lignelse udskar Seierherrerne den Grummes Ryg, som havde viist han var af

Rovfugle-Art, ja, end ikke hermed Nok: de strøede Salt i hans Saar.

Der Hella var taget af Dage, drog Bjørn og Sigvord flux hjem, hver til Sit, men Ivor sad efter, og var i tvende Aar Englands Høvding.

De Danske gjorde imidlertid Oprør paa Nye, og toge sig til Høvdinger en Sigvord og en Erik, som begge var af Konge-Slægten; men det vilde Regners Sønner ikke lide, og samlede derfor en Flaade paa syttenhundrede Skibe, hvormed de angreb deres Medbeilere i Nærheden af Slesvig. Man sloges i Dage, man sloges i syv; Høiene vidne endnu om hvad Mandslæt der skedte, og en Havn bærer Navn efter Sigvord.

Nu var der hardtad ikke Fleer igien af det Danske Konge-Blod, end Regners Sønner, og To af dem: Bjørn og Erik, reiste hjem til deres **A:267**Riger, men Ivor og Sigvord opslog deres Bopæl i Dannemark, for at være ved Haanden, og holde Oprørerne i Ave.

Riget i England skulde nu Agner bestyre, men Anglerne vilde ikke vide af ham at sige, og alt hvad han kunde udrette, var, ved sin Broder Sigvords Hjelp, at gjøre det trodsige Landskab øde for Indbyggere, thi han saae heller, at Jorden laae til den skimlede, end at hun skulde føde en storsnudet Slægt, han vilde heller være Høvding kun for Torne og Tidsler paa Øens fede Agre, end for et velhavende og brøsig Folk! Dog, ikke længe efter drog Agner til Sverrig, for at hevne sig paa en vis Gavtyv, ved Navn Eisten eller Østen, som havde taget Livet af hans Broder Erik, og ved den Leilighed kom han selv af Dage, saa, langt fra at kunne udkræve Eriks Blod af Morderens Haand, faldt han for den, og maatte med Livet bøde for sin varme Broder-Kiærlighed!

Sigvord blev nu, paa et almindeligt Lands-Thing, eenstemmig valgt til sin Faders Eftermand paa den Danske Throne, og havde nu faaet sin Fornøielse af Kamp og Orlogs-Færd, saa han lod Sværdet hvile, og blev fra den vildeste Viking omskabt til den fredeligste Høvding, ja satte nu ligesaamegen Ære i Roe og Mag, som før i Færdsel og Slag. Hvordan han end vendte sig, maa man ogsaa bekiende, han havde Lykken med sig, thi nu, da han vilde have Fred, og gjorde derfor ikke en Kat Fortræd, var der heller ikke en Hund som giøede ad ham, saa han havde sine kronede Dage!

Erik Barn.

Der Sigvord døde, efterlod han sig vel en Arving, men, som dog kun arvede hans Navn, og hverken hans Mag eller Krone; thi der Haralds **A:268**Broder Erik saae, at Sønnen var kun et Barn, som han godt kunde see over Hovedet, brød han med de Oprørske ind i

Fædrenelandet, og ranede Kronen. Han tænkte altsaa blot: man skal over Giærdet, hvor det er lavest, og blueedes ei ved at træde et Barn paa Nakken, for at lade en Tomme høiere; men jeg tør ogsaa mene, at han fradømte sig selv Konge-Værdigheden, ved at indvælde sig paa en værgeløs Throne, thi, der han beklædte sig med det røvede Purpur, blottede han sig for al Majestæt, og brækkede selv, som en Bøddel, sit Kæmpe-Sværd, dengang han bestormede Vuggen!

Dog, hvor Gridskhed faaer Raaderum, der briste selv Blodets helligste Baand, og da lader Hevneren i det Høie de hjerteløse Slægter straffe sig selv! Saa gik det og her, thi snart udbrød der Krig imellem denne Erik, og Guthorm, en Søn af hans Broder Harald: der stod et Slag, hvori de begge faldt, med Folk i Tusindtal, og bragde det saavidt, at af den hele Danske Konge-Stamme, der nu saalænge var forhadet med Øxer og Sværd, blev der kun et lidet Skud tilbage, Sønnen nemlig, som vi hørte Sigvord efterlod sig!

Frænde er ei sjelden Frænde værst, saa det kan godt træffe sig, at den bedste Tidende man spørger fra sine Paarørende, er deres dødelige Afgang; det maatte Erik Sigvordsøn sande, thi først da de Andre faldt, kom han i Veiret; og traadte nu ivrig i sin Farfaders Fodspor, saa han blev snart en heelbefaren Viking. Gid han kun ikke havde slægtet Regner paa ogsaa i hans formastelige Kamp mod Christendommen! Men det gjorde han, desværre, thi hvem der forkyndte Guds Ord, slog han enten ihjel, eller klædte dem nøgne af, og jog dem ud af Landet.

Dog, naar Enden er god, er Alting godt, og jeg tør da ei gaae i Rette med en Fyrste, der omvendte sig; thi, naar Galt skal være, da **A:269** langt heller dog begynde som en Hundsvot, og ende som en Dannemand, end at det skal hedde: ung Engel blev gammel Djævel! Erik lod sig nemlig rette ved den hellige Ansgars faderlige Formaninger, og stræbde ærlig at gjøre godt igien hvad han havde forbrudt, lod det ikke være Nok med at forlade sin Vildfarelse, og lade Sandhed giælde, men viiste sig ligesaa ivrig i at befordre Christendommen, som før i at bekjæmpe den, saa han med en skinnende Vandel oprettede som Mand sine Ungdoms Feiltrin!

Knud.

Erik var gift med en Daatter af Guthorm Haraldsøn, og efterlod sig af dette Ægteskab en Søn: Knud, men som kun var et Barn, da Faderen døde, saa baade han og Riget trængde til en Formynder. Det var imidlertid et Embede, Man i Almindelighed ansaae for en meget slibrig og vanskelig Post, og derfor blev det besluttet at kaste

Lod om: hvis den skulde være; hvoraf man seer, at selv de klogeste Danske turde i saa vigtig en Sag ei stole paa deres egen Fornuft, men vilde heller lade Lykken træffe Manden, end søge, ved Slutninger, saa at sige, at pille ham ud. Nu, det var jo vel ikke saa meget klogt, men Lykken var bedre end Forstanden, thi Lodden faldt paa Enni-Gnup, en ædel og oprigtig Dannemand, som *herved nødtes* til at belæsse sine Skuldre med den svære Byrde, og sørgede nu, da han saae sig dertil kaldet af Nornen, kraftig, saavel for det almindelige Bedste, som for Konge-Sønnens Vel. Dette er Sagens rette Sammenhæng, saa det er kun Fuskere i Old-Kyndigheden, der regne Enni-Gnup blandt Dannemarks Konger!

A:270 Da Knud blev myndig, jog han dem paa Porten, som havde sørget for hans Opdragelse, og bar sig i det Hele ad, som han var gal; men, mod al Forventning, sankede han dog Forstand med Aarene, og blev, da han havde løbet Hornene af sig, en herlig Mand, saa det er ret beklageligt, at han skulde døe som en Hedning, uden Daab og Christendom.

Frode.

Efter Knud kom hans Søn Frode paa Thronen, og han var saa seierrig, at alle de Landskaber, som havde revet sig løs fra Dannemark, tvang han igien til Lydighed.

Derpaa lod Frode sig døbe i Engeland, hvor Christendommen var gammel i Gaarde, og, da han ikke bar mindre Omsorg for sit Folks, end for sin egen Saligheds-Sag, forlangde han Præster af Agapetus, Biskoppen i Rom, som kunde oplyse Dannemark om Sandheds Vei. Vel naaede han ikke at see sit Ønske opfyldt, thi han var død, førend hans Bud kom tilbage fra Rom, men derfor var hans Hensigt dog lige god, og sikkert har vor Herre seet paa Hjertet, og taget Villien i Gierningens Sted!

Gorm Engelskmand.

Gorm, som kaldtes med Tilnavn: Engelskmand, fordi han var født i Engeland, havde ogsaa den Lykke at blive Konge paa Øen, men det varede kun stakket, thi da han, efter sin Fader Kong Frodes Død, tog **A:271** til Dannemark, en kort Tid, for at sætte Tingene der i Skik og i Gang, greb Anglerne Leiligheden til at sætte sig i Frihed, reev sig aabenbar løs fra Dannemark, og vilde aldrig siden falde til Føie! Det var imidlertid hans Lykke, at, da Anglerne forsmåede ham, de

Danske tog til Takke, ja fordobblede endog deres Hengivenhed, og hvad kan man saa Andet sige, end: der vil stærke Baand til store Kar, naar de ikke skal falde i Staver, og naar man har mange Jern i Ilden, brændes gierne de halve, saa det er aldrig godt, at være for gierrig paa Verden!

Saaledes mistede Gorm Engeland, da han greeb efter Dannemark, men greeb dog ikke feil, og anstrængede sig heller slet ikke, for at faae Engeland igien.

Harald.

Efter Gorm blev hans Søn Harald Konge i Dannemark, men om ham tie for Resten alle Efterretninger, saa man kan ikke rose ham for nogen mandhaftig Idræt, men maa nøies at sige, han var, hvad han nøiedes med at hedde: sin Faders Søn.

Gorm den Gamle.

Efter Harald kom Gorm paa Thronen, som er bekiendt af sit uslukkelige Had til Christendommen, hvis Bekiendere han af al Magt stræbde at udrydde, og kaldte dem Afskummet af Menneske-Slægten. Paa alle muelige Maader gjorde han de Christne Livet suurt, og sværtede dem med |A:272de sorteste Beskyldninger, han kunde optænke; ja, for endog at saare *dem* i Hjertet, hvis Hoved hans Arm ei kunde naae, saavelsom ogsaa for at oprette Hedenskabet igien, nedbrød han Kirken i Slesvig saa aldeles i Bund og Grund, at der blev ikke Spor tilbage af dette hellige Sted, som han kaldte en gudsbespottelig Røver-Kule.

Uagtet denne Konge skal have været en meget stor Mand at see til, saa svarede det Indvortes dog kun slet til det Udvortes, thi han var og blev en Hjemfødning alle sine Dage, tog vel sin Høihed i Agt, men lod det ogsaa derved beroe, og det kunde være godt nok, for saavidt som han nøiedes med sit Eget, og lod Hver beholde Sit!

Dengang han, efter Raad af Landets Ældste, fik i Sinde at gifte sig, beilede han til Thyra, en Daatter af den Angliske Kong Hedelrad, men hun, som var en meget sindig og høihjertet Pige, svarede, at hun tog ham aldrig, med mindre hun fik hele Dannemark i Morgen-Gave. Først da han havde lovet hende det, sagde hun Ja, men der de saa havde havt Bryllup, kom hun frem med en ny Begiæring, tiggede og bad, at han dog ikke vilde røre hende endnu i trende Nætter! Somme har vel meent, at hun paa

denne Maade tænkte at vinde Gorm for Christendommen; men Tingen skal dog have været den, at hun havde besluttet, ikke at hvile i hans Arm, før hun ved en Drøm var blevet forsikkert om et frugtbart Ægteskab, og i saa Fald var det da kun en paataget Ærbarhed, hvorunder hun skjulde just ikke de jomfrueligste Ønsker. Det vidste imidlertid Gorm Intet af, og hvormeget han end længdes efter at omfavne sin Brud, nænde han dog ikke at bedrøve sin Kiæreste, og lagde derfor et draget Sværd imellem sig og hende. Da han derpaa var faldet i Søvn, drømte han, at der fløi to Falke eller andre store Fugle, den Ene større end den Anden, op fra Thyras Skiød, og svang sig, med susende Vinger, |A:273| høit i Skye; men kom dog snart igien og satte sig hos ham: En paa hver Haand. Efter her at have hvilet sig lidt, spredte de Vinger igien, og fløi anden Gang op, kom atter tilbage, og fløi tredie Gang, men saa kom kun den Mindste igien, og det med blodige Vinger. Herover blev Gorm saa beklemmt og bestyrtset, at han i Søvn udstødte et Skrig saa høit, at man kunde høre ham over hele Huset. Da nu hans Tjenere kom farende, og spurgde hvad det var, fortalte han dem sin Drøm, og saa var Thyra fornøiet, thi nu troede hun sig sikker nok paa en drabelig Afkom, og dulgte ei længere for Gorm, at hun vilde aldrig været hans Kone, dersom ikke et saadant Drømme-Billede havde spaaet hende et lykkeligt Ægteskab.

Virkelig fik man her at see, at Drømme stundum kan have Noget at betyde, og Thyra blev snart Moder til tvende Sønner: Knud og Harald, som, da de blev voxne, tugtede med den Danske Flaade de grændseløs overmodige Slaver, men hjemsøgte tillige, som Vikinger, Englands Kyster. Langt fra imidlertid at deres Morfader, Edebrand, skulde blive stødt over denne Næsvished, var det ham meget mere en Fornøielse; thi han satte mere Priis paa Kiækhed end paa Kiærlighed, og vilde heller befeides af Kæmper, end hylde af Krystere. Han var da ordenlig stolt af sine Børne-Børn, som satte ham Kniven paa Struben, thi han betragtede denne Ungdoms-Kaadhed som et Forvarsel for mandig Kiækhed, og tvivlede ingenlunde paa, at jo hvem der kneeb sine Egne, vilde flaae de Fremmede. Han forbigik desaarsag i Arve-Følgen sin egen Daatter, og indsatte disse hendes Sønner til Thron-Arvinger, og deri handlede han da ganske klogt, thi Manden og ei Kvinden er skabt til at herske, og til at forsvare et Land, er der jo ingen Sammenligning mellem en frygtsom Moder og stridbare Sønner. Derfor misundte Thyra heller |A:274| slet ikke sine Sønner deres Lykke, skøndt hun derved blev selv gjort arveløs, men fandt tvertimod, hun havde Ære, ei Skam af, at de med Føie blev hende foretrukne.

Efter nu paa Vikings-Tog at have sanket Penge som Græs, fik Knud og Harald særdeles Mod paa at spille op med Irland, og beleirede desaarsag Dublin, som regnes for Hovedstaden der. Da hændte det sig, en Nat, der Knud stod og saae paa de unge Karle,

som havde en Leeg for, at der kom en Piil farende lige ind i hans Bryst, og gav ham hans Bane-Saar. Den Piil skal gierne være kommet fra Skoven der tæt ved Byen, hvor Kongen havde sneget sig igiennem med nogle faa udlærde Bue-Skytter, og da nu Knud var bange for, at Fienderne skulde blive alt for glade, hvis de mærkede han var dødsens, lod han som ingen Ting, og samlede sine sidste Kræfter, for at give den Befaling, at man rolig skulde fuldføre Legen. Herved naaede han ogsaa virkelig sin Hensigt, saa Ierne fik ikke at vide, han var død, førend efter at de Danske havde indtaget Byen.

Med Føie maatte Hæren begræde Tabet af en Høvding, hvis Klogskab den endog efter hans Død havde Seieren at takke; thi ved at lyde hans sidste Formaning, reddedes de Danske fra en fortvivlet Stilling, og bleve snart deres Herrer, som nys indjog dem Skræk.

Dengang dette gik for sig, var Gorm blind af Alderdom, og gik, høibedaget, paa Gravsens Bredd. Sit eget Liv brød han sig ikke om, thi han var omtrent saa gammel, som et Menneske kan blive; men desmere bekymret var han for sine Sønners Liv og Velfærd, og især elskede han den Ældste saa høit, at han havde svoret paa, at den Første der meldte ham Knuds Død, skulde have sit Liv forbrudt. Desaaarsag turde nu Ingen bringe ham Efterretningen, men da Thyra fik Vished om, at **[A:275]** Sagen var rigtig, havde hun det snilde Indfald, ved Tegn at pege paa, hvad hun ei med Ord turde melde. Hun afførde nemlig Gorm hans Konge-Kaabe, hængde en lurvet Kappe om ham, og betegnede endnu yderligere Sorgens Anledning, ved hertil at føie Alt hvad de Gamle brugde ved Liigbegiængelser.

Ikke sandt, sagde Gorm, min Knud er død! Det hører jeg nu af dig, svarede Thyra, men det har jeg ikke sagt; og dette hendes Ord tog Livet af Gorm, saa den bedrøvede Moder fik ikke Trøst, men Sorg over Sorg, maatte paa eengang begræde og begrave baade Mand og Søn!

[A:276]

Dannemarks Krønike.

Tiende Bog.

Fra Gorm den Gamles til Magnus den Godes Død.

Harald Blaatand.

Der Gorm var død, vilde Harald forherlige sin Regierings-Tiltrædelse ved mærkværdige Bedrifter, og gjorde derfor et Vikings-Tog til Øster-Leden, hvor han blev en Skræk for de Søefarende, og tjende store Penge, men hvad han vandt paa Søen, det og Lidt til tabde han imidlertid paa Landet; thi medens han tog Andres, tog Andre hans. Sagen var nemlig den, at nu døde Kong Hedelrad i Engelland og efterlod sig en Søn, ved Navn Adelsteen, som reev Testamentet, hvori Harald var indsat til Rigets Arving, i hundrede Stykker, og tilintetgjorde saaledes, med sin første Konge-Villie, Faderens den sidste. Vel syndes Kongen i Norge, |A:277det var en Skam, at saadan en forstokket Krabat skulde bære Kronen, meende, den kunde klæde meget bedre paa hans Hoved, og gik, for at faae Fingre paa den, med sin Flaade til Engelland, men Adelsteen var klog nok, thi saasnart han saae, han havde sin Overmand for sig, bød han sig aldrig til at prøve Styrke med ham, men bukkede sin Ryg i Tide, og meende: man maa stræbe at komme i venskabelig Forbindelse med hvad man ikke kan holde tre Skridt fra Livet. Han lod det da ikke være nok, at see mildt til den Norske Konge, og sige ham mange smukke Ting, thi dermed smører man ikke Folk om Munden, som har Been i Næsen; men han bød sig til at være Konge-Sønnens, den lille Hakons, Foster-Fader, og indsætte ham til sin Arving; et Tilbud, hvorved han vilde forsikkre sig Normændenes Hjælp imod Harald, hvis Besøg han nok var bange for, og da han selv var sønneløs, maatte det naturligviis være ham kjærere at faae en Arving, der vilde takke ham for Riget, end En, der vilde tage det med Staalhandsker. Den Norske Konge slog ogsaa strax til, og det er mærkeligt, hvilken Tillid han herved viiste til den Engelske Konges ædle Retsindighed, thi han betroede her sin Søn, som dog var hans Øie-Steen, i en Mands Haand, hvis Ærlighed han aldrig havde prøvet!!

Herved blev det da, og skøndt Harald, da han kom hjem fra Øster-Leden, og spurgde sin Morbroders Adfærd, kunde have skiellig Aarsag til at bekrige ham, gjorde han det dog ikke, men undertrykte sin Harme, maatte ogsaa heller give sin Ret bort, end bryde det naturlige Kiærligheds-Baand, ved at feide paa saa nær en Blodsforvandt.

Dog, snart skedte der en ny Forandring, thi den Norske Konge døde, og da Hakon hørte det, lavede han sig strax til at seile hjem, ved hvilken Leilighed man fortæller, at der han var lagt fra Land, kom Kong Adelsteen farende ned til Strand-Bredden, og raabde, at

han maatte endelig lægge ind til Landet, hvilket han ogsaa gjorde, i den Tanke, at Adelsteen, som hver Dag pleiede at berige ham med gode Leve-Regler, vilde endnu give ham een med paa Reisen. Det forholdt sig imidlertid dog lidt anderledes, thi efterat have optugtet ham til Dyd og Ærbarhed, vilde Kong Adelsteen nu lære ham at skikke sig blandt Folk, og formanede ham til, aldrig at see mørkt og suurt over Gildes-Bord, men der bestandig smilende betragte og opmuntre sine Venner!

Neppe var nu ogsaa Hakon, ved sin Faders Død kommet i Besiddelse af Norge, før han, ved sin Foster-Faders, kaldtes til Engelland; men nu, da intet Slægtskabs-Baand længer bandt dem, fandt Harald, det vilde være en Skam, at sidde med Hænderne i Skiødet, og frygtede for, at om han ogsaa holdt sig tilbage af Nøisomhed, vilde man dog sige, det var af Dorskhed. Desaaarsag besluttede han først at give Hakon et Knæk, ved at opvække Uroligheder i Norge, thi er han først svækket hjemme, tænkte Harald, er han desnemmere at stække ude; og i denne Henseende traf det sig meget beleiligt, at da Harald, efter at have tugtet Barbarerne, kom hjem til Dannemark, mødte han sin Navner: Harald Gunildsøn, der indfandt sig, for at bede om Hjelp mod samme Hakon, og lovede at skatte af Norge, dersom han ved Hjelp af Danske Tropper kunde komme til Sæde deroppe. Han blev da nu i sin elendige Forfatning kongelig modtaget, fik, tilligemed en Flaade paa tresindstyve Skibe, to dygtige Stalbrødre, Eivind og Karlhøfde, og glemde nu, i Fortrøstning paa Dannemarks Bistand, sin forrige Modgang.

Toget gik nu ad Norge til, og da Harald ei fandt Leilighed til noget Søslag, indlod han sig til Lands. Her manede Eivind Hakon frem i Fylking-Spidsen, og da Kongen desaaarsag lod klarlig høre fra sig, styrtede Eivind ind paa ham med en forfærdelig stor Boløxe, og havde **A:279** bestemt ogsaa ramt ham, dersom ikke En af Hakons Drabanter havde lagt sig derimellem, og optaget Hugget, som var Kongen tiltænkt. Ham flakde da Eivind midtad, men saa tog Øxen for sig selv, og fløi saa dybt ned i Jorden, at Eivind maatte lægge sig paa Knæe, for at faae den trukket op, og i det Samme blev han giennemboret af Hakon, der steeg op paa den Dræbtes Liig. Man kunde maaskee spørge, hvem der ved denne Leilighed stærkest udtrykte sin Kiærlighed: Hirdmanden, der bogstavelig faldt for sin Drot, eller Kongen, som glimrende hevned hans Død, og helligede derved sin Befrier det Liv, han skyldte ham; men bort med Alt, hvad der paa mindste Maade kunde fordunkle den Ædlings Helte-Daad, der elskede Næsten høiere end sig selv, opoffrede villig sit Liv og Blod for sin Høvding, og henledte selv det Lyn paa sit Hoved, som truede Fædrene-Landets Støtte!!

Imidlertid brød Thoralfv frem, hvem Hakon havde lagt i Baghold, for at han skulde falde Fienden i Ryggen, Karlhøfde faldt

for hans Haand, og derpaa flygtede de Danske, som om de havde fæstet Lykken paa een Mands Levetid. Normændene vilde nu følge dem i Hælene, men Hakon forbød det, da han var bange for at bryde sin Fylking, og befoel dem meget viselig at fare i Mag, for ikke muelig ved Uforsigtighed igien at tabe den vundne Seier. Man maa heraf slutte, at Tabet har nok omtrent været lige stort paa begge Sider, saa at, skøndt den staaende Hær kunde tilegne sig Seieren, havde den dog ærlig deelt Huggene med den løbende.

Hakon begav sig nu til sin Flaade, men underveis mødte Noget, der, saaledes som det fortælles, falder i det Utroelige; thi man saae gierne et-Spyd svæve i Luften, og svaie enstund, saa hid og saa did, som om det ledte efter ham det vilde saare. Hæren standsede, slagen af Frygt og **A:280**Forundring, men medens man grundede paa, hvad det Vidunder skulde betyde, foer Spydet pludselig ned, og saarede Hakon, som altsaa ene blev Maalet for Ulykken, der svævede over Alles Hoved, og Somme vil sige, at det var saaledes gjort med Trolddoms-Kunster af Haralds Moder, Gunild, for at Hakon ei skulde glædes ved, at have overvundet hendes Søn.

Saaledes kom da Harald, ved sin Modstanders uformodenlige Død, paa den Norske Throne, og i de første tre Aar ydede han troelig de Danske den udlovede Skat.

Paa samme Tid tyede Styrbjørn, en Søn af Kong Bjørn i Sverrig, som var fordrevet af sin Fætter: Erik Olufson, over til den Danske Harald, hos hvem han blev meget kiærkommen, især ved det, han havde sin Syster Gyrith med sig, og lod med stor Fornøielse Harald faae hende til sin Dronning. For Resten, saa da Harald havde undertvunget Slaverne, anlagde han en Fæstning ved deres Hovedstad Julin, og satte Styrbjørn der til Høvding, med en god Trop Krigsfolk, som snart, ved deres overordenlige Mod og Manddom, blev berømte Vikinger, først vel kun i Nabolaget, men siden, da Modet og Grumheden voxde, alt som Lykken føiede dem, overalt paa Nordens Strømme, hvor de blev en Skræk for alle Søfarende. Af disse Karle, hvis Vikingstog udvidede det Danske Herredømme mere, end det ved nogen Landkrig var mueligt, vil jeg blot nævne: Bue, Ulv, Karlshevn og Sigvald, thi en vidtløftig Opregnelse af saadanne Folk, mener jeg, vilde, langt fra at fornøie Nogen, snarere falde kiedsommelig.

Uagtet nu Styrbjørn saaledes var blevet Høvding, gnavede det dog immer i ham, hvad Uret han havde lidt, og efterat have forsikkret sig om Haralds Bistand, drog han Sværdet, for at styre sin Harme, sit **A:281**Had og sin Hevn paa den Svenske Kong Erik. Den Lyst kom ham imidlertid dyrt at staae, thi, uagtet Harald udeblev, lod han sig dog, ved sine Drabanter drillende Spot opirre til at løbe lige i Ulykken, saa han, uden at oppebie Kongens Hjelpetropper, vovede et Slag, han forgiæves haabede at vinde ved sine Stalbrødres fremfusende Tapperhed. Svenskerne seirede, Styrbjørn faldt, og

hvad kan man dertil andet sige, end: hvem der i Farens Stund, trods egen Klogskabs Raad, retter sig efter Andres forvovne Indfald, han rækker selv Hals for Fiendens Sværd.

Grunden til Haralds Udeblivelse var den, at i Halland fik han Efterretning om, at Keiser Otto med sine Tydskere var brudt ind i Jylland, og fandt da, han var sig selv og Fædrelandet nærmest, saa det gjorde ingen Gode at gribe efter Andres, og lade sit Eget i Stikken. Desaaarsag foer han i Hui og Hast over til Jylland, for at hjælpe sine Undersaatter; men det var endda for saavidt bag efter; thi da Hovedet var borte, havde Keiseren uden Modstand fortsat sit Tog lige op til Liimfjorden, som dengang gjorde Vendsyssel til en Øe, og da han ikke kunde komme længere med sin Krigshær, havde han søgt at gjøre sig udødelig der, ved at stikke et Spyd i Sundet, som siden har baaret hans Navn. Efter den Helte-Gierning var han, man maa snarere sige flygtet, end draget tilbage til Eideren, saa han fløi op som en Løve, men faldt ned som et Faar, og fik endda ikke Halen med; thi Harald foer som en Lynild efter ham, og naaede Bagtroppen under Hertug Eppe, som da tilligemed Anføreren maatte lægge sine Been i Dannemark.

For at nu imidlertid de Fremmede ikke skulde tiere saaledes stjæle sig ind i Fædrelandet, tog Dronning Thyra sig for, med Vold og Grav, at indhegne Landet fra Slesvig til Vester-Havet, og af Jord-Vold at **A:282**være, var det et meget prægtigt og forsvarligt Stykke Arbeide; men ikke desmindre forfaldt dog den Vold i Tidens Længde, indtil Kong Valdemar og Dannemarks Erkebisp Absalon, med samme Fædrelands-Kiærlighed, som Thyra, gjorde den i Stand paa Nye, og det, saa den nu anderledes kan vare; thi de opførte en Muur derovenpaa af brændte Steen. Ikke forsmaaede disse Danne-Mænd den Grundvold, Danne-Kvinden havde lagt, men de lod Manddoms Kraft og Klogskab komme den kvindelige Skrøbelighed til Hjelp, og satte derved Krandsen paa hendes herlige, men ufuldendte Værk. Ei vil vi dog hermed nægte, at Thyra havde Mands-Mod i Kvinde-Hjerte; thi det viiste hun saavel herved, som ved at befrie Skaane fra den Skatskyldighed, hvori det var kommet til Sverrig; og æres skal hun høilig i sin Grav, som Fædrelandets Skyts-Aand, for Volden hist og Sværdet her, hvormed hun til Fiendernes Skræk, omværnede Dannemarks Grændser!!

Imidlertid var Kong Harald i Norge død, og hans Søn Hakon, der skammede sig ved at være skatskyldig, gjorde sig da saa dristig, aabenbar at nægte Skatten, vel ikke saameget af Tillid til sin egen Magt, som til Sachslands Vaaben, thi han havde hørt, hvorledes Jylland var med Herreskjold overfaret af Keiseren; og haabede nu, at Harald skulde en god Stund have Nok at bestille med den Tydske Krig. Det var imidlertid en gal Regning, thi Harald forligde sig med Keiseren i Mindelighed, ved at antage Christendommen, og sluttede saaledes paa eengang Fred baade med Gud og Mennesken: blev

baade Landets Fiender og sine egne Vildfarelser kvit. Derfor, da han nu spurgde Hakons Frafald, og hørde tillige, at den opblæste Norske Ungdom lod sig mærke med, den blæste ham et Stykke; syndes han, at Folk deroppe burde tugtes, saa det kunde batte, og befoel desaarsag Bue og Sigvald, med de Julinske Vikinger, **A:283** at sørge for deres Opdragelse. Nu saae Hakon, at han havde ført sig en Ulykke paa Halsen, han umuelig kunde bære, thi det var ikke hans Leilighed, at tage imod saadanne Gæster, og Hjelpen, han fortvivlede om at finde paa Jorden, søgde han da lidt høiere oppe: hos sine Afguder, hvis Gunst og Bevaagenhed han ved et uhørligt Slagtoffer stræbde at erhverve. Han slagtede nemlig, for at faae Seier, to haabefulde Sønner, han havde, paa Afgudernes Alter, fandt det ei for dyrt, med deres Blod at købe Riget, og vilde heller miste Fader-Navnet end Herre-Rangen. Hvilken Daare var i alle Maader dog ei denne Konge, der for det Uvisse, som Slagets Udfald stedse var, opoffrede det Visse: elskværdige Børn, begik en Udaad for at ombytte Livets Lykke med Krigens, og bragde de Guder, der elskede Striden, som ængstede ham, sin Afkom til Foræring. Imidlertid, der det nu kom til et Søeslag, havde de Danske rigtignok paa alle Kanter Elementerne imod sig, og leed mere af dem, end af Fiendernes Vaaben; thi, hvor de vendte sig, forfulgdes de af en Hagel-Regn som var ægte, og disse forfærdelig store og skarpe Hagl, der immer slog dem i Ansigtet, gjorde, at de ikke kunde holde Øinene aabne, eller see en Haand for sig. De Danske, som syndes de kunde føle, at de havde Guderne imod sig, vendte nu Ryg, uden at have lidt synderligt Nederlag, og Normændene havde da ikke deres egne, men Luftens Kræfter at takke for Seieren.

Ved denne Leilighed faldt Karlshevne og Sigvald i Norsk Fangenskab, og hvor særdeles de end ved deres Tapperhed havde udmærket sig i Slaget, vandt de dog som Fanger endnu større Priis, thi Hakon, som havde hørt meget Tale om den Danske Ungdoms Kiækhed, vilde nu have Syn for Sagn, og satte derfor To af sine Drabantere til at gjøre en Prøve med Fangerne. Ordet gik nemlig om dem, at de var saa haardføre, at **A:284** de ikke engang blinkede med Øinene, om man ogsaa huggede dem lige i Ansigtet, og at det overalt var umueligt, ved noget Slags Drillerie at bringe dem ud af deres Fatning; Noget, der nu først blev prøvet paa Sigvald, ved det Drabanten huggede ham med en stor Knippel lige imellem Øinene, men hvem der ikke blinkede, det var ham, og det lod ordenlig, som Ansigtet blev endnu stivere, for ret at trodse den hundske Begegnelse. Nu var Raden til Karlshevne at vise Sjæle-Styrke, og han blev heller ikke til Skamme, thi da Drabanten kom og vilde hugget ham lige i Panden med sin Øxe, spændte Karlshevne Krog for ham, saa han drattede, reev derpaa, bundet som han var, Øxen af Haanden paa ham, og gav ham hans Livsbrød, som om han vilde sige: truer du, saa slaaer jeg. Vist nok maatte man være ligesaa rap,

som kiæk, for saaledes at komme sin Banemand i Forkiøbet, men dog maa man sige: den Karls Mod sad ei i hans Brynie; trodsede han paa en Maade sin Skiæbne og stampede mod Brodden, saa skosede han tillige sin Lykke, ved i den usleste Stilling at vise sig fra den meest glimrende Side; og en Lyst er det at see, hvorlidet dog enten Lænker eller løftet Øxe kunde hindre Kæmpe-Aanden i sin fribaarne Virksomhed!

Tyrannen selv maatte beundre denne Standhaftighed, og da han fandt, det var Daarskab, selv at berøve sig to saadanne Kæmper, tilbød han dem Liv og Fred, naar de vilde love ham Huldskab og Mandskab; men de fandt, det var en Skam, at lade sig, med Sværdet over Hovedet, Hylding aftvinge, vilde heller døe, end bryde deres Troe, og svarede derfor stolt, at de blæste ad et Liv, de skulde kiøbe paa deres Æres Bekostning. Ikkedesmindre sparede dog Hakon dem, for at man ei skulde sige, han havde straffet Kæmperne for en Standhaftighed, han, ved at prøve dem, selv satte Priis paa!

A:285 Kong Harald var, som sagt, gift med Gyrithe, og med hende skal han have avlet to Sønner, blandt hvilke dog Svenn aldeles fordunkledes af sin ældre Broder Hakon, som var en Lykkens Kiæledægge, udrustet med de mest glimrende Egenskaber. Samme Hakon gjorde et Tog til Sembland, og da han mærkede, at hans Folk var nær ved at ryste lidt for den farlige Dyst, der var i Vente, vidste han ikke bedre, end selv at stikke Ild paa sin Flaade, thi saa, meende han, var de nødt til at holde Stand, da de let maatte indsee, at vilde de hjem uden Skibe, fik de Lov til med Sværdet at bane sig Vei, og paa den Maade meende han i Fiende-Boe at faae sin Flaade godt betalt. Det gik jo vistnok vidt, naar en Dansk Høvedsmand kun ved Skibbrud haabede at bjerge Mandskabet, og skulde ansee *Flaadens Tab* for en *reen Gevinst*; men det lod ogsaa ret, som Lykken ynkedes over, at see ham i saa sørgelig en Forfatning; thi hvordan det saa end var med Forstanden, var Lykken dog bedre, thi den hjalp ud af Faren, hiin førde i, saa de Danske vandt. Sembland blev nu undertvunget, alle Mandfolkene lod Hakon slaae ihjel, og nødte Kvinderne til at gifte sig med Seierherrerne; men den er da god at trække, som gaaer selv, og det var gierne Tilfældet her. Heraf kommer det, at de nuværende Sember udleder deres Herkomst fra Dannemark, og det forsaavidt med Rette, thi Seierherrerne lod sig saaledes indtage af Slavinderne, at de tabde Lysten til at vende tilbage, og foretrak Barbariet for Fædrenelandet, saa de har været af det Slags, hvem fremmed Mad smager bedst.

Den næste Begivenhed man har Kundskab om, er Thyras Død: Dannemarks Tab af sin Thrones ypperste Prydelse. Med stor Pragt stødte Harald hendes Liig til Jorde i Nærheden af hendes Mands Gravstæd, hvor nu Kirken løfter sig mellem Begges Høie; men ei blot med Pragt, med hele Folkets Taarer ledsagedes Thyra til Hvile;

thi Tabet |A:286| var for stort til ei at avle Sorg i hver Mands Huus, og i Alles Ansigter læste man: det er ei et enkelt Liig, men Dannemarks Lykke, man jorder i Dag!!

Følgende Begivenhed, skøndt af et andet Slags, tør jeg heller ikke forbigaae.

Der tjende en Mand i Kongens Gaard, ved Navn Toke, som i Flinkhed til Alt hvad han skulde bestille, overgik sine Medtjenere, men fik, netop for sin Dyds Skyld, endeel Avindsmænd, der lurede paa ham, og nu traf det sig engang, som han sad i et godt Lag, og havde kikket vel dybt i Kruset, at han, blandt anden Ølsnak, roste sig af sin Skyde-Kunst, og sagde, at de maatte tage det allermindste Æble, de kunde hitte, og lægge paa Hovedet af en Pog, saa skulde han, paa almindeligt Maal, med sin Piil skyde det af, lige det allerførste Skud. Det Ord snappede Lurendreierne op, og bar til Kongen, saa varmt som det var, og saa var han grusom nok til at befale, han skulde gjøre Prøven med hans egen *Pog*, det vil sige, ikke med en Kiæp, men med hans kiødelige Søn, saa Barnet skulde vove sit Hoved, fordi Faderen havde vovet sin Bue; og, sagde Kongen, dersom han ikke det første Slag skyder Æblet ned, skal han, som en ussel Pralhans, have sit Liv forbrudt. Her nødte da Konge-Magten Drabanten til at gjøre meget mere end han havde lovet, ved det Lurendreierne hængde sig i det tvetydige Ord, der var fløiet ham ud af fuld Mund, saa han, paa Grund af sit Ord, dømtes til at gjøre, hvad han dog i Grunden aldrig havde sagt. Imidlertid vovede han dog nu paa, hvad der aldrig engang var faldet ham ind, og lagde Haand paa et Værk, han ikke vilde vovet at tage i sin Mund; thi saaledes er det med den ægte Helt: selv naar han seer sig hildet i Ondskabs Snarer, taber |A:287| han dog ei sin ædle Frimodighed, men føler sig netop dessikkrere paa et heldigt Udfald, jo større Vanskeligheder man har lagt ham i Veien.

Hold nu bare Tungen lige i Munden, sagde Toke til sin Søn, vend Nakken til, for at du ikke skal faae ondt i Øinene af at see paa den Piil, og lad dig saa endelig ikke forbluffe, naar den kommer susende, thi rører du dig det allerbitterste, saa kommer jeg med al min Kunst til at staae til Skamme! Derpaa tog han tre Pile ud af sit Kogger, lagde den første, den bedste paa Strængen, skiød, og ramde som han sigtede.

Men, sæt nu, den ulykkelige Fader havde skudt sit eget Barn, da var Følgen sikkert blevet, at man havde henrettet ham som en Morder, og under saadanne Omstændigheder, veed jeg ikke, om jeg meest skal beundre Fader eller Søn; thi vel hørde der et eget Mesterskab til her at skyde vist, men der hørde ogsaa en god Taalmodighed til at staae for Skud, og man kan sige, at ved det Sønnen holdt Ørerne stive, holdt han tillige paa Faderens Haand, saa den ikke rystede, og det var en stor Ting, saaledes at forbinde Omsorgen for sit eget Liv med Kiærligheden til sin Fader, at han

kun søgte sin Redning i hvad der kunde frelse dem Begge!!

Kongen spurgde nu Toke, hvad han vilde med flere Pile, da han dog ikke havde Lov til at prøve sin Lykke, uden med den ene; men Svaret han fik, var dette: jo, sagde Toke, havde jeg skudt feil den første Gang, saa vilde jeg seet til at ramme desbedre den Anden; thi det var jo dog Synd, om den Uskyldige skulde have lidt og den Skyldige gaaet fri. Det var, synes mig, ogsaa et Svar, der baade røbede en Helte-Aand, og afsagde en retfærdig Dom over Kongens Grusomhed!

Saaledes gik den Storm da lykkelig over, men den havde neppe lagt sig, førend der trak et nyt Uveir op over Tokes Hoved; thi da Kongen engang sad og broutede af, at han var Alles Mester i at løbe paa |A:288|Skier, ligesom Finnerne, kunde Toke ikke bare sig for at sige, at i den Fald turde han dog alle Dage maale sig med Kongen, og strax blev det ham paalagt, at vise sin Kunst ned ad Kulle-Gniben. Heri havde han nu vist nok ingen øvelse, men Mod dertil, det havde han desmere af, og istedenfor at en Anden vilde blevet svimmel, blot ved at see ned i den Afgrund, og havde vel besvimet, førend der endnu var nogen Fare paa Færde, saa stod derimod Toke ganske rolig paa Bjerg-Toppen, spændte de glatte Skier under Fødderne, tog en lille Stok i sin Haand, og foer afsted som en Lynild. Vel var der Stene nok paa hans Vei at snuble over, især naar man saaledes kom i flyvende Fart, men han var ikke valen om Fingrene, den Karl, og havde lært at staae paa sine Been, uden at bryde sig om, hvor sort og galt det alle vide Vegne saa ud; han holdt derfor prægtig Hovedet i Veiret, indtil endelig Skierne knak mod et Klippe-Stykke, og sprang fra ham, og det havde han ingen Skade af, men maatte tvertimod takke Væltningen for holden Reise, og Strandingen for en god Havn. Tingen var nemlig den, at var han ikke saaledes til al god Lykke blevet standset i Farten, havde han uden Tvivl løbet nedenom og blevet slemmt vaadskoet, men nu havde han derimod Spillet gaaende, og traf ved Stranden et Skib, der tog ham ind. Vel fik Toke det Ord paa sig, at han var død, og begravet i Bølgerne, og da nogle Søfolk fandt Stumperne af hans Skier i Vandet, ansaaes det for en afgjort Sag; men Løgn var det imidlertid, som vi veed, saa Rygtet løb med Liimstangen, mens Toke sad i god Behold. Hos Harald, som vel forstod den Kunst at afnøde Folk Helte-Giærninger, men belønnede dem som en Skielm, vilde han dog imidlertid ikke tiere friste Lykken, men forføiede sig til Konge-Sønnen: Svenn, og traadte, med alle sine Egenskaber, i hans Tjeneste.

|A:289|Efter denne Tildragelse var det, at Kong Harald udrustede hele den Danske Flaade, for, som han sagde, at have en Styrke svarende til det store Værk, hvorpaa der skulde nu lægges Haand, og Værket var at trække en uhyre stor Steen, som var kastet op paa Jyllands Kyst, hen til Konge-Moderen Thyras Grav! Harald

lod nu en stor Mængde, baade Folk og Stude, spænde for samme Liigsteen; men imidlertid udbrød der paa Flaaden en Opstand imod ham; thi Høvdingerne, hos hvem han, deels ved sin Yndest for Christendommen, deels ved de nye Byrder han lagde paa Almuen, havde gjort sig forhadet, fik nu en huul Broder til at føle sig for hos Sven, om han fandtes villig til at reise Banner mod sin Fader, og støde ham fra Thronen: en Forespørgsel, der ganske snildt blev indklædt i det Spørgsmaal: om han ikke nok havde Lyst til at naae sin Faders Værdighed? hvortil Sven, som baade forstod og yndede den halvkvædne Vise, svarede: jo, heller i Dag end i Morgen, og da Høvdingerne saaledes havde sikkret sig hans Samtykke, fik de Mod til at komme frem med hvad de hidindtil havde holdt hos sig selv. De tog altsaa Masken af, og udraabde Sven høitidelig til Konge.

Alt dette vidste Harald, som ikke havde Andet end den store Steen i Hovedet, Intet af, før han traf en af sine Baadsmænd, der kom lige fra Flaaden, og bad ham sige sig ret alvorlig, om han nogensinde havde seet Folk trække saa stort et Stykke? hvortil Baadsmanden svarede: ja, den Steen er ingen Ting, imod hvad jeg nu nyelig har seet Folk trække. Hvad *har* du! sagde Kongen, det maae du give mig nøiere Forklaring over. Ja, sagde den Anden, jeg var nylig nærværende, hvor man trak hele Dannemark fra dig, døm nu selv, hvilket Stykke var størst!

Mindst havde Harald, da han spurgde, for at høre sin Berømmelse af en anden Mund, tænkt, at Svaret skulde forkynde ham hans Riges |A:290|Forliis, og nu maatte han fortryde, at have kiørt Folk og Fæ under een Tømme, thi da han nu bad Krigsfolket lade Stenen ligge, og gribe til Vaaben, fik han ikke andet end et Griin for det; Aaget kastede Alle, men Sværdet vilde Ingen gribe. Den indædte Harm, over en saa fornedrende Behandling, brød nu frygtelig ud, tabt var al Ærbødighed for Majestæten, og hverken ved Løn eller Bøn lod Nogen af dem, han havde parret med Kvæg og spændt i Aag, sig formaae til at følge hans Banner.

Nogle fandt Harald imidlertid dog, som ikke fulgte Strømmen, men bevarede, midt i Forstyrrelsen, den gamle Kiærlighed til Kongen, og ved deres Hjælp stræbte han at afvæbne sin Søn, men tabte Slaget, og maatte flygte til Sælland. Her fandt han saamange Tilhængere, at han kunde levere Sven et Sølslag, men ogsaa det tabte han, og saa nu ikke andet Raad, end at forlade Fædrenelandet, hvor man forlod ham, og søge andensteds Hjælp. Det Danske Vaaben-Huus: Julin, var Stedet han tyede til, thi Mandskabet *der* ansaae han for Kiærnen af sin Hær, og virkelig hjemsøgte han herfra endnu engang Dannemark, med et talrigt Følge: en Blanding af Danske og Slaver. Under eller paa Helgenæs stod nu det tredie Slag mellem Fader og Søn, hele Dagen til Ende holdt de hinanden Stangen, og, paa begge Sider udmattet, besluttede man at hvile til næste Dag, og da handle om Fred; men

da Harald, stolende paa den fredelige Stemning, vovede sig ind i Tykningen af Skoven, og havde der en vis Forretning, fik han, til Tak for Sidst, en Piil fra Toke. Saaret bragdes han nu tilbage til Julin, hvor han snart opgav sin Aand; men hans Liig blev dog siden skikket til Roeskilde, og der med stor Høitid begravet i Kirken, han selv havde bygt, thi Fædrenelandet, der saa tit var blind for det Gode hos sig selv, fik bagefter Øinene op for den christne Konges

|A:291Fortjenester, saa han kunde i levende Live have været godt tjent med det Halve af Hyldingen man ødslede paa hans Liig. Kort sagt: man forgudede Harald i hans Grav; Aanden havde man foragtet og forfulgt med det bitterste Had, og Asken gjemde man som en Helligdom!!

Svenn Tveskiæg.

Allerede, medens Harald var i Julin, havde Svenn, for at gjøre sig yndet hos Almuen, begyndt at forstyrre den christelige Gudstjeneste, gjøre Kirkerne til Blothuse, og indsætte hedenske Præster, ret som om han syndes, det var ikke Ugudelighed nok, at bære Avindskjold mod sin Fader, saa han maatte endelig overskride alle Grændser, og gjøre Troen landflygtig tilligemed Kiærligheden. Imidlertid var det dog først efter Haralds Død, at Svenn ret slog sig løs, og tog sig for at benytte denne gode Leilighed til i Bund og Grund at nedbryde Guds Kirke herinde, og nu, da Hedenskabets arrigste Fiende var død, havde de Danske ogsaa mere Mod til at falde fra den sande Gudsdyrkelse, og optage Afguderiet paa Nye.

Dog, det blev Svenn haardt at stampe imod Brodden, thi han havde med en Gud at gjøre, som lader sig ikke spotte, som haver Menneskens Skiebne og Lykke i sin Haand, og lod ikke ham gaae længe ustraffet, der voldte Folkets Affald fra Troen, var deres Formand og Fører paa Ugudeligheds Vei. Forladt af Lykken, maatte Svenn betræde en tornefuld Bane, og til han gjorde Bod, var hans Liv en Kiæde af Modgang og Gienvordighed!!

|A:292Først blev han nu een Gang fanget af de Julinske Vikinger, som havde Vane paa de Danske Kyster, og maatte takke dem til, fordi de gav ham løs, imod at faae saameget Guld og dobbelt saameget Sølv, som han veiede. Denne Sum betalte hans Undersaatter godvillig for Gudsbespotteren, som kun slet fortjende saadan Kiærlighed, men skiøndt han saaledes kom igien paa Thronen, var det langt fra, han gik i sig selv, og vendte sig fra det ægyptiske Mørke til Guds klare Lys. Nei, han lignede ikke sin Fader, det forstokkede Skarn, han vendte ikke sit Øie til men fra Lyset, og begrov sig selv i Mørket.

Imidlertid er det mærkeligt, hvor ivrig Folket stræbde at lindre den Ulykke, han ved sine Synder paadrog sig, thi da han nu anden Gang blev fanget, udvirkede de Danske Adelsmænd hans Frigivelse, ved at sætte deres Sønner til Gidsler for Løse-Pengene, og da han umuelig kunde af sin egen Pung betale Summen, han havde udlovet, købde de saamange Overdrev og Skove af ham, at han blev istand til at rede for sig, og løse Gidslerne. Ved dette Salg er for Resten at mærke, at i Sælland og Skaane blev Alting købt under Eet, saa alle Køberne var lige gode baade om Betalingen og Eiendommen, men i Jylland blev det udstykket, saa hver Slægt købde Sit, og der blev da kun Fælleskab imellem Frænder.

I denne bedrøvelige Tid var det at Julinerne viste Slaverne Vei til Dannemark, thi før befattede disse sig næsten aldrig med Vikings-Tog, som derimod fra Dannemarks Side var meget giængse, og vi gjorde da saaledes Riis til os selv, som vi siden ganske artig maatte smage, indtil vi dog omsider levede den Dag, at see en Ende paa det Uvæsen: da Kong Valdemar og Erkebiskop Absalon, disse Fædrenelandets kiærlige Vogtere, vænnede Svinene af Marken, og tugtede de Vikinger saa, at vi nu kan **A:293** ikke blot pløie og saae, men ogsaa seile i Fred. Svenn havde jo rigtig nok, efter sit andet Fangenskab, stærkt i Sinde at hevne sig paa Slaverne, og især at forstyrre Julin, som den egenlige Øgle-Rede; laae ogsaa alt med den Danske Flaade i Sundet mellem Falster og Møen, hvorfra man snart maatte vente hans Besøg i Slavenland; men Julinerne afvendte den truende Fare ved et ganske snildt, men endnu mere forvovent Paafund. De vidste nemlig, at den Danske Flaade havde om Natten, for Sikkerheds Skyld, immer nogle smaae Fartøier paa Udkik, og i et saadant lod de en Morgen tidlig nogle, dertil udsøgte, Svende roe afsted og lige ind i Havnen, som laae fuld af Danske Skibe. Lurendreierne vidste ogsaa prægtig at lade, som om de var Kongens Folk der kom af Vagt, og roede hen til hans eget Skib, hvor deres Styrmand purrede Folkene ud, og sagde, at han kom med en hemmelig Efterretning til Kongen. Svenn, som tænkte, det var en eller anden Opdagelse, der var gjort om Natten, løftede Tjældingen op, stak Hovedet ud, og bøiede sig over Relingen, for at Styrmanden kunde hviske til ham; men aldrig saasnart saae denne sit Snit, før han greb Kongen i Nakken, trak ham i en Ruf ned af Skibet, og smeed ham i sin Baad, hvorpaa hans Haandlangere lagde alle Aarer om Borde, og foer afsted, som Pokker var efter dem. Alle Kneb gjælder, naar de bliver brugt, maa man her sige, og tit gjør, med List og Læmpe, Dværg Meer end Kæmpe!

Saaledes spillede da Lykken Giæk med Svenn, at i en Haandevending blev han, før han vidste det, forvandlet fra en mægtig Herre til en elendig Slave-Træl; og han syndes ret bestemt til at styrte sit Fædreneland baade i aandelig og verdslig Armod; men naar man betænker, hvem det var, som her blev Tugtens og

Hevnens Redskab, betænker, at immer fandt han sit Fængsel der, hvor hans Fader havde vanket landflygtig |A:294| for ham, da føler man sig tvungen til at spørge, om det ikke dog maaskee var mere hans Brøde mod Faderen, end mod Kirken, *Julin* var bestemt til at straffe!

Forgiæves ventede vel Svenn, at hans Folk skulde reddet ham; thi inden de kunde faae deres Tjældinger ned, deres Ankere op, og Aarerne i Vandet, var Røverne Pokker af Syne, og Hver drog derpaa hjem til Sit, da man, uden at have en Konge til at føre sig an, ingenlunde turde vove et Tog til Slavenland. Dog, maatte Svenn i sin Ulykke savne Trøst af Dannemænd, saa fandt han den igien hos Danne-Kvinder, thi, der det syndes umueligt, i det forarmede Land, at sammenskrabe saameget Guld, som hans Frihed skulde koste, da viiste Kvinderne ham deres stærke Kiærlighed: ja, de kappedes nu om at rive Ringene af deres Øren, og Smykkerne af deres Hals, for at opveie med Guld deres Konge, hvis Frelse af Baand laae dem mere paa Hjerte, end al deres egen Pynt og Deilighed!! Midt i Ulykken kunde Svenn da rose sig af, at der var kun eet Hjerte i Dannemarks Folk: i Kvinder og Mænd, naar det gjaldt om hans Redning, thi Sagnet vidner, at det var ei med Suk, men med Hjertens-Fryd, Kvinderne plyndrede sig selv, for at offere deres Prydelser paa Fædrene-Landets Alter!!

Forunderligt nok ellers, at Dannemark saaledes greeb sig an, for at redde Ophavsmanden til dets Affald fra Gud, og man maa jo sige, at Fædrenelandet var blindt for sit eget Værste som for sit Bedste, aldenstund det der blev anseet for en hellig Pligt at overøse den største Misdæder med Velgierninger! Hvad der fortjende Straf, fandt Belønning, og man lykønskede sig med en Konge, der havde gjort Oprør baade mod sin himmelske og sin jordiske Fader; grændseløst var Hadet mod Harald, og grændseløs var Kiærligheden til Svenn, Kirkens Opbygger skiød man |A:295| fra sig, og bar dens Nedbryder paa Hænderne; saa man maa jo sigte det Folk som Gudnidinger, i hvis Øine Guds frygt var en Brøde, og som ærede den afgudiske Søn ligesaa høit, som de dybt foragtede den christne Fader! Hvem har dog hørt Mage til Folk, der saaledes ødslede Kiærligheden bort paa en Kirkens Forræder, at de opveiede ham trende Gange med Guld, thi det maatte de, for at redde ham af Vikingernes Kløer, og fik de lidt bedre Kiøb sidst end først, da var det kun fordi Svenn blev immer magrere, Noget han dog vel selv maa have kaldt en Lykke, da han vandt i Guld, hvad han tabde i Huld!

Dog, det maa man lade Svenn: utaknemmelig var han ikke mod Dannemarks Kvinder, thi, til Løn for deres beviiste Kiærlighed, gav han Kvinde-Kiønnet Arve-Ret i alle de Tilfælde, hvor samme hidtil efter Loven var udelukt.

For Resten, saa da Kvinderne havde skaffet Guldet tilveie,

maatte Svenn, for at faae det Sølv, der, nu som før, skulde følge med, afhænde Kronens Gods, saa man kan sige: han solgte sit Rige, for at købe sig selv. Ja, egentlig gav han endda sin Ære bort ovenikiøbet, thi denne Gang vilde Slaverne ikke nøies med at tømme hans Pung, men var grusomme nok til ovenikiøbet at fordre en Eed af ham, hvorved han forbandt sig til at opgive al Vrede og Hevn, og det mener jeg, var af to onde Ting endnu det Værste; thi her var Skammen værre end Skaden. At forgylde Rigets Fiender fra Øverst til Nederst, det kan en Konge være bekiendt i sin Nød, skøndt det er tungt; men at skrive det i Glemme-Bogen og frikiende Forbryderne, det er en Føielighed han kun faaer Skam for: ved at vige for Voldsmanden gjør han sin Svaghed vitterlig, og ved at forsværge Giengiæld, beseigler han sin Skiændsels aabne Brev; heller maa han forsprænge sin Haand, end lade den binde.

A:296Svenn derimod var saa utaalmodig over sit Fangenskab, at han, uden al Vægning, indgik, hvad man forlangde, og gjorde sin Eed paa, aldrig at hevne Skade, og ved, for saa ugudeligt en Priis, at købe sin Frihed, viiste han ret aabenbart, at han i Grunden var og blev en Træl, ligesom han ogsaa berigede Fienden langt mere ved Sikkerheden end ved Gullet, han lod sig aftvinge! Man kan imidlertid endda kanskee spørge, hvorfor Vikingerne ikke heller tog Livet af Svenn; men lidt Godhed havde dog Rømningsmændene i Julin tilbage for deres Fædres Land, saa de nænde ikke at omkomme Kong Haralds eneste Søn, som de vidste var tillige det eneste overblevne Skud paa den Danske Konge-Stamme, ved hvis Ødelæggelse Riget maatte komme i fremmed Vold. See, derfor saae de heller hans Guld end hans Blod, lod ham beholde Livet, og tog hans Penge, som da ogsaa fyldte mere i en tom Pung, end om de havde piint Blodet af ham til den sidste Draabe.

Saaledes blev da Svenn omsider Slaverne kvit, men vor Herre, som han havde sat Stolen for Dørren, slap han ikke saa let; thi Gud opvakde nu i Svenskerne Dannemark et nyt Tugtens Redskab. Anledning til Krig tog den Svenske Kong Erik Seiersæl af den Bistand Harald, engang for længe siden, skulde have gjort Styrbjörn paa hans svenske Tog, og denne gamle Giæld til Faderen skulde Sønnen nu have betalt, med Rente og Rentes Rente. Vel var Svenn, paa Mødrene-Side, i Slægt med Erik, men her hjalp intet Broderskab, Erik vilde have sin Krig frem, og gjorde med saameget roligere Samvittighed et Indfald i Dannemark, som han saae, at Svenns Lykke faldt temmelig tynd og mager, da han selv derimod havde haft en Svine-Lykke alle sine livskabde Dage. Det kom nu vel til et Slag, men Svenn vandt, som de tabte i Skaane, og flygtede op til Olav Tryggesøn i Norge, efterladende sig hernede en over**A:297**maade deilig Daatter, han havde, uvist med hvem, og som hedd Thyra, efter sin Olde-Moder.

Hos den Norske Kong Olav, der vel ikke endnu bar Konge-

Navn, men herskede dog med Kongelig Myndighed, haabede Svenn nu vel at finde god Modtagelse, aldenstund hans Fader Harald engang, for mange Aar siden, havde hjulpet Olavs Fader, som var fordrevet af sit Rige, paa Thronen igien; men uagtet det Haab var ikke ugrundet, glippede det dog aldeles, thi langt fra at lade Sønnen nyde Godt af Faderens Velgierninger, behandlede Olav den landflygtige Konge som en ussel Landløber, nægtede ham al Understøttelse, ja skammede sig end ikke ved at vise ham Dørren.

Der Olav saaledes spyttede paa en Kiep, og gav ham dermed baade Vaadt og Tørt, skyndte Svenn sig at komme bort, og tyede nu til Kong Edvard i Engeland, men Edvard, som dengang var meget ung, skiældte ham ud for en Lurendreier, vilde slet ikke troe, at han kom for at søge Hjelp, men at han spillede kun den Landflygtiges Rolle, for at udforske Leiligheden, og see om han kunde slippe til at faae Engeland paa Nye lagt under Dannemark. Riig-Mands Søn troer Ingen er fattig, det maatte Svenn nu lære, thi fordi Harald havde været saa mægtig en Konge, klagede nu hans Søn for døde Øren.

Efter at have spildt sine Bønner paa disse slettænkende Fyrster, begav Svenn sig, med feilslaget Haab, til Skotland, og her, hos et aldeles raat og udannet Folk, fandt han den Godmodighed, han hos de mere slebne Folkefærd havde savnet; men det er jo da heller ikke saa sjældent i Verden, at hvor man venter allersikkerst at finde den ustadige Lykke, griber man i Luften, og findes derimod, saa at sige, af den, hvor man aldrig troede den kom.

A:298 Nu havde da ogsaa Svenn omsider, i Modgangs Skole, lært at skønne paa Troens Værd, og med opladte Øine gladelig at skue hen til det himmelske Lys, som leder til Guds Rige. Da opgik der et Lys for ham over hans Ulykker, som Himlens retfærdige Straf for de tvende store Misgierninger han havde begaaet: i Lænkerne saae han, hvad Haanden fortjende, da den løftede sig mod hans Fader, og i Landflygtigheden Løn som forskyldt, fordi han gjorde Christendom fredløs, og der han saaledes kom til sine Synders Kundskab, fældede han Angers bittre Taarer, knælede for den Naade-Stoel, han havde foragtet, og lod sig, med uskrømtet Andagt, ved Daaben høitidelig rense. Af en Kirke-Stormer blev han nu en Kirke-Pille, og man skal heller ikke Andet sige, end at Naade-Solens Straaler flux afkyssede Angerens Taarer, thi bradt ophøiede Gud ham igien til hans tabde Glands og Værdighed; den Svenske Erik døde, hans Søn Oluf begav sig med sin Moder Sigrid strax hjem til Sverrig, og uden Hinder besteg Svenn, efter syv Aars Udlændighed, sin Fædrene-Throne: fandt paa eengang, som en omflakkende Betler, Fædreneland, Rige, Magt og Ære!

Dog, Christen og Konge var nu Svenn omtrent paa eengang blevet, men begge Dele rimede sig her ei alt for godt, thi da det var ved sit Hedenskab Svenn havde vundet Folkets Yndest, maatte han

vente dets Fiendskab, saasnart han nu var sin Troe bekiendt, og paa den anden Side følge han, det var Synd, af Menneske-Frygt at holde den hemmelig. Herved opstod da en Kamp i hans Inderste, hvorunder han nær var gaaet til Grunde, thi nødig vilde han, ved at bryde med Folket, sætte sit Rige paa Spil, og dog skjalv han ved Tanken om atter at nedkalde Himmels Lyn paa sin Isse. Omsider seirede dog den Betragtning, at man skal frygte Gud meer end Mennesker, for saavidt, at han i Stilhed for|A:299manede Landets Høvdinger til at antage Christendommen, saa han tog sig nu selv paa at være Prædikant, uagtet han var intet mindre end præstelærd; og stræbde med sin Nidkiærhed for Guds Ære at erstatte hvad han manglede i Kundskab, Øvelse og Talegaver, men det var kun spildt Umage, thi vel er Kongen Folkets Hoved, men her vilde de selvkloge Lemmer heller døe, end følge Hovedets levende Raad. Immer raabde Folket paa, at den nye og udenlandske Lærdom kunde de ikke troe, men vilde med Fædrene følge gammel Vei og gammel Vane; saa der var ingen Udkomme med dem, førend Guds Time kom, da han vilde herliggiøre sit Navn, og skikkede Kongen en forstandig, from og vellærd Præstemand, ved Navn Poppo til Hjælp. Vel stræbde ogsaa han forgiæves, paa Thinget som holdtes ved Issefjord, med Ord at overtale Folket, til at lade Afguds-Dyrkelsen fare; men dog vandt han Seier, der han med Aands og Krafts klare Vidnesbyrd, som med et helligt Jertegn, stadfæstede sit Ord og Lærdommens Sandhed. Han spurgde dem nemlig, om de da heller ikke vilde troe, naar de saa ham, til Ordets Bekræftelse, uskadt bære paa sin bare Haand et gloende Jern, og der Alle med een Mund svarede: jo, saa vilde de troe ham, da lod han dem give sig en sammensveitset Jern-Plade, gjort som en Bælg-Handske, og i den, rødgloende, stak han sin Arm lige op til Albuen, bar den uforsagt hele Thingstæden rundt, og lagde den saa ned for Kongens Fødder, uden at der paa Arm eller Haand var den mindste Forandring at see. Ved dette Syn betoges Alle af en høitidelig Forundring, smeltet var det haarde Hjerte, og gav Ordet Magt!

Saaledes overvandt den fromme Mands faste, frimodige Troe Naturens Kræfter, og Ilden, som man tænkte skulde fortæret hans Gierning, prøvede den kun og gav den Vidnesbyrd; ja ved dette Underværk |A:300blev Christendommens Sandhed uudslettelig indbrændt i Dane-Folkets Hjerte!!

Samme Jertegn gav ogsaa Anledning til, at man i Dannemark aflagde Tvekamp i Rettergang, og indførte derimod Jernbyrd til Afgiørelse af tvivlsomme Sager, da man troede, at Sandheden kom vissere for en Dag ved Guds Dom, end ved Mands-Kiv.

Den Bremiske Erkebisp Adeldag indviede nu Poppo til Biskop i Aarhus, en Værdighed, han, saavel ved sit gudelige Levnet, som ved sine Idrætter, ærlig fortjende, og med det Samme blev en Harek Biskop i Slesvig, Lifdag i Ribe, og Gerbrand i Roeskilde. Vel bleve

disse fire Hoved-Kirker ei først nu opbygde, men de havde hidindtil maattet hjælpe sig med reisende Biskopper udenlands fra, saa snart havde de Nogen og snart Ingen; nu derimod fik de egne faste Bisper, ligesom da ogsaa nu, ved Høvdingens christelige Omsorg, Præsters og Kirkers Tal anseelig forøgedes.

Paa samme Tid erhvervede den Engelske Biskop Bernhard sig store Fortjenester af Christendommens Udbredelse i Norge, kun Skade, at, den Norske Kong Olav var saa indtaget af Spaadoms-Kunster, at selv efter sin Daab, lod han sig ikke ved nogen Formaning eller Underviisning bringe fra at raadføre sig med Spaamænd og Tegns Udlæggere, for at udforske det Tilkommende. Det havde altsaa ingen Art med hans Christendom, thi hvad var den Andet end en Skygge, naar han beskiæmmede det gode Navn ved slig en hedensk Overtroe.

Samme Biskop Bernhard skal ogsaa have prædikeret for Kong Oluf i Sverrig, og givet ham Navnet Jacob, til Tegn at han herefter skulde vandre i et nyt Levnet; men enten Oluf blev omvendt og døbt af ham, eller af Biskop Unne i Bremen, det tør jeg ikke afgjøre. Det veed man |A:301|derimod, at Unne døde og ligger begravet i den fordum berømte Stad Byrka, og at Bernhard ligger i Lund, hvor der paa denne Tid blev bygget en Kirke, som dog endnu ikke fik sin egen Bisp, men betjendes af Biskop Gerbrand i Roeskilde.

Hidindtil havde Kong Olav i Norge levet ugift, men eftersom han var en ærgierrig Herre, og havde sagtens Øie paa Dannemark, søgte han nu at forskaffe sig Sverrigs Venskab og Bistand, ved at beile til Enke-Dronningen Sigrid. Der Svenn fik Nys herom, var han bange for at komme mellem to Ilde, og hittede derfor paa et snildt Raad, ved at skikke et Par forvovne Kroppe af Karle, han havde, op til Norge, hvor de skulde søge Kong Olav paa Haand, og lade, som de var gjort fredløse i Dannemark. Som det pleier at gaae med Landsforviiste i Naboe-Riger, kom disse Svende snart i Kridthuset hos Kong Olav, og da de havde været der nogen Tid, og seet Leiligheden an, begyndte de, alt som de sad og gav Ondt af sig over Kong Svenn, derimod at lægge slig en Roes og Berømmelse paa hans Daatter, Thyra, saa, efter deres Ord at dømme, var der ikke Mage til Pige.

Da nu Gavtyvene godt forstod baade at kiøre og vende, og skjule Falskheden under et ærligt Ansigt, lykkedes det dem virkelig at gjøre Olav forelsket i den deilige Prindsesse, saa han lod gaae Bud ned til Dannemark og beile til hende. Svenn sagde ogsaa, lige paa Timen, Ja, hvorover Olav blev grumme lykkelig, og vilde nu lade Pokker have Enken, da han kunde faae en deilig ung Prindsesse, thi han tænkte, som sandt var, at lige Børn lege bedst. Dette viiste han ret øiensynlig ved den høitidelige Sammenkomst, der var berammet mellem ham og Dronning Sigrid, thi saasnart de mødtes, bad han hende trine over paa hans Skib, for at tale med ham, og allerede det

maatte hun undsee sig ved, hvorfor hun |A:302| ogsaa krympede sig enstund, men føiede ham dog omsider, skøndt det holdt haardt. Nu skulde hun da gaae over paa en Hænge-Brygge, der blev lagt som Broe mellem Skibene, men hvordan de skarnagtige Knegte paa Kongens Skib bar sig ad med Krogene eller ikke, Nok er det, at Bryggen skreed, og Dronningen plumpede paa Hovedet ned i Vandet; ja, ihvorvel det var skammeligt nok, saaledes at behandle en fornem Dronning, saa gjorde dog Ulkene endnu Galt værre, ved at slaae en Skogger-Latter op, og sige Fy til Dronningen, som om hun selv af Frækhed havde sat sig i de Omstændigheder. See, det var Norsk Artighed, med Tugt at melde, saaledes først at skuffe en fornem Frues Tillid, og saa gjøre Nar og Spot ad hende ovenikøbet; men det var da ikke saa sært, at hun fik Skam til Takke for sin Kiærlighed; thi det maa man sige de gode Normænd lige i deres Øine, at hvem der venter Taknemmelighed af dem for sin Føielighed og Godmodighed, han har gjort Regning uden Vært! Dronningen, som ved den Spøg havde nær sat Peltsen til, blev nu af de slukørede Svenskere trukket op som en druknet Muus, men kom dog omsider til sig selv igien, og saasnart hun fik Munden op, regnede der Trudslar og Forbandelser ned over Kong Olav, den storsnude Halunk, sagde hun, der først selv havde beilet til hende, og nu baade saa skammelig vilde beklikke hendes gode, ærlige Navn og Rygte, og ovenikøbet saa godt som skille hende ved Livet, to Fornærmelser, hvoraf een var nok til at avle et evigt Fiendskab!

Kort efter beilede Svenn til Sigrid, som af Had til Olav strax gav ham sin Haand, og Svenn tog derpaa Anledning af Fornærmelsen mod hende, til at nægte Olav sin Daatter.

Saaledes gik da Kong Olav glip ad to glimrende Partier, og lærde deraf, at man skal ikke slaae det skidne Vand ud, før man har det rene, |A:303| eller rettere sagt, at man skal ikke gjøre Andet ved Andre, end hvad man selv vil hændes og have. Svenn derimod havde Lykke med sin Lumskhed, og vandt dobbelt, i det han tilvendte sig selv den Bistand han skildte sin Medbeiler ved; men Olav, som vidste, at Svenn pleiede gierne at komme til Kort, naar det gik paa Slags-Maal løs, besluttede nu, uden at ændse hvad Magt han fik imod sig, med Vaaben at tage sig til Rette, og lod, blandt Andet, til dette Tog, bygge et Skib, der er blevet meget berømt. Det kom nu ogsaa til et Søslag mellem ham paa den ene, og Svenn med sin Svenske Stifsøn paa den anden Side; ved hvilken Leilighed en Norsk Bue-Skytte, ved Navn Einer især udmærkede sig; thi han var nemlig en stor, bomstærk Karl, og ret en Mester-Skytte, saa baade traf han godt, og lod see hvor han ramde, ja, jeg er tilfreds hvad det var den mødte, saa foer hans Piil, som et Lyn, lige lukt igiennem det. Saaledes skiød han en Piil efter Kong Svenn, der gik først igiennem Masten, saa igienmen Kongens Skjold, og endelig igiennem en Planke ud i Søen, hvor det endda var knap nok, den vilde stilles. See,

saadan en Karl maatte, hvem der havde sit Liv kiært, være mere bange for, end for en heel Krigshær, især da det var Nyt naar han skiød feil, og virkelig blev Svenn saa rædd for det Vidunder af en Bue, at han ansaae den lille Pind for farligere, end alle Fiendens Skibe, og troede, hans Vee og Vel beroede paa, om han kunde faae den fordærvet. Desaaarsag befoel han alle dem, der til Sligt havde Fingre paa Skaffet, at sigte, ikke saameget efter Skytten, som efter hans Bue, og nu regnede der da Spyd og Pile ned hvor Einer stod, til endelig En slumpede til at lemlæste Buen, hvorved Mesterens Haand blev lammet, og Seieren Svenns. Dengang nemlig Buen brast, gjorde det saa forfærdeligt et Rabalder, at Olav studsede og spurgde, hvad det var der sprang? hvortil Einer svarede: Norge af din Haand; |A:304saa man kunde høre, han stolede meer paa den ene Bue, end paa hele Flaaden, og han blev en sand Spaamand, thi som han havde sagt, saa gik det, og Buen, der den brast, varslede da virkelig for Normænds Nederlag. Kong Olav selv faldt imidlertid dog ikke i sine Fienders Hænder, thi, da han ikke kunde undgaae det paa anden Maade, sprang han, i sin fulde Rustning, over Bord, og vilde heller selv lukke sine Øine i Dybet, end have den Græmmelse, med dem at skue Seierherrens Ansigt.

Dengang nu Svenn saae, at han havde vundet, stak han sit Sværd i Skeden, og gav de Overvundne gode Ord, for at de frivillig skulde underkaste sig ham, saa han holdt det ikke sin Ære for nær, at underhandle med Betvungne, og lokke dem til sig med Blide, han bister havde skudt fra sig.

Saaledes fik Svenn Norge, og endda var han ikke fornøiet, men nødte nu ogsaa Kongen i Engeland til, ved Adelsteen, at indsætte ham til sin Arving og Eftermand paa Thronen.

Paa denne Tid døde adskillige Danske Bisper, nemlig Poppo i Aarhuus, som fik Rembrand til Eftermand, Harek eller Henrik i Slesvig, hvem Marcus, og Lifdag i Ribe, hvem Fulbert kom efter. Da saa igien Fulbert døde, blev Ribe Bispestol besat med Odinkær Hvide, en af de ypperste Mænd i Riget, som, uden at forbeholde sig selv det Allermindste, skiænkede hele sit store Arvegods til gudeligt Brug, saa at de fattige Kirker bleve rige med Eet; ja, næsten alt hvad Jorde-Gods de jydske Dom-Kirker eller Bispe-Stole har, maa de takke denne fromme Mands Gavnildhed for. Om ham maa man da sige, han var Kirkens Næste, thi for at gjøre den riig blev han selv fattig; men vist nok maa man ogsaa sige, at da han gav Slip paa den forfængelige Ære, stod den udødelige ham for Øie, da han frasagde sig den øiebliklige Besiddelse af timeligt |A:305Gods, regnede han paa Optagelse i de evig liflige Boliger, og vidste godt hvad han gjorde, der han indsatte den Herre til sin Arving, som kan og vil giengjælde med de Helliges Arvedeel i Lyset! Dog, ei blot sine Midler, men sit Liv og alle sine Kræfter helligede Dannemanden til Kirkens Tjeneste, vandrede som en Apostel omkring i Sælland og

Skaane, og forkyndte Evangelium med Kraft og Salvelse, saa han med Liv og Sjæl var Gud hengiven, stræbde af al Magt at herliggøre det Navn, hvori han skiænkede sit Gods, og viiste klarlig, at han vilde ligesaalidt lade Døden som Rigdommen skille sig fra Christi Kiærlighed.

Kong Sverr faldt paa sine gamle Dage i stor indvortes Anfægtning, hvorpaa han ganske slog sig fra Verden, anvendte sin sidste Tid udelukkende til Andagts-Øvelser, og døde særdeles opbyggelig. Saaledes endtes et Liv, der var et Speil paa Lykkens Foranderlighed; thi, var det ikke med denne Konge, som om Lykken og Ulykken brødes og kæmpede om ham, saa han, ved sære Omskiftelser, snart opløftedes til Skyerne, og snart nedsank i Dybet! Hvem skulde troet, der han sad lyksalig paa Dannemarks Throne, at han skulde bænkes lavt i Slave-Fængsel! og hvem skulde heller tænkt, naar man saa ham der, at den Haand, der nu bar Slave-Lænker, skulde snart igien bære Dannemarks Scepter! Dog skedte, som vi vide, begge Dele: Kongen blev Slave, og Slaven blev Konge, i Purpur og i Lænker lærde Sverr at kiende Menneske-Livet paa dets høieste Spidse og paa dets laveste Trin!

A:306

Gamle-Knud.

Der Sverr var død, benyttede baade Normænd og Engelskmænd sig af Leiligheden til at afkaste det fremmede Aag, og uden at bryde sig om, hvad man sagde i Dannemark, kaarede de indfødte Herrer, hvorved de meende bedre at finde deres Regning. Saaledes blev Edvard Konge i England, og Olav i Norge, og Knud, Sverrs Søn med Sigrid, som fulgte sin Fader paa den Danske Throne, fandt det ikke raadeligt, medens han endnu var løs i Sædet, at binde an med saa mægtige Modstandere. Imidlertid var det langt fra, at han opgav Haabet om at naae sin Faders Vælde i fornævnde Riger, han tav kun med det indtil Videre, og hvorlidt det var hans Agt, at nøies med Dannemark alene, det viiste han strax ved at gaae over Giærdet, hvor han meende, det var lavest, og vende sine Vaaben mod Slaver og Sember. Dog skedte Sligt ei heller uden Aarsag, thi man veed, hvormegen Fortræd Kong Sverr havde lidt af Slaverne, uden, for sin Eeds Skyld, at kunne tage Hevn, og hvad Semberne angaaer, da havde de, efter den seierrige Hakons Død, revet sig løs fra Dannemark. Vel lader det smukt for en Fyrste, at begynde sin Regiering med en Daad, der gjør Opsigt, men dog byder Klogskab tillige, ikke at tage Tonen høiere, end man kan holde ud, og heller

stige efterhaanden; det betænkte Knud, og kom han derved lidt senere til de frafaldne Riger, saa kom han ogsaa desbedre, thi Modet voxer i Medgang, og Øvelse gjør Mesteren.

Først derfor, efter at have i Nabolaget vundet to glimrende Seire, følge Knud Lyst til at hente den tredie i Engeland, og for at være den desvissere, skulde han sin Fortørnelse mod Brødrene Olav og Harald, som havde bemægtiget sig Norge, og fik dem til at hjælpe sig. Snildt nok **A:307**er det, saaledes at sætte Modstandere sammen, som, naar de var kloge, burde gjøre fælleds Sag, men voveligt er det dog immer, at pleie Venskab med den Ene af sine Fiender, for ved hans Hjælp at ødelægge den Anden.

Det kom nu snart til et haardnakket Slag, og alt var midt i Kampens Hede det Danske Banner nedhugget; men Tymme Sællandsfar var af det Slags Folk, som sige: heller død end raadvild, han snappede den første den bedste Green, med lidt Mai paa, han traf, stak den paa et Spyd, bar den høit, og kaldte, med det mellem Knuds Mænd brugelige Feldtskrig, de Danske tilbage under deres Banner. Det lykkedes, de fulgte, mindre hvad han som Banner bar i sin Haand, end Helte-Mærket i hans mandige Ord og lysende Exempel, hvormed han, i deres Spidse, førte dem frem fra Flugt til Seier, og fortjende ærlig den Priis, at have oprettet Dannemarks segnede Banner; thi det faldne Helte-Mod hævede sig blomstrende, ikke blot i ham, men ogsaa ved ham i hans Lands-Mænds Bryst! Vel de Danske, at de, i Mangel af en høiadelig Mærkes-Mand, dog ei bluedes ved at følge Adel-Bonden, hvis Byrd vel var dunkel, men hvis Daad og Fodspor straaledede med ægte Glands! Følgen var Frimodighed, og Frugten ærefuld Redning, hvorpaa Kongen høitidelig udnævnte Tymme til sin Banner-Mester, medens Folket gav ham et Tilnavn, der bevarede hans Helte-Gierning i frisk og priseligt Minde!!

Omsider, da Kong Edvard saae, at hans Undersaatters Mod var borte, og betragtede, hvilken uimodstaaelig Helte-Aand, der nu besjælede Dane-Hæren, da fortvivlede han om, at udrette mere med Magt, og indgik et Forlig med Knud, i Følge hvilket, han, for sin Livstid, skulde beholde Hælvden af Riget; saa Lønningen for Knuds Seier blev det halve Engeland strax, og Løfte paa det Øvrige, naar Edvard døde.

A:308Omtrent ved denne Tid blev Knud indtaget af Kong Olavs Frille, den deilige Alvide, og løkkede hende, hvorpaa Olav, saasnart Fare-Dagen kom, bister og gram begav sig hjem til Norge, hvad enten det nu var, fordi han havde mistet sin Frille, eller fordi Knud, trods Ord og Aftale, nægtede ham hans Deel af Engeland. Dog, hvilken af Delene det end var, der forbittrede ham, maa man tilstaae, han havde Grund til at bryde med en Fyrste, der holdt ham for Nar.

Syv Aar derefter skedte det engang, som Knud sad til Bords, at

Nogle traadte ind i Salen, og hilsede ham, som hele Englands Konge, hvortil han svarede, at han fortrød ingenlunde sit Forliig med Edvard, thi han meende, det var det de stiklede paa, og, uagtet han svarede ganske roligt, blev han dog rød lige op i Toppen, saa man nok saae, han var smækvreed over, at de, efter hans Tanker, vilde spille Giæk med ham. For nu at udslette den Mistanke, var de samme Karle uforsigtige nok til at buse ud med deres egen Misgierning, og gav sig til at prale af, at de havde slaaet Edvard ihjel, hvorved de meende, Knud skulde blevet meget glad; men hvad han ikke havde været vreed, saa blev han nu, og lod dem strax hænge som Majestæts-Forbrydere. Løn som forskyldt, maa man sige, thi uagtet deres Nidingsid skildte Knud ved en farlig Medbeiler, gjorde han ret i, kun at see paa det Skiændige i Handlingen, ei paa Fordelen, han havde deraf.

Imidlertid er der dog Andre, som paastaae, at Edvard dræbdes efter Knuds egen hemmelige Anstiftelse, og at han netop straffede Gierningsmændene saa haardt, for derved at vælte al Skylden paa dem, og tilintetgjøre den Mistanke, der hvilede paa ham; Noget, som dog ikke lykkedes, thi han tabde virkelig ved denne Leilighed en stor Deel af sin Yndest hos Folket.

A:309Efterat være kommet i Besiddelse af Engeland, var det Knuds Omsorg at have gode Venner i Nabolaget, og desaarsag indgik han et dobbelt Svogerskab med de Normanniske Fyrster: Hertug Robert og hans Broder Rikard, ved nemlig selv at ægte deres Syster Emma, og forlove sin Syster Æstrid med Rikard. Da nu Emma ogsaa fødte ham tvende Børn: Knud og Gunild, knyttedes herved begge Folkefærd, som ved en Blod-Blanding, nærmere til hinanden.

I øvrigt lagde Knud særdeles Vind paa at omgive sig med raske og djærve Kæmper, og bød desaarsag en høi Løn; thi heller Faa af første Skuffe, end Skrab i Mængde, det var en Regel han fandt bedst sin Regning ved at følge. Da nu Guld trækker Staal, som man siger, saa var de ypperste Krigsmænd nær ved at slaaes om en Plads i den gavmilde Knuds Hird, ved hvilken Leilighed der da ogsaa kom en vis Ulv, ovre fra Sverrig, som dog endnu var en større Lurendreier end Helt, og begav sig i hans Tjeneste. Samme Ulv kan jeg imidlertid ikke nævne, uden kortelig at berøre det sære Sagn om hans Herkomst. Det hedder sig nemlig, at der var en meget deilig Herremands-Daatter i Sverrig, som gik med sine Terner ud at forlyste sig i det Grønne; men saa kom der en uhyre stor Bjørn, kiøs Ternerne, snappede Jomfruen, og bar hende meget pænt i Labberne ind i Skoven til sin Hie. Nu tænker man vel, han reev hende ihjel; nei, paa det Lav, han blev dødelig forelsket, og omgikkes hende, som den ømmeste Tilbeder. Langt fra at blive ædt af ham, som Jomfruen vel var bange for, kræsedes han op for hende, saa det sved til Faar og Fæ i Nabolaget; kun maatte hun naturligviis vænne sig til en nye

Levemaade, og æde Stegen raa. Ogsaa her kan man spore Elskovs Trylle-Magt, som river Lammet af Ulvens Mund og tæmmer Bjørne! Her blev da Jomfruen enstund, og var ei heller nem at finde, thi Bjørnen havde sin **A:310**Boelig dybt inde i den tykkeste Skov, paa en Plet, omskandset med hardtad bundløse Moser og Kiær; men da Bonden, der maatte betale Gildet, mærkede, hvilken Svinding der kom i hans Hjord, passede han Bjørnen op med Skytter og Hunde, forfulgde ham med Jagtskrig til hans Leie, snærede og fældte ham. Nu kom da Jomfruen igien for Dagens Lys, og skiøndt Frugten af saa ulige et Ægteskab nødvendigviis maatte blive en Blanding, vidste den snilde Moder, Naturen, dog saa vel at sætte Farve paa den Mislighed, at hvad den udvortes Skabning angik, skinnede Rovdyre-Blodet slet ikke igiennem. Kort sagt: Herremands-Daatteren fødte et velskabt Dreng-Barn til Verden, som blev af sin Mødrene-Slægt kaldt op efter Faderen, og tog en blodig Hevn over Sammes Banemænd, saasnart han blev stor, og fik sin sande Herkomst at vide. Bjørns Søn Truels, med Tilnavn Sprageleg, traadte ærlig i sin Faders Fodspor, og Dennes Søn Ulv, om hvem Talen er, slægtede ligesaa kiendelig paa hvad han var kommet af, saa man kan sige, han bar Stamtavlen i Hjertet.

Det var nu det, men det var Kong Knud vi kom fra, og vilde fortælle, at da Kong Olav og hans Broder Harald, i Norge, truede Dannemark, kom Knud med Flaaden fra Engeland, og nødte Olav til at flygte til hans Svoger: Hertug Gerithslav i Øster-Leden. Herved fik han Norge igien, og derpaa fordrev Knud, da han kom tilbage, sin Svoger Rikard, som var en Hundsvot mod sin Kone, men sin Syster tog han, og satte til Statholderske i Sælland.

Imidlertid døde Kong Oluf i Sverrig, og havde til Eftermand sin Søn Omund, bekiendt under et Tilnavn, der betegner hans Ælde, og dette Konge-Skifte gjorde en heel Forandring i Norden, thi med sin Halvbroder tabde Knud Endeel af sin Styrke, den ny Konge i Sverrig forbandt sig med den Norske Olav, og denne fik derved Mod til at hjem**A:311**søge Norge, hvor Vovestykket ogsaa lykkedes ham, saa han kom atter paa Thronen. Denne Kong Olav var det, som ved vise Love satte Skik paa Normændene, der før, som et raat Folk, satte Retten i Spyd-Stagen, og endnu i vore Dage bærer den Norske Almue dyb Ærbødighed for hans Lov-Bog. Tillige var Olav en meget gudfrygtig Herre, og gav, blandt Andet, et mærkeligt Beviis paa sin Afskye for Hellig-Brøde; thi da han engang glemde, det var Søndag, og snittede paa et Stykke Træ med sin Tolle-Kniv, blev han aldrig saasnart af de Overværende erindret om sin Forseelse, førend han strax sankede alle Spaanerne op, lagde dem i sin høire Haand, og stak Ild i dem. Han fandt nemlig, at Haanden der lod sig bruge til at bryde Hvilen, burde nødes til at taale Heden, skiøndt man maa sige, det var varmt Bad for Vanvare; men saa overmaade samvittighedsfuld var han i Henseende til Gudsdyrkelsen, endog i

Smaating, at han saae aldrig igiennem Fingre med sig selv. Sagen var, han troede, der var et Helvede til, og vilde heller bøde først end sidst, heller have en hudløs Haand end en saaret Samvittighed; meende ogsaa, det vilde givet Forargelse, dersom han havde skaanet sig selv, og vilde derfor heller afsone end undskylde sin Forseeelse. Han kunde jo meget let fundet et Paaskud, men det syndes han var at spøge med det Hellige, og vilde heller ret aabenlyst vise sin Fortrydelse, thi, tænkte han: Bod er Bedrings Pant, Skulken er Skylds Tegn! For viis og from var denne Herre til i aandelige Ting at blændes af sin Egen-Kiærlighed, og hans Tilnavn bevarer derfor nu hans Hellighed i uforglemmelig Erindring. Han var en Støtte for de Fattige, og en Fader for de Umyndige, Geistligheden holdt han i Ære, og var de Ringes Værn mod Undertrykkelse, ja i mangehaande gode Gierninger udskinnede Lyset af hans Barm; men her maa **A:312**Vinket være Nok, thi hvad er et Eftermæle af Enkelt-Mands Tunge for Den, hvem Kirken har prisende skriinlagt!

Under disse Omstændigheder var det, at Ulv, som misundte Knud hans Vælde, og folde sig dog for svag til at byde ham Spidsen, opspandt adskillige Rænker, og spillede Kongen, under Hengivenheds Maske, et hæsligt Puds. Man fik nemlig Efterretning om, at de Svenske gjorde hyppige Indfald i Skaane, og Ulv var den Første, som bød sig til at fare afsted, og holde dem i Ave, men udbad sig, da hans Tilbud blev antaget, et Brev med Kongens Seigl under til Æstrid, at hun skulde række ham Haand til hvad han forlangde! Ogsaa det fik han, men gik han saa ikke hen og gjorde et Vielse-Brev af en Krigs-Fuldmagt, saa han forlangde, at Æstrid skulde give ham sin Haand. Det kalder man at gaae Andres Ærinde og rygte sit eget, og virkelig lykkedes det Lurendreieren, som kunde snakke Pokker et Øre af, ligesaavel at narre Systemen som Broderen, thi da Æstrid fandt, at hvad Ulv sagde, kunde kanskee dog nok ligge i Knuds Brev, vovede hun ikke standhaftig at afslaae hans Begiæring. Hun tog ham altsaa, og, da det var skeet, gjorde han ikke længer nogen Røver-Kule af sit Hjerte, thi nu erklærede han offentlig Dannemark Krig; men dog turde han ikke oppebie Kong Knuds Ankomst, og rømde derfor i Tide, med samt sin Kone, over til Sverrig. Da det imidlertid var hans urokkelige Forsæt at bekrige Dannemark, sluttede han Forbund med Omund og Olav, og der blev truffet den Aftale, at Ulv skulde føre den Svenske Flaade, medens Olav angreb Sælland med den Norske, og Omund brød ind i Skaane tillands.

Dette Anslag blev imidlertid røbet, thi Kong Knud havde en fuldtroe Ven, ved Navn: Haagen fra *Stangbye*, som, saasnart han kom under Veir med hvad der var i Giære, seilede Nat og Dag, over til **A:313**Engeland, aabenbarede det Hele, og gjorde sig derved høilig fortjent baade af Konge og Fædreneland. Han fik imidlertid ogsaa en god Fragt for sin lange, besværlige Reise, thi Knud gav ham to Jord-Lodder i Skaane for hans Umage.

Medens nu Kong Knud lavede sig til at møde den truende Fare, ankom Olav med sin Flaade, lod den ligge ved en af Øerne, og begav sig til Sælland med sin bedste Seiler, hvor han strax lod stævne Ting, og stræbde med den mest henrivende Veltalenhed at vinde Folket, thi hvad man faaer for et godt Ord, tænkte han, er man sikkrere paa at beholde, end hvad man tager med Staal-Handsker. Saaledes stod han nu og vilde daare Folket, ved at sige Alt hvad han meende, deels Alle, deels Enkelte, som han især havde Øie paa, helst gad hørt; men En af Oldermændene, som tog Svaret paa Bøndernes Vegne, var gammel nok til at holde ham op med Snak, ved paa Skrømt at løfte ham til Skyerne, og indbilde ham, at Folket var ganske indtaget af ham. Det gav nu Anledning til et langt Ord-Skifte mellem Olav og Sællandsfarene, hvorved man trak Tiden ud, til omsider, da Olav Meende, omtrent at have Spillet vundet, En af hans Vagtmænd kom og meldte, at der var endeel store Seilere i Farvandet. Herved blev han alt noget tvivlraadig, men gav sig dog tilfreds, da Oldingen, langt fra at sige, det var nok Knud der kom, bad ham kun aldrig være bange for de Skibe, thi det var dem der pleiede at komme paa Handelens Vegne. Dog, lidt efter kom der nok et Bud fra Stranden med samme Beskeed, og skiondt Oldermanden, hvis hele Tragten gik ud paa at gjøre Fienden tryk, til han sad i Fælden, gientog sin forrige Forsikkring, fattede Olav dog nu Mistanke til hans Ærlighed, og skikkede selv et Bud ned til Stranden, med Ordre, at see vist til, om det var en Kiøbmands-Flaade eller Kong Knud. Som sagt saa gjort, Budet **A:314** kom igien og meldte, at Havet skjuldes af Orlogsmænd, og strax opløste Olav Thinget med bittre Bebreidelser til Oldermanden, hvem han reentud kaldte en Løgner; men Denne blev ved at paastaae, det var sandt, hvert Ord han havde sagt, thi de, der nu kom, var netop de rette Kiøbmænd at handle med om Dannemark, som de holdt fal for godt Staal.

Kun ved at lægge alle Aarer om Borde, slap Olav med Nød og Neppe ud til sin Flaade, og Knud lagde nu ind i *Havnen* med sin, for at unde det trætte Mandskab Natte-Roe, og Tid til at forfriske sig. Her fik han da Underretning om, at Omund var med en Hær brudt ind i Skaane, og at Ulv laae i Helge-Aa med Flaaden, hvorpaa han besluttede, selv at gaae imod Omund, og skikkede Søemagten hen at give Ulv sin Bekomst. Hermed gik det for saavidt godt, at Knud slog Omund ved Stang-Bjerg, baade sønder og sammen; men Anførerne for den Danske Flaade, som, ved Rygtet derom, bleve hidsige paa at give et Side-Stykke til Kongens glimrende Daad, vovede sig for yderlig, og kom galt afsted. Fienden havde nemlig paa et Sted hvor Aaen breder sig, og er som en stor Søe, sat sig fast paa en Holm, der laae, og for nu desfor at faae Fingre paa ham, gik de Danske op paa en anden Holm, lidt derfra, og forsøgte at gaae over paa en Flyde-Broe. Ulv befalede sine Folk, at holde sig rolige, mens de Danske

tømrede, og først, naar Overgangen var begyndt, i god Afstand hilse paa dem med Spyd og Pile; thi, I skal faae at see, sagde han, at de baner sig selv Vei til Bunds! Imidlertid, saa, da Overfarten skulde til at begynde, fylkede Ulv, og lod som han vilde forsvare Strand-Bredden, hvorover de Danske blev saa hidsige paa Striden, at de glemde, de gik som paa natgammel Iis, og mylrede ud paa Broen, saa den blev forlæst, og sank. Var de nys for hede, blev de snart for kolde, og fik tilbunds slaaet Vand i Blodet; |A:315|thi det gik her, som sædvanligt ved slige Leiligheder, at hvem der ogsaa var nær ved at slippe op, blev trukket ned af de Andre, som vilde med, hjælpes vilde Alle, og kunde dog kun hjælpe hinanden af med Livet, Alle vilde de flyde oven paa, og gik derfor Alle til Grunde! Havde de været ledige og løse, det vilde svart hjulpet, men til Søes stikker man med Jern altid for dybt!

Heraf seer man da, at Ulv slog ikke de Danske, men tog dem kun ved Næsen, saa deres Øine løb i Vand, og det var snildt nok af ham, at drage Fordeel af en Kiækhed, han manglede Kraft til at overbyde, ligesom det altid er klogere, at komme sovende til sin Lykke, end at arbeide sig fra den.

Dog, for en Dag-Hænger er Natte-Roe kun Galgen-Frist, tænkte Ulv, og søgte derfor i Tide at slippe ud af Klemmen mellem Knud og hans Flaade, hvor han ikke kunde vente Andet end et trofast Tak for Sidst, som han ikke skiøttede om. Han indsaae imidlertid strax, at vilde han slippe heelskindet, maatte han lade Flaaden i Stikken, og dertil bekvemmede han sig, lod alle Stor-Skibene ligge, baadede om Natten Mandskabet i Land til nærmeste Kyst, og forstak sig der, det bedste han kunde; saa at, da de Danske kom i Dagningen og angreeb de fiendtlige Skibe, for at faae deres Skade oprettet, fandt de der ligesaamange Ulve som Ager-Høns. De vendte da tilbage med uforrettet Sag, hvorpaa Knud lod dem med Baads-Hager og Bund-Garn fiske de Drukne op af Søen, og stæde dem hæderlig til Jorde ved nærmeste Bye, nemlig *Aasum*.

Siden lod endeel Normænd sig købe af Knud til at gjøre Oprør mod Kong Olav, og formedelst saadan en fuul Gierrigheds Aand, blev det denne dyrebare Høvdings Lod, hjemme at falde for dem, der uden |A:316|lands vare hans Støtter! For ei at rammes af samme Troløshed, forlod hans Broder Harald sit Fædreneland, og begav sig, langt bort, til Constantinopel.

Over trende store Riger var Knud nu blevet Konge, hvorpaa han viiste sig i sin Glands for det Romerske Rige, giftede sin Daatter Gunnild med Kong Henrik derude, og gjorde kort efter denne sin Sviger-Søn en vigtig Tjeneste, ved at dæmpe det Italienske Oprør, som rystede hans Throne. For Resten skal Gunnild i dette Ægteskab være blevet Moder til en Søn: Magnus, hvis Held blev stort som hans Navn, og hvis favre, fyrstelige Afkom har glimret som Stjerner paa Tydsklands Himmel.

Der nu Knud kom tilbage fra Tydskland, satte han sin Førstefødte: Harald over Engeland, sin anden Søn, Knud, over Dannemark, og Svenn, som han havde avlet med Alvive, over Norge, dog Alt, uden derved at gjøre mindste Skaar i sin Vælde; thi uagtet hver af Sønnerne var Konge i sit Rige, forbeholdt Faderen sig dog, som Høi over Høi, den øverste Myndighed, og gav ingen Anden sin Ære. Sønnerne var desuden for unge endnu til selv at regiere, og sattes derfor under Værgemaal af tappre Høvdinge.

Ved sin Kone Æstrids Forbøn kom nu Ulv paa Ny i Naade hos Knud, hvortil det meget hjalp, at hun kom i Barselseng med en Søn: den siden bekiendte Svenn; thi i Betragtning af denne sin unge Frænde, oversaae Kongen Faderens Troløshed, ja, forhjalp endog hans Syster til et anseeligt Giftermaal: med Godvin Jarl i Engeland, ved hvem hun blev Moder til tre Sønner: Harald, Bjørn og Toste. Saaledes haabede Knud ved Blod-Blanding at stifte Venskab imellem de forbundne Folkefærd!

A:317 Paa samme Tid var det, baade at der blev to nye Bisper i Dannemark, Aage nemlig i Roeskilde, og Odinkær den Yngre i Ribe; saa og, at Gotskalk, en Slavisk Prinds med et stort Pund, kom og tog Tjeneste i Kongens Gaard. Samme Gotskalk var, imod Landsens Skik, holdt til Bogen af sin Fader, Pribisgneu, en meget christelig Herre, som ogsaa, skøndt forgiæves, havde stræbt at bringe de frafaldne Slaver tilbage til Christendommen; men der Gotskalk hørde, at Sachserne, af Gridskhed paa hans Rige, havde myrdet Pribisgneu, kunde dog Videnskaberne ingenlunde dæmpe hans fnysende Vrede, eller Skole-Støvet hindre hans Fod fra at haste til Hevn. Han kastede da Bogen, og greb til Sværdet, fandt, det var i Marken, ei i Skolen, han nu burde gjøre sin Flid, Modet, ei Nemmet han nu burde øve, kort sagt: Naturen gik over Optugtelsen, det brusende Blod tillod ikke længere Ungdom at følges med Viisdom, de skildtes fiendtlig ad i Videnskabernes Forgaard, og som et Rov for medfødt Grusomhed styrtede Unger-Svenden rasende frem, ja, lod ikke af, før han i Strømme af Blod havde kølet sin Harm. Da først var det, han tog Tjeneste hos Kong Knud, som immer brugte mange Folk, thi hans sædvanlige Følge, naar han reiste mellem sine tre Riger, var tresindstyve Skibe, hvoraf hvert førde en jernklædt Besætning af hundrede Mand. Denne sextusind Mand stærke Livvagt holdt om Sommeren bestandig Søen, til Rigerne Forsvar, men laae om Vinteren fordeelt i Borge-Leie, paa Kongens Kost, og trak deres visse Maanedes-Penge.

Med Ulv havde det imidlertid taget en sørgelig Ende, thi paa den Høitid, som aarlig minder om Tiden, da Gud i Sønnen af Naade gav os det evige Liv: i Jule Hellig-Dage, var han i Roeskilde Kongens Gæst, og slog ved Drikke-Bordet om Natten saa aldeles Giækken løs, at han, paa **A:318** lende af sin Helte-Giærning, sang en Vise om de Danskes nysbeskrevne Undergang i Bølgerne. Yderst forbittret over

denne Nid-Vise, der gav ham Spotten til Skaden, fandt Knud, at han, som i alle Mands Paahør broutede for Kongen af, at have skildt ham ved mange af hans fermeste Karle, havde derved forbrudt sin Giæste-Ret, og fortjende, at ligge paa sine Gierninger. Det skedte da ogsaa: ved Bordet, som han sad, blev Ulv, efter Kongens Befaling, dræbt af Drabanterne, og maatte lukke sine Øine, fordi han ei vilde tæmme sin Tunge. Saaledes fandt han sin Undergang i Vinen, medens han kvad om dem, der fandt deres i Vandet, det var da egenlig for sit eget Liig han sang; med sit Blod maatte han betale, hvad han tog for meget af de gyldne Bægere, han sank for det bidende Staal, hans skiærende Tunge udæskede, og fortjende jo virkelig for Viin at skiænkes med Malurt, aldenstund han høirøstet gjorde sig en Ære af det smertelige Tab, han ved at volde saa mangan tapper Ædlings Fald, foraarsagede sin Konge! Ikkedesmindre angrede dog Knud at have krænket Blodets hellige Baand, og gav sin Sister tvende Herreder i Mande-Bod, hvilke hun dog atter, som en Sjæle-Gave, skiænkede Kirken i Roeskilde, som er besynderlig indviet til den Hellige Trefoldigheds Ære!

Vi nævnede nyelig Kong Knuds den store og kostbare Livvagt; men, hvad vi ei maa glemme, er, at Bekostningen var endda den mindste Byrde, man havde af denne, allevegne fra, sammenstrømmede Skare; thi hos de Fleste fandt man desværre langt mere Kraft end Sædelighed, og de, som i Krigen havde, med glimrende Bedrift, indlagt sig den høieste Ære, havde gierne lidet eller intet Øie for hvad der hædrer i Fred; saa Helten paa Val var Hundsvot i Sal, og man skulde have ondt ved at finde en Karl, med Dyd og med Djærvhed tillige. Betænker man nu derhos, **A:319** at der i denne Sværm fandtes Mennesker af allehaande Folkefærd og Tungemaal, og høist ulige Sindelag, da kan man begribe, at de forligdes som Hunde og Katte i Kongens Gaard, og der vilde Noget til at skifte Lyd imellem saadan en Hob brydske Karle, der altid havde Nok at klamres om, da hver havde sin Orm, den Ene en slem Mund, den Anden et suurt Øie, den Tredie et ømt Øre, og saa fort videre. Imidlertid, da Kongen saae, det gik for galt, saa den Kiv og det Slagsmaal var nær ved at arte ud til Krig og Oprør, lagde han sig tilgavns derimellem, og satte, ved sin ypperlige Gaards-Ret, en Bom og Grændse for alt det Ustyr og glubske Uvæsen; ja, ikke det aleneste, men stræbde ogsaa at forvandle det Helvedes-Huus, der havde ligget imellem dem, til et venligt Stalbroderskab. Al den Frækhed, Splid og Uteerlighed, der havde leiret sig i Borge-Stuen, var det hans Agt at udfeie, saa Høviskhed blev Helte-Kiende, Dannished med Djærvhed Skik i Danner-Kongens Gaard; og denne viselige Indretning gjorde Knud efter Raad og Tilskyndelse af *Oppe Sællandsfar*, en Herre-Mand, som var *Hovedet* høiere end alle de Andre.

Først, saa for at raade Bod paa det Ustyr, der var, naar de kom

styrtende, og skulde til Bords, blev der fastsat, at hver skulde have sin bestemte Plads, og det efter, som han var gammel i Gaarde, saa han sad rigtig nok øverst, der først kom, men, vel at mærke, først i Kongens Tjeneste, og her kunde man da ikke sige, at de nye Koste feiede de gamle Venner ud.

Havde Nogen Forfald, naar der blev kaldt til Bords, skulde hans Plads ligesuldt indrømmes ham, naar han kom, og var Bænken saa fuld, at der ikke kunde gives Rum, skulde den der sad paa hans Plads, vige Sædet, det Samme skulde dennes Sidemand gjøre for ham, og saa frem|A:320deles den Ene for den Anden, saa lang som Bænken var, hvorpaa den, som blev tilovers, maatte gaae sin Vei.

Vilde imidlertid Nogen paa Trods forholde en Anden hans Plads, da bad den, som Forfang skedte, blot begge Sidemænd drages til Minde, og naar han, med dem til Vidner, klagede for Hof-Retten, blev den, der havde anmasset sig en Andens Plads, dømt at have sin egen forbrudt, saa han maatte rømme Gaarden, med mindre Kongen vilde lade Naade gaae for Ret; thi det lod sig gjøre trede Gange, dog kun paa den Maade, at Synderen, hver Gang han havde sat sig selv op, blev flyttet neden for sin Sidemand. Saa skal man Lov læmpe, og med Strængheden forbinde Mildhed, saa man sætter Straf paa Skyld, men ei Pind for Bod.

Fandtes derimod Nogen, som trede Gange var benaadet, fjerde Gang skyldig i samme Brøde, da hjalp hverken Løn eller Bøn: han maatte fra Bordet og hen i Skamme-Krogen, hvor Ingen af hans Medtjenere enten aad af Fad, eller drak af Kruus med ham. Hvem Skade ei gjør klog, er uforbederlig, tænkte Lovgiveren, og dyb Foragt bør være Gienstridigheds Sold.

For Resten sporer man i Alt, at Kongen har været meget øm over sine Drabantes Ære, og har gjort den Regning, at naar de forhaanede hinanden, ringeagtede de Høvdingen; thi samme Straf, som nysnævnt, var der sat paa adskillige mindre Forseelser, som: naar den Ene skiældte den Anden ud, eller for Alvor sprøitede ham i Ansigtet.

Samme Straf kunde man paadrage sig ved Uretfærdighed mod sin Stalbroders Hest, thi ved det Kong Knud gjorde som oftest Søetog, var tit de Halve af hans Drabanter borte fra deres Heste, dem skulde de, der blev hjemme, passe tilligemed deres egne, og i den Anledning var det |A:321forbudt, naar man reed til Vands, at bruge meer end hveranden Gang sin Stalbroders Hest, saavelsom at give den Halmen, og sin egen Kiærnen. Hvo som herimod fire Gange forsaae sig, maatte enten i Skamme-Krogen, eller paa Porten.

Det Samme var Tilfældet, hvis Nogen reed for Næsen af Stal-Broderens Hest, og plumrede Vandet, thi Kongen vilde nu ikke taale den mindste Kaadhed hos sine Drabanter, men have dem til at være Mønstre paa Høviskhed, og indbyrdes Velvillie.

Endelig var der ogsaa samme Straf for den, der sov saa haardt

paa sin Post, at man kunde tage Noget enten af hans Rustning eller Klædning fra ham; thi man fandt, at Kongen var kun ilde tjent med Krigs-Folk, som havde deres egen Rolighed kjærere end Rigets Sikkerhed, hvorover de var sat til at vaage.

Dette var nu de mindre Forseelser, men strængere var Loven mod store Forbrydelser, saasom: at slaae sin Medtjener, det være sig med Næve, Staal eller Stav, rykke ham Haar af Hoved, eller vriste ham Noget med Vold af Haand, samt endelig at stemple mod Kongen; thi hvo som blev om Saadant lovlig overbeviist, havde sin Hoved-Lod saavelsom og sin Tjeneste forbrudt.

I slige vigtige Sager var Retter-Gangen denne: Klageren stædtes for Kongen, og forlangde en Krigs-Ret sat, og derpaa lod han Sagvolderen trede Gange med to Mænd beskikke og indstævne. Havde den Anklagede Huus og Hjem, da blev Stævningen forkyndt een Gang der, og tvende Gange for hans Plads ved Kongens Bord, uden Forskiel, enten han var tilstæde eller ikke; men var han ikke bosat, da forkyndtes Stævningen alle tre Gange i Borge-Stuen for hans Sæde. Saasart nu Retten var sat, traadte Vidnerne, som altid var tillige **A:322** Stævnings-Mænd, frem, og gjorde deres Eed, baade paa at Stævningen var lovlig forkyndt, og at de vilde vidne, hvad de havde hørt og seet, som Ven og Fiende var dem lige kiære. Kun Øien-Vidner gjaldt, undtagen ved Sigtelse for Maiestæts-Forbrydelse, da Sagn gik for Syn; men naar Tvende havde aflagt en fældende Bekiendelse, da var der ingen Redning, og den Paagiældende maatte være skyldig eller uskyldig, det tillodes ham dog ikke at frie sig, enten med sin egen eller Kyndings-Eed, ja, langt fra at Noget kunde svække Vidnesbyrdets Gyldighed, ansaaes det for en halv Formastelse, blot at gjøre Indvendinger derimod. Efter Vidnernes Udsagn fældedes da ufortøvet Dommen, uden videre Spørgsmaal agtedes den Anklagede for skyldig, og blev, efter Lovens Medfør, dømt fra Tjeneste, Ære og Gods, samt derhos gjort fredløs, saa at hvem der tilføiede ham noget Meen, var derfor lige gildt og giæv. Ligesaa lidt gjaldt Undskyldning mod Stævne-Maalet, thi Gien-Stævning var forbudt, og Forfald ændsedes ikke, aldenstund Indstævnte, om han ogsaa ti Gange var selv tilstæde, ei i mindste Maade kunde svække enten Dom eller Vidnesbyrd.

Under hele Sagen var Kongen blot Tilhører, thi det ansaaes for upassende, at han, som var sine Mænds Værge, skulde gjøre dem fredløse, og forkynde dem saa haard en Straf, som for troe Tjeneste havde forskyldt alt Godt af ham. Desaaarsag henviiste han, naar Dom blev æsket, Sagen til Rettens Kiendelse, og først, naar den var faldet, tog han Ordet, og spurgde i Forsamlingen, om det var Alles Mening!

Saasart nu Dommen var saaledes stadfæstet, pleiede man at spørge Misdæderen, enten han vilde rømme til Søes eller til Lands; thi ligesom Kongen for sine Tjenere havde formildet Livsstraf til Lands-Forviisning, saaledes overlod han dem ogsaa to Ting at vælge

imellem, for at Ingen **A:323**skulde sige, ham skedte Vold i Kongens Gaard. Valgde han nu Søe-Veien, da fulgde hans forrige Medtjenere ham ned til Stranden, gav ham en Seils-Baad med Aarer, Øse og Levnets-Midler, og blev staaende paa Strand-Bredden saalænge de kunde øine Aarerne, hvis han roede, og Raaen, hvis han seilede. Derpaa gientog de alle med een Mund den Forvistes Dom, og bad med Nidings-Ord ham times al Verdsens Ulykke; ja, ei blot haanlig, men ogsaa farlig var Afreisen, thi kastede Stormen den Fredløse atter i Land, kappedes hans forrige Medtjenere om at knuse ham som en Forræder.

Valgde derimod Rømnings-Manden at flygte landveis, da fulgde Troppen ham til nærmeste Skov, blev staaende til han kunde være langt borte, og opløftede derpaa, tre Gange i Træk, et høit Skrig med Bulder og Vaaben-Gny, for at han ikke af en Feiltagelse skulde komme tilbage. Først, naar alt dette var nøie iagttaget, skreed man til det Yderste, og opfyldte med uigienkaldelige Ord det strænge Lovens Bud, hvorefter han, der havde selv udelukt sig af ærligt Kæmpe-Lag, maatte, udstødt med Skiændsel, vandre i Landflygtighed.

Dog, uagtet man heraf seer, at Kongen ei tørstede efter Misdæderens Blod, men vilde, at hans Tjenere skulde frygte Skammen meer end Døden, saa fastsatte dog Loven, at mødte Nogen af Kongens Karle siden slig en Rømnings-Mand, og var et Spyd rigere, eller en Mand stærkere, da skulde han gaae ham paa Livet, hvis han ei, som Medskyldig, vilde dele hans Lodd.

Saaledes gik det da til med Uddrivelsen af Kongens Gaard, men vil man nu vide, hvorledes man paa lovlig Maade kunde tilbagedrive Sigtelsen paa sin Ære, da var det kun i tvende Tilfælde mueligt, naar der nemlig fattedes tilstrækkeligt Beviis enten for Gierningen i sig selv, **A:324**eller mod den Sigtedes Indvending, at han ikke vidste, det var en af hans Medtjenere han havde fornærmet. I saa Fald kunde den Anklagede frie sig med sin Eed, naar sex af hans Medtjenere vilde sværge med ham.

For nu endelig ret at skønne, i hvilken Ulykkens Afgrund de Elendige nedsank, som paa ovenmeldte Maade blev fældede og fordømde, maa man vide, at hermed fulgde en høitidelig Bandsættelse af Biskopperne i alle tre Riger, saa Gaards-Retten hvilede paa Alteret saavel som paa Thronen, og Kirken satte sit Seigl paa Kongens Lov! Hvad Under da, at Lovens stærke Trudsel dæmpede Kiv, kvalde Stempling i Fødselen, og skaffede Kongen Fred i hans Gaard!

Dog, man kalde det nu Mildhed eller Sløvhed, som man vil, saa have Kongerne siden ladet Strængheden fare, saa for nærværende Tid klarer Penge Alt, undtagen Kiep-Hug, der agtes for Hunde-Kost, og er derfor af Fædrene stemplet som den største Forhaanelse.

Mærkeligt er det for Resten, at Kong Knud blev selv den Første,

som brød den strænge Lov, ingen Anden vovede at krænke, thi i Fuldskab slog han en af sine egne Tjenere ihjel; men saasnart han kom til Eftertanke om det aabenbare Brudd, han selv havde gjort paa sin Lov, angrede han det bitterlig, lod sin Hird kalde sammen, steeg ned af Thronen, satte sig ydmyg paa Jorden, og befoel, at Retten skulde have sin Gang, da han var villig til at lide hvad Straf man vilde paalægge. Langt fra at trodse paa sin Konge-Værdighed, underkastede han sig saaledes, som Høvding, Krigs-Rettens Kiendelse, og valgde, heller ved Fornedrelse at vise sin Ydmyghed, end med Magt at forsvare sin Høihed; men sine Tjenere satte han derved i en piinlig Forlegenhed, saa de gik grædende fra Thinge, hen at grunde paa Raad for Uraad. De kunde ikke andet end finde det usømmeligt, at dømme Kongen efter Lovens Strængighed, og de **A:325**indsaae tillige godt, at det vilde være deres egen Ulykke, thi, uden ham var de et afsjælet Legeme, et Rov for dem, de hidtil var en Skræk, ja, de indsaae, at tog man Høvdingen bort, var Hæren opløst, drev man Kongen ud, halshuggede man Folket, fældte man ham, da faldt det Hele. Raadvilde om hvorledes man skulde rede sig ud af saa vanskelig en Sag, og bange for, enten at dømme for mildt eller for strængt, besluttede de omsider, at lade Kongen straffe sig selv, som den, hvis Kald det var, med Herre-Dom at jævne Folke-Trætte. Saaledes blev da Kongen Sætte-Dommer i sin egen Sag, og fik, isteden for Straffen han ventede, Magt til, om han vilde, at frikiende sig selv! Sandelig, i mine Øine et lysteligt Syn, at see Undersaatter, i hvis Hænder Kongen lagde sin Skiæbne, række ham Spiret igien, af Frygt for, med rystende Haand, at misbruge den farlige Gave! Tilgivelig fandt de Kongens Brøde, som begaaet uden Overlæg i Hidsighed, og de syndes, han var noksom straffet, ved at styrte sig selv fra Thronen; men dog turde de ikke dømme ham saa mildt, som de ønskede, af Frygt for at synes ligegyldige ved Stalbroderens Drab.

Saaledes frelstes da Kongen ved Omstændighederne fra den Fare, hans Misgierning havde styrtet ham i; Drabanterne gik til, reiste ham op, og satte ham igien paa Thronen, æskende hans Dom, som Voldgiftsmand over Kongens Brøde.

Kongen gjorde, som de bad, og Dommen blev en Lov for Efter-Tiden i lige Tilfælde, da slig en Brøde skulde kunne afsones med Penge, naar den Skyldige erlagde nidobbelt Mande-Bod, nemlig trehundrede og tresindstyve Mark Sølv og ni Mark Guld i Gørsum: til lige Deling mellem Kongen, Drabanterne og den Dræbdes Frænder. Da Kongen imidlertid her var selv den Skyldige, deelde han sin Part af Bøderne **A:326**mellem Kirken og de Fattige, der saaledes, som det sig burde, tilfaldt alle Kongers Konge.

En mild Dommer! vil man vel sige, men dog ogsaa en gavmild Skyldner, og en Synder, som giennem Anger, Ydmygelse og Bod gik den rette Vei til Afløsning!

Dette var for Resten baade den første og den sidste

Overtrædelse af Gaards-Retten, som fandt Sted i Knuds Levetid, saa den satte virkelig en Dæmning for Oprør og Tvedragts-Aanden, aldenstund man hverken for Venskabs eller Frændskabs Skyld satte den en Voxnæse paa; istedenfor at man nu kan ligesaagodt gaae igiennem Kongens Gaard uskiændt, som giennem Helvede ubrændt, fordi man har givet den gamle Krigs-Tugt Afskeed; thi hvad skulde vel holde en Hob ryggesløse Krabater i Tømme, naar Loven er gjort stum, og den der skulde straffe Overtræderen tager ham i Forsvar! Hvem skulde troe det, at Fyrsterne i vore Dage kunde, uden at rødme, afskaffe en saadan Lov, hvis Gavnlighed Erfaringen i Tidens Løb saa fuldelig havde stadfæstet! men dog er det skeet, og hvorfor vel, uden fordi, at naar Borger-Krigens Storme rase, synke alle gamle Bygninger, selv de ærværdigste, i Gruus! Man burde imidlertid betænke, at Strængthed er alle Dage dog et bedre Raad mod en tøileløs, steilende Ungdom, end Kiælerie og overdreven Læmpfældighed; hvorfor ogsaa Knud, ved med Retfærdighed og Kraft at følge denne Grundsætning, fik dannet sin Hær til et Mønster paa Huus-Tugt!! Mønsteret blev ogsaa virkelig efterlignet, om ikke i Kongers, saa dog i Herremænds Gaarde, hvor man optog Indretningen, saavidt den der lod sig anvende, og blandt Andet den Skik, at hverken Hosbond eller Tjeneste-Folk kunde sige hinanden op, uden om Nyaars-Aften.

IA:327 Nu, at komme til Kong Knud igien, da havde han den Sorg, at miste sin Søn: Svenn, som var Under-Konge i Norge, hvorpaa den Gamle maatte selv sørge for dette Riges Bestyrelse.

Siden gik Knud med en stor Flaade til Normandiet, for at tugte Rikard, som havde havt hans Syster til Ægte, men som en Grobian mishandlet, og endelig forskudt hende. Vel fik Knud paa dette Tog den sørgelige Efterretning, at nu var hans anden Søn: Harald, ogsaa død, men desuagtet fortsatte han dog med lige Raskhed Reisen, blev standhaftig ved sit Forsæt, og vilde ingenlunde fortjene det Skudsmaal, at have over huuslige Bekymringer glemt Rigets Bedste, og Høvdings-Pligten. Stærk som Fader, og kiæk som Høvding gik han frem, og lod Andre spørge, hvilken Steen der var tungest at vælte: Hjerte-Sorgen eller Fiendens Mure.

Rikard turde ikke oppebie Angrebet, men flygtede til Sicilien, og skiøndt Knud maatte bukke under for Krigens Besværlighed, og saae en stærkere Fiende nærme sig, nemlig Døden, blev han dog ikke forsagt; men sammenkaldte sine Høvedsmænd, og havde, med Døden paa Læberne, endnu Aands-Nærværelse nok til at opmuntre dem. Han forbød dem nemlig, at vende hjem, før Kampen var ærefuld endt, forsikkrede dem om Seier, naar de toge Baaren med hans Liig paa deres Skuldre, og stillede sig dermed i Spidsen for Hæren, og, sagde han, naar saa Fienden er slagen af Marken, skal I tilbyde Rothemags Borgere Fred, paa det Vilkaar, at de skiænker mit Støv et hæderligt Hvilested inden deres Mure, et Forlangende, de

sikkert med Glæde opfylde, naar de derved kan blive en seierrig Fiende kvit og Freden vis.

Beundringsværdig, mener jeg, var den døende Konge, som til Trøst for sin ængstede Hær, ved klog Forsynlighed, vidste at udstrække |A:328sin Virksomhed over sine Dages Maal, og det til Sines Held, thi ei glippede hans Ord: hans Liig, omsvævet endnu paa Baaren af hans Aand, førde giennem Slaget de Danske til Seier, ret som om selv Dødens Lee ei mægtede at overskiære Baandet mellem Knud og Lykken!

Der nu Seieren var vundet, gjorde de Danske Rothemags Borgere ovenmeldte Forslag, som de strax modtog, og skiænkede heller end gjerne Knud et Gravstæd; hvorpaa Hæren, uden at medtage Andet end de nødvendige Levnetsmidler, drog seierrig hjem.

Saaledes endte da Knud, en Fyrste, som blandt vore Konger, vel ei i Daad, men dog i Glands, er hardtad mageløs; thi medens Glemselen som Rust fortærede de gamle Kongers Ihukommelse, med deres Helte-Sværd, udbasunede overdrevne Rygter om Knuds Bedrifter ham som den Store, Rygtet vandt Tiltroe, og hans Navn opsvang sig derved høit over deres, som vel i Daad kunde maale sig med ham! Ja, ei sank hans Priis i Graven med ham, meget mere har hans Navn nu giennem Tidens Løb vundet Hævd paa sin Hæders-Krands, som aarlig grønnes med Bøgen, og medens Oldtidens Helte-Skare forglemt hensmuldrer i Støvet, forplanter sig Knud hin Riges høilovlige Ihukommelse usvækket til den sildigste Efter-Slægt! Dog, for Intet er det ikke saa, thi baade kiæk og gudelig var Knud, og bar for Kirkens Bedste samme Omhu, som for Statens, satte ei sin Hæder blot i krigerske Bedrifter, men tillige i gavnlige Fredens Sysler, gav paa adskillige Steder Kannikerne frit Bord, byggede nye Klostere, og sparede ingen Udgift naar han derved kunde gavne Helligdommen, for hvilken han altid bar synderlig Ærbødighed. Det var da ikke blot i sin Gaard, men ogsaa i Herrens Huus han fordoblede Tjener-Skaren, og ved det han saaledes stræbde at fortjene Priis i Kirken |A:329saavelsom i Marken, forenede Straalerne sig til den skinnende Krands, som omslynger hans Navn!

Harde-Knud.

Der Gamle-Knud døde, befandt Sverre Æstridsøn sig i Engeland, og han var forsigtig nok til strax at lægge Dansk Besætning ind i alle Fæstninger, for at ikke Lands-Folket skulde, i Tillid til dem, gribe Leiligheden og rive sig løs, inden Unge-Knud ankom.

Anderledes gik det i Norge, thi saasnart man der spurgde Gamle-Knuds Afgang, vaagnede pludselig Skamfuldheden over at have fremmed Herskab, og hele Folket faldt fra Dannemark til Magnus Olavsøn, med det fortjende Tilnavn: den Gode. Saaledes blev da Magnus Konge, og maatte vel især takke Olavs Helligheds-Rye for sin Lykke; thi i Folkets besynderlige Yndest for Sønnen, seer man klarlig et Gienskin af Sindelaget mod Faderen.

Ved Efterretningen om sin Faders Død og Norges Frafald, blev Unge-Knud høilig bestyrtset, og vovede ei at begynde Krig med Normændene, af Frygt for, at Engelskmændene skulde benytte sig af hans længere Fraværelse, til ogsaa at rive sig løs. Af to gode Ting, tænkte han, skal man vælge den største, men af to onde den mindste, saa heller maa jeg miste det lille Rige end vove det store. Han valgde imidlertid her det visse Tab, af Frygt for det blot muelige, og forligde sig ovenikiøbet med de Frafaldnes Høvding paa det Vilkaar, at den Længst-Levende skulde være den Andens Arving. Dette Forlig blev paa begge Sider besvoret, for at Rigerne fremdeles skulde gjøre Eet, og Brøst ei Baand spilde; men **A:330** det synes mig var en sær Grille af Knud, at han ikke heller lod hvert Rige være godt for sig, end spandt paa en Forbindelse mellem Dannemark og Norge, hvorved det ene Folk immer maatte blive det andet underdanigt; thi jeg gad nok vidst, om Dannemark ikke maatte tabe mere ved fremmed Herskab, end det kunde vinde ved fremmede Undersaatter. Ja det var, med Forlov at sige, noget nær en dum Streg man begik paa begge Sider, saaledes at sætte sit Fædreneland paa Spil, og lade et Lykke-Træf raade for, om det skulde hæves til glimrende Vælde, eller nedsynke i skammelig Trældom!

Der nu dette var saa bestilt, drog Knud til Engeland, hvor Alt, ved Svenns Forsigtighed, var stille og roligt, men dog tog han sin Halvbroder Edvard, Emmas Søn af første Ægteskab, til Med-Regent, ikke fordi han havde ham saa kjær, men for ved slig Ædelmodighed at forebygge en muelig Opstand: stoppe Munden paa ham med det Halve, før han kom og forlangde det Hele. I Grunden agtede dog Knud Edvard ligesaa lidt som han elskede ham, saa det var egenlig den høie Byrd og Engælændernes storagtige Hang til deres Eget, som gjorde Knud bange; thi Edvard selv var en daarlig Karl, og havde langt fra ikke Blod som Byrd.

I Øvrigt være det Nok sagt om Knud, at efter to Aars Regiering, døde han.

Magnus den Gode.

Der Knud var død, begav Svenn Æstridsøn sig til Dannemark, hvor

han ogsaa haabede at bestige sin Frændes Throne, thi paa Engeland, **A:331** hvor han efterlod den Danske Besætning, troede han sig sikker nok, deels fordi han stolede paa sine Nærpaarørende: Godvins Sønner, og deels fordi Edwards Dumhed og Dorskhed gjorde ham tryk. Kong Magnus forsømde sig imidlertid ikke heller, satte dristig sit Forlig med Knud mod Svenns Arve-Ret, og bemægtigede sig, med Indbyggernes Samtykke, Dannemark, som Noget, der efter Ord og Aftale var Guds og hans Eget.

Her saa man da en Konge, blot paa Grund af et Testament, at tilegne sig et Rige, hvortil han var intet mindre end odelsbaaren, og her saa man et Folk, som, for Samvittighedens Skyld, fornægtede sit eget Kiød og Blod; thi de Danske, som havde Valget mellem tvende Medbeilere til Thronen, forskiød den Baarne og tog den Svorne, og vilde før tabe Fædrelandets Ære, end Ærligheden af Sigte. Ved at forbigaae de gamle Kongers Søn, og række Spiret til den Fremmede, stod de som Foragtere af Dannemarks Konge-Blod, men vilde heller det, end stande som Meen-Edere, thi de veiede Grundene ikke paa Skrømtens men paa Sandheds Vægt, og fandt, at høit var Herre-Bud, men høiere Guds Bud.

O! hvilken levende Retfærdigheds-Følelse maa ikke da have hersket i vore Landsmænds Bryst, da vi see, den var mægtig til at overdøve Blodets Røst, og tale seirende den Fremmedes Sag! Ja, maatte vi ikke rødmende ønske, at Troen nu, da Guds Ords Lys skinner med Middags-Glands over Marken, maatte beherske os med samme Kraft og Vælde, som den beherskede Fædrene i Morgen-Gryet, da Lysningen dog kun var mat og dunkel!!

Kun forgiæves stræbde Sverre at rygge Forliget, som en Daarskab, Knud i Vildelse havde begaaet, og han kunde gjerne sparet alle sine grundige Beviser for, hvor *uklogt* det var, at et heelt Folk vilde lade sig **A:332** binde af en uforsigtig Eed, og ikke heller bryde den, end bryde Staven over Fædrenelandet, fornedre det dybt fra sin glimrende Høihed, og trælle for dem, til hvis Herrer man fødtes. Han maatte sige, hvad han vilde, den Danske Samvittighed lod sig ei bestikke, men satte sin Paastand igiennem: at for Ærlighed skal selv Skjoldungen vige Dannemarks Throne!

Tvivlede altsaa Magnus paa de Danskes Ærlighed, da fik han med Kronen Troen i Hænderne, men troede Sverre de Engelske for godt, da tog han Skade for Hjemgiæld, thi saasnart han var borte, fattede Harald Godvinsøn det Skurke-Haab at kunne skille ham ved Riget, og lagde Raad op med sine Landsmænd om at gjøre, paa een Dag, et stort Giæstebud allevegne, hvor der laae Dansk Besætning, bænke og skiænke den med al muelig Æres-Beviisning, og derpaa, naar Vinen havde gjort sin Virkning, slaae hver Mand ihjel, om Natten, mens de sov Rusen ud. Det skedte ogsaa virkelig: de Danskes gamle Vælde, Frugten af tappre Fædres Kamp, i mange Aars Dage, gik paa en eneste Nat nu forloren, og vandtes aldrig

siden af Sønner tilbage! Engeland derimod fik her ved Lumskhed igien, hvad det tabde ved Feighed!

Glimrende stod nu Harald, som Knuseren af det Danske Aag, og den Engelske Friheds Gienføder, lod vel Edvard, ei for hans Dyds, men for hans Stamfædres Skyld, beholde Konge-Navnet, men reev selv Myndigheden til sig, og naaede da Spiret, skøndt hans Stand ei tillod ham at bestige Thronen. Der sad da Edvard som et livløst Skilderie af sine Fædre, hilset ærbødigt paa Skrømt, som et Skalke-Skjul, af de trodsende Store, Konge af Navn, men i Grunden sine Hofmænds underdanige Træl, og dog fornøiet med Skyggen og det blotte Skin af Kronen som de Andre bar! En egen Stats-Forfatning, hvor, som nu var Tilfældet i Engeland, den Ene hedder Styr-Mand, og den Anden sidder ved Roret: **A:333** hvor Herre-Navn og Herre-Dom skal være gode, hver for sig, og komme ei hinanden ved!

Imidlertid, var end Edvard fornøiet med Navnet, var Harald det dog ikke længe med Magten, men længdes efter at see sig selv paa Thronen, og blive en fuldstændig Konge, hvortil han fandt, der fattedes ham ei det Mindste, uden netop Navnet, Edvard førde, sig til liden Baade; og for da nu at faae sin Konge-Lyst fuldelig styret, tog Harald sig den Frihed, at begaae en nye Misgierning, og rydde Kong Edvard af Veien.

Imidlertid besluttede Sverren, skøndt hans Hjelpere var kun faa, at rykke i Marken mod Magnus, og prøve sin Lykke, men den blev tynd som hans Fylking; langt overlegen mødte og slog Magnus ham i Jylland, engang til Søes og engang til Lands, og da Sverren derpaa i Fyen, hvorhen han flygtede, saae, at han, uden at kunne vente nogen Hjelp, var til Spot for sine Egne, saavelsom for Fienderne, tog han Veien over Sælland til Skaane, agtende sig ind i Sverrig, hvor han tænkte at finde Rygstyd hos sin Fædrene-Slægt.

Medens nu Magnus satte efter Flygtningen, baade til Lands og Vands, af alle Kræfter, fik han Efterretning om at Slaverne var pludselig brudt med en Hær ind i Jylland, paa Grund af, at en Slavisk Høvding havde paa de Danske Kyster mistet tolv Sønner, som var Sørøvere, og hvis Fald nu Jylland skulde undgiælde.

Magnus havde nu tvende Fiender: En at hinde og En at møde, men, skøndt han et Øieblik var tvivlrædig om, til hvilken Side han skulde vende sig, lod han sig dog ved Folkets Bønner bevæge til at vende om og føre dem an mod Rigets Fiende. Sandelig, det var store Ting af en udlændisk Høvding, at lade sin Med-Beiler gaae, og vove sit liv for et Land, hvis Krone vaklede endnu paa hans Hoved; men ved **A:334** saaledes at opoffre sin egen Tilbøielighed for Dannemarks Ønske, vandt han ogsaa den Priis, at have lagt for Dagen: han var Riget nærmest.

Saa drog da Magnus imod Slaverne, og Natten før Slaget skulde staae, omsvævedes han i Drømme af mærkelige Anelser om dets

heldige Udfald, thi det bares ham for, at der kom En til ham, og sagde, at Seier skulde han vinde, og til et Sikkerheds-Tegn, før Hærene mødtes, nedlægge en Ørn! Der Kongen vaagnede og fortalte sin Drøm, fandt Alle den underlig, men snart tillige glædelig, da Synet stadfæstedes, og dette skedte, der man rykkede frem med Hæren, thi da fik Kongen Syn paa den Ørn, hvis Skygge om Natten havde flagret for ham, sporede sin Hest, og fældte Ørnen med et Kastespyd, alt som den bredte sine Vinger. Høit hævede sig Hærens Mod ved dette Lykke-Træf, tog Varselet for gode Vahre, og følge sig forsikkert paa, at som Ørnen skulde Fiendens Banner segne, og Drømmen saaledes ikke mindre i det Store end i det Smaa opfyldes. Lodden, syndes Alle, var nu klarlig kastet, fyrigt Mod tykdes dem da hellig Pligt, og med det straalende Billede af en upaatvivlelig Seier for Øie, ændsede de ingen Fare, men fløi til Slaget kappeviis, som til en Springe-Dands, angreeb ufortøvet, kæmpede i Varslets Aand for dets Ægthed, seirede, og sønderknuste Slave-Hæren.

Dette Værge-Maal for Rigets Grændser, med saa lykkeligt og glimrende et Udfald, gjorde Magnus saa overordenlig elsket, at nu kaldte selv de Danske ham: den Gode, saa Krigs-Lykken gav ham her et Tilnavn, som ellers kun er Fromheds Løn. Han henvendte nu atter Opmærksomheden paa sin Medbeiler, og fandt naturligviis, at ligesaameget som han ved denne Leilighed havde vundet i Yndest og Magt, havde Svenn forloret, og syndes let at knuse nu, da ogsaa Almuens Hjerter var ham berøvet, og hans Kræfter langt fra at kunne voxer, daglig tog af ved hans Mod|A:335standers Lykke. Saaledes forlod nu, blandt Andre, Prinds Gotskalk, fra Slavenland, Svenns det seierløse Banner, som han syndes nu at have længe nok fulgt, saa han ei længer vilde tjene en Herre, hvem selv Haabet havde forladt. Han vilde desuden nu prøve sin egen Lykke, som han meende, kunde i al Fald ei være tyndere end Kongens, han hidindtil havde deelt, og stod ham dog maaskee bi til i det Mindste at hævne sin Fader. Regningen var ogsaa ganske rigtig, thi som han tabde før, saa vandt han nu hvert Slag, indtog med Sværds slag sit Fædreneland, og, hvad der endnu var ham kjærere end Seirene som bragde ham Magt og Ære; Lykken fulgte ham ind i Sachsen, hvor han tog blodig Hevn for sin Fader, og syndes da først, han kunde glæde sig i sin Vælde.

Svenn var, som sagt, modløs flygtet til Skaane, hvorfra han agtede sig ind i Sverrig til sin Faders Frænder, men da nu Magnus i største Skynding satte efter ham, sprang, da han reed forbi Alstad, en Hare op, som kiøs Hesten, saa den slog sin Rytter af, og han faldt paa et Jord-Styd mod nogle skarpe Splinter, som gav ham hans Bane-Saar.

Saaledes faldt da Magnus, og hans Liig blev bragt til Norge, hvor det hæderlig stødtes til Jorde i Trondhjems Konge-Grav.

Svenn derimod reiste sig nu, fandt Hjelpen næst, der Nøden var størst, og blev ihukommet hos Gud, der al Verden forlod ham, saa, var han ved en synderlig Ulykke nedkastet i Støvet, da steeg han ogsaa paa Thronen ved et nok saa forunderligt Held.

[A:336]

Rettelser.

Side	5	Lin.	17.	hine	for:	hans
—	20	—	2.	for	—	fra
—	23	—	5.	neppe	—	ikke
—	26	—	6.	Voldsmand	for:	Slagsbroder
—	28	—	5.	gnavede	—	nagede
—	45	—	8.	midt	—	mit
—	48	—	6.	synke med Æren i	for:	synke i
—	51	—	7.	ud	for:	nu
—	52	—	5.	ved	—	for
—	56	—	5.	den	—	sig
—	104	—	26.	holdt	—	havde
—	107	—	21.	Den der	—	Hvem der
—	110	—	5.	end nu	—	endnu
—	225	—	11.	Skibs- Rummene	for:	Skibe-Rummene

[A:337]

Indhold.

Side.

Sjette Bog.

	Frode Eiegod	19
	Ingel	29
Syvende Bog.		
	Ole	83
	Frode og Harald	84
	Haldan Bjerggram og Harald	88
	Yngvin	97
	Sigvald	98
	Siger	104
	Sigvald	124
	Gyrithe og Haldan	126
	Harald Hildetand, Jomfru Hethe og Ole Bravkarl	140
Ottende Bog.		
	Omund	182
	Sigvord	206
	Budle og Jarmerik	209
	Broder, Sigvald og Snie	217
	Bjørn, Harald og Gorm	223
	Gotrik eller Gøtrik	238
 A:338Niende Bog.		
	Ole	242
	Hemming	243
	Sigvord Ring og Ring	243
	Regner Lodbrog	245
	Regners Sønner: Ivor, Bjørn, Erik, Agner og Sigvord Snog-Øie	264
	Erik Barn	267
	Knud	269
	Frode	270
	Gorm Engelskmand	270
	Harald	271
	Gorm den Gamle	271
Tiende Bog.		
	Harald Blaatand	276
	Svenn Tveskiæg	291
	Gamle-Knud	306

Harde-Knud	329
Magnus den Gode	330
